

شاه سائين جو رسالو

ڪلياڻ آڏواڻي جي ايڊيشن جي آڌار تي

عبدالماجد پرڳڙي

جي ترتيب ڏنل

پهرين ڊجٽل

E-Book

ايڊيشن

ڊسمبر 2004

فهرست

سر گهاٽو	سر ڪلياڻ
سر سورٺ	سر مين ڪلياڻ
سر ڪيڏارو	سر ڪڻڪاٽ
سر سارنگ	سر سريراڳ
سر آسا	سر سامونڊي
سر رپ	سر سهڻي
سر ڪاهوڙي	سر سسئي آبري
سر بروو سنڌي	سر معذوري
سر رامڪلي	سر ڊيسي
سر ڪاڻائي	سر ڪوهياري
سر پورب	سر حسيني
سر ڪارايل	سر ليلا چنيسر
سر پرياتي	سر مومل راڻو
سر ڏهر	سر مارئي
سر بلاول	سر ڪاموڏ

عرض حال

الحمد لله شاه سائين جي رسالي جي انٽرنيٽ ۽ ورلڊ وائيڊ ويب تي اليڪٽرانڪ اشاعت جو ڪم، جيڪو مون چند مهينا اڳ شروع ڪيو هو، سو ڏيئي جي باجهه، شاه سائين جي روحاني فيض، بزرگي، وڏڙن ۽ گهڻگهرن جي دعائن، ۽ ٻانهن پلين جي همت ۽ محنت سان عيد الفطر هجري سن 1425 تي پاڻه تڪميل کي رسيو. عيسوي سن 2005 جي شروع ٿيڻ کان اڳ، مان هي نئين سال جو تحفو ڊجٽل اي بوڪ جي صورت ۾ شاه سائين جي معتقدين ۽ سنڌي ٻولي جي گهڻگهرن جي خدمت پيش ڪيان ٿو. منهنجي ڄاڻ موجب هي سنڌي ٻولي ۾ ڇپجندڙ پهريون اليڪٽرانڪ ڊجٽل بوڪ آهي جنهن ۾ توهان، اڊوبي ايڪروبيٽ ريڊر جي مڊل اسٽ ايڊيشن کي استعمال ڪندي، ڪوبه لفظ يا لفظن جو ميٽرڳولي سگهو ٿا. ڏيئي سگه ڏني ته رسالي جي ايندڙ اي بوڪ ايڊيشن کي وڌيڪ سنواري توهان آڏو پيش ڪبو.

مون اڄ کان سترهن سال اڳ سن 1987ع ۾ سنڌي ڪمپيوٽنگ جي سلسلي ۾ ڪم شروع ڪيو هو، جنهن جي نتيجي ۾ پهريون ڀيرو سنڌي ڊيسڪ ٽاپ پبلشنگ وجود ۾ آئي ۽ اخبارون، ڪتاب، رسالا ايل جي مئڪنٽوش ڪمپيوٽر تي ڪمپوز ۽ ٽائپسٽ ٿيڻ لڳا. سال 2001ع ۾ مون سنڌي کي ونڊوز ۾ يونيڪوڊ جي انٽرنيشنل معيار موجب آندو ۽ انهي کي پوءِ مون سنڌي جي انٽرنيٽ ۽ ڪمپيوٽر تي استعمال ۽ ترويج (واڌاري) لاءِ وڌيڪ آهر پئي ڪوشش ورتي آهي. مونکي پنهنجي هن ٻن ڏهاڪن تي محيط ڪوشش ۽ محنت جو ڪجهه اجورو شروع ۾ ان خوشي جي روپ ۾ مليو، جڏهن مون اخبارون ۽ ڪتاب ڪمپيوٽر ذريعي ڪمپوز ٿي شائع ٿيندي ڏٺا. پر مونکي مڪمل

اجورو تڏهن مليو جڏهن شاه سائين جي رسالي جي انٽرنيٽ تي هي اليڪٽرانڪ اشاعت ممڪن ٿي.

پوين چند مهينن دوران، شاه سائينءَ جي بيتن جي اينٽري ڪندي، ۽ دوستن جي ڪيل اينٽري جي پروف ريڊنگ ڪندي، مونکي سائينءَ جي ڪلام جي مطالعي جو موقعو مليو. مان ان سعادت جو ملهه بيان نه ٿو ڪري سگهان. سائينءَ جي ان سٽ، ”جي تو بيت ڀانڻا...“ جي لفظي نه بلڪ معنوي مطلب جي هلڪي چاشني جيڪا مون کي چڪڻ لاءِ ملي، اها ئي منهنجي محنت جو وڏي ۾ وڏو ثمر آهي. سندن ڪلام دانش ۽ ڏاهپ جو هڪ املهه خزانو آهي ۽ اها اسان جي وڏي بدنصبي آهي جو ان جي هوندي به اڻهوندا آهيون.

جيئن ته هي اليڪٽرانڪ ايڊيشن ڪلياڻ آڏواڻي جي مرتب ڪيل شاه سائين جي رسالي جي آڌار تي جوڙي وئي آهي، تنهنڪري ان ۾ سائينءَ جا سڀ بيت شامل نه آهن. انهي ايڊيشن جي استعمال جو مکيه سبب هي هو ته مون وٽ آمريڪا ۾ ٻيو ڪو غلطين کان آجو ڇاپو ڪونه هو ۽ مون پاڻ ۾ ايتري اهليت ڪانه پئي پائڻي جو ڊاڪٽر گر بخشاڻي صاحب جي مستند ايڊيشن (جيڪو ٻيو واحد ڇاپو مون وٽ هو) جيڪو سنڌ ثقافتي اداري ڪمپيوٽر تي ڪمپوز ڪري ڇپرايو هو، ان ۾ موجود بيشمار غلطين کي درست ڪري سگهان. ان ڪري مون اهو ئي فيصلو ڪيو ته في الحال مختصر ايڊيشن سان ئي سهي ابتدا ته ڪجي ۽ پوءِ اڳتي هلي ان ۾ واڌارو آڻي سڀ شعر شامل ڪرڻ يا ڪنهن ٻئي مستند ايڊيشن کي انٽرنيٽ تي آڻڻ جي ڪوشش ڪي.

هن رسالي جي سموري اينٽري اهڙن دوستن ڪئي آهي، جن جو (هڪ يا ٻن کي ڇڏي) پيشو ڪمپيوٽر ڪمپوزنگ نه آهي. پر انهن ايتري ته محبت ۽ محنت سان اينٽري

ڪئي جو غلطيون تمام گهٽ ٿيون. مون پنهنجي طرفان انهن جي پروف ريڊنگ ۽ غلطين دور ڪرڻ جي پوري ڪوشش ڪئي آهي، پر ته به غلطين جو امڪان پنهنجي جاءِ ته آهي. ان جا ڪيئي سبب ٿي سگهن ٿا: آڏواڻي صاحب جي غلطي، جنهن چاپي کي مون استعمال ڪيو آهي ان جي ڪمپوز ڪرڻ وارن جي غلطي، ۽ اينٽري جون اهي غلطيون جيڪي منهنجي نگاه کان رهجي ويون، انهن سڀني جو امڪان ۽ احتمال پنهنجي جاءِ تي موجود آهي. منهنجي پڙهندڙن کي گذارش آهي ته غور سان مطالعو ڪن ۽ جيڪي به غلطيون کين نظر اچن انهن جي نشاندهي ڪن ٿا ڪنهن کي درست ڪيو وڃي.

مون هن رسالي جي لاءِ خالص ٽائپ فیس ترتيب ڏنو آهي جنهن ۾ اعرابن ۽ نشانين جي بيهڪ جي لحاظ کان موزونيت تي خصوصي توجه ڏني وئي آهي. پر ان هوندي به اوڻاين جو امڪان رهي ٿو. ان لاءِ به اوهان دوستن جي راءِ ۽ مشورن جي لاءِ مون کي انتظار رهندو. توهان هن رسالي جا ڪجهه صفحا ليزر پرنٽر تي پرنٽ ڪري ۽ ٽائپ فیس جي باري ۾ به پنهنجي رايي کان مطلع فرمائيندا.

هن رسالي جي ڊجٽل اشاعت هڪ خواب ئي رهي ها جيڪڏهن دوست هن ۾ ٻانهن پيلي ٿي رسالي جي اينٽري ۾ منهنجي مدد نه ڪن ها. تنهن مان ئي سر مون اينٽر ڪيا، باقي ساڻويهه سر انهن دوستن جي مهرباني سان مڪمل ٿيا. سڀني کان وڌيڪ مان محترم احمد چنڊ صاحب جو ٿورائو آهيان جنهن رسالي جو تقريباً اڌ حصو اڪيلي سر ڪمپيوٽر تي لکيو. جن ٻين دوستن بنا اجوري جي اهو محبت جو پورهيو ڪيو ۽ جيڪي اسان سڀني جي بيشمار نيڪ تمنائن ۽ بحساب دعائن جا حقدار آهن سي آهن:

شاھ نواز سومرو صاحب

محمد حبیب سنائي صاحب

عبدالرحيم نظاماڻي صاحب

فقير اسلح علي قلباڻي صاحب

عاشق حسين نظاماڻي ۽ رشيد پرزو صاحب

هن رسالي جي مواد کي استعمال ڪرڻ، ڇاپڻ، ورهائڻ وغيره جي سڀني کي اجازت عام آهي. رڳو ايترو عرض آهي ته جن محبت جو پورهيو ڪري هن رسالي کي ترتيب ڏنو آهي، انهن جا نالا يا ذڪر انهي مان حذف ڪيا يا ڪڍيا نه وڃن، ته جيئن پڙهندڙن وٽان انهن کي اجر دعائن جي صورت ۾ ته ملي.

هڪ ڀيرو وري آءُ الله پاڪ جو ٿورو ادا ڪرڻ جي مڏي ڪوشش ٿو ڪيان جنهن جي مرضي کان سواءِ هڪ پن به چري نه ٿو سگهي ۽ جنهن هي قابل قدر ڪم مون هيٺي جي نصيب ۾ لکي منهنجي هٿان ڪرايو. پٽ جي سائين، جنهن جو ڪلام مون هن ريت دنيا جي هر ڪنڊ ۾ پهچائڻ جي ڪوشش ڪئي، تنهن جي فيض جي شامل حال هجڻ جي اها ئي هڪ وڏي نشاني آهي ته اهو ڪم منهنجي هٿان ممڪن ٿيو. هن ڪم جي پايه تڪميل تي پهچڻ لاءِ مان پنهنجي والدين جو بيحد شڪرگذار آهيان ڇا لاءِ ته سندن دعائن کان بغير مان ڪجهه به نه آهيان ۽ نه ئي مان ڪجهه ڪري سگهڻ جو اهل آهيان. مان پنهنجي اهلپن ۽ پنهنجي ٻارن جو به شڪرگذار آهيان جن منهنجي هر لحي تي همت افزائي ڪئي ۽ مون کي اهڙو ماحول مهيا ڪيو جنهن ۾ هي سڀ ممڪن بڻيو. مان پنهنجي پٽن عبدالصور، عبدالباسط ۽ عبدالباري جو ذڪر جيڪڏهن نه ڪيان ته شڪر ادائي نامڪمل رهجي ويندي. مان وڏي نصيب ۽ ڀاڳ وارو آهيان جنهن کي الله تعاليٰ اهڙي اولاد عطا فرمائي آهي. منهنجن پٽن مون کي هر قسم

جي مالي فڪر ۽ ڳڻتي کان نه رڳو آجوڪيو، بلڪ مون تي ٻار وڌائون ته ڪا نوڪري ڪرڻ جي بجائي اهو ڪم ڪيان جيڪو منهنجو من ٿو چاهي. جيڪڏهن غم روزگار، نوڪري يا ڪاروبار جا جهميلا هجن ها ته پوءِ به شايد هي ڪم مون کان نه ٿي سگهي ها. ان چوڻ جي ڪا ضرورت ڪانهي ته انهن اهي سڀ وسائل به مونکي مهيا ڪري ڏنا جيڪي هن ڪم لاءِ گهربل هئا. منهنجي روئين روئين مان سندن لاءِ دعا ٿي نڪري.

ناچيز ۽ توهان جي دعائن جو پينو،

عبدالماجد پرڳڙي

30 ڊسمبر 2004

سُر کِلِیاڻ

داستان پھريون

1

اَوَّلُ اللّٰهِ عَلِيْمٌ، اَعْلٰى، عَالَمٌ جَوْ دَٻُڻِي؛
قَادِرٌ پَنهنجي قَدَرَت سِين، قائم آه قَدِير؛
والي، واحِدٌ، وَحْدَه، رازق، رَبُّ رَحِيم؛
سو ساراه سچو دَٻُڻِي، چڻي حَمْدُ حَكِيم؛
ڪري پاڻ ڪَرِيءُ، جوڙون جوڙ جهان جي.

2

وَحْدَه لَا شَرِيكَ لَهُ، جن اَتوسين اِيْمَان؛
تن مِجيو مُحَمَّدٌ ڪَارِٻِي، قَلْبَ سَانِ لِسَان؛
اَوءِ فائق مِ فرمان، اَوْتَر ڪنهن نه اوليا.

3

اَوْتَر ڪنهن نه اوليا، سَتَر ويا سَالَم؛
هِيڪائي هِيڪُ تيا، اَحَد سِين عَالَم؛
بي بها بالَم، آگي ڪيا اڳين.

4

آگي ڪيا اڳين، نسوروئي نور؛
لا خوفٌ عليهمَ ولا هم يحزنون، سچن ڪونهي سور؛
مولي ڪيو معمور، انگ ازل مِ اُن جو.

5

وَحْدَهُ جِي وِديا، اِلَا الله سين اورين؛
هينون حقيقت گڏيو، طريقت تورين؛
معرفت جِي ماڻ سين، ڏيساندر ڏورين؛
سُڪ نه سٽا ڪڏهين، ويهي نه ووڙين؛
ڪُلهنُون ڪورين، عاشق عَبْدُ اللطيفُ چئي.

6

وَحْدَهُ لا شريكَ لَهُ، ٻڌيءَ نه ٻوڙا؛
ڪه توڪين سٺا، جِي گهٽ اندر گهوڙا؛
ڳاڙيندين ڳوڙها، جت شاهد ٿيندءِ سامهان.

7

وَحَدَّةَ لَا شَرِيكَ لَهُ، اِهَوِ وَهَائِجِ وَيُّ؛
کَڻن جي هارائين، هند تَنهِنجُو هِي؛
پاڻان چوندُ پِي، پري جامِ جَنَّتِ جو.

8

وَحَدَّةَ لَا شَرِيكَ لَهُ، اِي هِيڪَڙائي حَقُّ؛
پيائي کي پَکُ، جن وڌو، سي وِرسيا.

9

سِرُ ڏونديان، ڌڙ نه لَهان، ڌڙ ڏونديان، سِرُ ناهِ؛
هَتَ ڪَرايون آگريون، ويا ڪِچي ڪانه؛
وحدت جي وهانءِ، جي ويا، سي وِديا.

10

عاشق چو مَ اُن کي، مَ ڪِي چو معشوق؛
خالق چو مَ خام تون، مَ ڪِي چو مخلوق؛
سَلِج تنهن سلوڪ، جو ناقصا نِگيو.

11

وحدتان کثرت ٿي، کثرت وحدت کُل؛
حق حقيقي هيڪڙو، ٻوليءَ بيءَ مَرِيءَ؛
هُو هَلاچو هُل، با الله سندو سڄڻين.

12

پاڻهين جَل جَلالَه، پاڻهين جانِ جمال؛
پاڻهين صورت پرينءَ جي، پاڻهين حُسن کمال؛
پاڻهين پر مُريد ٿي، پاڻهين پاڻ خيال؛
سڀ سڀوئي حال، منجهان هي معلوم ٿي.

13

پاڻهين پسي پاڻڪي، پاڻهين محبوب؛
پاڻهين خلقي خوب، پاڻهين طالب تن جو.

14

پڙاڏو سو سڏ، وَر وائيءَ جو جي لِهين؛
هئا اڳهين گڏ، ٻڌڻ ۾ به ٿيا.

15

ايڪَ قَصْرُ، دَر لَڪَ، ڪوڙين ڪُٽسِ ٻُڙ ڪيون؛
جيڏانهن ڪريان پرڪ، تيڏانهن صاحب سامهون.

16

ڪوڙين ڪاٺائون تنهنجيون، لَڪَن لَڪَ هزار؛
جيءُ سِيڪَنهن جيءُ سين، دَر سن ڌارون ڌار؛
پريءَ تنهنجا پار، ڪهڙا چئي ڪيئن چوان.

وائي

سِيڪا پريان ڪُون پوڄي؛
نهن نيٺي، ڳڻ ڳالهه وو.
جا چٽاير چت م، سڄڻ سا تو ٻجهي؛
لات جا لطيف جي، سڏ تنهنجو سڄي.

داستان پيو

1

اگهي اگهي، رنجُ پريان کي رسيو:
چکيم چگائي، سورانگهي سُوريءَ تان.

2

اندا اُنڌا ويڄ! کل ڪُجاڙيا ڪائين؟
اسان ڏکي ڏيل م، تون پيارين پيڄ؟
سُوري جنين سيڄ، مرڻ تي مُشاهدو.

3

سُوري آه سينگار، اڳئين عاشقن جو:
مُڙن موٽن ميهڙ، تيا نظاري نروار:
ڪُسن جو قرار، اصل عاشقن کي.

4

سُوريءَ مٿي سينءَ، ڪهڙي ليکي سَنرا؟
جيله لڳا نيٺ، تي سُورياڻي سيڄ ٿي.

5

سُوريءَ تي سَوَوارَ، ڏهاڙيو چنگ چڙهين؛
جَمَ وِرَچي چڏين، سِڪَڻَ جِي پِچارَ؛
پَرَت نہ پَسِين پَارَ، نِينِ جِئَانِ ئِي نَگِيو.

6

پهرين ڪاٽي پاءَ، پِچِج پوءِ پَرِٽُونِ
ڏُکُ پريان جو ڏيلَ مَ، واڄَ جِئَ وَچاءَ؛
سِیخَن مَاهِ پِچاءَ، جِي نالو گِڙُ نِينِ جَو.

7

ڪاٽيءَ ڪونهي ڏوهَ، ڳن وِڊِنْدَر ڏَهَتَ مَ؛
پَسِیو پَرِ عَجِيبَ جِي، لِچِیو وِجِي لَوَهَ؛
عاشقن اندوه، سدا معشوقن جو.

8

ڪاٽي تڪي مَ ٿِي، مَرُ مُنِياڻِي هوءَ؛
مانَ وِرَ مَنَ تَوَ، مُونَ پريان جا هَتڙا.

9

اڳيان اڏڻ وٽ، پوين سر سنباهاءَ
ڪات نه پوين قبول م، مڃڻ پائين گهٽ؛
مٿا مهائين جاءِ پيا نه ڏسين پٽ؟
ڪلالڪي هٽ، ڪسڻ جو ڪوڀ وهِي.

10

جي اٿئي سڌ سُرڪ جي، ته وٺ ڪالان ڪاٿي؛
لاهي رک، لطيف چئي، مٿو وٽ ماڻي؛
تڪ ڏئي پڪ پي تون، منجهان گهٽ! گهٽي؛
جو ورنه وهائي، سو سر وٽ سرو سهانگو.

11

جي اٿئي سڌ سُرڪ جي، ته وٺ ڪلالڪي ڪو؛
مهيسر جي منڌ جي، هٽ هڏهين هو؛
جان رمز پروڙيم روءِ، تان سر وٽ سُرڪي سڳي.

12

ناٿي ناه ڪُوه، ڪي مله مهانگو مند؛
 سَنَبا هج، سِيّد چئي، ڪاٿڻ ڪارڻ ڪند؛
 هي ٽين جو هند، مَن پاس مَرَن جي.

13

عاشق زهر پياڪ، وه ڏسي وهسن گهڻو؛
 ڪڙي ۽ قاتل جا، هميشه هيراڪ؛
 لڳين لنو، لطيف چئي، فنا ڪيا فراق؛
 توڻي چڪن چاڪ، ته به آه نه سلن عام ڪي.

14

مَ ڪر سَد سَري جي، جي تون ٿارين ٿوه؛
 پتي جنهن پاسي ٿي، منجهان رڳن روح؛
 ڪاٿي چڪ ڪُوه، لاهي سر، لطيف چئي.

15

سَدَ تَرِيا شرابِ جون، کُہ پَچارُون کَن؟
حُمَ کاتَ کالانِ کِديا، تہ موٽيو پوءِ وِجَن؛
پَڪُون سِي پِن، سِرَ جن جاسَ تَ مَ.

16

سِرَ جُدا، دَڙ ڌارَ، دوہ جنين جا ديڳ مَ؛
سي مَرُ کَن پَچارَ، حاضر جن جي هَت مَ.

17

اصل عاشقن جو، سِرُ نہ سانيدُ کُمَ؛
سَوُ سِسنان اڳرو، سَندو دوسان دُمَ؛
هِي هڏو ۽ چمُ پَڪَ پريان جي نہ پَڙي.

18

جي مٿي وٽ مِڙن، تہ سِيڪَنهن سَدَ تَئي؛
سِرَ ڏني سَتَ جُڙي، تہ عاشق اِن اچن؛
لڏا تي لِين، مُلُھ مَهانگا سَپرين.

مِلھ مہانگو قَطَرُو، سِڪُنُ شَہادتِ؛
اَسان عبادتِ، نَظَرُ نازِ پَرینِ جو۔

وائي

مَندُ پَندِي مون، ساڄنُ سَهي سِجائونِ
پي پيالو عِشقِ جو، سِڪِي سَمجھيو سُونِ؛
پريان سَندي پارِ جي، اَندرِ آڳِ ائونِ؛
جِڙُ ناھي جَڳِ مَ، ڏينھنِ مِڙِي ڏُونِ؛
اَلَا، عَبدُ اللّٰطِيفِ چئي، آھين تون ئي تون۔

داستانِ تيون

اُٿاري اٿي ويا، مَنجھان مون آزارِ؛
حبيبِ ئي هُڻي ويا، پيڙا جا پَچارِ؛
طَئينِ تنوارِ، هَڏِ نه وُڻي هاڻِ مون۔

2

اور ڏکڊو اوڻي، هاڊي جنهن حبيب؛
تر تفاوت نه ڪري، تنهنڪي ڪو طيب؛
رهنما رقيب، ساڻر صحت سپرين.

3

ساڻر صحت سپرين، آهي نه آزار؛
جلس ویر منو ٿي، ڪونيندي قهار؛
خنجر تنهن خوب هڻي، جنهن سين ٿي يار؛
صاحب رب سڻار، سوجهي رڳون ساه جون.

4

رڳون ٿيون رباب، وڃن ويل سڀڪنهن؛
لڇڻ ڪڇڻ نه ٿيو، جانب ري جباب؛
سوئي سنڌيندم سپرين، کيس جنهن ڪباب؛
سوئي عين عذاب، سوئي راحت روح جي.

5

سوئي راهَ رَدِ ڪري، سوئي رهڻماءُ؛
وَتُعْزُّ مَنْ تَشَاءُ، وَتَذُلُّ مَنْ تَشَاءُ.

6

سِڪِنِ ڪَهِ سَلامَ ڪي، ڪَرِنِ ڪَهِ نَه سَلامُ؟
پيا دَرِ تَن حَرامُ، اِي دَرِ جَنينِ دِيڪيو.

7

مِڻايان مِڻو گهڻو، ڪَڙو ناه ڪَلامُ؛
سُڪُوتُ ئي سَلامُ، پَريان سَندي پارَ جو.

8

پَريان سَندي پارَ جي، مِڙِي مِڻائي؛
ڪانهي ڪَڙائي، چَڪِنِ جي چِٽُ ڪَري.

9

تو جَنينِ جي تات، تَن پُڻ آهي تَنهجي؛
'فَاذڪُرُونِي اذڪُرُ ڪَمُ'، اِي پَرُوڙجِ بات؛
هَتِ ڪاتي ڳڙ وات، پُڇُڻَ پَرِ پَرينِ جي.

10

پاڻوهي هيڪار، مون کان پڇيو سڄڻن؛
اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ، چيائون جنهن وار؛
سَندي سورَ ڪنار، تَن تڏهانڪون نه لهي.

11

پاڻوهيو پڇن، ڪٿي هٿ حبيب جو؛
نيزي هيٺان نينهن جي، پاسي پاڻ نه ڪن؛
عاشقِ اجلِ سامهان، اوچي ڳٽ اچن؛
ڪَسَ قَرُبَ جَن، مَرُ تَن مُشاهدو.

12

ڪوئي ڪهي سڀرين، ڪوئي ڪهن سان؛
نيزي هيٺان نينهن جي، پاسي ڪر م پاڻ؛
جُل، وِجائي ڄاڻ، عاشقِ اجلِ سامهون.

13

ڪوٺڻُ قَرِينَ جو، عَيْنُ تَرُونِ آه؛
 اِي اُتِي ڳالھڙِي، سِڪَ وَرَندي ساه؛
 آسَر هَڏَمَ لاه، چِنڻُ ڳنڍِڻُ اُن جو.

14

ڪُهڻُ تان ڪَر لَهَن، ڪَر لَهَن تان ڪُهڻُ؛
 سِيئي ماءُ! مُهڻُ، سِيئي راحتَ رُوحِ جِي.

15

ڪُهِي سو ڪَر لَهِي، ڪوٺِي سو قَرِيبُ؛
 اِها عادتَ سِڪِيو، هَر زَمانَ حَيِيبُ؛
 تِچِي سو طَيِيبُ، سوئي راحتَ رُوحِ جِي.

وائي

ٿيندو تنَ طبيبُ، دارُون منهنجي دَرَدَ جو؛
بُڪي ڏيندُم باجھه جي، اچي شالَ عجيبُ؛
پرين اچي پاڻ ڪيو، سندو غورُ غريبُ؛
ڏکندو سڀوئي ڏور ڪيو، منجهون تنَ طبيبُ؛
آديُون! عَبْدُ اللطيفُ چئي، هاڻِ ڪَ آهَ حبيبُ.

سُرِیَمَنُ کِلِیاڻُ

داستانِ پھریون

1

تون حبيبُ، تون طيبُ، تون دردَ جي دَوا؛
جانبَ! منهنجي جيءَ ۾ آزرَ جا انوا؛
صاحبَ! ڏي شفاءَ، ميان! مريضنَ کي.

2

تون حبيبُ، تون طيبُ، تون دارونَ کي دردَن؛
تون ڏينَ، تون لاهينَ، ڌاٽر! کي ڏکندنَ؛
تڏهين ڦڪيون فرقُ ڪن، جڏهين امرُ ڪريو اُن کي.

3

هٿُ، حبيبَ! هٿُ کڻي، ٻنگانَ لهي پاڻُ؛
ماڳهينَ مونَ منهنَ ٿئي، جهوليءَ وجهانَ پاڻُ؛
انَ پَر ساجنَ ساڻُ، مانَ مُقابلو مونَ ٿئي.

4

جَت حِيبَ هُٺَن، نائڪَ پَري نِينهن جِي؛
تِي طَبِين، وَجا وِجي وَسَري.

5

هَٺِين جِي حِيبَ! مَحَبَتِي مِيا ڪَري؛
پُڇان ڪِنَ طَبِيبَ، هوند گهائَن سِين تِي گهاريان.

6

ڪانارِيا ڪُٽَڪَن، جَنِين لَوُهَ لَکَن مَ؛
مَحَبَت جِي مِيدانَ مَ، پِيا لالَ لُجَن؛
پاڻهين ٻڌَن پِٽِيُون، پاڻهين چَڪِيا ڪَن؛
وَتان وادِوڙين، رهي اچَجي راتِري.

7

رهي اچَجي راتِري، تن وادِوڙين وَتاءَ؛
جن کي سورُ سريرَ مَ، گهٽ مَنجهاران گهَءَ؛
لِڪائِي لوڪاءَ، پاڻهين ٻڌَن پِٽِيُون.

8

اڄ پڻ ڪنجهو ڪنجه، واڍوڙ ڪي منهنءَ؛
جه پڻ پيڻ سنجھ، هو پنيون هو پتيون.

9

سگهن سڏ نه سور جي، گهاٽل ڪيئن گهارين؛
پيل پاسو پٽ تان، واڍوڙ نه وارين؛
پر ۾ پڇن پرين لئي، هي! هنجون هارين؛
سجڻ جي سارين، تن رويو وهامي راتڙي.

10

سگهن سڏ نه سور جي، تارنڪن رنجوري؛
پيا آهن پٽ ۾، مٿن ماموري؛
لڳن لنو، لطيف چئي، سدا جي سوري؛
پر تڙ جن پوري، تن رويو وهامي راتڙي.

آيل! اُن نه وسهان، هنجون جي هارين؛
اٿيو آڻ اکين ۾، ڏي کي ڏيکارين؛
سجڻ جي سارين، سي نڪي روئن نه چون ڪي.

وائي

ورسيا ويڄ ويچارا! دل ۾ درد پرين جو؛
اٿيو ويڄا! مَ وهو، ويو دب ڪٿي؛
پڪي ڏيندا ٻاجھ جي، آيا سور ڏٿي؛
آيا جيءَ جيارا، دل ۾ درد پرين جو.

داستان پيو

تن طيب نه تون، سڌ نه لهين سور جي؛
سانڍ پنهنجا ڊٻڙا، گڏ ڪٿي ۾ پون؛
ڪان گهرجي مون، حياتي هوتن ري.

2

ويجن سين وائيءَ پيا، ڪري نه ڪيائون؛
جي پند پاريائون، ته سگهائي سگهائين.

3

آهي گهڻو آڳهن جو، ترس طينءَ؛
ڪيو وس ويجن، تان ڪريءَ ري ڪين ٿي.

4

پاڙي ويڄ هٿ، تان مون مور نه پڇيا؛
تيا هين پيام، موريسر اکين ۾.

5

هاري! تو هري، ڪيچ ڪا سين ڪيو؛
ڪرين جي ڪري، ته تون تونو ٿين.

6

جي ڀائين پرينءَ مڙان، ته سڪُ چوران ڪي ذات؛
جاڳڻُ جُشنُ جن ڪي، سڪُ نه ساري رات؛
اُجهي ٻجهي آيا، وائي ڪن نه وات؛
سلي سُوريءَ چاڙهيا، بيان ڪن نه بات؛
توڻي ڪسن ڪات، ته به ساڳي سَلن ڪين ڪي.

9

تڙي طبيبن، گهايل گهران ڪڍيون
چڪيا چاڪَ چيهون ڪري، ڪڙيون مور نه ڪن؛
دوست جي درسن سين، پئي نارُ نين؛
ورچيو ويڄَ وِجن، آءُ ته پريڙ! اُبهان.

8

وڍي جن وڌياس، وري ويڄَ ئي سي ٿيا؛
تَرُ ٻڌائون پٽيون، روز ڪيائون راس؛
هينڙا! تنين پاس، گهار ته گهايل نه ٿين.

9

ويج! مڙهي ڏي! الا چڱي مڙهيان!
سڄڻ مان اچي، ڪر لاهو ٿي ڪڏهن.

10

هين ته ويڃن وٽ، تون ڪن جيءَ جڏو ٿين؟
سر ڏيئي مڙهي ست، ڪهه نه ڪيءَ ڊڙا؟

11

ڪنيس ڪوڇن، تن طيب نه گڏيا؛
ڏيئي ڏنڍ ڏڏن، پاڻان ڏيل ڏکوئو.

12

ترس طيبن جو، جڏن ڪيو نه جات؛
جو ويڃن جي وات، داروئان تنهن دور ٿيا.

13

دارون ڪارون، جان ڪي ڪيا ويڃن مون؛
هڪي ڏيندا ٻاجه جي، نهاري نازون؛
جن جون سڀ لهن سارون، تن تان ڏکندو دور ٿي.

اڳهن مڙي اڄ، ڪيوسڏ صحت ڪي؛
ڏور، ڏکندا! پڇ، مهريءَ منهن ڏيڪاريو.

وائي

اچي سار لهيڃ، ساجن سور تاري آئون ماري!
سور تاري جي مران، تان مون ڏوهه م ڏيڃ؛
ڊبن پري هٽڙا، دارون، دوست! ڪريڃ.

داستان ٽيون

1

هيءَ هيءَ! وهي هاءِ، من م محبوبن جي!
جيرا جوش جلاڻيا، بڪين پري باه!
پسو مڇ مٽاءِ، جي ويساه نه وسهوا!

2

ڪاندين ٿاندين ٻاڙين، ڀڄان مڙ پيئي!
جيرا، جگر، ٻڪيون، سيخن مڙ ٿيئي!
ويجنئون ويئي، ٿي وهڻي سڄڻن!

3

سر جو سڄيو سڄڻن، پهر ٻاڙ پري؛
ڇمڪيو سو چوه مان، ڪڙ ڪڙ کان ڪري؛
جيرا، جگر، ٻڪيون، لنگهي پيو پري؛
لڳو جيءَ جڙي، ٿاڻان، تير نه نڪري!

4

ڀڄ پٽنگن کي، سنڌيون ڪامڙ خبرون؛
اٿيو وجهن آڳ م، جيءَ پنهنجو جي؛
جيري جنين جي، لڳا نيزا نينهن جا!

5

پَتَنگ چائين پاڻ کي، تہ اچي آڳ اُجھاءُ!
پَچُڻ گھڻا پَچائِيا، تون پَچُڻ کي پَچاءُ!
واقف ٿي وِساءُ، آڳ نہ ڏجي علم کي.

6

پَتَنگ چائين پاڻ کي، پَسي مِچُ مَ موٽُ!
سَهائِيءَ سَپيرين جي، گھڙ تہ ٿيڻ گھوٽُ!
اِچا تون اُروٽُ! کوري خَبر نہ لھين!

7

پَتَنگن پُھ ڪيو، مَڙيا مٿي مِچُ؛
پَسي لھس نہ لِچيا، سَڙيا مٿي سَچُ؛
سندا ڳچين ڳچُ، ويچارن وِچائِيا.

8

جي تَوَتَنُ تَنُورَ جَنُ، تہ چَندي سَاطِ چِماءُ؛
 آئي آڳِ ادبِ جي، ٻاري جانِ جلاءُ؛
 بُرقعانِ اندرِ بازِيون، پنهنجو سڀ پِچاءُ؛
 لُچُ لَنُو، لَطِيفُ چُئي، پَدَرِ هَدِ مَ پاءُ؛
 مَتانِ لوڪَ لَڪاءُ، وصالانِ وِچِ پئي!

9

اِجا تَنُورانِ، ڪالِهَ ڪِديائون سَچُئين؛
 پُٺِ تايائون تَڪَڙو، وحدتِ جي وَڌان؛
 محبتين مَتانِ، مِچُ مُورائين نَه لَهي!

10

پِچائي پَهاڻُ، جن رسائِيو رُڪَ کي؛
 تَنين سَندو چاڻُ، آهي آڳَڙين کي.

11

ڌنءُ ڌنءُ ڌمَ وار، اڄ پڻ آڳڙين جي،
باري مڇ مجاز جو، اوتيائون آڱار،
ڏوڏا! ٿي مَ ڌار، جَمَ ڪچو رُڪَ ڪٽيون ٿي.

12

ڏوڏا! تون نه ڏٺين! آڳِ اوڏو نه وڃين!
الا جي عشق جا، سي تان تون نه سَهين!
اُڀوائن چئڻ، تہ آئون آڳڙيو آهيان!

13

سِرُ ساندان ڪري، پُڇج گهر لهار جو!
ڌڪن هيٺ ڌري، مان گڏينئي رُڪَ سين!

14

سَهين جن ساندان، ڌڪن مٿي ڌڪڙا!
وَهَ وڃائي پاڻ، ڏي ڏٻائون ڏڱرين.

15

اَڄ آڳِڙيا آيا، سُودا سِراڻِي؛
پياري پاڻِي، تيغُون ڪندا تڪيون.

16

اَڄ آڳِڙيا آيا، سائو ڪي سَڄاڻ؛
لاهِندا مُورياڻ، رُڪُ ڪريندا پترو.

17

سَرها ڏنم سي، جن ساڃاءِ سِراڻِ سين؛
تيغَ تين جي ڪي، ڪَٽُ نه لڳي ڪڏهن.

وائي

جيءُ جياريو، جيءُ جياريو، ڪين منهنجو هاريو
پرين جيءُ پچار، سيٺ جيءُ سنڀار، جڏڙو جيءُ جياريو
اُچيو تن عميق مان، پرين پوڄ پياريو
مرض مريض تان، اشاري ساڻ اُتاريو
ڪرم ڪرين جي مون کي، اُهڪيءَ مان اُڪاريو
سنئون منهن ڪري، سپرين! ائين نرم نورنهاريو
سائنن جن سڌ ڪري، ائين طالحن کي تاريو

داستان چوٿون

1

ايڪ پيالو! ٻه ڄڻ! عشق نه ڪري ائين!
ليکيا جي لکڻ ۾، سي قرب رسندا ڪيئن؟
هٿ ڪيا هيئن، وانجيا، پَس! وصال کان.

2

ايڪ پيالو! ٻه ڄڻا! عشق نه ائين ڪري!
 آئي سي ايڪ ٿيا، جي گنا نينهن ڳري،
 دوئي ڌار ڌري، جهُ خُلت خنجر آيو.

3

ايڪ پيالو! ٻه ڄڻا! عشق نه ڪري اڌا!
 اي تان، ساعر! سڌ، ڪي جا قول سين.

4

قاتل ڪمائي ڪري، وه ماڪي جي ڪن،
 وٽان ويهي تن، پيچ ڪي پاليون.

5

هوندو هڏ م سڏ، لاءِ پياڪن پانهنجو،
 پوچ پيارج پنهيڙا، ويندا ونيو ڪنڌ،
 ته هٿ تنهنجي هنڌ، موڪي! ڪو مان لهي.

6

هوندو هڏَ مَ رَڪُ، لاءِ پياڪَن پانهنجو؛
وڻي واناڙڻن کي، تان پياري پَرَڪُ؛
ساليڪَ لهي ٿي لَڪُ، جا تو ايندي اُن سين.

7

گهڻن مَ گهڻڪَن، وڻيون پين وه گڏيون؛
برخيز بده ساقِي! پيار کي پرين؛
پڪين نه پرچن، مٿ تڪيائون منجهيان.

8

آڻي اتر واءِ، موڪيءَ مٿ اُٻيا؛
مَٽارا تنهن ساءِ، اچن سر سَنباهيو.

9

وجهج واناڙڻن تي، ميخاني جي ماڪَ؛
ٿيندي سڏ سيڪنهن، هنڌ هنڌ پوندي هاڪَ؛
پره جا پياڪَ، جُه سي اڱڻ آيا.

10

جُہ سِي اڱڻ آئيا، تہ سَرو ڪندا سُج؛
سائِي ٿيندين اُج، هي پيتو! هُو آڻ ڪِي!

11

مُوکِي چوڪي نہ ٿي، اصل اوچي ذات؛
وَتِيون ڏيئي وات، مَٽارا تنهن ماريا.

12

مَٽارا مري ويا، موکِي! تون نہ مَرين!
ڪِيهيءَ پَر پَرين، ڏُکِي! ڏاتارن ري؟

13

مَٽارا مري ويا، موکِي! تون بي مُر؛
تنهنجو ڏوسُ ڏمر، ڪون سهندو اُن ري!

16

سَري ڪين ڪيون، ويٺُ موکِيءَ جي ماريا!
ڪو جو سخن ڪلال جو، پتي تي پيون!
تَهان پوءِ ٿيون، مرڻ مَٽارن کي!

15

ڪَٽَ ڪٽارو، مُنهن وٽي، عادت سندن اِيءَ؛
تَن تِڪُون ڏنيون، جُني منجهان جِيءَ؛
سرو تن سِيءَ، جن حاصل ڪيو حال ڪي.

16

موڪيءَ مَنو نه گهريا، وَه نه وهائيا؛
سُرڪيءَ ڪاڻ، سِيءَ چئي، اُتي ٿي آيا؛
جي ڳالهن ڳنگاڻيا، تن بَن پاسي بَنيون.

20

سِرُ ڏيئي سَتِ جوڙ، ڪنهن پَر ڪَلاڻ سين!
ڪاٽي ڪَڙ ڪپار ۾، خنجر آڻي ڪوڙ!
مَرڻان مُنهن مَ موڙ، وٽي ٿي وڌ لهي!

18

وَتَ وَتَ وَتِيءَ مَ، مَتَ مَتَ مَنَدُ پِيَوَ
 قَدَرِ كَيْفَ كَلالَ جو، پِيَاڪَنَ پِيَوَ
 اَچَن دُرُسُ دڪانَ تي، ڪَنَدَ قَبولَ ڪِيَوَ
 سُرَها سِرُڏِيَوَ، چَڪَن سُرُڪَ سِيَدَ چَڱِي.

19

ڪالائُون ڪاءِ، مَتَ نَه سِڪِين مَوَن هِنائَن!
 روئندي راتِ وهاءِ، چَڪائيندي بَنِيُون!

وائي

دوسُ پِيهي در آيو، ٿيو ملطَ جو ساعِيوَ
 ڏينهن پُڄاڻُون آڻي اسان ڪي، موليَ مُحِبَ ملايوَ
 ويو وِچوڙو، ٿيو مِيلاپو، واحدِ واءِ واريوَ
 هو جَنهِن جوڏَسُ ڏُوراڏو، اوڏو اَچَ سَوايوَ
 عَبدُ اللَطِيفُ چَڱِي، اَچي عَجِين پاڻ فَضْلُ فرمايو.

داستان پنجون

1

صوفي سالم سي ويا، جي اڪثر سين اڏيار؛
بازي بازندن کي، آهي اويسار؛
پريا سين پهڪار، رنديءَ رساڻي ڪيا.

2

صوفيءَ سيرُ سين ۾، جن رڳن ۾ ساه؛
سانه ڪري ڳالهڙي، جن پويون پروڙي پساه؛
آهس اي گناه، جي ڪا ڪري پڌري.

3

ڏني ڏکوا، ان ڏني راضي ٿيا؛
صوفي تي ٿيا، جن ڪين ڪيائون پاڻ سين.

4

صوفي لاکوفي، ڪون پائيس ڪير؛
منجهيان ئي منجهه وڙهي، پڌر ناهس پير؛
جنين ساڻس وير، ٿي تنين جو واهرو.

5

صوفيءَ صاف ڪيو، ڌوئي ورق وُجود جو؛
تِهان پوءِ ٿيو، جيئري پسڻ پرينءَ جو.

6

صوفي چائين، سڌ ڪرين! صوفين اي نه صلاح؛
ڪاٽي رک ڪُلاه، وجه اُچلي آڳ ۾.

7

جي ڪُلاه رکين ڪنڌ تي، ته صوفي سالر ٿي؛
وه وڻي هٿ ڪري، پُر پيالو پي؛
هِنڌُ تَنين جو هيءُ، جن حاصل ڪيو حال ڪي.

8

جُسي ۾ جَبَّار جو، خُفي خيمو ڪوڙ؛
جَلِي تون زبان سين، چار ٿي پهر چور؛
فڪر سين فُرْقان ۾، اسم اعظم ڏور؛
پيا در وڃي مَ ووڙ، اي اَمَل اٿائين سَڀجي.

9

عالم آئون ساڻ، ڀريو ٿو پير ڪري؛
پاڻ نه آهي ڄاڻ، مانڊيءَ مندُ پکيڙيو.

10

طالبُ ڪَثر، سونهن سرُ، اي روميءَ جي روءِ؛
جنين ڏني جوءُ، تي ڪچيو ڪين ڪي.

11

طالبُ ڪَثر، سونهن سرُ، اي روميءَ جي راءِ؛
ماڙهوات ڪيائ، مندُ نه پسين مندِيو!

12

طالبُ ڪَثر، سونهن سرُ، روميءَ چيو آهي؛
تازي جي لاهي، ته منجهين مُشاهدو ٿي.

13

ظاهر ۾ زاني، فِڪر منجه فنا ٿيا؛
تئين کي تعليم جي، ڪڙه اندر ڪاڻي؛
حرفُ حَقّاني، دَوُرُ ڪيائون دل ۾.

14

جن کي دَورُ دَرَدَ جو، سبقِ سُورِ پڙهڻ؛
فِڪرَ فرهي هت ۾، مان مُطالع ڪن؛
پَنو سو پڙهڻ، جنهن ۾ پسن پرينءَ کي.

15

سا سِٺ نه سارين، اَلَفِ جنهن جي اڳ ۾؛
ناحَقُ نهارين، پنا پيا پرينءَ لِي.

16

سا سِٺ ساريائون، اَلَفِ جنهن جي اڳ ۾؛
”لا مَقْصُودَ فِي الدَّارَيْنِ“ ان پر اُتائون؛
سَڳرُ سونائون، ٿيا رَسِيلا رحمان سين.

17

اَڪر پڙهي اڀاڳيا! قاضي ٿيڻ ڪِيا؟
پيرين ۽ پانسين، ايڏا ائن نه آءُ!
ان سُرڪي ۽ سندو ساءُ، پيچ عَزازيل کي.

18

عاشق عَزَا زِل، بیا مَژِئِي سَدَ زِيَا
منجھان سِڪَ سَيِل، لَعْنِي لال ٿيو.

19

جو مون پڙهيو پاڻ لِي، سَبَقُ سَابِقُ جو:
پهرين سُجَا تَر پانهنجي، نَفْسَ جو نهو:
جِي عَرَفَانِ اَصَل مِ، ٿي رُوحَن روزِ ڪيو:
وري وَرَقُ پيو، گَڏِيَر وِڏُ وصال جو.

20

پڙهيو ٿا پڙهن، ڪَڙهن ڪين قُلُوبِ مِ:
پاڻان ڏوهَ چڙهن، جُنن وَرَقَ ورائين وِترا.

21

اَڪَر پڙه اَلَفَ جو، وَرَقَ سڀ وسار:
اَندر تون اُجار، پنا پڙهندن ڪيترا.

30

جئنُ جئنُ ورقَ ورائين، تننُ تننُ ڏنو ڏوهُ؛
تنهن ڪهڙي ڪوڪوهُ؟ جي رهڻي رهيو نه سُڀرين.

23

ڪاتبُ! لکين جئنُ، لايو لامُ آلف سين؛
آسان سڄڻُ تننُ، رهيو آهي روح م.

24

تهڙا چاليها نه چاليهه، جهڙو پس پرينءَ جو؛
ڪهڙي ڪاتبُ! ڪرين، مٿي پنن پيهه؛
جي ورق وارين ويهه، ته اکر اهوئي هيڪڙو.

25

تنُ کڏي، منُ حُجرو، ڪيم چاليها رکُ؛
ڪوه نه پوڄيو پوڄين، انئي پهر الڪُ؟
تان تون پاڻ پرڪُ! سيڪنهن ڏانهن سامهون.

سَيِّڪَنهن ڏانهن سامهون، ڪو هنڌ خالي ناه؛
اَحدِا جي آرڪ ٿيا، سي ڪانئر ڪبا ڪانه؟
مُحِبُّ منجهين مَن مانھ، مون اڃا ٿنڌيءَ اُجهيو.

وائي

وسارج مَ ويٺ، جوپن ٻہ ٿي ڏينھڙا.
لونيون سَهَن لوڪ جا، وِهاڻيءَ ٿيون ويٺ؛
اصل اَسارين جا، سَتي وِڙا سين؛
جيڏيون! جي مان وِسھو، نند مَ هيرو نيٺ؛
راتڙيون جاڳن جي، سي آئون ڪندڙي سين؛
آڏيءَ رات اُٿي ڪري، جھل تون نندان نيٺ.

داستان چھون

1

دائودي ديُون ڪري، رَنڪَن ڪونهي رنگُ؛
گهوڙيءَ هيٺ اَينگُ، ڪاهيو پاڪرئين هڻي.

2

دائودي ديُون ڪري، رَنڪَن ڪونهي چيٽُ؛
گهوڙيءَ هيٺ سُچيٽُ، ڪاهيو پاڪرئين هڻي.

3

او ڦايل! اکين ۾، توکي باري بان؛
اُڀو اُڳرائون ڪرين، ماڳ هڻيو مَستان؛
جانب! تون زيان، اکين سين ايڏا ڪرين!

4

جي هو پائين ڪان ڪمان ۾، ته سينو سِر رکُ؛
منهن ۾ معشوقن جا، چاڪَ چٽڪا چڪُ؛
سوري پانءِ مَ شڪُ، عاشقُ ٿي ته اُڀين.

5

جي هو پاڻين کان ڪمان ۾، ته سِينو سِر ڏيڇ؛
منهن ۾ معشوقن جا، جهاڻو ٿي جهليڇ؛
پاهان پڳ ۾ ڏيڇ، عاشق ٿي ته اُهيڻ.

6

پاڻي کان ڪمان ۾، ميان! مار ۾ مون؛
مون ۾ آهين تون، مٿان تنهنجوئي توکي لڳي.

7

ڪيو ڇڏين کان، هڏ نه هٽائين ٿا؛
ٿيا جي نشان، ته پهريئن سان پورا هئا.

8

لوري جت لڳوم، اُت اُڀوئي آهيان؛
سوره پرين سندوم، مان ٻاجهائي پيو هڻي!

9

محبّت جي ميدان ۾، ڪر پڙاڏو پٽ؛
 سرُ سوريءَ، ڌڙ ڪُنڀرين، مٿان ڪُڇين ڪُڙ!
 عشق نانگ ٺٽ، خبر کاڌن کي پوي.

10

محبّت جي ميدان ۾، سرُ جو ڪرم سانگ؛
 سوريءَ سڀرين جي، چڙهه ته ٿين چانگ؛
 عشق آهي نانگ، خبر کاڌن کي پوي.

11

عشق نه آهي راند، ته ڪي ڪنس ڳرو؛
 جي جُسيءَ جان جي، ڀڄي جو هيڪاند؛
 سڀي نيزي پاند، اڇل ته آڌ ٿي.

وائي

عشق تمام، بره تمام، وو! مَن لُونِي يارَ لوڪو!
سيج سَتي نُون جَهپَ نه آوي، نيٽن نند حرام؛
راتيان جاڳڻ، صاحبُ سنپالڻ، اِي فقيران دا ڪام؛
مَتَ عقلَ دي مُنجه گئي، آيا عشقِ امام.

داستان ستون

1

عاشقن الله، ويروتار نه وسري؛
آه ڪريندي ساه، ڪڏهن ويندو نڪري.

2

عاشقِ ائن نه هُون، جئن تون سَجي اڳرين؛
وڃي در دوستن جي، رَتُ ڏهاڻي رُون؛
پي پَر ڪنهن نه پون، ماڪرِ محبوبن سين.

3

جان عاشق مٿي رت، تان دعوى ڪري مَ نينهن جي؛
 سائو منهن، سُونهن گئي، سِڪَڻ اِي شرط؛
 نَڪي گوڏ گرت، مٿا سر سؤدا ڪري.

4

اچا تو منجهان، ڪَڪ چُتي رت نڪري؛
 منهن ۾ محبوبن جا، ڪُن جهليندي گهاءَ؟
 سو تون ڪُڇاڙيا، سِڪَڻ جون سڏون ڪرين؟

5

سِڪَڻ ۽ سوري، ٻئي اکر هيڪڙي؛
 وهڻ واٽڙين تي، ڪارڻ ضروري؛
 ٻنهي جي پوري، جيءَ ڏني ري نه جڙي.

6

جيڪي سِڪَڻ سِڪُ، نات پَس سِڪنديئن؛
 پاسي تين مَ لَڪُ، نينهن نه سڃاڻن جي.

7

عاشق! معشوق جي، وٺي ويه ڳري؛
جم ورجي ڇڏين، سَندي دوست ڌري!
ڏيندا ٻُڪي ٻاجھ جي، ويندءِ ٺٻ ٺري؛
آسان تان نه سَري، تون ڪُن سَري سپرين؟

8

عاشق! معشوقن جو، وٺي ويه ڏڪاڻ؛
پيڇ پيش پرين جي، پٽيءَ وجهي پاڻ؛
ته تون ٽنن ساڻ، سدا رهين سُرخرو.

9

عاشق! معشوق جو، وٺي ويهج گهٽ؛
جم ورجي ڇڏين، موڪيءَ سندو مٽ؛
ڪري سَر جي سٺ، پيڇ ڪي پيالئون.

وائي

سُپريان جي سونهن جي، ڳالهه ڪين وڃي؛
وڃي در دوستن جي، سُوريءَ سر هجي؛
عاشق انگن چڙهيا، پيو سڪو پڄي؛
پُڄ پوءِ پريٽون، پهرين سر سڄي؛
عاقِل ئي اوچون ٿيا، پورو ڪين پڄي.

داستان انون

1

هر هر هراڻي، وڃڻ در دوستن جي؛
پاڙي ڏانهن پرين جي، اُچ م آواڻي!
الڙ ٿي آچ م تون، واناڙن وائي؛
لائيندءِ، لطيف چئي، سُوران سرهائي؛
گجهو ڳالهائي، پرت وڃي پاڻ م.

2

سُورِ جنين کي سَريو، سَري تن صحت؛
مَني مصيبت، آهي عاشقن کي.

3

جي پياري پاڻ، ته ڪَـرَـهـوـڻـي پاڻي پيڻ؛
اڳي ان نياڻ، اڻ ڪوٺيو ڪون گهڙي.

4

اڻ ڪي عيان نه ٿي، ڪي پروڙي ڪون؛
سڄي جيهي سون، منهن نه پئي ماڙهوڻ.

5

اڻ ڪي عيان نه ٿي، ڪي پروڙي ڪون؛
سا سونهين ٿي سون، امر عطا جنهن جو.

6

چنن توءَ مَ چن، پاءِ اميري ان سين؛
جي اوڳڻ ڪنئي، اسونهين! ته تون ڳڻان ٿي ڳڻ؛
پاند جهليو تون پن، هن سونهاري سڱ م.

7

نمي ڪمي نهار تون، ڏمر ڏولائون
ٿيئي ساجائون، جي ائين انهيءَ پير تي.

8

ڪم! ڪمندن ڪٿيو، هارايو هوڙن؛
چڪيو نه چوندن، هو جو ساءِ صبر جو.

9

ڪمند ڙن گهر ڪين، چوند ڙ چگا نه ٿيا؛
ويٺهون ويد پئي، هٿ نه اچي ڪين.

10

هو چوئي، تون م چو، واتان ورائي؛
اڳ اڳرائي جو ڪري، خطا سوکائي؛
پاند م پائي، ويو ڪيني وارو ڪين ڪي.

11

ڪين ڪين پرائو، ڪيني منجهان ڪين؛
جي هوءَ سٽائي سيگ، ته زه چني جوکوڻي.

12

اَڻ چوندَن مَ چو، چوندَن چيو وسار؛
اَنئي پهر آڊب سين، پَر اهاڻي پار؛
پايو منهن مونن م، غربت سان گذار؛
مُفتي منجه وهار، ته قاضيءَ ڪنيارو نه ٿين.

13

جين سنڊيءَ ”ٻوڏ“ م، پتون پتين ”جي“؛
تن! تين سين پي، اوڏا اوڏي پڪڙا.

14

ويني جين وٽ، ڏکڊو ڏاڍو ٿئي؛
سا مجلس ئي مٽ، جي حاصل هو هزار جو.

15

ويني جين وٽ، ڏکڊو ڏور ٿئي؛
تن! تين سين ڪٽ، اوڏا اڏي پڪڙا.

وائي

يار سچڻ جي فراق، ڙي جيڏيُون! آئون ماري!
دَرِ دوسَن جي ڪَين جو هوندا، مون جيها مُشتاق؛
جائي ڪاڻي محبوبن جي، آه حُسن جي هاڪ؛
سُرمو سَهي ڪر اکين جو، خالص پريان جي خاڪ؛
عَبْدُاللطيفُ چئي، پرين اسانجو هميشه آحُسنَڪُ.

سرکيات

داستان پهريون

1

پلائي آهين، پرين پلائيءَ پانهنجي،
سباجها سر چڙهيو، ڏوراپونه ڏين،
مان ڏي مديون ٿين، سڄڻ سڄاين م.

2

تون چنڊ! اهوئي، جو هٿ پسين ٿو پرينءَ کي،
آڏت چڻج ان کي، ڏيانءَ جو روئي،
هيكانديءَ هوئي، سانگ م پوي سڄڻين!

3

مر هيكاندا هون پرين، سانگ م وڃن سين!
رهيا آهين روح م، نت جنين جانيٺ،
وماسيا جن ويٺ، ٿو تاريءَ تڳي تن هنئون.

4

رات سَهائِي، پُون سَنئين، ڀائي! گهر جي پُل؛
 آهرَم ايلاجِيُون، چندن چري چُل؛
 مون توڻي سين ڳالهَڙِي، ٻئي ڪنهن مَ سَل؛
 هاهرَ ڪندو هَل، تہ ڪجائون ڪرن ڪي.

5

چوڏهينءَ چنڊ! تون اڀرين، سَهين ڪرئين سينگار؛
 پلڪَ پريان جي نہ پڙين، جي حيلن ڪرئين هزار؛
 جهڙو تون سڀ ڄمار، تهڙو دم دوست جو.

6

سَهين سَجَن اڀري، چوراسي چنڊن؛
 بالله ري پرين، سڀ اونداهي ڀانڀيان.

7

چنڊ! تنهنجي ذات، پاڙيان نہ پرين سين؛
 تون اڄوَم رات، سَجَن نَت سوجھرا.

8

چنڊ! چوانءِ سچ، جي مني نہ پائين؛
ڪڏهن اڀرين سنهڙو، ڪڏهن اڀرين گچ؛
منهن ۾ پريئي مچ، تو ۾ ناھ پيشاني پرينءِ جي.

9

کڻي نيٺ خمار مان، جان ڪيائون ناز نظر؛
سُورج شاخون جهڪيون، ڪوماڻو قمر؛
تارا ڪتيون تائب ٿيا، ديڪندي دلبر؛
جهڪو ٿيو جوهر، جانب جي جمال سين.

10

تارا تيليءَ روءِ، لڏا لالڻ! اڀرين؛
جهڙي تو صُبح، تهڙي صافي سڄڻين.

11

توڏانهن گهڻو نھاريان، تارا! تِلاھين؛
سڄڻ جيڏاھين، تون تِڏاھين اڀرين.

12

هُنَ تاري، هُنَ هِنْدَ، هُتَ منهنجا سڀرين؛
سَجَڻَ ماڪيءَ مَنَدَ، ڪوڙا ٿين نہ ڪڏهين.

13

تارا، تر، تروڪڻيون، مٿن ڦلڻيون؛
ڪوہ! سي راتڙيون، جي مون پرين پڄاڻا پيئون.

وائي

وَهلي وَنَءَ مَ وَهامي! رَہ رات! رائنڊيس پرينءَ کي.
شَمعَ ٿيندیس شبِ مَ، اِن خوشيءَ کان ڪامي؛
باڻوئن سنڊي باه جڻن، ٻران شال اُجهامي!
پرت جا پيتم جي، سا ڪين پروڙي عامي؛
مونکي مون پرين جو آهي دَرْدُ دَوامي؛
آهيان يارُ سَيِّدَ جو، کان رهي ڪا خامي؛
هُوءَ جالئو، لَطيفُ چئي، مونکي آهي مُدامي؛
روشن ٿيان رُچن مَ، جي هُتان لَنَوَ انهيءَ لامِي؛
ڪاري سا قيامَ سَنئين، هوتُ جنهنجو حامي؛

آئِر تَنهِن لوڪَ سان، جيسين مان چَوَن سامي.

داستان پيو

1

ناسيندي نگاه، پهرين ڪج پرين ڏي؛
اَحوالَ عاجزن جاءِ آڪج لڳ الله؛
روزُ نهارين راه، اڪيون اوهانجي آسري.

2

چگا چند اچيڃ، سنيهاڪي سڃڻين؛
مٿان اڱڻ اڀري، پرين جي پئڇين؛
جهيٽو ڳالهائڃ، پرين وجهي هٿترا.

3

اڀر چند! پس پرين، تواوڏا، مون ڏور؛
سڃڻ سٿا وله م، چوٽا پري ڪپور؛
پرين آئون نه پڇڻي، ٻاٻل ڏئي نه ٻور؛
جنهن تي چڙهي اسور، سنجهي سڃڻ سڀيان.

4

ڏٺي! ڪريندين ڪڏهين، حياتيءَ هيڪاند؟
 مَن ۾ مُشتاقن جي، ڪي رنجائي راند؛
 پرين ڏيساندر پاند، ڳجه ڳرهيان ڪن سين؟

5

هنڙي سڄڻ ساريا، ڪٿي هوند ۾ هير؟
 اچي لالڻ! نه ڏئين، مٿي پلنگن پير؟
 ٿي ورونهڻ وير، ڳجه ڳرهيان ڪن سين؟

6

ڪر هون ڪيڪان، پرين آئون نه پڇڻي؛
 جو مون رات رساڻي، نئي ساجن ساڻ؛
 مون نه وهيو پاڻ، وڻي نيٺ نچوڻيان.

7

ڪَـرَها! ڪَـسَـرَ چَڏَ، وِڪَ وَڌَـنَـڍِي پاءَ؛
منهنجو هلڻ اُتَـهِنَ، جِـتِي جَانِبَ جاءَ؛
توڪي چَـنَـدَنُ چارِـيـانَ، پيو وِـگَ، لاڻِي ڪاءَ؛
اِئين اُتَ! اُـنـاءَ، جِـئِنَ هونـڊِيءَ رات هِتَ مِـڙُون.

8

ڪَـسَـرَ چَڏَ ڪـنـواٽَ! وِـکُون وِـجُـهَ وَڌَـنَـڍُون؛
سَنَـئِنَ سَـپِـرِـيَنَ جِي، وِـنـگِي پانءَ مَ واٽَ؛
چَڏَ جِـهـوَرِي، ڏي جِـهـاٽَ، تَه هونـڊِيءَ رات هِتَ مِـڙُون.

9

آڻِي ٻَڏَمَ وَڻَ جاءَ، مان مُـڪَـرِـيُون چَـرِي؛
ڪُڏا تورو ڪَـرَـهَو، لِـڪِـيـو لاڻِي ڪاءَ؛
ان مَـيَ سَنـڊِي، ماءَ! مُون کي ڳالَـهَـڻِن ڳوڙها ڪِـيـو.

10

ميا! مڃُ منٿَ، اڄ منهنجي ڪرڻا!
جهاڳندي جر پٽيون، مٿان ڪرڻ ڪٽ;
سُپريان جي سٿَ، مُون کي نئي ميڙين.

11

ڳل ڳانا يا قوت جا، موٽين ڳٽيس مال;
ڪڍي جي ڪرڻا! هيدي پائينءَ حال;
چندن چارينءَ جال، جي مُون رات رسائين.

12

ميا! تو مھار، سڄي پايان سون جي;
چارينءَ چندن چوٽيون، نايو مينديءَ ڌار;
سندي پي پچار، جي مُون رات رسائين.

13

اٺ نہ وڃي وڳ سين، چري نہ چانگو;
لڳيس ناٿڪ نينهن جي، نهوڙيو نانگو;
چڏي سر سانگو، رڙهي رند پرين جي.

14

وہي منجھين وڳ، کٽوريءَ ڌار چري؛
ماءُ! منهنجي گرهِي، پڌر پڳ نه لڳ؛
جڳ سين جهڙو جڳ، هنئين سين هٿ چري.

15

اڄ نه اڳينءَ ڌار، گرهو جيئن ڪاله هون
اڳل آيون نه ڪري، پاهوڙي پچار؛
جيڪس منجه قطار، ڪا ول چنائين وه جي.

16

مِي ماڪائي، وڌو وات ولين کي؛
خبر ٿي کي ڏٺين کي وڏوڙا واهي؛
گرهي ڪاڪت چڙهي، ورين نه وائي؛
چانگي چريائي، ويئي ويچاري وسري.

17

وٽي سيت سوت، پاءِ پنهنجي ڪرهي؛
وليون واس ورنيون، پهريون مٿي پٽ؛
چانگي چٽي چٽ، ته پوءِ نه رهندو پند ري.

18

ڪرهي کي ڪئين، وڌم پند پلڻ جاءِ؛
ليڙو لائيءَ کي چري، نير ساڻ نئين؛
چانگي سندي چٽ م، صاحب! وجهه سئين؛
اوباهيوس ائين! لطف ساڻ لطيف چئي.

19

چانگي چٽي چڪياس، مٿان اڪ نه الهِي!
جنهن ول گهڻا وهائيا، ان سين آر لڳياس؛
چوڌاري چندن وڻ، پڇي پوڄ پياس؛
رُٿاري رت ڪياس، هن ڪڏا توري ڪرهي.

20

اُٿي اڙائينس، ڇڏيو ته ڇيڪ ٿيو
ڪارايان، ڪڙيو وڃي، پلاٽي پائينس؛
ڏانوَ تنهن ڏائينس، جن ڇري ۽ چنگهي پٽو.

21

دو دسٽي، دو پير، سيني سنگهر رک جي؛
ماءُ! منهنجي ڪرهي، تازي ڦلن هير؛
تنهن ڪام ڪندي ڪير؟ جو مونهن وٽ مس رهي!

22

ڪين ڪام ڪيا؟ ڪين پنيولن؟ ڪرها!
اڪن مٿي آيا، پڙم پير گاءُ!
وڳ ڪ وسريا؟ ٻڌو جن گهاٽي وهين.

23

ڪاٺي نه کٽهار، چندن جا چوپا ڪري؛
اگر اوڏو نه وڃي، سرڪند لهي نه سار؛
لاٽيءَ جي لغار، ميو متارو ڪيو.

24

چانگا! چندن نه چرين، ميا! پئين نه موڪن
اگر اوڏو نه وڃين، ٿڪيو ڇڏين ٿوڪن
لاڻي وچان لوڪ، توڪهڙي اکر آڙي؟

25

جئان ڪوڙ به ڪاڻيون، پنجن لکين پاءن
ميو تنهن ماڳاء، ڏيهائي ڌار چري.

26

لک لاکڻو ڪر هو، ڪوڙين ڏيئي ڪاهن
ايلاچيون آهر م، پوڄ مبي ڪي پاءن
ڪت نه ڪندو ڪاه، جه پلاڻيو ته پرين مڙي.

وائي 1

سَدِين سِيٺَ نہ ھُون، نِينھَن نِيآپِي نہ ٿِي،
ڪَارِيءَ رات رَت ڦڙا، جان جان نيٺَ نہ رُون؛
موٽَ جنين ميهٽو، پڙ تي سِيئي پُون؛
جن مُسافر سُرِين، سي مَرُ رويو رُون.

وائي 2

توڻي تڙئين تُون، يا آلا! توڌَرُ توءَ نہ چڏيان!
مون کي سو مُشاهدو، جي مُنھَن نہ ڏين مُون؛
مُون پيا در گهٽا نھاريا، آھين تُون ئي تُون.

سر سیراڳ

داستان پهريون

1

مان پُچِنئي سُرِين، چَتان لاه مَ چَرُ؛
اَنِين جا امَر، کُط تہ خالي نہ تئين.

2

مان پُچِنئي سُرِين، چَت مَ رِکج چِيَتُ؛
سِرَڙہ دُئاري صافُ ڪر، صابُن ساڻ سَپِيَتُ؛
سامونڊي! سَچِيَتُ، تِي تہ پَهچين پارَ کي.

3

مان پُچِنئي سُرِين، چَتان لاه مَ چورُ؛
ڪَڍي چَڏِ قلب مان، ماري ڪُوڙو ڪورُ؛
هَن پَر سَندو هورُ، مِٿان تو معافُ تِي.

4

مان پڇڻي سڀرين، چيتاريچ چت؛
دائما دوربيءَ ۾، پسين ولاتن وٽ؛
نيه نيڪاري نٿ، ملاح! گڏ معلم سين.

5

ڪايو ڪمايوم، موتي مون نه وڻجيا!
سيهي جو سيد چئي، وکر وهايوم؛
ههڙو حال سندوم، توه تنهنجي ابهان!

6

ڪڇ ڪمايوم ڪوڙ، پڳم عهد الله جا!
پڇرو جو پاپن جو، سو چوڻي تائين چور!
معلوم اٿئي مور، ڳوڙها! انهيءَ ڳاله جو.

7

ڪوڙ ڪمائيءَ ڪڇ، اُٿي اور الله سين؛
 ڪيڏ تون دغا دل مان، صاحب وڻي سڃ؛
 محبت سندو من م، ماڻڪ! پارچ مڇ؛
 ان پر اُٿي اچ، ته سودو ٿيئي سفرو.

8

لڙ، لهريون، لس، ليٽ، جتي انت نه آب جو؛
 الله! ات م اولئين، پيڙا مٽي پيٽ؛
 جوکوڙي م جهاز کي، ڦرهي اچي م ڦيٽ؛
 لڳي ڪا م ليٽ، هن غاري غراب کي!

9

سِرَڙه سَنوان، لاجُونوان، مهاڻا سندن مير؛
 ساڻي سفر هليا، ٿيا سڻاوا سير؛
 جي اچن ساڻ اڪير، سي پيڙا رکين باجه سين.

منجهان پيئي مڪڙيءَ، ڪا جا پاڻيءَ بوند ۽
سيئي ڏنم روند، وکر جن وڃايو.

وائي

سهسين شڪرانا، ڪوڙين پال ڪري جا.
حمد چئج حڪيم کي، جور هڻي جانا ۽
توڏيڪاري توڏڻي، باطن جا بانا ۽
متان، مرد! وسارئين، صاحب جو ثنا ۽
دوست رکي دل ۾، پڙه لالڻ لسانا ۽
جفا ڏئي جي کي، ٿي فڪر منجه فنا ۽
تسي تو سين توه ڪري، من آگو احسانا ۽
ڪڍ تون دغا دل مان، ٻانهپ سين، ٻانا!
صاحب وڻي سچ سين، ٿي دانه، ديوانا!
جي تسليم سين تحقيق هئا، سي ڪئن امانا؟
جاگيا جي جبار لاءِ، سيئي سمانا ۽

فاذڪروني، اذڪرڪم، ڪهيو قرانا؛
واشڪروالي ولا تڪفرون، ڪي تون ڪفرانا؛
سڀ سنوريا سڀرينءَ، ڪول تو ڪنا؛
چڱي چڱ چاه سين، مدح اي منا؛
تائب ٿيو تڪڙا، جوشاء جُوانا!
نه لهين تون لطيف کان، امن ايمانا.

داستان ٻيو

1

جيڪي منجه جهان، سوتاريءَ تڳي تنهنجي؛
لطف جي، لطيف چئي، تو وٽ ڪمي کان؛
عدل چٽان آئون نه، ڪو ڦيرو ڪج فضل جوا!

2

ساري رات سبحان، جاڳي جن ياد ڪيو؛
ان جي، عبداللطيف چئي، مٽيءَ لڌو مان؛
ڪوڙين ڪن سلام، آڳه اچيو ان جي.

3

سیوا ڪر سمنڊ جي، جت جر وھي ٿو جال؛
سڀن وھن سیر ۾، ماڻڪ، موتي، لال؛
جي ماسو جڙئي مال، تہ پوڄارا! پر ٿين.

4

سي پوڄارا پر ٿيا، سمنڊ سيويو جن؛
آنداڻن عمیق مان، جوتي جواهرن؛
لڌاڻن لطیف چئي، لاڻن مان لهرن؛
ڪانهي قيمت تن، مله مهانگو ان جو.

5

سیويو جن سبحان، وير نہ وڙهي تن سين؛
توبہ جي تاثير سين، تري ويا طوفان؛
ڏيئي توڪل تڪيو، آر لنگهيا آسان؛
ڪامل ڪشتيان، وچ ۾ گڏين واهرو.

6

ساري رات سَجان، سَوَدو ڪن صاحب سين؛
 ٻانهپ پري پيڙيون، هليا جوپ جوان؛
 پاڻي پهلوان، لحظي منجه لنگهي ويا.

7

اي گت غواصن، جن سمنڊ سوجهيائون؛
 پيهي منجه پاتار جي، ماڻڪ ميڙيائون؛
 آڻي ڏنائون، هيرو لال هٿ سين.

8

آچارڙا عميق جاء گڏيا غواصن؛
 جهر يون جهلجي آيا، ڪارونپار ڪنن؛
 سمنڊ سوجهي جن، آڻي امل اوليا.

9

ويا جي عميق ڏي، منهن ڪاڏيئي؛
 تن سپون سوجهي ڪڍيون، پاتاران پيهي؛
 پسندا سيئي، امل اکرين سين.

10

آڏو چڪڻ چاڙ، مُنهنجي موج نہ سھي مڪڙي؛
ميڙي مٺاين جو، بيحد چاڙھيم ٻار؛
چوڻ چارو ناھ ڪو، بديون بي شمار؛
ڪپڙ ڪارونپار، اڪارين احسان سين.

11

وير مَ لاهي ويہ، مٿي آر اوڙاھ جي؛
پسي پاڙي واريون، ڪج انديشوايه؛
ويندو نہ پسين ڏيہ، پٽ هن پار مٽي؟

12

ھڪي ٻانھي ڇت م، ٻي سٽي صاحب؛
ڪڍي اونھي ڪُن مان، اي آگي جو عجب؛
اي سائينءَ جو سبب، جن ٻڌا اڪاري ٻار مان.

هڪي ٻانهي ڇت ۾، ٻي جا ڪري الله؛
 پاڻهن وجهي ڪن ۾، پاڻهن اڪاري اوڙاه؛
 تنهن واحد کي واه، جو ستر سڀئي ڪري.

وائي

ڪنڌي ساريان ڪان، يا امن! امان!
 يا الاهي! باجهه ٻلائي پائيان.
 ڳڻ ڳاڻو ناه ڪو، ٻيڻا عريان؛
 خبر ناه قبر جي، نسورا نسيان؛
 والي! رَسج وهلو، ارڪ ٿيا انسان؛
 سُٺ سَٻاجها سُڀرين، نعرو نگهبان!
 مڏيون پسي منهنجون، شرميا شيطان!
 هن منهنجي حال تي، هيء هيء ڪن حيوان!
 سائين! سڪاڻي آهين، سامونڊي، سبحان!
 ترهو چئم تار ۾، رَسج تون رحمان!

ٻيلي جو ٻڌڻ جو، مون تي موٽي مان؛
وينو پني پنٿو، ڪريو مٿي پان؛
خالق تان خوب ڪيا، گولن جا گڏ ران؛
آئون پڻ آندو ان ۾، وينو پنان پان؛
سڀ سوالي سمگيا، داتا ڏيئي دان؛
ولها سڀ ونهيا ڪيا، تنهنجي جوڌ، جوان؛
مٿان مون کي ڇڏين، ٻيلي سندا بان؛
وير! وسيلو آهين، داڙو ۾ ديوان؛
لاءِ ڏهارين ڏينهن کي، خيمو اڏيو خان؛
اُتي عبد اللطيف چئي، سُبُح ڪا سلطان!

داستان ٽيون

1

گوها ڪالهه ڪٿي، اُن وڌا اُتر آسري؛
الا جهري مَ اُن جي، اولي جي اُٿي؛
وِطجارن وِٿي، وِڪر وِڌو وِڙين.

2

وڪر سو وهاءِ، جو پئي پراڻو نه ٿئي؛
ويچيندي ولات ۾، ذرو ٿئي نه ضاءِ؛
سا ڪا هڙ هلاءِ، آڳه جنهنجي اُپهن.

3

اور يائين آئين، ميڙيو معلم خبرون؛
سا تان سڌ نه ڏين، جتي وه ويد ڪري.

4

بيڙي پراڻي، وڪر پاءِ مروترو؛
تري م تن پيا، پاسنئون پاڻي؛
هيءَ هڏ وهائي، ڪڙه ڪالهوڻي ڏينهن ڪي.

5

تري تن پياس، پاسنئون پاڻي وهي؛
ڪوهو جهر جهنو ٿيو، لاڄو سڀ لڙياس؛
جيان سڌر سڪاڻياس، وهي تي وه سامهون.

6

وینو تن تینس، مک ڏیهاڻي مڪري؛
 سَنَباهي، سَیڏ چئي، مٿي نیندو ٿي نینس؛
 وٺائي وڌاندر، لاجو لڳائينس؛
 آخر اُهرائينس، ته جوکو ٿي نه جهاز کي.

7

اچي سوڏنوءَ، جو کپڙ سوء کڻن سين؛
 سَتي لوڪ لطيف چئي، ياد نه ذرو ڪيو؛
 غافل ٿي غراب کي، اوڙاه تي آندو؛
 سو چتر چوهي کان رکين! جو پيو پراڻو پوءِ؛
 جهاز ضعيفن جو، پاڻيءَ ۾ پرتو؛
 سَیڏ! ساڻ سندوءَ، پُر بندر پهچائين!

8

جُتووانءَ جهاز! گڏيو غرابن سين؛
 پوريندي هن پار ڏي، سڌ رکڻ ساز؛
 اچن ٿا آواز، سَڻائي سمنڊ جا.

9

دنگي وچ درياه، ڪي ٻڏي ڪي اُٻڙي؛
هو جِي وادي واڻيا، سي سُونَهڙ سڀ سَڙيا؛
مُعلَم ماڳ نه اڳين، فَرنگي منجه ڦريا؛
مَلاح! تنهنجي مَڪڙيءَ، اچي چور چڙهيا؛
جتي ڍنگ ڍريا، تي تاري تنهنجي!

10

پڙتاتا! پيئي، تون نه ڦَندِيُون ڳالهڙيون؛
سَڄِيُون راتِيُون سَمهين، پَر سُڪاڻ ڏيئي؛
صُباحَ سِيئي، پار پُچندءَ خَبرون.

11

وَه تَڪَ وَهڪرا، جت لنگر نه نَهَن؛
وڌاند رِيُون وَه ساهِيُون، جهجهي زور جُنبن؛
نيدوءَ ۾ ناتاريُون، وِڻجارا وَجهن؛
مُلان مُعلَمَن، مُون ڳري سَئي ڳالهڙي.

12

وِطْجارا! وِني، تو نہ سَرندي شاه ري؛
مک پنهنجي مَکَڙي، چَگي ڪر چيني؛
پاسا پاڪڙين جا، سَمندُ تو سِيڪي؛
جي لندا مَ ليڪي، وِڀر وڙهندي تِن سين.

13

ناکُونِ گهٻان، مُعلَمَ مُنجي خَبُون؛
جن ساري کنيو سَمندَ تي، سَفَرَ جو سامان؛
لُطفَ سان لُطيفُ چَئي، تِن لنگهيو طوفان؛
سَنپاري سُبْحان، وِجي عادِنُون اَکّا.

14

بَندَرِ جان پِي، تہ سُڪاڻِيا مَ سَمهون
ڪِڀَرُ تَو ڪَن ڪري، جِن مائي منجه مَهي؛
ايڏو سُوَرُ سَهي، نند نہ ڪجي، ناڪّا!

سَٽا سَٽ پئي، سَٽدي مُعَلِّمَ آسري؛
 ائين پڻ سَمهُو، ناڪڻا! بَٽِڊ رِ ناه پئي؛
 جن جي سَيدَ لَڄِ ڪئي، سي سَٽ لَنگهيندا لَڪيون.

واڻي

سائين نندا بار، وو! تن پاندين نندا بار؛
 توکي آرس اکرين م!
 پاتا پاڙيوارين، پڳه منجه پاتار؛
 پٽ تو پور ڪري، آئي تنهنجڙي وار؛
 سڄيون راتيون سُمهين، ڪيو منجه خمار؛
 ڪ تو ڪنين نه سئي، هلڻ جي هاڪار؟
 نائب ٿيو ٽڪڙا، سڄي اي سنپار؛
 نند نه ڪجي ايتري، سَطج ادا يار!
 سائينءَ مڪين سچ ڪي، تون ڪوڙو منجه قطار؛
 ڪ تو ڪنين نه سئي، ڪپر جي ڪوڪار؟

گهڙان ٿي رءُ گهڙي، الاهي تهار!
هو جو شڪُ شارڪِ جو، تان رڪُ سَٿار!
ڪُلُ نفسِ ذائِقَةُ الْمَوْتِ، پڙهو اي پچار؛
شِڪارُ تون شهبازِ جو، تون تان منجه شِڪار!
يَوْمَ يَفِرُ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ، جت پڇندا پار؛
ترهو چنو تارِ مِ، اچج تون اوسار!
لَكَ مِزِيَّتِي لُتِيَا، هُنْهَيْن ويا هزار؛
ذَنَّهُ جِي اَللهُ ڪِي، هُونَد تئين پرين پار؛
جوئن مٿان جُٽڪي، دُني تهنجي دار؛
جِيفُوا هَ حَدِيثَ مِ، اَنڌِيءِ اي آچار؛
وَتِيءِ ڪين ولهن سين، ڪني پَر قهار؛
سا ڪئن هلي توسين، جا پڳي کان پٿار؟
جِيئُ جال نہ نبهي، سَطِجِ اي سَنيار؛
جَمَ وسارئين ويسرا! پتين جي ڀلڪار.

داستان چوٿون

1

سَيِّئِي سُبْحَانَ جِي، ڪَرِ حَوَالِي ڪَمَ؛
تِي تَحْقِيقُ تَسْلِيمِ مِ، لاهي غَمَ وَهَمَ؛
قادرُ ساڻ ڪَرَمَ، حاصل ڪري حاجَ تَو.

2

چَگا ڪَن چَگائُون، مَنائُون مَنَ؛
جو وڙ جُڙِي جن سِين، سو وڙ سَيِّئِي ڪَن.

3

مِين مَٿي سَمَرا، ڪِهِن سَدَّ ڪَرِين؛
ساڻ نَباھِيوِين، اِي پَر سَندي سَچَڻِين.

4

وَتُ وِمي جو جِي لِهِين، تہ ٻي ڪار نہ ڪَرِين ڪا؛
سا پُروڙج ڳالھڙِي، وِٽجارِ وِٽان؛
موتِي مَن هِٿان، آندَ گھڻي ادبَ سِين.

5

اُمَل آچ مَ اُن کي، جي نہ پُروڙين مَت؛
جَت گڏ جيئي جوهرِي، ماڻڪُ تَهين مَت؛
جَنين سون سين سَت، تَن هُئي ري رَد ڪيو.

6

سونا! وانءُ صَرافِ سِين، لڏو لاه مَ لڏ؛
سودو سوئي چڏ، جَنهن مِ جواهر ناه ڪِي.

7

جُه صَرافِ لڏيو، تہ تُون پُ لڏج، سون!
قَد رُ لَهَنڊءُ ڪون، نِيئي گڏيندءُ گڏونءُ سين.

8

اُگهيو ڪاڻو ڪُچ، ماڻڪن موٽ تي!
پَليءَ پايو سَچ، آچيندي لَچ مَراڻ!

9

ويا سي وينجھار! ھيرو لال وندڻ جي؛
تڻين سندا پويان، سيھي لھن نہ سار؛
ڪٽين ڪٽ لھار، ھاڻي ائين پيئين.

10

وڃن م وينجھار! پاڻي جي پرڪا؛
ڪٽير پايو اکين، لھن سيڪنھن سار؛
موتيءَ جي مزاج جو، قدر منجھ ڪنار؛
صرافئون ڌار، ماڻڪ ملاحظو ٿي!

11

ماڻڪ، مند هٿان، پٽيءَ م پرزا ٿيو!
سجوتان، سيد چئي، لهي لڪ سوا؛
پڳي پڇاڻا، پد مان پري ٿيو.

12

جتي ماڻڪ ماڳ، تي چوران ٿڪيو؛
سنئون تن سڀاڳ، امل جن اوباهيو.

چورُ اُڀرائن چوئ، تہ آئون اُهوئي آهيان؛
جي اُسي اکين هوئ، نہ لکي کي ڪونہ لهي.

وائي

جاگو، يارا! جيڏيون! پاڻ پرنجي؛
جاگو جوشان، جيڏيون! پاڻ پرنجي.
هلندي حبين ڏي، ويلو وچ نہ ڪجي؛
مٿان اُهس اُسري، پتنگ جن پئجي؛
عرض احوال ان کي، چڱيءَ پت چئجي؛
ڪري نياز نڪڙو، واحد ڏي ورجي؛
آهي موت مڙن تي، گوڙيون ڪيو گجي؛
اُجل ايندءِ اوچتو، جو سدا تو سجي؛
اڳيان اونداهيءَ جو، سمر ساڻ ڪجي؛
ڪٽ تون قوت قبر جو، گهڻو ٿو گهرجي؛
آگو عيب اوها نجا، ڏڪيا ڳجه پجهي؛

جيڪي وِهي وُجُودَ ۾، صاحبُ سو سَمجھي؛
ڊڄي ڊاءِ ڌڻيءَ جي، جيڪو پيءُ پڄي؛
اَمَنُ آهي اُن کي، جو منجهه الله آجھي.

داستان پنجون

1

لَهڙين ليکوناه ڪو، جِت ڪَپر ڪُن ڪارا؛
آڇاڙا عَميقَ جا، اَچن اوڀارا؛
اُٿي اسارا! وِڃي وِڙهنديءَ وِسير!

2

ڪاله وڌائين ڪُن ۾، جاڏا جُنڱ جَهاز؛
تَنهجي اُچُ تَراز، آهي آر اَڪين ۾.

3

مُلاحِظو مَھراڻَ جو، مُورَ مَ لاهِ مَٺاءُ؛
سَامُونڊِي! سَنِيالَ ڪِي! سُمھڻ آيَ ساءُ؛
جاڳي جَر مَٺاءُ، تاري وانءُ تَراز کي.

4

تاري وانءُ ترازِ کي، منجهان موج، ملاح!
دانهون ڪن درياه جون، اونهي جا آگاهه،
سونهن جي صلاح، وٺ ته وير لنگهي وڃين.

5

سونهان سديون ڏين، هن ديواني درياه جون،
ڪوڙ اوڏائي ڪين ڪي، رڳو سچ سودين،
عجز جي آڌ رات کي، وکر وهائين،
ساٿ نباهيونين، ثابت انهيءَ سير مان.

6

قرقل قوتا، پارچا، پاڻي پاتائون،
ڪوٺيون قيمت سنديون، تر ٿا ڪيائون،
لاجن منجهه، لطيف چئي، پيڙا ٻڌائون،
نذر نبيءَ ڄام جو، چڙهندي چيائون،
جي چوهي چوڙيائون، سي پيڙيون رکين ٻاجه سين!

وچينءَ جان ويهي، جر پلؤ پائين؛
 ”تڙ پيڙا! گهر سڀرين!“ اوسه اي پئي؛
 جن وڻجارو سين وکړن، سرها سڀئي؛
 حرمت ساڻ حبيب جي، سونگيا نه سيئي؛
 پاڻهن اوءِ پيهي، کذب کيڙائو آيا.

داستان چھون

1

تانگهي ۾ ٿاڻي، ٻڌ پنهنجو ترهون
 اونهي ۾ آڻي، ڪونه ڏيندءِ ڪو پيو!

2

ڏوري لڙ ڏاتار، جم وهين ويسرو!
 هڪيو هوئج هوشيار، ڪنڀ ڪنڀنديءِ اوچتي.

3

ڪنُون ڪنوايو، آيءَ نند اڀاڳ ڪي!
جنين نه پوڻ پانيو، ڪري توائي تن ڪي.

4

سامونڊي! تو سَنهين، ساڄو جهل سُڪاڻ؛
لڳي واءُ وڌاند رو، منجهائي مهراڻ؛
جنين پانيو پاڻ، ڪري توائي تن ڪي.

5

نڪو سڪ نڪتين، نه ويساند نئين؛
جيڪا اچيئي سامهين، پائين سا سنئين!
موڙي ڪوه مئن؟ جئن سڄيون راتيون سمهين!

6

اهڪي راه الله جي، اهڪي، اهڪي ڀت؛
هوءَ جي ڏيهائي ڏيه جاء، تن پڻ موڙهي مت؛
آچاران اُبت، گهڙج گهائي نينهن سين.

7

تَن ۾ تراز توه جي، گهڻو له گهوري؛
 ادب ۽ اخلاص جا، سڙه ٻڌج سوري؛
 وڪر وينين جو، تنهن ۾ پائج توري؛
 ته عاديتون اوري، تنهنجو توائي نه ٿئي.

8

سمند جي سيوين، تين ماڻڪ ميڙيا؛
 چلر جي چوئين، تين سانکوڻا ۽ ستيون.

سر سامونڊي

داستان پهريون

1

پڳه پاسي گهار، آيل! سامونڊين جي؛
وجهي جي جنجار، جم وڃئي اوھري.

2

پڳه پاسي پڇ، آيل! سامونڊين جي؛
من ۾ ٻاري مڇ، جم وڃئي اوھري.

3

پڳه پاسي ويه، آيل! سامونڊين جي؛
تون ويسري وڪ کڻين، هو پوريندا پرڏيه؛
سمند جن ساڻيه، ڪوه نه ويٺين تن سين؟

4

نگرئون نيٽين، من اوليء نه اوھري؛
سٻاجھين سيٽين، ٻائي ڳڻ ٻڌيو هنئون.

5

سيئي جوڀن ڏينهن، جڏهن سڄڻ سفر هليا!
رُٿان رهن نه سڀرين، آيل! ڪريان ڪيئن؟
مُونڪي چاڙهي چيئن، ويو وڻجارو اوھري!

6

نه سي تڙ هوڙاڪ، نه وايون وڻجارن جون!
سرتيون ساموندين جا، اڄ پڻ چڪيم چاڪ؛
مارينم فراق، پاڙيچيون پرين جا.

7

ويا اوھري او، مُونڪي ڇڏي ماڳين؛
جُڳن جا جُڳ ٿيا، تٿان نه موٽيو ڪو؛
گوندَر ماريندو، ويچارِي! وين جو.

8

اُونهي ۾ اوھري، جڏهن ويا جي؛
موٽي ماڳ نه آيا، ماءُ! سامونڊي سي؛
ڪارو تنين کي، جيڪس وه وري ويو!

9

اُھريا جئائين، دُڪن تِن تڙائين!
ساموندين، سائين! واءِ سٽائو وارين!

10

سامونديڪو سڱ، آهي گوند ر گڏئون؛
انگن چاڙهي انگ، ويو وڻجارو اوھري!

11

وڃيئي وسري شال! جو تو سودو سڳيو؛
اڃا آئين ڪال، پڻ تو سفر سنهين!

12

ڳريو جھليو روءِ، مٿي مھري ھٿڙا؛
ڪو! سودو سندوءِ، جو تون، ڊوليا! سڳيو.

13

الوڙڻ نہ ڏئي، ور وڌائين ونجھ کي؛
رہ اڄوڪي راتڙي، لالن! مون لائي؛
وڃ م ڦوڙائي، ايڏي سفر، سڀرين!

14

جيڪس نٻر نينهن سَندوم، جن مون پني هن ٿيلو،
 سعيو سامونڊين سين، اڳهن تان نه ڪيوم،
 وجهن منجه هوم، پاڻ وراڪي رس سين.

15

پيڙيءَ جي پٺن، نينهن نه ڪجي تن سين،
 اڀون ڏنڀ ڏسن، جُه سڙه ڏئي سير ٿيا.

16

هنڙو پيڙيءَ جان، ڏٽڙ پئي ڏينهن ٿيا!
 پڇيو تان نه پريان، ڪرلا هوڻي ڪڏهن.

17

سرِ نيريا پاند، اتر لڳا، آءُ پرين!
 مون تو ڪارڻ، ڪانڌ! سهسين سڪاڻون ڪيون.

18

جيڪر اچي هاڻ، ته ڪريان روح رچنديون،
 آيل! دولتي ساڻ، هوند ڳر لڳي ڳلهيون ڪريان.

19

آيل! ديولئي سان، اچي ته جهيڙيان؛
لاي ڏينهن گهڻا، مون سين ڪي ٿورڙا.

20

لاهيڻدا ئي ڪن، ڳالهيون هلڻ سڏيون؛
ڏيندا مون ڏکن، وه وجهندا جندڙو!

21

مونڪي جياريو، پرين جي ڳالهه ڪري؛
ڊنواڇ اڏيو، هنڙو ڪوٽ برج جن.

22

چمڪيون چوڌار، ڏچون ڌاڙيچن جون؛
ماء! سامونڊي آيا، سهسين ڪري سينگار؛
اٺين جي پچار، ڪاهونڪر ڪانگ ڪري.

وائي

آيل! ڪريان ڪيئن؟ منهنجو نينهن اڀليو نه رهي.
 ويو وڻجارو اوهرِي، مونکي چاڙهي چيئن؛
 ساموندين جي سڱ کي، رُٿان راتو ڏينهن؛
 اڏوهيءَ جن ڏکڙا، چڙهيا چوٽيءَ سڀيئن؛
 گوند ر مٿان جندڙي، وريا ولين جيئن؛
 مادر! پاڻي مُنڊيون، وڃان هاديءَ سڀيئن.

داستان پيو

1

اڄ پڻ وائون ڪن، وڻجارا وڃن جون؛
 هلڻ هارا سُپرين، رُٿان تان نه رهن؛
 ائون جهليندي ڪيترو؟ آيل! ساموندين؛
 پڳه چوڙي جن، وڌا پيڙا ٻار م.

2

لاهيان جي نه چٽان، آلا! اُن مَ وِسران!
مَڙهيو مَنجھاران، جي مُنھنجو جن سين

3

تڙين تنوارين، ماءِ! سامونڊي آڻيا;
مونکي چيارين، وايون وِٻجارن جون.

4

لڳي اتر اوھريا، واھوندي ورن;
اٿون گھوئي گھوريان، سؤدو سامونڊين;
اڳل جن اچن، عيدَ ورتي اُن کي.

5

اڳل آڻيا جان، تہ سَرِتيون مون سُڪَ ٿيا;
اُمَل پرينءَ مٿان، پَرڪيو پين ڏيان.

6

سِرَٺَ ٿي سِيائُون، بَنَدَرِ جَن تَرَن تي؛
 سِرَٺَ سِي ساڄا ڪري، ڪوها ڪيائُون؛
 پيرَ قون بجرن م، چوڙي ڇڏيائُون؛
 لهريُون لنگهيائُون، لطف سان لطيف چئي.

7

سِرَٺَ ٿي سِيائُون، بَنَدَرِ جَن تَرَن تي؛
 ملان مُعلم خبرون، پڇي پوريائُون؛
 سُرُ سونيائُون، اوتَر ڪنهن نه اوليا.

8

بَنَدَرِ ديسان ديس، ملهه نه ملي وارين؛
 فقيرائي ويس، امل ڏين اتوريا.

9

اِيئون تَر پوچين، وهون وِڄارين جون؛
 آڻيو اڪا ڏين، ڪٿوري، سمنڊ کي.

10

جرَ تَرَ ڏيا ڏي، وَ طَ ٻڌي وانٽيون؛
الا! ڪانڌ اچي، آسائِي آهيان!

11

جا جرَ جاتون نه ڏئي، ڏيا نه موهي؛
سڏون ڪوهِ ڪري، سا پنهنجي ڪانڌ جون؟

داستانِ تيون

1

پُراڻ، مان پُجان؛ بندَر مون ڏور ٿيا؛
نه مون هڙ نه هنج ڪي، جو آئون چئي چڙهان؛
ايهن ڪڇ، پاڻي! جنهن پر پرينءَ مڙان؛
ڪارون تي ڪريان، تو در اُپي، ناڪا!

2

هَڙ ۾ ڪين هُون، هُنن هِن نه چاڙهيا؛
 سارو ڏينهن سمنڊ تي، لهي سڄ ويون؛
 جڏهن سائينءَ سبب ڪيون، تڏهن ستر تيا سيد چئي.

3

اسان اڏارا، آئي آونگ چاڙهيا؛
 منهن ڏيئي مون آيا، سمنڊ سيارا؛
 اڀرن سيڪارا، پسوور پين جا.

4

مون اُپي تڙ هيٺ، پرين پڳه چوڙيا؛
 ڪا مونهن ۾ ڏيڻ، نات سڄ سَاجها گهو.

5

مون اُپي تڙ پاس، پرين پڳه چوڙيا؛
 هو الله هار اُهر يا، آئون دم دم دعا ڪندياس؛
 آه نه لاهيندياس، موٽي ايندا مان ڳري.

6

ڪاري ڪيڙائو، مٿي مٺي موٽيا؛
سودو ڪن نه سون جو، وڏا وهائو؛
موتي جي مهران ڄاءِ تن جا طاماعو؛
سامونڊي ساڻو، لٽڪا لوپي آيا.

7

لٽڪا لٽڪا ڪن، ليءَ لٽڪا جي اوھريا؛
سُٺي سون لٽڪا جو، سُڪ نه سامونڊين؛
پرہ پڳہ چوڙيا، ڪاري ڪيڙائن؛
وڏي پاڳ پڙن، جي ڪها ڪارونيار ڏي.

8

وڻجارن وري، پرہ پڳہ چوڙيا؛
اوليون پسي اُن جون، پيڙم گچ ڳري؛
وينديس، ماءُ! مري، ساري سامونڊين کي.

9

وڻجاري جي ماءُ، وڻجارو نه پلئين؟
آيو ٻار هين ماءُ، پڻ تو سفر سنڀهي!

10

وڻجاري ڪانڌاءُ، مون وڻ ويٺي گهاريو!
لڳي اتر واءُ، ڏوليو هلڻ جون ڪري.

11

جي تون وڻجارو ڪانڌ، ته مون هڏ م لائون لڏيون!
پر ڏيه مٿي سانگ، اٿي پهر جنهن ڪيو.

12

ڏني ڏياري، سامونڊين سڙه سنباهيا؛
وجهيو وڻ ونجه ڪي، روئي وڻجاري؛
ماريندءِ ماري! پر سور پرين جا.

سُر سُھڻي

داستان پھريون

1

وہ تڪ، واھڙ تڪ، جت نينھن، تڪ نرالي؛
جن کي عشق عميق جو، خلوت خيالي؛
وارين ساءِ والي! هنڙو جن هٿ ڪيو.

2

واھڙ وهن نوان، اچا وه اڳي ٿيو؛
گهر ونيون گهڻا ڪريو، سرتيون سگ سنوان؛
صورت جا ساھڙ جي، سا جي ڏني آن؛
هوند نہ پليو مان، گهڙو سڀ گهڙا ڪڍي.

3

ڪنڌي اُيون ڪيتريون، ”ساھڙ ساھڙ“ ڪن؛
ڪنن سانگو ساه جو، ڪي ”گهريس“ ڪيو گهڙن؛
ساھڙ سندو تن، گهاگهائي گهڙن جي.

4

وٽڻ وينا کانگ، وچين ٿي ويلا ڪري؛
گهڙي گهڙو هٿ ڪري، سٽي سانجهيءَ ٻانگ؛
سيئي ڏوندي سانگ، جتي ساهڙ سڀرين.

5

گهڙي گهڙو هٿ ڪري، ٻهون ٺهاري پنگ؛
سر در يار فدا شد چه بجا شد، وصل اهوئي ونگ؛
رات جنين جو رنگ، الا! سي اڪارئين.

6

گهڙي گهڙو هٿ ڪري، ٻهون ٺهاري پنگ؛
و امان خاف مقام ربّه، اي لنگهيائين لنگه؛
سڪندين کي، سيد چئي، ڪين جهليندو جهنگ؛
رات جنين جو رنگ، الا! سي اڪارئين.

گھڑِي گھڑو هَتِ ڪري، اِلاهي تَهَارِ!
جَنگھ جَرڪي واتِ مِ سِسيءَ کي سِيسارِ:
چوڙا پيڙا چڪَ مِ، لڙ مِ لڙهيس وارِ:
لکين چُهتيس لوهِيُون، تيلهيُون تَرَنُون ڌارِ:
مڙيا مِچَ هزارِ، پاڳا تيندي سُهڻي.

گھڙو پڳو ته گھوريو، مَر چورِ ٿي چوڙو:
طالبُ المولى مُذڪَرُ، اِي بُڌندَن ٻوڙو:
ڪوڙهيو ڏم ڪوڙو، مُون ميهارِ مَن مِ.

گھڙو پڳو ته گھوريو، پاڻان هو حجابِ:
واچتَ وڃي وُجودَ مِ، رهيو رُوحَ رَبابِ:
ساهڙ رءِ صوابِ، آءُ گھڙوئي گھوريان.

10

گهڙو پڳو ته گهوريو، تان ڪي تر، هنيان!
ادب اڪڙين ڪي، ڏيهاڙي ڏيان؛
ميهارن ميان، سئون سونهائين پيچرو.

11

گهڙو پڳو ته گهوريو، آسرم لاهيج؛
لا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ، ترهي ان تريج؛
حبسبائي هيچ، پسين منهن ميهار جو.

12

گهڙو پڳو، مند مئي، وسيلو ويا؛
تنهان پوءِ ساء، سهڻيءَ سڌ ميهار جا.

13

پان م ڪٽيج پان سين، وسيلو وسار؛
لڙ لنگهائي، سهڻي! ڀرت وجهنديءَ پار؛
سي تر ت لنگهينديون تار، اڪنڊ آڳه جن سين.

14

پاڻ مَ کُٽِج پاڻ سِين، رِءِ وَسِيلي وانءُ؛
مِٿان سائِر، سُهڻي! پِرتِ وَنِجي پاڻءُ؛
نِينهن ڳهندي نانءُ، وَنءُ پريان جي پارَ ڏي.

15

ڪونهي آڳهَ اَهڙو، جَهڙي مُحِبَتِ مَن؛
اُپيون اورين پارَ ڏي، ڪُوڙيون ڪَڪُ پُچَن؛
نَدي تَن نِيڙُ ٿِي، جي رِيءُ تَرهي تَرَن؛
سِڪَ رَساڻِي، سُهڻي! اَصَلِ عاشِقَن؛
سي جَهليون ڪين ڪُنن، پُچَن جي مِيهارَ کي.

16

پُچَن جي مِيهارَ کي، پُچي سي مِيهارَ؛
تَرهو تَنين بارَ، عِشَقُ جَنين کي آڪِرو.

17

ساهڙ، سا سُهڻي، سائِر پڻ سوڻي؛
اهي نِحوڻي، ڳڄُه: ڳجهاندَر ڳالھڙي.

وائِي

ڪهڙي منجه حساب؟ هُئُ منهنجو هُوتَ ري، لا!
 گولي! پُچُ گناهَ کان، ڪونهي سُولُ ثوابَ؛
 نڪي تفاوتَ مَ، نڪي منجه ربابَ؛
 خُدياڻي خُوبُ تئين، لائين جي لعابَ؛
 پليٽُ ئي پاڪُ ٿئي، جُنيو منجه جنابَ؛
 سونہ ڪنهن شَيءِ مَ، جيڪي منجه ترابَ؛
 هُوءُ جي جرڪيا جرَ تي، سي تان سڀ حُبابَ؛
 هاديءَ سين هُنَ پارَ ڏي، رڙهين ساڻ رڪابَ؛
 چنبو وِجهي چورَ کي، آءُ چڙَ، عَقابَ!
 ديدُ وِجاءَ مَ دوستَ جو هلي منجه حُجابَ؛
 ڪسرتَ آهي قُربَ مَ، اِذغامَ مَ اِعرابَ؛
 فنا وِجهي فَمَ مَ، ڪارِڻَ ٿي ڪبابَ؛
 ڏي طهورا تن کي، جي سِڪَنَ لاءِ شَرابَ؛
 مَنيءَ ڪيا مرضَ مَ، جاوا سڀ جَوابَ.

داستان پيو

1

ڪرگل ڪوچ ڪن گهٽا، جت جر واڳو جائين؛
پاڻ اچلي آب ۾، وه سر وڌائين؛
لهرئون لنگهيائين، لطف ساڻ لطيف چئي.

2

دهشت دم درياه ۾، جت سٿاڻا سيسار؛
بيحد باڳو بحر ۾، هيبتاڪ هزار؛
ساريان ڪان سرير ۾، طاقت توهان ڌار؛
ساهڙ ڄام! ستار! سگهو رسج سير ۾.

3

دهشت دم درياه ۾، جت ڪڙڪو ڪن ڪري؛
توڏي ٽاڪن وچ ۾، مٿان وير وري؛
آءُ، ساهڙ! منهنجا سپرين! پرتان پير پري؛
هاديءَ، هٿ ڌري، اونهي مان اڪارين.

4

دَهشتِ دَمَ درياهِ مِ، جِتِ ڪُننِ جو ڪَڙڪو؛
 آهيم اُنھين پارِ جو، دِل اندرِ دَڙڪو؛
 پيڇي سِڪَ، سِيّدَ چڻي، سِيرِ سَندو سَڙڪو؛
 والي! ڪَڇ وَڙ ڪو، تہ ٻارِ لَنگهيانِ ٻاجھِ سين.

5

دَهشتِ دَمَ درياهِ مِ، جِتِ جايُونِ جانارنِ؛
 نَڪو سَندو سِيرِ جو، مَپُ نہ مَلاحنِ؛
 دَرندا درياهِ مِ، واڪا ڪيو ورنِ؛
 سَڄا پيڙا ٻارِ مِ، هَلِيا هيٺِ وِڃنِ؛
 پُرزو پڻدا نہ ٿِي، تَحْتِ مَنجھانِ تَنِ؛
 ڪو جو قَهَرُ ڪُننِ، وِيا ڪِنِ ورنِ؛
 اُتي اُٿارنِ، ساھڙا! سِيرِ لَنگھاءِ تُون.

دَرَهَڙَ دَنَسَ دَرِيَاهَ مِ، جَتِ لَهريُونِ ڪَن لَوڙا؛
سَئِن اچي سَمُونَدَ مِ، ٿِيا سِيٽِيَا سَوڙا؛
جي تارُو هئا توڙا، تن هر پويانو هيڪڙو.

داستان ٽيون

1

تڙ تڪڙ تار گهڙڻ، اِي ڪاٿيارن ڪَمُ؛
ڏه ڏه پيرا ڏينهن مِ، ڏي ڏوراپا ڏَمُ؛
عقل، مَت، شَرَمُ، ٿِيئي نينهن نهوڙيا.

2

گهيڙان ڪري نه گهور، تڙ تڪڙ کان نه لهي؛
جنهنڪي سڪ ساهڙ جي، پورن مٿي پورُ؛
ڪاريءَ رات ڪُنن مِ، وهمن ڪي وهلورُ؛
جنهنڪي ساڻ پريان جا سور، تنهنڪي ندي ناه نگاه مِ.

3

جڏان گهڙي تڏان گهڙي، ڪپرو ڇڻ ڪوڙيون؛
 ڏم سين جسو ظاهر، من ميهار سين ميڙ؛
 ساندي پائي نيڙ، جنهنڪي سڪ ساهڙ جي.

4

جڏان وهي تڏان وات، ڪپرو ڇڻ ڪوڙيون؛
 جن کي سڪ ساهڙ جي، سي گهڙ نه ڇڻ گهاٽ؛
 جن کي عشق جي اسات، سي واهڙ پائين وڪڙي.

5

ڪنهن جنهن گهڙي گهڙي، جن اوتڙان تڙ ٿيوس؛
 سالم ويئي سهڻي، ڪنن ڪن ڪيوس؛
 اهنس اڪڙين ۾، پريان جو پيوس؛
 حقان حق ٿيوس، هئي طالب حق جي.

6

هُنَّي طالبِ حقِ جي، توڙي لاکُون توڙ؛
نه ملاح نه مڪڙي، نڪي ٻڌي نوڙ؛
ڀاڻي پنيءَ پوڙ، سُهڻيءَ ليکي سير م.

7

توڙي توڙائين، نينهن نوازي سُهڻي؛
ڳچيءَ هار حبيب جو، لائق لڏائين؛
سو تڙ سونائين، جيڏانهن عالم آسرو.

8

توڙي! تهاڻين جي، سي هتي ڇڏ حرص؛
ساهڙ ڌاران سُهڻي! کوٽيون ڪن ڪرس؛
وڙي اي ورس، جيئن ڏم وٽ ڏينهن گذارين.

9

ساري سڪ سبق، شريعت سندو، سُهڻي!
طريقتان تڪو وهي، حقيقت جو حق؛
معرفت مرڪ، اصل عاشقن کي.

10

صَبْرُ شَاڪِرِن، آهي اوطاڻن ۾؛
جي واصل ٿيا وصال ۾، سي ذرو ظاهر نه ڪن؛
ويت واهر ترن، هنڙا، جن هجي ويا.

11

سياري سه رات ۾، جا گهڙي وسندي مينهن؛
هلو ته پڇون سهڻي، جا ڪر ڄاڻي نينهن؛
جنهن کي راتو ڏينهن، ميهار ٿي من ۾.

12

سانو گهڙي سڀڪا، هيءَ سرهي سياري؛
تن وڌائين تار ۾، ارواح جي آري؛
محبتي ماري، ڪونهي داد درياه ۾.

13

واهڙا! پريون مر پاء، توپڻ ليڪو ڏيئون؛
سدا سانوڻ ڏينهڙا، هنن نه هونداء؛
وهاڻي ويندء، اوپر آتاهان لهي.

مَحَبَّتِي مِيهَارَ جُونِ، دِلِ اَندرِ دُونِيُونِ؛
 آڻِيوِ وَجھِي آرَ مِ، لَهَاڻو لُوھِيُونِ؛
 جِي سَاهڙ جُونِ سُونِيُونِ، سِيرِ سِرَاڙو تن کِي.

وائي

مَدَتَ تِي، مِيهَارَ! يار! سَاهڙ! سائرِ سِيرِ مِ.
 اُونها ڪُن، اَتانگَ تَر، اولِي هُڻ، آڏَارَ!
 ڏينهن ڏهلا ڏَمَ سين، آهيان اوهان ڌارَ؛
 ٻچلِ باندِي ٻارِ ڪَري، اَتِ اُبتا آَرِ؛
 تِي گهڙِي سُهڻِي، آڳهَ رءِ آڏَارَ؛
 ”ڪاري رات، ڪچو گهڙو“، توڏِيءَ ڪِي تنوارَ؛
 سَنِيُوڙو سِيٺاھ سين، سِگهو رَس، سَنگهارَ!
 اوراران آهون ڪَريان، پُهچان شَلِ پَرارَ؛
 سَڻِيو جھانءِ جِهجي هِنئون، سانپارا سَنپارَ؛
 آيم ريلي ريءَ سين، اللهُ تو آهارَ؛

تارِ ترنديس، لڙ لنگهينديس، وينديس وٽ وِچارَ؛
پورينديس پارِ مڻي، سهسين جي سيسارَ؛
گولي گهاگهائي گهڙي، جڪن ٿا جانارَ.

داستان چوٿون

1

اڏيون! سڀ اندام، چڙن منهنجار چوريا؛
لارن جالئو لائي، ساڪين آڇيان عام؟
لڳيس جنهن جي لام، سودلاسا دوست منجي.

2

ڪارا ڪن، ڪاري ٽڳي، جت ڪاريهر ڪڙڪا؛
مئي مٽي مهراڻ ۾، اچن ڏيارا دڙڪا؛
ويندي ساهڙ سامهان، جهول ڏنس جهڙڪا؛
ڪرڪن جا ڪڙڪا، سونهان ٿيڙس سير ۾.

3

جياريس سنڀار، ڪه ڪريندم گڏجي؟
ويروتار وجود ۾، پرينءَ جي پچار؛
سجڻ هون ڌار، جي هنين ۾ حل ٿيا.

4

پيلي پار پري، مون کي چڙن چوريو؛
محبتِي ميهار جي، ستي شاخ چري؛
مٿي جهوڪ جھري، پونديس پاريجن جي.

5

هن پر سيم هوءَ، ستي سنڀارن جي؛
چٽ چڙن چوريو، جونڪ ٿيڙم جوءَ؛
محبتِي ميهار جي، بالله پيم بوءَ؛
وڃي روءِ بروءِ، ديڪيان دوست ميهار کي.

6

ڪٿي ٿيو ميهار؟ ڪٿي ٿو گھنڊ گزي؟
ڪٿي ڏونهي دوست جي؟ ڪٿي پريون پار؟
جنهن مون سڀ ڄمار، جر ۾ جهوٽون ڏنيون.

7

ميهاران مرڪ، پيتائين پريءَ جي؟
تنهن منڏ متوالي ڪي، سنڌيءَ ساءِ سرڪ؟
لڳيس ڪم ڪرڪ، لوهان تڪي لطيف چئي.

8

مري تان م ميهار، وٽان ولهو م ٿي؟
وڃن جي وڃار جو، ونگو ٿي م وار؟
ساهڙ مون سينگار، ماڻهن ليکو مهڻو.

9

ڇاهڪ چري، تار تري، آئون مٿي پٽ؟
ٿڙ لنگهينديون ليٽ، لطف سان لطيف چئي.

چاهڪَ چري، تار تري، آئون مٿي ڪُن؛
ڪوڙين ڪر ڪنڊيُون، ساهڙ جي سمن؛
مينهون ساڻ اُمن، پر چي پار لنگهينديُون.

داستان پنجون

1

سانده سڀ درياه، پري ڪنڌي پار جي؛
چڪي چوليءَ ۾ گهڙي، جتي جي وڙاه؛
پسيو ڏوه ڏڪي هنئون، آر مٿي ارواح؛
جي توه تي توڏانهن، ته وير وهيئوناه ڪي.

2

سڪڻ وارن سٿرو، جي دهشت سان درياه؛
اوڙڪ اينن جون رهي، آر بنا ارواح؛
ويندي ساهڙ سامهون، صدقو ڪنديون ساه؛
جن کي حُب انهن جي آه، ساهڙ ساڻي تن جو.

3

گھڑیا سي چڙهيا، ائين اٿئي؛
مئي متي مهراڻ ۾، پوئو ڏئي؛
ته ميهار مليئي، سنپوڙو سيٺا سين.

4

اڪيون منهن ميهار ڏي، رکيون جن جوڙي؛
رءِ سَنَدَ، سَيدَ چئي، تار گهڙن توڙي؛
تئين کي ٻوڙي، سائڙ سگهي ڪين ڪي.

5

جيڏانهن ڇت چاه گهڙو، آر به اوڏانهن؛
وڃي وه واکا ڪيو، تڪو تڏانهن؛
ميهار ملائين، لهرن منجهه، لطيف چئي.

6

پليان، پليو نه رهي، نرتون نينهن نبار؛
گهڙان، گهوريو چنڊڙو! اٿل مون اپار؛
جينن من ميهار، هلڻ تن حق ٿيو.

7

سَندو ڏمَ ڏهڪار، هڏهين ڪونهي هن کي؛
هيءَ پاڻيءَ سين پانهنجو، پُٺائي نه سينگار؛
ڪارڻ مُنڌَ ميهار، ڪاريءَ رات ڪُن تري.

8

جيهرَ لوڪَ جهپ ڪري، ڌرو جاڳ نه هوءَ؛
اوھيرَ اچيو، اڏيون! پَه پريان جو پوءِ؛
جي ڪچو چوَنر ڪوءِ، تہ مرڪَ پانين مهڻو.

9

تہ ڪرڪينءَ سئي؟ جي سير نه گهڙي سُهڻي؛
هت حياتيءَ ڏينهڙا، هڏهن تان نه هئي؛
چلي تنهن چري ڪئي، جو ڏسُ اُن ڏهي؛
سُهڻي کي، سيد چئي، وڌو قرب ڪهي؛
هنئين هوند مئي، پر بُڏيءَ جا پيٽ ٿيا.

10

ڪا جا ڪن ڪرين، پنيءَ پيٽ جهڻ پاڻ ۾،
اڪيون تنهن آب ڪي، آڌيءَ اڪيرين؛
توڻي تڪون ڏين، ته به اڃ ائين ڪي نه لهي.

11

دائِم جا درياه ۾، سامڇي ڪني ڪوھ؟
آهس اي آندوھ، پاڻي ڪٿي پيان.

12

لهر مڙوئي لال، وهڻ ڪٿوريان وترو؛
اوبهارا غير جا، جر مان اچن جال؛
ڪنن گهڙي ڪال، سڪ پريان جي سُهڻي.

13

جيڪي ڏنءَ تار ۾، ڪنڌي سو ڪهيج؛
جر وڌو، جهاجه گهڻي، پاند م پُسايج؛
ساهڙ ساگهيج، ته ثابت لنگهين سير مان

جا هڙ اندر جي، ساهڙ ڏني ساه کي؛
ساهڙ چڙي نه ساه جي، ساهڙ ساهڙ ري؛
ساهڙ ميڙ، سميع! ته ساهڙ چڙي ساه جي.

وائي

اڪيون پير ڪري، ويڃي، وو! ويڃي.
سُپيريان جي ڳالهڙي، ڪنهن سان ڪين ڪجي؛
لڪائي لوڪ کان، ڳجهڙي ڳوٺ نجي؛
مُحَبَّتِيءَ ميهار جو، سور نه ڪنهن سلجي.

داستان چيهون

1

ساهڙ جا سينگار، اڻ لڪيا اڳي هئا؛
نڪا ڪُن فيڪُون هئي، نڪا ٻي پچار؛
ملڪنن مهند هئي، توڙي جي تنوار؛
مُحَبَّت سان ميهار، لايائين لطيف چئي.

2

گهڙ ٺنگهيو گهاري، ميثاقان ميهار ڏي؛
 اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلٰى، پراها پاري؛
 ڏسيو ڏيکاري، پرت پريان جو پيچرو.

3

اَلَسْتُ اَرَوَّاحِنَ كِي، جڏهن چيائون؛
 ميثاقان ميهار سين، لڏيون مون لائون؛
 سو موٽي ڪيئن پانهون؟ جو محفوظان مُعافُ ٿيو.

4

اَلَسْتُ اَرَوَّاحِنَ كِي، جڏهن امرُ ڪيو اُحد؛
 هو من ڪاڍو ميهار ڏي، سهڻيءَ سڪل سڌ؛
 دلو دؤر درياه جي، ڪيو ارادي اڌ؛
 جيڪي آيس ڏانهن عهد، سو پاري مُنڌ پاتار ۾.

5

اَلْسَتْ اَرواحِنِ کي، جَدَّهِنِ جاڳيو جَلِيلَ؛
سَنَنِ راہ، سَيِّدُ چڻي، سونائُون سَيِّلَ؛
وَحَدَتَ جِي واديءَ ۾، ڪوڙين کي قَلِيلَ؛
دَرياهَ جِي دَلِيلَ، لکين لَهوارا ڪيا.

6

ڪامان، پَچان، پَچَراڻ، لُچان ۽ لوچان؛
تَن ۾ تَوَنَسَ پَرينَ جِي، پيان نہ ڍاپان؛
جِي سَمَنَدَ مُنهن ڪريان، توءَ سُرڪيائي نہ ٿئي.

7

ڪاري رات، ڪچو گهڙو، اُٿِيءَ اُونداهِي؛
چَنَد نالو ناه ڪو، دَرياهَ دَرَ لائي؛
ساهڙ ڪارڻ سُهڻي، آڏِيءَ ٿي آئي؛
اي ڪُمِ الاهِي، نات ڪُنن ۾ ڪير گهڙي؟

8

ڪاري رات، ڪچو گھڙو، نڪا سيٺه سان؛
 وجهي ويرم نه ڪري، پريان ڪارڻ پاڻ؛
 محبت ڪي مهراڻ، سڪي سڀ پت ٿيو.

9

اورار نه پرار، ويچاري وه وچ ۾!
 سڪي ڏنيءَ سڀرين، پيو مڙوئي تار؛
 تون گھڙ، ڪيم نهار، ٻڌندن سين ٻاجهون ڪري.

10

هن پار، نه هنءَ، ويچاري وه وچ ۾!
 نيچ نھاري نه گھڙي، تنهن ۾ پيس تنءَ؛
 الله! سان امنءَ، آران ڪنهن اڪارئين.

11

سھسين سائر گجنءَ، توءَ سھج نه مٽي سھڻي؛
 ته ڪي نينهن چجنءَ، پرنهين پرين جي؟

12

سُپريانَ جي تَرْهي، ٻُڌي! هَتْ مَ لاءِ،
صُباحَ تو چونداءِ: ”آسان تو اُڪاريو.“

13

سُپريانَ جي تَرْهي، ٻُڌين، توءِ مَ لڳ،
جي پانئين پرينءَ مَڙان، ته پور اُتي وڳ،
پاءِ تيڏاهين پڳ، ناهِ جيڏاهين نَجھرو.

14

سُڪيءَ ٻُڌنَ جي، ساهڙ ساڻي تن جو،
لهرن سِرِ لطيفُ چئي، ڪلھن چاڙهيوني،
جي پُچن پندُ پري، تن اُماڻي اورھون.

15

سُڪيءَ جي سانباہِ مَ، ٻُڌين، توءِ ٻُڌ،
ڪُڪ، ڪانڊيرا، ڪاٺيون، ميڙي، ٻُڌ مَ مڏ،
نڪو ساهڙ سڏ، نڪا سڄي سُهڻي.

جي تو ڀيٽ ڀانءِ، سي آئون آهين؛
نيو من لائين، پريان سندي پار ڏي.

داستان ستون

1

ٻوڙين، چاڙهين، تون ڏٺي! ٻي جو دعوى رسي نه ڏم؛
هن منهنجي حال جو، ميهڙ تي معلوم؛
رڪ پيلي جو ڀر، جو اچي پيو آجهور ۾.

2

ڪانڌي ڪنگ تياس، وهڻ جنازو سهڻي؛
بگها جي پيڻ جاءِ ڪلها تن ڏناس؛
اکين ملڪ ڏناس، توءِ من ڪاڍو ميهار ڏي.

3

اُپو تڙ ميهار، ملاحن سڏ ڪري؛
آءُ پڻ وجهان هٿڙا، ائين پڻ وجهو چار؛
گهريون ڪار ونيار، مان ملئون سڀرين.

4

ڪنڌي جهليو ڪانهن، عاشق اُپو آهون ڪري؛
تو ڪيئن پوڙي سُهڻي؟ بيلي مُنهنجي ٻانهن؛
درياه! تو تي دانهن، ڏيندس ڏينهن قيام جي.

5

جتي پير پرن، ڀريون پون پواريون؛
تانگهه نه لڏي تارئين، مڀ نه مائڙن؛
ڪنڌيءَ اُپا ڪيترا، سيڙهيا سنڪن؛
تُون ڪيئن تن تڙن، اچيو، اساري! گهڙين؟

6

سانپارا سڏ ڪيو، ايا چونڙ: ”آءُ“؛
هڪ تڪوئي تار وهي، پيولڙ، لهريون ۽ واءُ؛
ساڻي جن الله، ٻجهان سي نه ٻڌنديون.

7

هاري! حق رکيج، سانپارا ساهڙ جو؛
خواب، خيال، خطرا، تن کي ترڪ ڏيڻ؛
اندر آئينو ڪري، پر ۾ سوپسيج؛
انهيءَ راه رميج، ته مشاهدو ماڻين.

8

سانپارا سيئي، تن جنين جو طالبو؛
من پريان نيئي، پگهيو پاڻ ڳري.

داستانِ انون

1

ٻڌندي ٻوڙن کي، ڪي هاڻڪَ هٿ وَجھن؛
پَسولَ، لَطيفُ چڱي، ڪيڏي کي ڪَن؛
توڻي ڪنڌيءَ ڪَن، نات ساڻن وڃن سِيرِ م.

2

ڪچي ڪاٺي ڪاڻهن، ٻڌا ڪڍي ٻارِ مان؛
يا لنگهائي، لَطيفُ چڱي، يا ڌريان ڪري دانھن؛
ڪما حقہ ڪَن جي، آهي ڳالھ اڳانه؛
جيڪي ڏي ٻڌن کي ٻانھن، نات ساڻن وڃن سِيرِ م.

3

آهين هٿِ اُمان، ٻڌ تَرهو تارِ جون
لهرِيُون، لڙ، لَطيفُ چڱي، جهليا جُنڱِ جُوان؛
اونهي تَر آگهتيا، آڏي پائي آڻ؛
جي پيا مُنهن مهران، تن ٻانڊين پيٽ نه اُجهي.

4

ڪڇي ساڻ ڪهي، پڪو پڇي نه سهڻي؛
لنگهيو لڙ، لطيف چئي، وڇاڙن وهي؛
سا ڪئن نينهن ٺهي؟ جنهنڪي نينهن نڌو ڪٽي.

5

ڪڍيا جي ڪلال، سي پسي خال خوش ٿئي؛
پاڻيءَ ڇٽ پُٺاڻيا، ڌاءُ نه جهلي ڌمال؛
سپڪ پانیا سهڻيءَ، جوين جي جمال؛
آڪي جا احوال، معلّم ٿيا مهران ڀر.

6

ڪچو تان ڪوہ؟ پڪو نظر ڀرين جوہ
ساهڙ منهنجو سڀرين، ڌم ڌنڻي ڌوہ
جي چٽو جي چوہ، تہ پورينديس پار مٽي.

7

ڪڇي ڪٽ نه جهليو، ڀلو ڀيو پري؛
سارَ ڇڏيائين سيرَ مَ، ٻانهن کان پري؛
لٽي لهرِيُون ويئون، چوڌاري چري؛
هنڙي منجه هري، ماهيت ملڪ الموت جي.

8

ڀلي ڀلائي، پسي ڇٽ چري ٿئي؛
”پرا! پرا! ٻڌي سَهڻي!“ وڃن مَ وائي؛
ڪڇي ڪيرائي، لال لهرن وڃ مَ.

9

پڪو ڪٽڇ پاڻ سين، چڱو چٽائي؛
ڪچو ڌڇ ڪلال ڪي، منهن تي موٽائي؛
سو سٺُ هنڀن سين، سَهڻي! جيڪي فائق فرمائي؛
مُڄُون مُنجهائي، مارينئي مهراڻ جون.

10

پُر، ڀلڻا سڀرين! ڀلا ڀيرا ڀراڻ
تورءِ تاري ناه ڪا، والي! تورءِ واه
ساهڙ جي صلاح، تن کي ڪڍي تار مان.

11

تن کي ڪڍي تار مان، صلح ساهڙ جو
اُت آڏو اچي ڪن ڪي، ڀليو ٻئي جو
ميهر! ڪج منهنجو ڪو اوگر ڪنهن آر تان.

داستان نائون

1

جر تر تڪ تنوار، وڻ ٽڻ وائي هيڪڙي
سڀئي شيءِ ٿيا، سوري سزاوار
همه منصور هزار، ڪهڙا چارهيو چارهيئن.

2

سَيتَ پِچارِ پرينَ جي، سَيتَ هوتَ حُصورَ؛
مُلڪَ مَزيوَ مَنْصُورَ، ڪَهي ڪَهنَدينَ ڪيترا؟

3

لَهَرَن لَکَ لباسَ، پاڻيَ پَسَ هِيڪَڙو؛
اُونهي تَنهنَ عَميقَ جي، واري چَڏَ وِماسَ؛
جَت ناهَ نَهايتَ نينهنَ جي، ڪوِءُ اُتَ پنهنجي ڪاسَ؛
تَڙَن جي تَلاسَ، لاهَ تہ لالَن لَکَ تئينَ.

4

وِجانَ ڪينَ وِري، هُونَدَ رِءُ چَئي رَهي رَهانَ؛
دُونهينَ پَاسي دوسَ جي، ماڳهينَ پَٺانَ مَري؛
صُورَتَ نہ سُنهنَ ڪا، ڪيسَ چَتَ چَري؛
وِصالَن فِراقَ جي، سَجي ڳالھ ڳري؛
تِلاھينَ تَري، مُنهنَ ڳڻيو موٽيو وِجانَ.

5

جي قيامِ مڙن، تہ ڪر اوڏا سڀرين؛
تہان پري سڄڻ، واڌائون وصال جون.

6

آئون ڪہ نہ ڄاڻان ائين؟ تہ جر گهڙي جوکو ٿي؛
قضا جا ڪريو جي، تنهن کان ڪنڌ ڪڍبو ڪيئن؟
هڪ لکي، ٻئي نينهن، آڻي اوليس اول م.

7

نہ ڪاتي، نہ ڪانهن، نڪو ڏوھ قلم جو؛
انگ اٿئي لکيو، جت نہ رسي ٻانهن؛
ڪنهنڪي ڏيان ڏانهن؟ قضا قلم وهايو.

9

نڪو سَنَدو سُوَر جو، نڪو سَنَدو سِڪَ؛
عَدَدُ ناهِ عشق، ڀڄاڻي پاڻ لهي.

10

سِڪَ تَنهِنجِي، سُرِين! اَندر تِي اَجھل؛
پَرڪيو ٻاھر نڪري، کُوري کائِي کل؛
رءُ سِيراھِيءَ سَل، مُونڪي ڏنا سَجڻين.

11

ڪِي تران ڪِي تار مُون، ڪِي سَگھان ڪِي سَگھ؛
آڏو ڏيڇ مَ لڳ، مُون هيڪليءَ، وَلها.

12

ڏني ڏينهن ٿيَامَ، ڪوہ ڄاڻان ڪهڙا پرين؟
سَهسين سِجَ اَلهي، واجهائيندي ويَامَ؛
تِنين سال ٿيَامَ، جنين ساعتَ نہ سَهان.

ابیات متفرقہ

1

ساهڙ ڌاران سُھڻي، نِسوري ناپاڪَ؛
نجاستَ ناهِ ڪري، اُنين جي اوطاقَ؛
هُوءَ جي ڪيرِ پياڪَ، پاسي تينِ پاڪَ ٿئي.

2

ساهڙ ڌاران سُھڻي، هيءَ تان جُني جوءَ؛
هِنَ پاڻيءَ سينِ پانهنجو، مُورِ نہ مٿو ڌوئو؛
جي پرينءَ پاسي هُوءَ، تہ ڪر توڏيءَ تڙ ڪيو.

3

ساهڙ ڌاران سُھڻي، هي تان جُھڪي زالَ؛
توڏيءَ تپَ شروع ٿيو، هي! هيٺيءَ جي حالَ؛
جڏيءَ رءُ جمالَ، اگهي ٿي آهون ڪري.

4

ساهڙ ڌاران سُھڻي، آهي مِ آزارَ؛
ڏمَ پاسي مِ ڏکندو، صِحتَ وٽِ سَنگهارَ؛

توڙي سَندي تَن جي، دَوا مِ دِدارَ؛
جي پَسي مُنهن مِهارَ، تہ سِگهيائي سِگهي ٿي.

5

ڏيهاڻي ڏمَر ڪري، مَٿي مُحَبَت مُونَ؛
تَنهن کي اَچي تُون، پَرِيَرِ! ڪوہ نہ پَلِيَن.

6

جان جان هُئي جَرِي، وِر چي نہ وِني؛
وِجي پُون پِني، سِڪندي کي سَچَين.

7

جان جان هُئي جَرِي، وِني نہ وِساندَ؛
لڙهي لَهَرَن پاندَ، مُياڻي مِهارَ ڏي.

8

وَر اُونداهي راڻِي، ڪوہ چاندُوڻِيءَ چنڊانَ؛
اوري مِهارانَ، مُنهن مَ پَسان ڪو پيوَ

9

سائر ٻوڙي سَهڻي، نه ڏوري نه ڍنڍ؛
اڪين منجه اُڪندي، مياڻي ميهار ڏي.

10

سانو ٺَهرِيُون، تَر واري، تَر وار؛
انهان ئي اُپار، مون سين پلي پال ڪيا.

وائي

مُنهنجون سڀئي، آيل! ماءُ، مَن مُرادون پُنيون.
جهڙي پريان ڳالهڙي، تهڙي بي نه ڪاءُ؛
ڪجي تان ڪوڏ ٿئي، سڄي تان سڀاءُ؛
ويھُ داتا جي دَر تي، شُڪر جنهن جُڳاءُ؛
ڪانهي حد حمد جي، ته ڪريان لالَن لاءِ؛
ڳڻيو، ڳڻيان ڪيتريون، وڌيون وڌاڻا؟
سو مون هٿان نه ٿئي، جيڪي تو جُڳاءُ؛
تو سڄيون، تو سَنديُون، سِڪن توهين ساءُ؛
اُڃ تهنجي اُڇيون، لوچن توهين لاءِ؛
دِل دانھن ري نه رهي، مون کي ماڻ جُڳاءُ.

سر سُسئي آبري

داستان پهريون

1

جي سِجھائي سَڪَ، تہ پُٺُ سِڪي سُسئي؛
پِٽائين پُٺونءِ کي، هڏ نہ پِگيسِ هڪَ؛
ان تڙ منجهان تڪَ، ڏني پاڻ اُچَ ٿي.

2

پسي جهاجھ جمال جي، جنين پيتي پڪَ؛
اُپر اڳانجهو ٿيو، سورُ ائين کي سڪَ؛
هڏ نہ پِگين هڪَ، سدا سائر سِيرِ مَ.

3

مُحَبَّتَ جن جي مَن مَ، تن تَشَنگي تارَ؛
پي پيالو اُچَ جو، اُچَ سي اُچَ اُٿيارَ؛
پُٺون پاڻ پيارَ، تہ اُچَ سين اُچَ اُجهائيان.

4

مَحَبَّتَ سَندو مَن مَر، پُر پيالو جن؛
پيٽُ پَرَچاءُ ناهِ ڪو، ڪنهن جنهن ڏاهِ ڏين؛
تنهن نَهايتِ ناهِ ڪا، جنهن سُجا سِجَ وِجن؛
تيلان اُچَ مَرَن، سَدا سائرَ سِيرَ مَر.

5

سَدا سائرَ سِيرَ مَر، اندرِ لَهي نَه اُچَ؛
پَسَٽُ جو پَرينَ جو، سا سِپائي سِجَ؛
تيلان مَرَن اُچَ، سَدا سائرَ سِيرَ مَر.

6

ساجَن ڪارِ سِجَ، مَرُ قَبولي سَسِي؛
اندرُ جَنين اُچَ، پاڻي اُچيو اُن کي.

7

پاڻي مَٽي جَهو پَڙا، مُورڪ اُچَ مَرَن؛
ساهان اوڏو سَپَرين، لوچي تان نَه لَهَن؛
دَمَ نَه سِجائَن، دانهون ڪن مَنن جَن.

8

سَسِيءَ كِينِ سَمَجْهِيو، اوري آريءَ سَانُ؛
ڪري پيڪُ پَنهونءَ سين، پاڌارِ يائين پَانُ؛
جَتَ وِجايو جانُ، پَانِيٺَ پَر وِجَن سين.

9

لڳي ڪوسو واءُ، لوڪَ مِڙوئي لَهسيو؛
اينَ مَنجھان آيو، ”هيءَ! هيءَ!“ جو هڳاءُ؛
طُيورَن تَنواريو، پَنهونءَ پُڄاڻاءُ؛
رَسِيو سُوَرُ شَبانَ کي، وُحُوشَن وِڻاءُ؛
مِروڻن موٽَ قَبُولِيو، اَپَرِ اَفسوساءُ؛
بَرِ پُڻ ڪن بڪاءُ، اُڪَنديا آريءَ لَءِ گهڻو.

10

مَھندِ مُحْتَاجِي ڪَري، پُنيءَ پيرِ ڪُڇِي؛
ڪُٻيلِيئي! ڪِڇَ ڏي، حُجَ مَ هلائيڇ؛
ڀاڻا ڌارَ پريتو، سَسِي! سانِ ڪُڇِي؛
اوڏي عَزَاڙيلَ کي، ويجهي تان مَ وِجيڇ؛
نا اُميدي نيڇ، تہ اوڏي ٿين اُميدَ کي.

11

ويہ مَ مُنڌ! پَنپورَ مَ، هاڙهي هڏَ مَ هل؛
ڪُوڙِي ڪِڇَ مَ ڪڏھين، سَچي ڳالھ مَ سَل؛
جانبَ لءِ مَ جُل، سُورَ وسارَ مَ سَسِي!

12

سُکين ٿي مَ سَنري، پسي ڏکَ مَ ڏَر؛
پتي ڪر مَ پانهنجو، گھوري! اڏَ مَ گھر؛
ماري! هڏَ مَ مَر، مِچُڻَ جي جيارين.

داستان پيو

1

پسي ڏونگر، ڏاه! جم هلط م هيٺي وهين؛
 لانچي لڪ لطيف چئي، پنيءَ ڪيچين ڪاه؛
 پچي پورج، سسئي! بلوچاڻي باه؛
 ان وڙائي ورجي، آسر هڏ م لاه؛
 جواڪئون اوڏو آه، سو پرين پراهون م چئو.

2

هتان ڪٿي هت، جن رکيو، سي رسيون؛
 ساجن سونهن سرت، وڪان ٿي ويجهو گهڙو.

3

جيڪس ياد ڪياس، ور وڃي وٽڪار م؛
 جلد جريدي پنڌ م، اڏيون! اڄ ٿياس؛
 وڃي ڪيچ پنياس، ٻاروچاڻي ٻاجه سين.

4

واقف نہ وٽڪار جي، پاڻي کڻيم نہ پاڻ؛
جبلُ جلدائون ڪري، تڪَ ڏيکاري تاءُ؛
لڳي لڪَ لطيفُ چئي، معذورنِ مٿاءُ؛
اُتي اوڏو آءُ، جتِ هوتِ هيڪلي آهيان.

5

وڏا وٺَ وٽڪار جا، جتِ نانگِ سُڄنِ نيلا؛
اُتي عبدُ اللطيفُ چئي، ڪيا هيڪلينِ حِلا؛
جتِ ڪُڙم نہ ڦيلا، اُتِ رَسِج، رهبرِ! راهِ مِ.

6

ويچاريءَ وٽڪار، اڳ نہ ڏٺو ڪڏهين؛
مهر نہ هئي ماڙهين، هوسِ هندوڪار؛
جتِ ڪيائين يار، سورنِ ڪارنِ سرتيون!

وائي

هوءَ جي هليا هوت سُونهارا؛
 مُون نه وهِيٽا، پنهنوءَ سَگِيٽا.
 سَسِي پُچي ساٿ جا، اوطاقون اوتارا؛
 آن ڪي ويندا گڏيا؟ آريايي اه پارا؛
 تَلِيُون تَوَر هَلَوِيُون، مِين سِر مَوجارا؛
 مُون ڪي نيندا پار سين، ڪامل ڪَر اُجارا؛
 اَدِيُون! عَبْدُاللطيف چئي، دوس آيا دِلدارا.

داستان ٽيون

1

پنهنوءَ ڇڏيو پوءِ، جانبُ جَبَلِ ڳولئين؛
 تِلاهين تَنگُون ڪَرئين، جِلالنهن تون جوءِ؛
 ساڄنُ سَچِ نهارئين، ڏکي! ڏوهَ ڪيوءِ؛
 هاڙهي هوت نه هوءَ، وري پُچِ وينين ڪي.

2

وري پُچ وينين كي، سندا پنهنوءَ پارَ؛
ساجن سڀ ڄمار، ڏکي! ڏورج ڏيل م.

3

ڪونهي اُت ڪوهيار، جت تو، پوري! ڀانڻو؛
پنڌ م ڪر پهاڙ ڏي، وجود ئي وڻڪار؛
ڌاريا ڀانڻج ڌار، پُچ پريان ڪر پاڻ تون.

4

سڀئي ساري، سسئي! گهر ڪنڊون تون گهور؛
وڃي ڏور م ڏور، درا منجه دوست ٿيو.

5

سوئي کڻيوساڻ، سوئي ڏورين، سسئي!
ڪڏهن ڪنهن نه ڪيو، جلج مَنجهان ڄاڻ؛
پُچ پريان ڪر پاڻ، ته تون تائين لهين.

6

جو تون ڏورين ڏور، سو سدا آهي ساڻ تو؛
 لالَن لءِ، لطيفُ چئي، منجهي ٿي معذورا!
 منجهان پنن پُروڙ، تو منجه آهس تڪيو.

7

وچين چو وٽڪار؟ هت نه ڳوٺين هوت کي؛
 لڪوڪين لطيفُ چئي، ٻاروچو پئي پار؛
 ٿيءُ ستي، ٻڌ سندرُو، پرت پنهنوءَ سين پار؛
 نانئي نيٺ نهار، تو ڏيرو دوست جو.

8

هلُ هنئين سين هوت ڏي، پيرين ڪرم پند؛
 رائي پُچ م رند، رڙه رُوحاني سسئي!

9

گجي پند، پُچان تو، ڪيچين ڪارڻ ڪيئن؟
 بيخود هليج بر م، آئون تو چوان ائين؛
 سِڪڻ ساڃن سين، مٿان، مُني! ڇڏئين.

10

مَتان، مُني! چڏئين، پريتو پاڻا؛
جاين جنڻ ڄاڻا، تون پڻ هوڻج تن جنڻ.

11

مَتان، مُني! چڏئين، پاڻان پريتو؛
کٽوريءَ ڪٽو، مڙهي مڙهڻج منهن ۾.

داستان چوٿون

1

هيڃ نه هوندو جن، سي ڪيئن وِڻڊ روينديون؟
وهو وِڃ رهن، سهسين سڏن واريون.

2

سڌائتي سڀڪا، بک نه باسي ڪا؛
جيهيءَ تيهيءَ ذات جي، جُنڀش ڪانهي ڪا؛
مون سين هلي ساءِ جا جيئي منو نه ڪري.

3

وَرِيتِيُون! وَرَو، اَوُون نہ وَرَندي وَر ري؛
جاڏي هن جَبَل جو، تانگھينديس ترو؛
جَتَن سائڙ ذرو، نينهن نِيرِڙ نہ ٿئي.

4

وچوسپ وَري، ائين جي وَرَن وارِيُون؛
قوڙائي فِراق جي، سُچي ڳالھ ڳري؛
پُٺيان جن پَري، ڏونگر سي ڏورينديُون.

5

اَڄ ملنديس، ماءُ! ڏاڃا ڪنديس ڪپڙا؛
جيحان! جوگياڻي ٿيان، مون کي جھل مَ پاءُ؛
هوت پَروچي لاءِ، ڪنن ڪُنر پائيان.

6

مُون کي پانڻي پاڇ، ڏيرَ ڏوراڻا هليا؛
اڳيان اُٿي اُن جي، خُوبُ نه پَڪَمَ کڇ؛
مِڙي آپ سَرَتِيُون، نَڪي ڳايرَ ڳڇ؛
سا مُون هٿان نه ٿي، جيڪا رَسَمَ راج؛
آيل! آءُ اڪاڇ، ٻولَ ٻروچي وِترو.

7

پهرين تون پارِيج، پارَڻ پوءِ پُنهونءَ تي؛
ٻولَ مَ وسارِيج، هو جو ڪِيءَ هوتَ سين.

8

توسين ٻولَ ٻهون، سَهسين ساجَنُ جي ڪري؛
ڪَندينءَ توءَ ڪُهون، جي نالو ڳيڙيءَ نينهن جو.

9

سُڻي ٻولَ سَندان، جَمَ سَمهين سَسُئي!
ڪَندينءَ ڪوهِ ڪيڻان؟ جِه سِي اُن اورانگهيا.

10

سڃُ اُٿي سسئي، رت ورتو روءِ؛
 پهي نه پاندي ڪو، جنهن ڪر پڇي لوءِ؛
 موڙهي وڃي توءِ، موٽَ جي ڪان ڪري.

11

چلان، منجهم نه چاڪ، پُراڻ، پوٺر پُرڪا؛
 مٿان ڪا مُندَ ڪري، موٽَ جي مزاڪ؛
 چتُ سَندو مُون چاڪ، هاڙهي هڏِ هڻي ڪيو.

12

موٽَ جا مذڪور، جان ڪي چيسَ جيڏين؛
 پريٽَ پهرين پور، نئي پهچائي پنهنوءِ کي.

13

موٽي مران ماءُ! موٽَ کان اڳي مران!
 لڇي لالڻ لاءِ، شال پونديس پيرتي!

وائي

مَعْلُومُ حَالِ حَبِيبِ! مُونَ كِي دَرْدُ قَدِيمِي، ووا!
دَرْدُ جَدِيدِي، حُبِّ حَبِيبِي.
اَلْوَدِي آزارِ کان، تولءِ تيس، طيب!
شادي ڏيڻ صحتِ جي، غمي لاه، غريب!
اهڻان ٿي آهون ڪريان، نعرو منجه نصيب!
ڪاهل آهيان ڪوڙي، رسي لاه، رقيب!
حاذق آهيئن هن جو، اچين شال، عجيب!
دوا آهيئن دل جي، پُچ پُچ رهيس طيب!
الا! عَبْدُ اللطيفِ کي، ڪوڙي لاءِ، قريب!

داستان پنجون

1

پڇي جان پنيور کان، ڏونگر ڏوريو مون؛
ڪاهي رسيس ڪيچ کي، جتي پاڻ پنهنون؛
سپت آهيئن تون، قضا ڪندين ڪن سين؟

2

پيهي جان پاڻ ۾، ڪيم رُوح رهاڻ؛
تہ نڪو ڏونگر ڏيہ ۾، نڪا ڪيچين ڪاڻ؛
پنھون ٿيس پاڻ ۾، سسئي تان سور هئا.

3

پنھون ٿيس پاڻھين، ويو سسئيءَ جو شرم؛
هڪليون هلن جي، پڇي تن ڀرم؛
جو وند ڀرم ورم، سو سودو سريس هٿين.

4

پنھون ٿيس پاڻھين، ويئي سسئيءَ جي سونھن؛
خلق آدم علي صورتہ، ائن وٽن منجھ ورونہ؛
چري منجھان چونہ، کڻي هوت ھنج ڪيو.

5

ويئي سونھن سسئيءَ جي، پنھون ٿيس پاڻ؛
سپن جي سيد چئي، آهي اُت امان؛
پنپور جا پاڻ، آڏا عجبن ڪي.

6

وہم ورسایاس، نات پنھون آئون پاڻ ھئي؛
پاڻ وچاير پانھنجو، پئي پريان جي پاس؛
رتي علم نہ راس، ڌاران پسڻ پرين جي.

7

ھيڪر ھڻ چڏ، تہ اوڏي ٿين عجيب کي؛
مارايت شيئا الا ورايت الله، نئي اجھا اوڏانھن اڏ؛
تہ ھوٽ توهين کان ھڏ، پرين پاسي نہ ٿئي.

8

ھوٽ تنھنجي ھنج م، پچين ڪوہ پھي؟
وفي انفسكم، افلا تبصرون، سوجھي ڪر سھي؛
ڪڏھن ڪانہ وھي، ھوٽ ڳولڻ ھٿ تي.

9

ھوٽ تنھنجي ھنج م، پچين ڪوہ پريان؟
ونحن اقرب اليه من حبل الوريد، تنھنجو توهين سان؛
پنھنجو آھي پاڻ، آڏو عجيب کي.

ووڙيم سڀ وٽان، يارِ كارِ طِجَت جي؛
 اللهُ بِڪُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ، اِي آريائيءَ اُهيڃان؛
 سڀ ۾ پنهنون پان، ڪينهي پيو بروج ري.

وائي

اهڪيءَ آڳهه آهي، وو! مون کي تان نه ڇڏيندو تڪ ۾.
 پڇي پوءِ پين کي، لڪن ۾ لڏ لاهي؛
 آري اگهاڙن کي، پنهنون ڄام پراهي.

داستان چيهون

جڏائيءَ جو ڄام، ڏٺائون ڏکيءَ کي؛
 منگل منهنجي من ۾، ٻاريو هوت حمام؛
 ارڪ ٿيو آرام، ڪاڪل پسي ڪانڌ جو.

2

دَرْدُ نہ لَہي دَارُوئِن، زُلفِ زورِ دَنومِ
کاکُلِ کالِ دَنومِ، رُخساري تي رُوپِ سينِ.

3

کاکُلِ کُني جا، کُفنِ تنهن کين ٿي؛
منجه شهادتِ سان، لڏي ۽ لاڏ ڪري.

4

ڏکا، ڏونگرِ جامِ! مَ ڪَرِ مَعذُورِن تي؛
توتي لَچ، لَطيفِ چئي، آهي سَندي عامِ؛
مارِ مَ چئي مَعذُورِ کي، وَنَها ڪانڌا! ڪلامِ؛
پَرچِجِ پيادنِ سينِ، اَللّٰهُ لَکِ، عَلامِ!
جا نوازي اَهنجي نامِ، ساءِ هوتِ! مَ چڏِجِ هيڪِلي.

پِر پَتانِي ڪُنرا، ڏونگر مَٿي ڏي؛
 قَتيا ڦُڦَ فقير جاءِ، سيرون تِڙا سي؛
 جهڙي تهڙي حال سين، پُري پنهنوءَ ڏي؛
 وِجي، مان وري، ٻانهيءَ ٻنڌڻ جنهن سين.

داستان ستون

1

ونڌر جي وِڃن، سي مرُ ٻڌن سَنڌ را؛
 پُون ڪوهِ ٻڌن، چوڙي جي چڏينديون.

2

ڏيهِ ڏيهان ئي ڏور، پرڏيهان پري ٿيا؛
 سِيٺن ڪارڻ سَسئي، پيئي پراڻين پور؛
 تُون وِڃين، هوت! حُضور، مُنهنجو جُڻ جيلانين ٿي.

3

هڪانديءَ هوئي، اُٿي راتِ روان ٿيا؛
ساه سڳي ۾ سورَ جي، پنهن وڻو پوئي؛
رُه، قضا! دمَ ڪوئي، ته هڪر هڪاندي ٿيان.

4

هڏ نه ساه سڏير، دل درماني دوس ري؛
پائي ويڙا پرت جو، زوراوَر زنجير؛
جي جُسو، جاگير، هاڻي ملڪ هوتَ جي.

5

عمر سڀ عشق سين، پنهن جي پڇن؛
ريس ريڏائون تن سين، ڪڇاڙي کي ڪن؟
مارڳ جي مرن، وڏو طالع تن جو.

6

وڻي ور نه پون، ستي ملن نه سپرين؛
جي مٽي رندن رڻن، ساڃن ملي تن کي.

7

رائي ڪي رنجور، ٽڪر توڙي ٽاڪيو چڙهي؛
 لانجي لڪ، لطيف چئي، هلي ڏانهن حضور؛
 رهيا سڀ رجن ۾، سسئيءَ جا سالور؛
 ساڃن ميڙيس سور، سڪ نه ميڙيس سپرين.

8

منجهان پڻ پڙوڙ، سڀ مڙچج، سسئي!
 ويهي وڌي ڊڳ مان، ڏٺي وجهج ڏوڙ؛
 ته تون ماڻين موڙ، جي پند اهاڻي پارين.

9

پريائي ته ٻار، ڦوڪ ته لڳي انبرين؛
 هتي جي هٿ جون، وٽون سڀ وسار؛
 سموري سرڪار، نئي رڪج ناه ۾.

10

قَدْ بَدَيِ، تُونِ كَيْنَ، پَهچندِينِ، پَنهونِ سِينِ؛
جُنِ سِينو سَاهِيَن سَسِي، تَيْنِ تَهوارونِ تِينِ؛
مُنِي! تِي مِسْكِينِ، هَمَتِ هوتِ وِجائيو.

11

بَلَرِ لَگَوِ پاڻِ، پَسُو! جَوِ جَرِا تِي؛
سَا مُنَدَ مَرِي نِه جِي، پِيئي پِچاڙِي پاڻِ؛
سَسِي سُوَرِنِ سَاڻِ، سَنِوڙِي سِيَدِ چِي.

داستانِ انون

1

اَدَرِ، نَدَرِ، اِپَرِي، اَسُونِهِنِ آهِيانِ؛
لُڙڪَ لَعَلِ، لَطِيفِ چِي، وَرَ لَ وَهِيانِ؛
هِيَجَانِ هَنجُونِ حَبِ مِ، هوتنِ لَ هَارِيانِ؛
جَانِبِ ضَعِيفِي سِينِ، پَنهونِ پَهِيانِ؛
پِيهَانِ، پِچايَانِ، جِي مانِ نِيوِ پاڻِ سِينِ.

2

اَڌر، نَڌر، اَپري، آهيان اَسُونِهين؛
 پَر ڏيهي پرين ڪيا، مَر طَلءُ مُونِهين؛
 سَسِيءَ کي سِيڏ چئي، تَنگن ۾ تُونِهين؛
 هاري! ڪَن هونِهين، رءُ سَمَر سَڌون ڪرين.

3

اَڌر، نَڌر، اَپريءَ سَڌر ٿي سڄي؛
 سِڀڪَ ٿي، سِيڏ چئي، پَهڻ مَنجھ پَچي؛
 مَعذُور تي مارو ڪيو، اولاڪن اچي؛
 مَنجھان راهَ رَچي، ٿِيڙي لال، لَطيفُ چئي.

4

اچي عِزرائيل، سَتي جاڳائي سَسِيءَ؛
 ٿي ڊوڙائي دَليل، تہ پَنهون ماڙهو موڪليو.

5

مَنڪِرَءَ نَڪِرَڪِي، جڏهن ڏٺائين؛
اڳيان اُٿي اُن کي، پنهون پُڇيائين؛
ادا اٿائين، ڪو ويوساڻ سَڄڻ جو؟

6

پاڻي ٿي پور، پُٺيءَ ڪيچين ڪَڪراءَ؛
رائو مَڙيوئي رَت، ڪارڻ ڪانڌ ڪَڪور؛
لاني ڪَ لَطيف چئي، اُٿي ڏونگر ڏور؛
جَت وِڃي ٿو زور، اُڀرُ تان اوڏي ٿين.

7

جُهٽ پتي، پَه جَهنگ، هاڙهي پُڄ مَ هوت کي؛
سُور سُبيلي، سَسئي! لَڪ تَنهين سين لَنگه؛
تہ سَپريان جي سَنگ، مُنڌ! ميڙائو ٿو ٿي.

ڪِرڪو واکو وس، وه مَ مُنڌَ پنيور مَ؛
 چڙهي ڏاڍين ڏونگرين، پير پنهونءَ جو پس؛
 ڏورن منجهان ڏس، پوندءِ هوت پنهونءَ جو.

داستان نائون

1

ويه مَ وساري، ڀڄا ڪِر مَ پندَ جي؛
 نرمل نھاري، هلندِ تان هت ڪيو.

2

اوجھڙ آسونھن، ڏيھ گھڙي ڏوريو؛
 سڳر رءُ سونھن، پھتي ڪانھ پندَ ڪري.

3

واءِ! وڃاءِ مَ سو، ڀنيءَ جنھن پندَ ڪريان؛
 چٽا! چپر پرينءَ جو، پير پريان تو؛
 بر بورائو جو، لڳي، مٿان لٽين!

4

ڏور م تون ڏوريج، صبر ڪر م سسئي!
پرڻ ڇڏ پيرن سين، وهڻ وساريج؛
سڪن جا، سيد چئي، لاڳا پالا هيچ؛
هنئين سان هليج، پنڌ پاسي پر نيري.

5

گهي جا گيائين، وڪ تنهن ويجهي ڪئي؛
چڪيءَ چنائين، پنڌ مڙوئي پب جو.

6

سو ڪوه ڪري سڀڪا، تون، گهي! ڪلج وڪ؛
تاڻج منجهان تڪ، ته پنڌ پاسي پر نيري.

7

هڪليائي هيل، پورينديس پنهنوءَ ڌيءَ؛
اڏا ڏونگر لڪيون، سورئون سڄن سيل؛
ته ڪر پيلي آهن پيل، جي سور پريان جا ساڻ مون.

دوستِ دُنائینِ دِلِ سین، ورچي تان نہ وِهي؛
 لانچي لَکے، لَطیفُ چئي، پھٹنِ مَنجھ پهي؛
 سَندي نينهن نهي، کي سرفرازِ سُسئي.

داستانِ ڈھون

1

آءُ اوراھون، سُپرین! پَري وِجِ مِ پَي!
 موٹ، مَرندیسِ چَپرین، تُون جیارو جِي؛
 هوت! مَ چَڌجِ هِي، پُنهون! پيادي پَندِ مِ.

2

آءُ اوراھون، سُپرین! ڏکِيءَ ڏيچِ مَ ڏاگھ؛
 وِٽ چَڌي مُون واگھ، آري! وِئِنِ عِشقِ جو.

3

هٿانِ هَڏِ نہ چَڌيان، صَبَرُ شُکرانو؛
 ذوقِ زَمانو، مُون، وِرا! وِيو وِسري.

4

ناہِ جَمِيعَتِ جانِ کي، هوتِ پُجاڻا هان؛
الله! سيئي آڻ، جن ساءِ چڪايرِ سِڪَ جو.

5

ناہِ جَمِيعَتِ جانِ کي، هوتِ پُجاڻا هت؛
پنهنوءَ جي ڀرت، ساءِ چڪايرِ سِڪَ جو.

داستانِ يارهون

1

ڪُنُ ٿي، ڪيچين ڪُچيو، ڪُچ مَ، ٿا ڪُچن؛
اِشارَتُون اُن جون، سَڪُوتان سَچن؛
وَتان ويهي تن، سَٺ تہ سوزِ پرائين.

2

سَٺ تہ سوزِ پرائين، ”آءُ“ چيائون اڄ؛
ٻولي ٻي نہ سِڪيا، ”ڀاڻا“ چونءِ ”پڇ“؛
واڃي وِٽ مَ وِج، ٻُڌ تہ ٻيائي لهي.

3

ڪٽارو ۽ ڪوسُ، اڳي آريءَ ڄام جي؛
ديت آهي دوسُ، مارڳ مِ مين جي.

5

اڳيون آريءَ ڄام جون، انڌيءَ سين آهين؛
هُو جي وٺ وٺو ڏر جاءِ سي مون سونهائين؛
ڏسيو ڏيکارين، پيشاني پنهنوءَ جي.

6

سڌ م ڪر سڌن ري، هلڻ رءِ م هل؛
جلڻ رءِ م جل، رڻڻ رءِ مٿان رڻين.

اڀات متفرقه

1

اُٿيو ۽ اُٿياڪُ، ڪالھوڪو ڪاڌي گيو؟
ويو جاڳائي، جيڏيون، برهه هي بيباڪ؛
چُر ڦر ڪاري ڇاڪُ، سورُ سُمھاري ڪين ڪي!

2

جان ساماڻين، سَسِي! تان ويس وڙن جو ڪر؛
لاهي لڄ، لطيف چئي، ٿي بيگاريائي ٻر؛
ته ويندي پوئي ور، اڳيان هوت حضور م.

3

مند نه منجهان تن، پسي لڪ لڏن جي؛
جا پر ڪهوڙين، سا پر سڪي سَسِي.

4

مند م منهن ويه، ابي اوسر اس م؛
تو سِيئي سِيٺ ڪيا، ڏور جنين جو ڏيه؛
پاڙي پاڙي پيه، وت پڇندي پرين ڪي.

5

اولاڪن اچي، معذور تي مارو ڪيو؛
متان، ور وسارين، منجهان ڪر ڪچي؛
لاهي لاڳاپا لنگه تون، سِيٺ ڏانهن، سچي؛
منجهان راه رچي، ٿيندين لعل، لطيف چئي.

سُر مَعذُوري

داستان پهريون

1

هلندي هوت پنهنء ڏي، ڪهجن ڪي ڪوٽيون؛
پهڻ ٽين پٽ ٿي، جي لء لالڻ لونيون؛
سڀ سهيليون سڪ ڪي، چنجهون ۽ چوٽيون؛
بانڀڻ! ٿي ٻوٽيون، ته ڪٽا ڪيئي ڪيچ جا.

2

تن پيئي جانارن ياد، جي پاريل پنهنء ڄام جاءِ؛
سندي لالڻ لاد، مٿان پوءِ مند ٿي.

3

جاگريس جنبور، ڪٿي ڦرڻ جي؛
بهي پونڪي اٿيو، گهڙي منجهان گهور؛
سڀ لاهيندو سور، گري هن غريب تان.

4

ڪَٽو طالبُ ڏونديَ جو، اسين ڪَٽي ڪِٽڙَ
جُهڻي آهي چِٽڙَ، ڪارايي جي ڪَن مَ.

5

سَگبان سِيندِ اَرِيا، بَچِيا، تي بَھَن؛
قَريا نہ فرمان کان، مُلھ نہ موٽِ ٿَڙَن؛
ڪونھي ڏوھ ڪُٽَن، ڏاڪارِيا، ڏاڙھين ٿا.

6

ڏکا، ڏونگر جا مَرون، مَر ٿا مُون تي ڪَن؛
پُڙندا ڪين پَريٽ تي، ھن جا سَدَر ٿا سُجَن؛
سَگائيءَ جي، سِيءُ چئي، آھي سَد سِين؛
ھوند نہ ھٿ ٿَرَن، پر قَراَبَت ڪُم ڪيو.

7

سَدَر سين سَگ ڪري، پَرَگدِين پِياسِ؛
ڪيرِ بَرھمَن؟ ڪَن جي؟ ڪيرِ جاڻي ڪيائِس؟
ھوند نہ سِنڌُ سِياسِ، ھن پُرين ڪيس پَتري.

وائي

خوبي منجه خفت، اي! دوست! دقت، آهي عبداللطيف کي.

مدح مون کان نه ٿئي، سندي سور صفت؛

هجي ڪريان هيچ سين، مطالع محبت؛

حزن هوت پنهنوءَ جو، رگيا ئي راحت؛

پريان جي پستان جو، فاقو ئي فرحت.

داستان پيو

1

اڏيون! ور آگاهڙ، وهانءَ جنهن وساريو؛

جيڏيون! چڏي جاڙ، سڀ ننگيون ٿي نڪرو.

2

سڀ ننگيون ٿي نڪرو، لاڳ چڏي لوي؛

سپريان سين سوپ، نندون ڪندي نه ٿئي.

3

سڀ ننگيون ٿي نڪرو، پرهن چڙهي پوءِ،
مهڻد مڙتائان هوءَ، ڪهي جاڪين ڪئي.

4

ڪهي جاڪين ڪئي، پرين ۽ پھتي سا،
وهي ويڙهجي جاءِ، وصل تنهن وڃائو.

5

وصل تنهن وڃائو، سيند سُر مي سين،
سا لوتي ليلان جيئن، مٽيو جنهن مٿ ڪيو.

6

هونديان هوت پري، اوڏو آه اٺ هوند ڪي،
ساجن تن سري، ”لا“ سين لڏين جي.

7

لائي خنجر ”لا“ جو، هيءَ! خچر ڪي هٿ،
سڏن جون سيد چئي، وٽون سڀ وڪڻ،
پير پروڙي ڪٿ، ته هل ۾ هوري وهين.

8

هورن ھاڙھو لنڱھيو، ٿي جريدي، جوءِ!
ھوند جنين سين ھوءِ، هوت نہ ھوندو تن سين.

9

هورن ھاڙھو لنڱھيو، مٺي! موسٽ چڙه;
”لا“ سين اٿي لڏ، ”ڪين“ رسائي ڪيچ ڪي.

10

نڪا هت، نہ هت، ڪا ڳوريءَ سنڊي ڳال;
ڪين پھتي مال، حال پھتي هوت ڪي.

داستان ٽيون

1

هَلندي هارَ هو مَٽِي، ڪَرنُ ڪَوهَ پِيامِ:
اَرڏا آريءَ جَامَ ري، گُوندَ رَگَڙِيامِ:
لَڪِيُون، لَڪَ، لَطيفُ چَئي، اورانگهَڻَ آيامِ:
پَرُ پُنهونَ پُٺَ مِ، اِي سَعادَتَ سَندِيامِ:
مَٿسَ ڪَمَ وڌامِ، وِهانَ تانَ نَ وِسَ پيو.

2

وڌو ڪِيمَ وڻاهُ! اُونچا ڏُونگرَ! مَ ٿيو.
تَمومَ نيڻاهُ، تَه پيرُ نِهاريانَ پرينَ جو.

3

وارو! مُونَ وڻراهُ! ڪا سَڌَ سُونَهَپَ جِي نَه ڏيو؟
وِجَهي وِراڪنَ مِ، مَعذُورَ کي مَ مَنجَهاءِ:
مَنجَهانَ پاڻَ پِيادِيُون، هادي ٿي هلاءِ:
پريانَ کي پُهچاءِ، تَه لَڳي لُونو نَه ٿين.

4

ڪنڊا مون پيرن ۾، توڻي لڪ لڳن؛
آگر، آگوني نه مڙي، چيون پير چنن؛
ويندي ڏانهن پرين، جتي جات نه پائيان.

5

جتيون سي پائينديون، جنين پير پرين؛
لاٿيون سڀ پرين، سسئي سپرين کي.

داستان چوٿون

1

مري، جي؛ ته ماڻين، جانب جو جمال؛
ٿين هوند حلال، جي پند اهائي پارين.

2

مر ته موچاري ٿين، اجلان اڳي اچ؛
جان ڪي هيئن جڙي، ته منڌا! پنيوران پچ؛
پنهونءِ ساڻ پهچ، ته ملڪ الموت ماڻين.

3

اَجَلان اَڳي، سَسِي! مُنڌ! جِريائي مَر؛
توليان تنهن مَر، جنهن رُوح وِجايو راه مَر.

4

مَرڻان اَڳي جي مُئا، سي مَري تين نه مات.
هوندا سي حيات، جِڻان اَڳي جي جئا.

5

اُونچو اُتاهون گهڻو، جِڻَ کي جَبَل؛
مَرڻ مُون سين هَل، ته پُنيءَ تو پَندَ ڪَريان.

6

تو سَڱ، ساھ! گهڻن سين، جِڻَ! گوشتي جاء؛
مَرڻ! مُون سين آءُ، ته پُنيءَ تو پَندَ ڪَريان.

7

پَر مَر پَچي پرينءَ کي، مَري نه ڄاتوءَ؛
”موتُوا“، مُنڌ! نه سوء، ڪنڌ ڪُڇاڙيان ڪاڻين؟

داستان پنجون

1

هٿين، پيرين، مُونڙين، هليج ساڻ هٿين؛
 عشق آريءَ جام جو، نباهي نئين؛
 جان جان ٿي جيئن، تان پاڙج ڪوم پنهونءَ سين.

2

هٿين، پيرين، مُونڙين، ڪهڇ پر ڪپار؛
 مٿان، چوري! چڏين، پرڻي پچار؛
 توکي سندن، سسئي! سندي لنو لغار؛
 جي هُونئي هوت هزار، ته به پاڙج ڪوم پنهونءَ سين.

3

تڏي، ٽڪي نه وهي، ٽٽي ڪري تان؛
 وڌائين وٽڪار، سسئيءَ پاڻ سڪان؛
 پڇي ٻه پڪين کي، پئي منڌ پريان؛
 ڏنس ڏيه وٽن جا، تن الله لڳ اهڃان؛
 مان پرچي پاڻ، اچي آري اڻي وري.

4

توڻي ولاڙون ڪرين، توڻي هلين وڪڻ
لکئي منجهان لڪڻ، ذرو ضايع نه ٿئي.

5

لکيو جونراڙ، سوانگ ڪياڙيءَ نه ٿئي؛
پاڙيو ويني پاڙ، جيڪي لالڻ لکيو لوح ۾.

6

ڪيائين ڪيچين لاءِ، جسو جلاوت؛
چڏي پيني چيرين، هاري سڀ حجت؛
هئي نماڻي نست، پنڌ وڌائين پاڻ تي.

7

ماڙهو ڏيئي مهڻا، مون کي ڪندا ڪوه؟
جنهن چوريءَ ۾ چوه، سا پئون ٿيندي پير تي.

داستان چھون

1

فردا مُندَ قَتِي ڪُئي، نقدُ ڪيوناَر؛
هِي جا واڳ ولهيءَ جي، ويرَمَ ڏي مَ وار؛
جانڪِي مُنيءَ مار، جانڪِي ميڙ مُنيءَ ڪي.

2

مُني ٿي مُدَ عاگهري، موتُ ٿيو موجود؛
اچين ته اڄ ڪَريان، صُباحَ جو سُجود؛
جانڪِي ني وُجود، جانڪِي ميڙ مُنيءَ ڪي.

3

ڏکي ٿي ڏڌور، لهسي لَنو پُنهونءَ جي؛
ڏيئي آڳ اُتور، سڀ نه ساڙي سَسِي.

4

ڏسُ ڏڪان اڳڙو، سَسِي! آڙ مَ شڪُ؛
ٿِي ٻانهي، پَر اوڻيون، لُڏ مَ پسي لڪُ؛
وَر پُنهونءَ سين پلڪُ، ڪو به ٻارهن وره پِن سين!

5

ڏکي ۽ سَنديُون ڏُونگرين، پَسو! پَتُون پَوَن؛
مئي پُڄاڻان مُنڌَ کي، روجھ رُڃن ۾ رُڻن؛
پوڻا اِيهين چَوَن، تہ ”مئي ۽ آسانکي ماريو!“

6

ڏکي ۽ سَنديُون ڏُونگرين، اوچنگارُون اچَن؛
هڻي سانگ سَسئي ۽ کي، ڪلو ڪيو ڪيچين؛
جي هٿان هوت مَرَن، هوتُ تين جي هنج ۾.

7

ڏکي ۽ سَنديُون ڏُونگرين، وَڻَ ٽَڻَ وائون ڪَن؛
وَڻان ويهي جَن، وِڌي ۽ سي وادوڙيا.

8

وِڌي ۽ سي وادوڙيا، رَت نہ ڏنو جن؛
موتُ قبوليو تن، ڏنو جن ڏکي ۽ کي.

وَدِيَلِ تِي وَايُونِ كَرِي، كُنلِ كُوڪاري؛
هُنَ پَنَ پَنهنجا سارِيا، هِي هَنجُونِ هَدَن لءِ هاري.

وائي

اچي، لالن! لَت، ميان! مُئيءَ جو لوڙه لَڪَن مِ.
هو کان ڪُتوريءَ هيرُون، مُون مِ صابن چَت؛
آريائيءَ اچي ڪري، ڪا گهڙي مُون وَتِ جَت؛
ڪُتوري ڪشبوءَ سين، هاريائون هَتِ هَت؛
دَرْدُ مُنهنجي دِل جو، تون، ڪامل! اچي ڪَت؛
اَدِيُون! عَبْدُ اللطيف چئي، سِرَ تائين آهي سَت.

داستان ستون

آئون نه گڏي پرينءَ کي، سَهسين سِجَ وِيا؛
هَلَطَ وِيرِ هِئان، دِڪي شالِ دَمَ ڏيان!

2

آئون نہ گڏي پرينءَ کي، پويون ٿيو پساهُ؛
سڪان ٿي سڪرات مَ، رويو پڇان راهُ؛
شال مَ وڃيم ساهُ، ڌاران پسڻ پرينءَ جي.

3

آئون نہ گڏي پرينءَ کي، آيو عزرائيلُ؛
جوراڻي سين جيڏيون! نڪو ڦال نہ ڦيلُ؛
آيو موتُ دليلُ، ماريندو مُراد کان.

4

ولاڙيو وڻن چڙهي، رڻي پسيو روءُ؛
وڇان جو وڇ پوءِ، سو ڪنهن پر ڪهي لاهيان!

5

ولاڙيو وڻن چڙهي، اونچن مٿي اڇُ؛
لالن ڪارڻ لڇُ، باسيائين بردار جو.

6

ولاڙيو وٽين چڙهي، ڏيو پتولي لانگ،
تاريءَ تاريءَ چانگ، سسئيءَ مور بچن جن.

7

ولاڙيو وٽين چڙهي، پسو سگه سندياس،
آڏيءَ وڃيو آڙي، نڪو پي نه ماس،
سوئي سو سيٽاس، پري پڙاڏا ڪري.

8

رُجن ۾ رڙ ٿي، ڪر ڪوئل جي ڪوڪ،
ولولو ۽ ووڪ، اي تان آه عشق جي.

9

رُجن ۾ رڙ ٿي، ڪر ڪرڪي ڪونج،
نعرو منجه نڪونج، اي تان آه عشق جي.

10

رُجن ۾ رڙ ٿي، ڪر سارنگي ساز،
اي عشق جو آواز، ماڙهو رکن منڌ تي.

سُرِ دِیسی
داستانِ پھریون

1

ڏاڳهن، ڏيرن، ڏونگرُن، تنهي ڏنر ڏک؛
سي سڀ پانيم سُڪ، هيڪاندِ ڪارِ ھوٽ جي.

2

ڏاڳهن، ڏيرن، ڏونگرُن، ڏکڻ آئون ڏڏي؛
پُڄان پيرُ پنهونءِ جو، وجهان وڪ وڏي؛
لِکي آئون لڏي، نات پڻ ڪير پندُ ڪري.

3

اڱ مٿي اوڀرا، جڏهن ڏاڳا ڏنءِ ڏينهن؛
وٺي سڙڪ، سسئي! ويهه وهائيءِ سڀين؛
چوٽي سين چانگن کي، جڙ زنجيرن جيئن؛
ته هوٽ تنهنجو هيئن، هوند پنهون نيائون نه پاڻ سين.

4

اڳڻ مٿي اوڀرا، جڏهن ڏاڳها ڏينهن ڏٺا؛
ڪُنڊون جي ڦٽلن جون، تان ڪنهن لڻ لڪاءِ؛
ته سڀا ٿي سنڊيا، ٿي سارو ٿي سسئي!

5

اڳي اٺ رڙن، مون پيري ماڻ ٿي؛
پلائيندي، پاڻ ۾، ڪچيو ڪين ڪنن؛
ڪا جا مام مٺن، هن پڻ هئي هن سين.

6

ڇا جي ڏنگا ڏير، منهنجو ڏينهن ڏنگو م ٿي!
اٺن ۽ اونڙن جي، ڇا وهيو وير؟
هي ڪميٽي ڪير؟ جا امر ڪي آڏو ڦري.

7

ديسي سيٺ ڪجن، پرديسي ڪهڙا پرين؟
لڏيو لاڏوڻا ڪيو، پنهنجي ديس وڃن؛
پڄاڻان پرين، ڪجي بس پنيور کان.

8

اُٺ مَ اوري آڻ، ڏاڳهن ڏڏي آهيان!
هٽي هٽ هينَ کي، پري نئي پلاڻ؛
هوٽ مُنهنجو هاڻ، پنهون نيائون پاڻ سين.

9

جَت هڏ هين هٽ، مون هٽ هنڙي مَ حلُ ٿيا؛
چنگل جنين چوڦرا، راحت تن جي رُت؛
گمگن جي گپت، چيڙي وڌيس چپرِين.

10

گه سِر ٿي مَ گس، پٽي پوءِ مَ پرينءَ تي!
جنهن سِر ساڄن سِرِين، تنهن اُٺ مَ لڳي اُس!
پنهون پاڪ پُرس! هوٽ نه ڪجن هيڏيون.

11

لڏيندي لباس، جتن جيڏوئي ڪيو؛
اچي آريءَ ڄام جو، وَڻ وَڻ منجهان واس؛
مرون ڪينم ماس، هڏ هلندا هوٽ ڏي.

اٺَ وِري، اوٺارَ وِري، وِري ٿيڙمَ ڏيرَ؛
 چوٿونَ وِري واءُ ٿيو، جنهن لٽيا پنهنوءَ جا پيرَ؛
 پنجونَ وِري سڄُ ٿيو، جنهن الهِي ڪي اويرَ؛
 ڇهونَ وِري ڇڙ ٿيو، جنهن سَنوان ڪيا نه سيرَ؛
 ستونَ وِري چنڊُ ٿيو، ڪڙيو نه وڌي وِري؛
 واهيري جي وِري، ڇُلون ڪريان ڇڙين!

داستان پيو

1

مڙي مُنڌَ ڏي آئون، ساهيڙيون سَهجانَ؛
 السَّفرُ قِطْعَةً مِّنَ النَّارِ، هاري! موٽُ هتانَ؛
 سَگَ صِراطِ الْمُسْتَقِيمِ جو، اٿئي تان اڳيانَ؛
 سي ڪيچي نيندَ ڪيان؟ تنهنجو نينهن نفاقَ سين.

جَدَّانِ کُنْ فَيَكُونُ چٽي، نيو آريائيءَ ارواح؛
انگ اڳئين لکيو، منهنجو ميثاقء؛
مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَجَدَّ وَجَدَ، اُتو عليء شاه؛
اِجَانِ حَدِيثِ جو، مون آسرو آء؛
پنهنوء جي پيغام تان، منهنجو موت مُباح؛
سَرَتِيُون! دُعا ڪجاء، ته ميزائو مون ٿئي.

سَبَهَ سِيَاهِي، آهي آريءَ ڄام ري؛
ڪڏهن پسي ڪا نه ڪا، رء لالَن لالاڻي؛
دُودُ دِل تان دُور ڪري، ڪر، ساجَن! صَفائي؛
مَنْ لَا شَيْخَ لَهُ فَشَيْخُهُ الشَّيْطَانُ، اِن رء اونداهي؛
هُوءَ جا هلي هيڪلي، سا ڪيرَب گمائي؛
بِلا شَيْخٍ مَنْ يَمْشِي فِي الطَّرِيقِ، اهڙي آواڻي؛
تنهن رء توائي، ڪوڙين ٿين ڪيتريون.

4

پنيءَ ٿا ڀرين، ساڻين سَنَدَ هٿن ۾؛
ليڙن جو لَطيفُ چئي، مُون کي مَنجھُ نه ڏين؛
هوتُ پنھون ٿا ٿين، اَسُونھيءَ جو آجڪو!

5

پٺُ ٿا پَلائين، اوئي اُڄُ اُٻاڪرا؛
پَهَ پاريسيُون پاڻ ۾، ڏيرَ ڏهاڻي ڏين؛
هوتُ پنھون ٿا ٿين، ٻاروچي ٻولي ڪيو!

6

دوڪَ دَھليا جت، گُورا هَلن نه گس ۾؛
چوَسالَ ئي نه چَلڻا، ٿي تنگَ نھاري تَت؛
سُوڌي اُٺين، سِيڏَ چئي، پوءِ پانچارين پَرَت؛
ان اڙانگي پَنڌَ جي، ڪا نيشن پوءِ نِرَت؛
سَسئي وڌي سَت، جا اھڙيءَ پَر پَنڌَ ڪري.

”هَيءَ ! هَيءَ !“ ڪيو ”هَاءِ !“، ٿي پاڻ هڻي سرِ پاهڻين؛
لڏائين، لطيف چڻي، جوءَ جتن جي جاءِ؛
شڪر، بار! سندا، سٺاڻي ساٿ مڙي.

داستان ٽيون

1

الله ڪارڻ، اوني! ليڙا نيوم لر؛
نيونماڻي پاڻ سين، ٻانهي جهلي ٻر؛
مون کي ماري منجه ٿي، سندي هوتن هر؛
ڪچو لايان ڪر، ڪيچان اوري جي وران.

2

ڪيچان اوري ڪيڙيون، معذوريون مئون؛
وائون ويه ٿيون، ڪه ڄاڻان ڪيهي ويا؟

2

ڪيچان آيو قافلو، جنگ سُونهاريءَ جوڙ،
تليارا توڏن ڪي، ڳچيءَ سُونهن موڙ،
دؤلت چايان دوز، جي مون نيوپاڻ سين.

3

جهوڙا جن جُهڻ ۾، هيري لڪ هزار،
لڳا واٽ وٽن جا، پنهنوءَ ڪي پالار،
آن ڪي ويندا گڏيا، اهڙيءَ ست سوار؟
لنگهي ڪالهه قطار، تون، آئي! اڄ بهارين!

5

مِزمنن مهري، آئي جهوڪيا جهوڪ ۾،
چاڻي چنن ۾ ويا، جن باز ستي بحري،
ڪوهيارو قهري، ويو نهوڙي نند ۾!

6

مُون ڀانيو مون وٽ، هميشه هوندا ڀرين؛
ويڙهو ڏيئي ويڪرو، پهري ويا پٽ؛
ساه جنين جي سٽ، وڪيم ٿي وڻڪار ۾.

7

مُون ڀانيو مڙمان، هميشه هوندا ڀرين؛
ڪهي ڪميٽي هليا، ڪهل ڪيائون ڪان؛
ڏيئي ويا ڏاه ڪي، سورن جا سامان؛
جورو رات جوان، جيڏيون! جت ڪري ويا!

8

بره مٿيس بر، نات سڪي ڪير سڏون ڪري؟
گهو ڏور يائين ڏک سين، ڏيرن لءِ ڏونگر؛
وري آيس ور، سفر مٽيءَ جا ساب پيا.

9

وَر مَ ڪُونهي وَر، ڏيرن وَر وَڏو ڪيون
 نهارينديس نڪري، ٻوٽن ڪارڻ ٻرڻ
 آڏو نڪرڻ، مٿان روه رهيون ٿين!

10

وَر وراڪا وچ م، لکين آڏا لڪڻ
 هُوجي آڏا حق، سي ڪندا ڪوه ڪندين کي؟

داستان چوٿون

1

وارو! وَر وٺي ويا، آريچا اڏلامڻ
 آنداڻون آريءَ جاءِ پنهونءَ ڏي پيغامڻ
 پَه ڪيائون پاڻ م، منهان محفي مامڻ
 سَنپورا ساڻ ڪٿي، ويساهي وريامڻ
 ڪاڪيون! رات قيام، جيڏيون! جت ڪري ويا!

2

وارو! وَرُونِي وِيا، ڪَري ڏيرَ ڏمُ؛
هاڻي ٿيو حَشَرُ، پُنا قولِ قِياَمَ جا!

3

وارو! وَرُونِي وِيا، ڏاڙهيءَ پِنا ڏيرَ؛
ڏيندِيسَ ڏاڍين ڏونگرين، اُنين لاءِ اَليَ؛
ڪيچ پھچي ڪيرَ؟ وِجڻ سِين وَسُ ڪَريان.

4

جڏيءَ وَتِ جالي، مانَ اللهَ ڪارِڻ لڪَ سِينَ؛
آهي آريءَ جَلمَ جي، هِتِ هِتِ حِوالِي؛
عِيبَ مُونَ اڳِرا، مانَ نِزَمُ لُ نڪالي؛
پَرِ ٿيڻي پالي، ڪاملَ نيندو ڪيچَ ڏي!

5

پَرِ ٿن جي پاڙي، جاڙَ ڳڏاڙِيءَ جِيڏِيُون؛
جَنِنَ مُونَ کي ماريو، سُورَن سِين ساڙي؛
ارادي آڻي، سانگينَ سِين سَگَ ڪيو.

6

اَسِين پاڻ پَرْت، پور هيٽ پنهنونءَ ڄام ڄاءِ
هوٽ ڪٿوريءَ هيرئون، مون مِ صابڻ چٽ؛
اٿڻ منجهه اگهٽ، ڪانڌ ڪنهن جي م ڪري!

7

ائون تان اهڙياءَ، جا ٻانهيءَ کي ٻائي چوان؛
مون ڪميٽيءَ لاءِ، پنهنون ٿي پَرْت ٿيو.

8

گڏيو ڌوئين ڌوءَ، پنهنونءَ پار چو هٽ مِ؛
اٿي آريءَ ڄام جو، قاصد آيس ڪوءِ؛
اي، ڪامل! ڪم نه سڌو، جن پھس پڇاڙين پوئين.

9

نڪو ڪيچ پنيور، نڪو ماڻ مٺڊ جو؛
هور مڙوئي هن کي، هوتن ڪونهي هور؛
زاريءَ ڌاران زور، هلي ڪون حبيب سين.

داستان پنجون

1

جن سوهرڻ هُماءُ، سرگردان سنسار ۾؛
هي پڳ نه کوزي پٽين، هوڏڙ سرڌري نه ساه؛
جيڪس تن ملاءُ، سسئيءَ سور پراڻا.

2

رات ڏٺائين روجه، پانءِ ڪِ اوڻي آڻا؛
پريٽي پرين جي، سڪڻ ڪي سبوجه؛
هئي گهڻو ابوجه، سورن سنهائي سسئي.

3

سمر جنين نه ساڻ، هوت حماتي تن جو؛
گري چيچ چپر ۾، پنهن ايندو پاڻ؛
ٿيندي ريجه رهائ، لحظي منجه، لطيف چئي.

4

سسئيءَ لنگهيو سو، مرد جنهن مات ڪيا؛
جبل وڌو جو، نون مڙوئي نينهن کي.

5

چِر چِمَر پانِیان، کانِو ۽ کارو؛
پُ وَجَہِندِیس پُتِ تی، صُبَح سَوارو؛
وَجِط مُون وارو، کین وَہندِیس وِچ م۔

6

چِر ۽ چِمَر، تالِگہ لَکَن پانِ م؛
ڈادا ڈونگر کَرَکرا، وِدت، وَنگیون وَر؛
آئون پیادی پِٹِین، نِماطِی نَدَر؛
سُوریون جِت سَکَر، اُت باتاڑِی ۽ پِلی تِین!

داستان چھون

1

اڈ تِراچا، آہڑا، ڈونگر کی ڈاکا؛
کِیم آہ عَجِیب کی، سِک مَنجھان ساکا؛
پِی ہِٹِکی ہوت کی، کُوک وَجِی کِن کا؛
مُنہنجو وسِ واکا، بُدَن کُم بَروچ جو۔

2

آڌ تراچا، آهڙا، ڏونگر کي ڏاڪا؛
وٺي وڙ وات ٿيا، بر چڙهي باڪا؛
ڦٽيا پير فقير جا، چڙهندي چڙهاڪا؛
هين جيءَ اندر جا ڪا، ويا پڄائي پانهنجي.

3

ڪرڙا ڏونگر ڪه گهڻي، جت برپٽ، سڄن پيران؛
ڏاهن ڏاهپ وسري، ٿيا حريف ئي حيران؛
سسئيءَ لنگهيو، سيد چئي، محبت سين ميدان؛
جنهنجو آريائي اڳوان، تنهن ڪانهي باڪ بهير م.

4

ڪرڙا ڏونگر، ڪه گهڻي، جت جبل گوناگون؛
ليڙن جون، لطيف چئي، تنگ تنوارون پون؛
جن ڏنوپير پنهونءِ جو، سي نه ڪي رُون، نه چُون؛
هوندن مٿي هُون، لاڳاپا هن لوڪ جا.

5

ڪرڙا ڏونگر، ڪه گهڻي، جت ويا روڏا رنگائي؛
 ساڳي سڀڻ جي، ٿي وندر واجهائي؛
 رهيس، رس، لطيف چئي، تنهن ڪميڻي ڪاهي؛
 آريائي آهي، منهن معذورن جي.

6

ڪرڙا ڏونگر، ڪه گهڻي، جت مينهن وسن ماڪون؛
 سڄن ٿيون، سيد چئي، هاڙهي جون هاڪون؛
 جت آنديون اوطاقون، تڏ ڪاهي رسج، ڪارڻي!

7

ماڻڪ مٿ سَندوم، اونهاهيءَ ۾ سو جهرو؛
 حشر ويل حساب ۾، ڇڏي نه ويندوم؛
 ساريو سڏ ڪندوم، ڪوهيارو ڪيچ ڏڻي.

داستان ستون

1

پُنهونءِ سين پريت جو، ڪو جو پيڇ پيوم؛
پني هِن پنيور م، وهڻ وه ٿيوم؛
مٿيون موٽڻ سَنديُون، ڪاڪيون! ڪيم ڏيوم؛
سرَٿيون! ساه سَندوم، ٿيو حوالي هوت جي.

2

ڏانجهن تي ڏانجهاءِ ڏنائون ڏڪيءَ کي؛
لڳيس نائڪ نينهن جي، ڪڙه اندر ڪا جاءِ؛
ٿرَن م تاجاءِ ڪري مُنڌ مَرَن سين.

3

ڪو مُنهن ڪُٺل آيو، وس نه ويچاري؛
هوت! تنهنجي هٿ ري، پُهچي نه پاري؛
اچين جي، آري! ته پاند پُچي، لڪ لنگهيان.

4

ڪڏهن تان ٻاجھ پئي، ساڃن! منج سلام؛
 سڪ تنهنجيءَ، سپرين! ڪيو تن تمام؛
 هٿن هاج وه ٿي، نئين نند حرام؛
 دوس! نه سھان دام، تون وندر ٿو ويلا ڪرين!

5

بر مڙوئي بوءِ، چپر چاٿون مڪيون؛
 به به ٿي پنيور م، هند مڙئي هو؛
 راڻن وري روءِ، گوند ر لٿا گولڻ.

6

جتن سان جانڪون، سرتيون! مون سگ ٿيو؛
 ڪري ڪوهيارو ويو، تن چني تانڪون؛
 آئون پڻ تڏانڪون، اڌ ڏکوي آهيان.

مَتانَ ڪا، ٻڙي! ٻولَ ٻاروچي وسهي،
هُوندَ نه سُسيسَ، سرِئون! ويهي رهيسَ وڙي،
جَت پنهنجي جوءِ م، گهارين مان گهڙي،
ڪيچين ائون نه ڪڙي، ڪنهن ڏکيءَ ڏاؤن ڏاڻيو.

اڏيون! ائون نه تيسَ، جيئن پريٽو پرين سين،
ٻڏي سُسيسَ نه سوگهو، چلورُ چاتيءَ سين،
ڪيچي ڪاهي ڪرَها، مونهان وِجن ڪيئن؟
ڏوھ منهنجي ڏينهن، پنهنوءَ کي ڪا م چئي.

وَر! مَ وَسارِج، آهيان تَنهجي آسري؛
 ڏاڍو ڏونگر جو سُجي، سو لُطفون لنگهائج؛
 اُسري اُنهن، وِڙ! تُون، آري جام اُچيچ؛
 نماڻيءَ کي نور سين، لالَن! لڏائج؛
 ظُلَمَتَ جا زمين جي، سا نِرمل! نورَ ڪَڇ؛
 ڪامل! ڪن ڪَڇ، فرياديون فقير جون.

وائي

چوري ڇڏَ مَ چَڀرين، ٻارو چل! ٻانهي؛
 جانبَ جهڙو جڳ مَ، ناهي ڪو ثاني؛
 پَنهل! نيويان سان، پورهيت پَرِڻاڻي؛
 پورهيو ڪنڊيس پر جو، پريندِيس پاڻي؛
 هوت! مَ ڇڏيو هيڪلي، هيءَ جا وِندَر وِڪاڻي؛
 اديُون! عَبْدُ اللطيف چئي، ايندم آرياڻي.

سُر ڪوهياري

داستان پهريون

1

لِيلَ نہ جاڳينءَ لَڪَ سِينِ، ڪُلي نَوَمَ ڪِياءِ!
قَمَ ٿي، پُهچَ قَرِيبَ ڪي، اِجَلَسَ تونہ جُڳاءِ؛
مُنِي! مِهماننَ سِينِ، ويهي راتِ وهاءِ؛
جِيلانَ نَدَ ڪِياءِ، تي روزَ رَهِينَ ٿي راہِ م.

2

اِجَلَسَ ڪَري اُٿيا، تَنواريو تَوڏَن؛
نَوَمَ نَوَازينءَ، اُنَ جِي، مَرَحبا مَوڏَن؛
رَڙهي رَسُ رَوڏَن، اَليومَ سِيروا، سَسِي.

3

غافل! غفلتَ چوڙ! تُون ڪِئن، اُٿاسِي! اوجِهين؟
چُپاڻا چَڙهي ويا، وِجي پُهتا توڙ؛
نِڀين نَدَ اُکوڙ، جَمَ وَرَن مَ واڪا ڪِرِن.

4

آلوڙو اکين، آيمِ نندِ اڀاڳ کي!
هاڻي هن ڀنڀور ۾، گهاريان ڪارڻ ڪن؟
آديون! اونڙن، هنن سان هاجو ڪيو.

5

سُٽيءَ پيرِ دڳا ڪري، وڌي جاڙ ڪيءَ؛
دَرِ پَرِ اڀڻن دوست جي، تہ سرُ پَرِ هوندِ سِياءَ؛
اصل آريءَ جامِ جي، سڳي تون نہ سِياءَ؛
پنھونءَ سينِ پياءَ، ٿي، نڀاڳي! نندون ڪرين!

6

اي ڪم ڪميٽين، جن سمن پيرِ دڳا ڪري؛
لوچين چونہ، لطيف چئي، هاري! لءِ هوتن؛
نندان نڀاڳين کي، اويلا اچن؛
سي پنھون ڪوہ ڀڄن؟ جي سنجھي رهن سمي.

سٽينءَ سَنجھيئي، مُنهن ويڙهي مُنِ جَن؛
اوجاڳو اکُن کي، ڄاتو نہ ڏيئي؛
هٿان توپيئي، ٿي ڪڇو ڪيچُن ڪرين!

داستان پيو

ڏونگر! تون ڏاڍو، ڏاڍا! ڏاڍائون ڪرين؛
مُون تَن اَندرِ تيسَن وهين، جَن وَڻ وڍي وايو؛
اي ڪَرَم جو ڪاڍو، نات پٿر ڪير پندَ ڪري؟

ڏونگر! ڏک سَندا، پرين گڏجان تہ چوان؛
پنيءَ تئين پوارئون، پيا ونگا وَر سَندا؛
چڱي کان ڪيائ، پير وڃايءَ پرينءَ جو.

3

ڏُونگر! ڏوراپو، پهريون چونديس پرينءَ کي:
 ”پهڻ پير پتون ڪيا، تريون چنيون تو:
 رحم نہ پيءُ روح م، قدر منهنجو ڪو:
 واڪو ڪنديس: وو! مون سان جبل ٿو جاڙون ڪري!“

4

ڏُونگر! ڏکون کي، دلاسا ڏجن:
 گهڻو پڇجي تن کي، جن وٽان هوت وڃن:
 تون ڪئن سندا تن، پهڻ پير ڏکونين؟

5

ڏُونگر! ڏکون کي، گل نہ سُڪا ڳوڙها:
 هوجي پهڻ پب جاءِ سي پڇي ٿيا پورا:
 گوند ر جا گهوڙا، وڃن جان جدا ڪيو!

6

ڪي جي ڪڍيا پار، ڏکيءَ ڏُونگر پاڻ م:
 سُٽي سا تنوار، مرون پيا مامري.

7

ڏُونگر ڀُونين ڪير سَچَٽَ ميخُون ڏُونگرين؛
ههڙا سِيٽَ سَڌير، ڪين لَهَدينءَ ڪي پيا.

8

بُئي وينا رُون، ڏکي ڏُونگر پاڻ ۾؛
ڪنهنڪي ڪين چُون، منجهن جو پريٽو.

9

تِي ڪَندين ڪوہ؟ ڏُونگر! ڏکون ڪي؛
تُون جي پَهڻ پَٻَ جاءِ تہ لڱَ مُنهنجا لوہ؛
ڪَنهنجو ڪونهي ڏوہ، اَمَر مُون سين ائن ڪيو.

10

بَرِي! تہ بيلي گهڙا، ساڻي پڇي سَڪ؛
رِفاقتَ رُجن ۾، ڏُونگر ڪاري ڏک؛
آريءَ جواھڪ، مُون رَهَنما راہ ٿيو.

داستان ٽيون

1

مُون کي چڏ مَ چَپَرين، هِت، هوتاڻي! هاڻ؛
اوڏي مُنڌ اُنن کي، الله ڪارڻ آڻ؛
پورهيو ڪنڊيس پاڻ، اڳيان آريچن جي.

2

مُون کي چڏ مَ چَپَرين، پوءِ رهايس پاڻ؛
جي پلايون پاڻ، تن کي رَس، رَسِيلا، راه مَ.

3

سُتي پون چرڪ، آيل! ٻاروچن جا؛
وَم وهائي، وو! ڙي! ڪوهياري ڪرڪ؛
ڌڙ ڌوڻيو تنهن ڌڪ، جڏي جڙ نه ٿي!

4

سُتي پون چرڪ، آيل! ٻاروچن جا؛
پنهونءِ جي پيڪان جون، راسيون منجهان رڪ؛
هنيَم هوت ڪرڪ، لوچان، لوهُ نه نڪري.

5

جيھي جي ٽيھي، تہ بہ ٻانھي ٻاروچن جي؛
حُجَتَ هوتَ پُنھونءَ سين، مُون ڪَمِيٽِي ڪِيھي؟
اَصَل آريءَ جامَ جي، پلي آءُ پِيءُ؛
هُوءَ جا پاڻين پيرِ م، تنھن جُتي نہ جيھي؛
وساري ويھي، تن ڪيچين کي ڪيئن رھان؟

6

هُئي، جي نہ هُئي؛ تہ بہ ٻانھي ٻاروچن جي؛
انَ سَگَ مُقابلَ سَسئي، سَندينَ ٿي سئي؛
هُنَ تان لَڄَ لئي، هنَ جو هَلَطَ هوتَ ڏي.

داستان چوٿون

1

ڳائي نہ وائي؛ اديُون! آريچن جي؛
ڪنھن پَر ڪَھي لَنگهيان، جَبَلَ جهاجھائي؛
جيڪسَ واجھائي، هاڻي مَرنديسَ هوتَ لءِ؟

2

هَلَطُ سَهان نہ هوتَ جو، وِجِطُ مُون نہ وَسَ؛
 اللَّهُ! آريچنَ جي، گولي ميزئينَ گسَ؛
 پرين، پنهور! توپچان، ڏونگريا! مُون ڏسَ؛
 اکينَ جي آرسَ، مُندَ جيهائي جوڙَ ڪي.

3

مُون کي جنين ماريو، آن ڪي گڏيا سي؟
 تن مِ طاقتَ ناهِ ڪا، ادا! ائين ري؛
 سُوَرُ سَلَمَ تي، جيلان ڳالهه ڳري ٿي.

4

مُون کي جنين ماريو، سُجائو سِيئي؛
 پنهون پيڪان پچنديا، ٻلن تان پيئي؛
 ويچنئون ويئي، ٿي وهِيئي سَچَئين.

5

پَرَتَوُو پَنهونءَ جو، سَہائِي، سِياہ؛
مُنھن ڏيئي مُون آئيو، رَنگارنگي راہ؛
پَهرين ڏيندا پاہ، پوءِ رَگيندا رَگ مَ.

6

پَرَتَوُو پَنهونءَ جو، رُگيائِي راحت؛
پانڻيان ڏينھن پَوارئون، ساڄن لاءِ صِحت؛
مَني مُصِيبَت، آهي آري جامَ جي.

داستان پنجون

1

رءَ قَرِيبَن قوتُ ڪيو، ويٺي وره چَراڻ؛
انَ عذابان اڳهين، مادر! چونه مَراڻ؟
اَڏيون! جونه اوهان، سومان سُر سَرَتُون!

2

اڏيُون! اگهي آهيان، پرين پڄاڻا؛
 سي ڪوهيارا ڪيڻ ويا، ساڄن سڀاڻا؟
 جي سسئي سڀاڻا، سي وڃي ڪيچ قراريا.

3

حقيقت هن حال جي، جي ظاهر ڪريان ڌري؛
 لڳي ماڻ مرون ڪي، ڏونگر پون ڌري؛
 وڃن وڻ ٻري، اوڀر اُڀري ڪين ڪي.

4

حقيقت هن حال جي، جي ظاهر ڪريان زبان؛
 لڳي ماڻ مرون ڪي، رسي سور شبنان؛
 ٽاڪر ٽڪي ڪان، جبل سڀ جلي وڃي.

5

ساريان ٿي سڀيل، پُر تقصيرون پاڻ ڏي؛
 مٿان مون ڪي ڇڏين، آري جام اصيل؛
 ور وڻهن جا وسيل! رس، رهبر! راه ۾.

سرَتيون سُورَاتِنِ جِي، ڪوهِ ٿيون پٿر پُونِ؟
گهائِ نہ لڳن گهٽ جو، رِيا مان ٿيون رُونِ؛
چيتاريو نہ چُونِ، پارِ مُنھجي پرينِ تان.

داستان چھون

1

ڪنھن پر رُٿان پرينِ ڪي؟ آندَرِ ناھِ اُساتِ؛
لوھوڪا لڪن ۾، ويري مٿي واٽِ؛
چپر ۾ چُونڃاٽِ، ڏنم ڏکون جا.

2

ڪنھن پر رُٿان پرينِ ڪي؟ پچڻ ناھِ پچارِ؛
آندَرِ ٿي آھون ڪريان، کاڻي منجھ خمارِ؛
گريبي جي گھٽارِ، ٻيءَ پَتِ ٻاروچن ۾.

3

سُجَ وَ سَنَدِي تَن كِي، جَوَشَ جَلَايَا جِي؛
طَالِبَ جِي تَحْقِيقَ جَاءَ، نِيَنُهَن تَنينَ وَتَ نِي؛
تِيڏِي پَسِي ٿِي، هُو تان آهي هيڪڙو.

4

پُون ڏيئي پَن كِي، هَلِجَ پاسي هيڪڙو؛
وَرُ نه سَهِي ويڪڙو، تُون، تِيڏِي! تَنائُون ڪَرِين.

5

اِجَا تُون آوَاتَ، وَاٿان پاسي ويسِري؛
سُونِهين ٿِي سَوَاتَ، تَه مَنجِهَان دِلَ دَڳُ لِهِين.

6

پانِهين، پَسِي پَبَ، مَتان ڪا، مُنڌا! ڏيئين؛
اڳيان ڪُو مَ ڪُ، اِي ڦَالِي آڏو ڪِيچَ ڪِي.

سُر حُسیني
داستان پھريون

1

لڙ مَ، لاڙاڻو ٿيو، هلي ڪر همت؛
سڄُ سامهون مُنهن مَ، مٿان ڪرڻ ڪٽ؛
سُپريان جي ست، ڳاڙهي سڄ ڳالهه مڙين.

2

اَهي سڄ اوير ڪي، ڏٺائين ڏونگر؛
سسئيءَ کي سيد چئي، سورن جو سمر؛
ڪنل رکيو، ڪر، ويچاريءَ وٽڪار تي.

3

ويني مون ويو، لڙي سڄ لڪن تان؛
آئون ڏوريندي ڪيترو، پهڻن پير پيو؟
سورن ساڻ سهو، اچي ٿيم، جيڏيون!

4

سَرَتُون! سَچي سَچ، مَتان ڪا مُون سين هلي؛
 پاڻي ناه، پَنڌ گهڻو، اڳيان راتو رُڳي رُج؛
 مَتان مَري اُج، ڪا ڏئي پاراتو پرينءَ کي.

5

پُٽيءَ نه پيرون، اوڏيءَ چڪ نه چميا؛
 پويون هي پيرون، نينهن نباهي هليا.

6

سُيءَ ڪا تنوار، ڪي هُنن ٿي هَت ڪِٽن؛
 سوين رُليون سَسُئون، هوتاڻن هزار؛
 ٻاروچاڻا ٻار، توڙان ترس نه سڪيا.

داستان پيو

1

ڪي ڌرتِي، ماءُ! ڪي جر سَندي سَچَين؛
 هليءَ واجههءَ، ٻنين جِرنِ وِچ ۾.

2

مٿيان مٿي مڇ، ٻرڻ ٻاروچن جو،
مُون کي طعنا تي ڏيڻ، جنن نه پروڙين سڄ،
امڙ! اوري اڇ، ته ست سڙينءَ سور جي.

3

مٿي منجهان مينهن، پسو! پاڻيءَ جنن وهي،
مُون پانيونينهن، چيون چيري سنڍيون.

4

منجهان منهنجي رُوح، جي وڃي ساڄن وسري،
ته مر لڳي لوه، تر ٻاڀهو ٿي مران!

5

پهي ڪام پڇاءِ، امڙ! منهنجي آسري،
ڏيئي لت چرخي کي، پوڻيون پاڻيءَ پاءِ،
ڪٽيم جنهن لاءِ، سو ڪوهيارو ڪڇ ويو.

6

ڪوئ ھاڙ ھو! ٻن ھوٽ! ڪوئ پنھون، ٻن ڀرڻو!
مادر! مون موٽ، ڀسٽان پرائيو.

7

ڪوئ ٻولي! ٻن ٻروچ! گھوري ذات جتن جي!
مون کي چئي ”لوچ“، پيهي ويا چيرين.

8

جن جن ٽپي ڏينهن، تن تن ٽاڻي پنڌ مر،
ڪو آڳاٽو نينهن، ٻانڀ ٻارو چن سين.

9

جان جيئن تان جل، ڪانهي جاءِ جَلط ري؛
تِيءَ تڏي هَل، ڪانهي ويل وهط جي.

10

تِيءَ تڏي ڪاه، ڪانهي ويل وهط جي؛
مٿان ٿي اونداه، پير نه لهين پرين جو.

وائي

شاديءَ جو سينگار، آيل! مرڪُ منهنجو مون پرين.

آهي ڳهه ڳچيءَ جو، ڏئي هالورا هار؛

آهي اڳهاڙين کي، جانب جو جنسار؛

آهين کڄ بکين جو، تون تان طعام تيار؛

اعليٰ اچو عيد م، دوستاؤ ڏيدار؛

حسن هوت پنهنوءَ جي، ڪڪوريو ڪوهيار؛

سُج ڪيائين سرهي، واسيائين وڻڪار؛

چپر چاٽون مڪيون، عطر ٿيو آوار؛

ڪوڙين ٿيا ڪيترا، نالي تان نثار؛

سدا صلابت جي، گولي گرفتار؛

گهوري ان گهر گهٽيءَ تان، اچي جئان آڌار؛

اڏيون! عبداللطيف چئي، مليو مون منار.

داستان ٽيون

1

ڪو گهمندي گهوڙو، آيو ٻارو چن جو
چڏينديس پنيور، هنئون هٿ نه وندري.

2

پنيور جن سڪن، مون کي ساٿان ڪاريو
هاڻي ساڻ ڏکڻ، تان ڪي ڏونگر ڏوريان.

3

پيئڙ! پنيوران، پڇو تان ابھو
اڳي ان ماڳان، سرتين سور پرايا.

4

پيئڙ! هن پنيور ۾، دوزخ جو ڏونهون
سوارو سونهون، پڇي پورج، سسئي!

5

پنيوران اجاڙ، سرتيون! سڪر پائيان
مون سين تنهن پهاڙ، ڏکان هڏ نه ڏوريو.

6

اُجاڑان پنیور، سرتیون! سکر پانیان،
آریاٹی اتور، دَنم جت اکین سان.

7

پلیوسپ پنیور، جو پنیء هوت نہ هلیو:
شهر سجاتو کین کی، آریاٹی اتور،
ماٹیو تین مور، دیکو جنین دل سین.

8

برو هو پنیور، جو آریاٹیء اُجاریو:
لاتوسپ لوک تان، هاڑھی دَٹیء هور،
چوریون چرٹ سکيون، پنھون کيائون پور،
آوسوا تور، جنھن ڈکيون ڈک وھاریون.

داستان چوٿون

1

لڄايا مُنھان، ساجُهر تي سِيٺ ويا؛
پن پنيوران، سڌ مُنهنجي ذات جي.

2

آئون جي هيس هڏ، آڏيون! آريچن جو؛
ساٿ لڏيندي سڏ، هوند ڪوهيارا ڪرين مون.

3

هيس جي سياء، ته ڪيم ڏک ڏيرن تي؛
آڊب وچان ان سين، ڳالهه نه ڪيم ڪاء؛
ذات مُنهنجي، ماء! ڪچو ٿي ڪيچن ڪي.

4

ساٿي توءِ هلن، پٿر جي وار ڪريان؛
جيڪس پاروچن، ڪوڏ نو عيب اکين سين.

5

ساڻين سڻين نه جاڳين، پوءِ ڪُڇاڙيان روءِ؟
اي پر ڪِر هوءَ، جنن هو سانگي، تون سُمهين.

6

مون سڏيندي سڏڙا، ساڻي سڏ نه ڏين؛
ولهيءَ جي وٽان ٿي، توڏ نه تنوارين؛
هيڏا هاڃا ٿين، بري هن پنيور ۾!

7

ڪهان، تان ڪيچان پري! وهان، تان وٽ مون!
پلي ڏور لڳن پون، عبث آريءَ ڄام ڪي.

8

ڪهان ته ڪيچان پري! سُمهان تان سر هيٺ!
باروچي سين ڏيٺ، جيڏيون! جيهيءَ پر ٿي.

وائي

هوت! هوت! اي هوتا! ڏينديس ماه مرن کي؛
 آئون جرا جي ڪري.
 ڏيئي باه پنيور کي، آئون آيس توڳري؛
 آرياڻي پنهنءَ ري، مون کي، سرتيون! تان نه سري؛
 جندي پايو جان م، ڏکي ڏک ڌري؛
 آءُ اوراهون، سپرين! وڃ م، پي! پري؛
 مون ڏني، مون وسهه، ورچي تان نه وري؛
 ڏکيءَ جي ڏيکارين، ڌاران منهن مري؛
 پيالي پرين جي، موهيس ميٺ ڪري؛
 آريءَ جي عشق جي، مون کي اندر آڳ ٻري؛
 توکي توه نه چڏيان، جي وچان پونءَ تري؛
 ڌڙ وجهنديس ڌوڙ م، مٿو ڌار ڌري؛
 هلط سٽي هوت جو، ڏکي، پس ڌري؛
 پرين! ڪٽج پانهنجيون، اڪيون ٻاجه پري؛
 اديون! عبد اللطيف چئي، من ڪا مهر ڪري.

داستان پنجون

1

ليڙن لنگھ لس، مانباڻيان مٽي ويا؛
وٺي وڙ واٽ ٿيا، پنهنون ڄام پھس؛
هئا وڏي وس، ٻاروڇا پنيور م.

2

ڇپون ڇپر کٽي، پھڻ پٿرائيون ڀاڻيان؛
جتي رھان راتڙي، مرون منهنجا مٽ؛
سيٺن جيءَ سھت، ڏونگر ڏولي مون ٿيو.

3

مسافرنئون، ماءِ! وره وھائڻ وٽرون؛
اچي ٿيم اوچتي، تن سانگين سين ساڃاء؛
جيڃان! جھل م ڀاء، هنئون هوت هڻي ويا!

4

ڪيئن اڙايءَ پاند، پلؤ پرڏيهين سين؟
ميتون موڙهيءَ، سسئي! ڪيءَ ڪوهيارو ڪاند؛
رلي! پائيءَ راند، ٻائيءَ! عشقُ بروجِ جوا!

5

منهنجو پاڙيچن، ڪچو ڪونه ڏڪيو؛
پاسي چڙهي پنهنجيءَ جي، ذاتِ سِلتي جن؛
تيلان ٻاروچن، نڌر چڏي نند م.

6

حُسينيءَ جي هاڪ، مادر! ماري آهيان؛
ڏينهان ڏورن ڏک سين، راتيان چڪن چاڪ؛
ڊڄان پر فراق، مٿان پوئم پرينءَ سين.

7

جيڪي فراقان، سو وصالان نه ٿئي؛
اچي اوطاقان، مون کي پرين پري ڪيو.

قُري آءِ، فراق! مُونڪي وصالن وچ پيو؛
جي ٿي چڪيم، سي پرينءَ گڏ جي پوريا.

وائي

پنهنون پريشان، ٻر! ٻر! نڪو خان نہ مان؛
هيءَ! هيءَ! حال مُنهنجو.
مُونڪي بک بوتن جي، ناقي ڀانڀان نان؛
شهر صحران ڀانڀان، مون ليکي ميدان؛
رُٿان ٿي رُجن م، آريءَ لءِ عُريان؛
پٽيان مُنهن پَسَ لءِ، هتي ٿي حيران؛
آهي آريءَ جام جو، مون کي ڪاري ڪان؛
ديوانيءَ کي دل م، سُون جو سامان؛
وجهج پڪ پينار تي، پريم! ڪاٺي پان؛
ڪڏهن ٿيندو ڪيچ م، مُنيءَ جو مڪان؟
آهين، عَبْدُاللطيف کي، اڳيان تون اڳوان.

داستان چھون

1

آيا آس ٿيائ، ٻاروڇا پنيور مڙ،
پسي پهر پنهونءَ جي، نهن سين نيٺ نريامڙ،
گوندر وسريامڙ، سڪن شاخون مڪيون.

2

ڏيڪاريئس ڏکن، گوندر گس پرين جو،
سونهائي سورن، ڪي هيڪاندي هوت سين.

3

سو سڪن سائي ڏيان، سر پڻ ڏيان سٽ،
جي مون مڙي مٽ، ته وره وهان هيڪڙو.

4

سورن سانگهارو، ڪڏهن تان ڪون ڪيو،
آئل! اويارو، ٻاڙوڌو ٻوڙ وهي.

5

لڳم ٻاڻ پُروچ جو، ڪر ها ٿيا قضاڪ!
اهڪي جا اٺن کي، سامين پوءِ م ماڪ!
اڳڙين خوراڪ، پسڻ پڙڻهين جو.

6

ڏکيوڻ ڏيهان، جيڪس لڏي ويئون؛
هاڻي ڪن ملان، پڇان پڙين خبرون؟

7

مٺ مٺ سورن سپڪنهن، مون وٽ وٽائان؛
پريون ڪيو پٿان، ويا وهائون ڪري.

8

پيڙي پيڙي ٻنڌ، سوراڻي! سندر و؛
ڪيچ اڳهون پٺڌ، مٿان لڪن سين لڳي مڙين!

9

ڏک سڪن جي سونهن، گهوريا سڪ ڏکڻ ري!
جنين جيءَ ورونهن، سڄڻ آيو مان ڳري.

داستان ستون

1

پُچنَ سِي پَسَن، جڏهن پرينءَ کي؛
ڏورينديون ڏسن، اڱڻ عَجِين جا.

2

پُچيو ئي، تان پور، نات پُچڻ هوءَ مَ پرينءَ کي؛
ڏورن وارئون ڏور، هڏ نه آهين هوت کي.

3

ڏوريان، ڏوريان، مَ لَهان! شال مَ ملان هوت!
مَنَ اَندَر جالوچ، مِچڻ ملڻ سان ماني ٿئي.

4

آئون ڏورينءَ، شال مَ لَهنءَ! پرين! هُئين پري!
هڏ نه ساه سري، تن تَسلي نه ٿئي!

5

چڏيَر حُج هَلڻ جي، چَڪيم چاڙهيڪا؛
اڏيون! آڙيڪا، هنڙي پيم هوت سين.

جيڪا ڪندي سَنَگُ، مُون جڏن ٻاروچن سين؛
انگن چاڙهي انگُ، رڻدي سا رت ڦڙا.

داستان انون

1

آٽُ اورانگهي ويا، آئون ٿي مران، ماءِ!
پٽون ٿينديس پير تي، 'هيءُ! هيءُ! ڪري هاءِ!
جڏن مُون نه جڳاءِ، پرين تان پاسو ڪيو.

2

جاڻي جي ڄاتوم، ته پوندو فلقِ فراق جو؛
اڪر ارادت جو، ڏريائين ڌوتوم؛
پوءِ تان ڪون ڪيوم، هوند ڪشالو ڪيچ ڏي.

3

ڏکائيندي ڏونهڙا، منڏا! سيٽائي وڃ؛
پريائون م پيچ، ساڻ چڙهندو لڪين.

4

چچ مَ قطاران، ساڻ چڙهندو لڪين؛
مُچُڻُ ٿين پُٺان، وڳَ واٽَ ئي نہ لھين.

5

پُڇيوئي جان دوست، تان پاسي ڪر پرهيز ڪي؛
جَنِينَ ڏٺو هوت، تن دِينَ سِيئي دُور ڪيا.

وائي

مُونَ کي چِرَ مَ چڏيجا، ٻاروچا! پلي لڳي آهيان.
چوري چني آهيان، نينهن نباهي نيجا؛
چوري چڏي چرين، ڪيچي! ڪيمَ وِجيجا؛
پنهن منهنجو آن سين، ساڻ سلامت نيجا.
مون تان وڙ وِجائو، ائين پنهنجو وڙ ڪريجا؛
جوگيڪو ويس ڪري، سگهڙي سار لهيجا؛
آريائي! عَبْدُاللطيف چئي، مون تي وهلو وڙ ڪريجا.

داستان نائون

1

ڪاٽيءَ تان نه ڪنهن، مَنُ وِجھلُ وِڊِيوِ
ماريسُ سُوَر تَنهن، جو نه جِئاري، جيڏِيُون!

2

جي مُنهنجو جن، انگڙيارو وِڊِيوِ
پُڄاڻا پرين، سِبان، سَچو نه ٿي!

3

رو، وسائي راند، پَه پُروڙج ساڻ جا
هوئن سين هيڪاند، هيم ٻاڻي ڏينھڙا.

4

رُٽُ ۽ راڙو، مون نِماڻيءَ جي نِجھري،
ڪُنل کي قلب مِ، قرب جو ڪاڙهو،
هوئن لَ ھاڙهو، رجائيندِيس رت سين.

5

روئي ڪندينءَ ڪوہ؟ هاڻي ڪو هوت وري؟
جيدئون! جيدوئي ڪيو، ساڻس سين ستوه؛
دوهي اٿيان! دوه، مان ڪا مون سين ڪري!

6

کاڻيءَ مَ کانو، مَنِيءَ مَنگر مَ ڏيو،
هيڪر اُجهايو، ڏيئي پُر لهار جن.

7

تُون جي ڪالھ مئي، تہ ڪالھ ئي گڏينءَ پرينءَ کي؛
ڪڏهن ڪان سئي، تہ ڪا سگهي گڏي سڄڻ.

8

اڳي پوءِ مران، مَر مران مارڳ مَ!
مٿي پوءِ پريان، خون منهنجو جيدئون.

9

مَر، مٿا ڏيئي، پنهنوءَ ڪارڻ پَ مَ؛
تہ سرتيون سڀئي، واکاڻيئي وٺيون.

داستان ڏهون

1

واڪيو واڪيو وڪ، پاڻهيو پيرُ کڻي؛
سي نه چڙهنديون ڏک، موڙي پيرُ، مرن جي.

2

وَجْهَ وَدَندي وڪ، مَچُ لڪ لڪائين؛
ڏکُ تين کي ڏک، حُبُ جنين کي هوت جو.

3

واڪو هڏَ مَ لاه، سڏن مٿي سڏڙا؛
مان تهنجي ڪاءِ، سَگرِ مَ سارِ ٿي!

4

سُورن سانديياس، پورن پالي آهيان؛
سُکن جي، سَيدُ چئي، ڀُڪي نه پياس؛
جيڪس آئون هياس، گري گوند رَ ول جي.

5

ڪينهي طالب تات جاء، نه ته آهي تات تيار؛
ڏوريان پيو ڏڪار، گهورندڙ ڪڍي ويا.

6

ڪنهن جنهن نينهن نندا، جي مون واجهائيندي نه ورو؛
جيڪي مئي ڪندا، سو جانب! ڪريو جڙي.

7

مٿان ٽئين ملور، ڪين اڳهون آهيان؛
ڏسڻ ۾ ڪر ڏور، حد ٻين جي هيڪڙي.

داستان يار هون.

1

جئن اُتن آريءَ ڄام، اُتن تان اوڻين نه ڪيون؛
ٻڙڪي ٻاهر نڪتي، گذر منجهان ڳام؛
ساه ڏنائين سام، ستي سڳر پٿين.

2

لَڪِيُون! آن لڳا، ڪي پلءَ پاندِيَتَن جا؟
توهان گهڻو، ماءُ! رُوندا اوءِ رَت ويا.

3

ڏوٿين چيس ”ڏور، ڪيچ اڳهون پند ٿيو“
پاڻا چڙهي پور، وڪ وڌائين وٽري.

4

سسئيءَ جي سريءَ سان، ڪيچ ڌڻي ڪانڌيءَ،
پسٽ ڪارڻ پرينءَ جي، مُنڌ هئي مانڊيءَ،
لَڪَن تان لطيف چئي، آرياڻيءَ آنڊيءَ،
پنهونءَ پيرانڊيءَ، نماڻيءَ نصيب ٿي.

5

هيءَ ٿو وڃي هوت، آئون ڪ اڳيري ٿيان،
مٿان چوءِ بلوچ، ”ڪميٽيءَ مان ڪين ٿيو“.

6

ڪَمِيٽِي ھٿان، ٽين مُورائين مَدِيُون؛
تُون ڪَر پاڻ وڙان، موٽُ سَباڄها سَڀرين!

7

نَڪِي ٿيان سَگ ۾، نَڪِي سَگِيٽِي؛
آهيان ڪَمِيٽِي، ذاتِ پُروچي ۽ نه جُڙان.

8

ڪيچ مَ خبر ھو، ھن مُنھنجي ذاتِ جي!
مَتان پُنهون ۽ پوءِ، لَڄ مُنھنجي لوءِ ۾!

داستان ٻارھون

1

ڏٺان جي پُروچ، مُون جئن ھوٽُ اکين سين؛
مُون کي چيان ”لوچ“، پاڻا پڻيون چَڀرين.

2

’ووءِ! ووءِ!‘ ڪندي وٽ، مڃڻ ’ووءِ!‘ وسارڻ!
پاڻي هار م پڌرو، روءِ منجهان ئي رت؛
صبر وڌو ست، سگها ميڙي سڀرين.

3

مان ماريندي پرين جي، مڃڻ، رڻ رت!
چوري! ڇڏ م ست، همت هوت وڃايو.

4

جڙ جڙي جن سين، مئي پڻ سين تن؛
جي هت نه هوت پسن، سي ڪنهن پر ڪيچ پسنديون؟

5

اوجھڙ وٽان آءُ، ڀيون سڀ سڳر ساٿ جي؛
جانينهن ڳنهندي نانءُ، سامون جڻ پوندي مامري.

6

ٻڌو ڪنهن ٻڌان، هنڙو هوڻاڻي سين؛
ڪا جا پيس ڪاڻ، نيڀيانس، نه ڀري!

7

ڏونگر ڏنا نوٽ، مون پارکو ڇڄيا؛
هڪليون هلن جي، سي تاڪن سنڊي توڻ؛
اي اھڪي پوٽ، سوڻهن رءِ نه سٿري.

8

لکين لوڙائو، سھسين آھن سڄ ۾؛
بر ۾ بورائو، ڪٽ، پيادي! پاڻ سين.

9

نينهن م نالو ڳڻ، پرڻي پير پيا؛
سورن سان م چن، وره وهائج وٽرو.

10

سڄ ڏنو جن، تن ڳچيءَ سر ڳه ڪيون
پيون ڪوه ڀڄهن، قدر ڪيميا ان جو؟

11

هاري! هنئون م لوڏ، سکن پوندينءَ، سسئي!
ڪوهيارو تو ڪوڏ، اچي ڪره قطاريو.

حُسَيْنِ حُسَيْنِ لَءِ، بِيِيءَ پاڻ چڱِيءَ؛
تھان پوءِ ٿِيءَ، خَبَرِ بِيِ خَلَقِ كِي.

سُرُ لَیلا چنِیسَر

داستان پھریون

1

داعُ تَنهِنجو دائما، ماري مَعذورين؛
سائينءِ كارِ سَپرين! وِجِج مَ ذُورين؛
آءُ تو حُضورين، مِٹيو وِجھان مِچ مَ.

2

مِٹيو وِجھان مِچ مَ، هائيءِ هِڻي هارَ؛
سوڀي! سَڪُ سِيءُ چئي، ڪَريئن ڪوهُ قَرارُ؟
راجا رِساڻو گهڻو، سَٿاڻو سردارَ؛
چوڏَس چنِيسَر جامَ جو، ڏيهاڻ ڏيهَ ڏهڪارَ؛
ناڪُر اڪِين نارَ، مِڻي تي ٿي مِٺين!

3

چنِيسَر چَوَرنگُ، پَرنگو لوڪُ پيو؛
تنهن سين چِنِيو سَنگُ، وِچيو هارَ هَتُ چِهين!

4

مِٺِي تي موھجي، مُوڙهي ڪِيءَ مَرڪِ؛
چئي چنيسر جام سين، وڌو تو فرق؛
وري ويو ورق، آئيءَ ڏنءَ ڏهاڳ جو.

5

مِٺِي مٽي جي هئا، تن چئن ڦير چٽ؛
هار ڪنڌيس هوڏ م، نيٺ ٿيندم نٽ؛
ڪوٺروءَ جو ڪرت، مونهان مٿاهون ٿيو.

6

مٿيون ناه مٿيون، جو تون پسي هار هرڪين؛
اصل آهي اڳين، سنڌيون ڪوڙ ڪٿيون؛
ان گهوڙن هنئي گهٽيون، دوسنن دور ڪيون.

7

تو جو پانيو هار، سو سورن جو سگرو؛
چنيسر چٽ ڪٽي، ٿيو پورهيت جو پار؛
اوٽ جو آچار، ڪانڌ ڪنهن سين م ڪري.

8

نہ کي هو ٻانهڙين ۾، نہ کي ڳر هئوم؛
نہ مون، سيند نہ سرمو، نہ سينگار ڪيوم؛
تيلانه ڪانڌ سندوم، رکوئي رءِ ڳري.

9

سونا ڪر ڪنن ۾، ڳچيءَ ڳاڙها هار؛
ٻانهوٽا ٻانهن ۾، سيند سڻيا وار؛
تيلانه پي پچار، ڪانڌ منهنجي چڏئي.

10

اوڌمريو ڏس! حيلو هنهنين هار جو؛
سڻو سڀ سرتيون! ور نہ ڪنهن وس؛
دعوى پهرئين دس، پڇيو توپورا ڪري.

11

پوڄا ڏنم پير، ڍڪڻ مٿي ڍول جا؛
مون ڀانيو تنهن وير، ڪوڄهي ڪندو پريڙي.

سوڙين سٽڙياءَ، پڪو سهو ولا ريو؛
چنيسر ڪانڌاءِ! تان مون هنن نه پائيو!

داستان پيو

1

ٽڙڪي پسي ٿوڪ، ٽرڪي ٽڪڙم پئي؛
اچيو اچيو، ”اڳلي!“، چئي لڀلاڪي لوڪ؛
اندر اوڀالن سين، ساڙي ڪيائونس سوڪ؛
بالاڀڻ جو پوڪ، ويو ويچاريءَ وسري.

2

هئينءَ ته گهڻو هوشيار، ڪل به هيئي ڪانڌ جي؟
تو پانيو موچاري ٿيان، ڳچي پائي هار!
ڪانڌ ڪوڙيءَ جون وڻي، سڀن پتين سينگار؛
وهه لهي وينجهار، دليون پرڪي داسڙو.

3

وڌيري هياس، ميڙو مون گهر سرتين؛
هت چُه هار جي، ڪڙي ڪانڌ تياس؛
ديولي ديلياس، اير ڏنءُ ڏهاڳ جو.

4

وڌيري هياس، چنيسر جي راڄ ۾؛
دهلين دمامين، نقرين، ٿي پلڻل پچياس؛
ديولي ديلياس، تيس ڏهاڳ ڏيه ۾.

5

وڌيري هياس، چنيسر جي راڄ ۾؛
دائين، بائين، دربانن، پر ۾ ٿي پچياس؛
دهلين دمامين، نقرين، ٿي وچ ۾ وهارياس؛
هيس دادلي دوسن جي، گڏي هڪي هار ڪياس؛
تنهان پوءِ تياس، ڪناري ڪانڌ جي.

6

هيس ھندورن م، پيم ڪانه پروڙ،
مڻي سندي ماري، ڪوچهي وڌيس ڪوڙ،
سامهان تيم سور، ويو وڻي وهو!

7

ليلا! جم لڪائين، چئي چنيسر سان،
ور سين وڙهيو ائين، موڙهي! منءِ پاڻ،
پوري! ڪيءِ پاڻ، تي آئيءِ ڏنءِ ڏهاڳ جو.

8

ليلا! پوري نه پئين، چئي چنيسر سان،
تو جو پانيو پانهنجو، سو ريساڻو راجاڻ،
پاڻان ڌار پريان، ڪانڌ ڪنهنجو نه وڻي.

9

چئي چنيسر ڄام سين، ليلا! تون م لڪاءِ،
دوس ٽنهنجو داسڙو، ڪانڌ وڌيائي ڪاءِ،
ته ديولود ڪ سندياءِ، عين ڪي آڏو پئي.

10

چڻي چنيسر ڄام سين، ليلا! تون م لڪاءِ؛
 اِي ڪانڌ ڪنھجو نه ٿي، نه ڪا مون نه تون؛
 رنڊيون ڏنيون مون، ان در مٿي دادليون.

11

ليلا! حياءِ ڇڏ، جي تون سوڀي! سڪين؛
 پاڻي پاند ڳچيءَ م، پاڻ غريبيءَ گڏ؛
 هڏ نه چونڊ لڏ، جي ڪارون آئين ڪانڌ کي.

داستان ٽيون

1

چنيسر سين ڇاڳ، مٿان ڪا منڌ ڪري؛
 جان مون پوءِ پروڙيو، ته هي نه ماڻي ماڳ
 ڏمريو ڏهاڳ، سگهو ڏئي سهاڳين.

2

چَنِسَرَ سِين چاءُ، مَٽانَ ڪا مُنڌَ ڪَري؛
ڪانڌَ ڪَنهِن جو نه وِڻي، ڪِرَبُ ۽ ڪاڙُ؛
جي ٿڙي ٿورَ ڙيائُ، ته دوسَ دَسائي داسَڙو.

3

سِيئي سُهڳڻيون، سِيئي مُنهن جڙاءُ؛
سَڀ ڪَنهِن پانيو پاڻ ڪي، ته ايندو مون ڳر راءُ؛
پِنو تن دَراءُ، جي پسي پاڻ لڄائون.

4

اوڳڻ ڪَري اُڀار، تو دَر آيسَ داسَڙا!
جڻ تو رَسَ سَنديون رُوح مَ، تَن مون پيڻي ناهِ پَٿار!
سائينءَ لڳ، سَٿار! مِٺَ مَڏائون مُنهنجيون.

5

جي مُون مُوڙهي مَٽ، ته تُون پاڻ سُڃاڻج سُرِين!
اَصَلِ اوڀين جاءِ عِيبَ دِڪِئَن تُون اَتَ؛
اي، پَر! تنهنجي پَت، جڻ ولهيون دِڪِئَن ولها!

ڪوڙين تنهنجون ڪامڻيون، تون ڪوڙين سَندو ڪانڌن؛
مُون کي ڇڏ مَ داسَڙا! تہ وِجان نہ وِٺَوانڌن؛
مون ڳچيءَ مَ پانڌن، تو، چنيسَرَ! هَتَ مَ.

سُرُ مومل راڻو

داستان پهريون

1

ڪالهه گڏيوسون ڪاڙهي، بابو بیکاري؛
سامي سيلو سر تي، مالا موچاري؛
ڏيئي ڏيکاري، ڦٽي دل فقير ويو.

2

ڪالهه گڏيوسون ڪاڙهي، جهڙو ماه منير؛
فيض، فراق فقير، جوڳي جاڳائي ويو.

3

ڪالهه گڏيوسون ڪاڙهي، پهر سج کان پوءِ؛
پسو سونهن ساميءَ جي، رت ورنو روءِ؛
جو منهن مومل جي پوءِ، موٽڻ تنهن مس ٿئي.

4

ڪالهه گڏيوسون ڪا پڙي، بابو بان بري؛
سائي سال ڪلهن ۾، سامي سون سري؛
خبر ڏي ڪري، ڪا مومل جي مجاز جي.

5

بيڪاريءَ کي بر ۾، ويو ڪيف چڙهي؛
ڳالهيون ڪندي ڪاڪ جون، ڳوڙها پس ڳڙي؛
ڪا جا انگ اڙي، جن چٽا ڦٽ چڙي پيا.

6

سج سڀاڻي جا ڪري، ساميءَ سائي روءِ؛
اچي ٿي عطر جي، منجهان مگت بوءِ؛
ساڌيڪاريئون جوءِ، جان لاهوتي لعل ٿيو.

7

جوڳيءَ تي جزاءِ، نسوروئي نينهن جو؛
پتنگ جن پيدا ٿيو، سامي سج وڙاءِ؛
آيو ڪاڪ تڙاءِ، ڪنوارن ڪڪوريو.

داستان پيو

1

آءُ لَانِڪوٽِيا لال! ڪنهن پَر ڏٺِيءُ گَجَرِيُون؛
آبُ اَر تَو اڪِين، لُڙڪَ وَهائِين لال؛
ڏٺَءُ جِي جِمال، سامِي! ڪُءُ نَه سَلائِين؟

2

گَجَرِ کِي گَجَمِيلَ جُون، تَارَن مِ تَبُرُون؛
هَڻِي حَاڪَمِين کِي، زورَ پَرِيُون زَبُرُون؛
ڪاڪَ ڪَنڌِيءُ قَبُرُون، پَسو پَر ڏِيهِن جُون.

3

گَجَرِ گاروڙِين، اُچِيو اڏِي اُپِي؛
مَٿان پِيئي تَن، ٻڌا ٻارَ هَڻن جِي.

4

مُومَل ماري مِيرَ آهِيڙِين کِي آڪَري؛
سوڍِيءُ گَهڻا سَڪائِيا، پَر هِيا پُٽَ پِرَ؛
هَڻِي تَن کِي تِيرَ، مَٿِيو جن مَٿن مِ.

5

جوگيءَ جاڳائي، ماري وڌو مامري؛
 لئو لڏو ٻي ڪنڌين، اميو آهي؛
 وڃو جي ڪاهي، ته نڪون پسونينهن جون.

6

هلو، هلو! ڪاڪ تڙين، جتي نينهن اچل؛
 نه ڪا جهل نه پل، سڀڪو پسي پرينءَ کي.

7

هلو، هلو! ڪاڪ تڙين، جتي گهڙجي نينهن؛
 نه ڪا رات نه ڏينهن، سڀڪو پسي پرينءَ کي.

8

هلو، هلو! ڪاڪ تڙين، چرو جت چڙهن؛
 ڪوڙين رنگ رجن، پانوڙيءَ پڪ سين.

آکُون، ڊاڪُون، سِرڪَنڊَ شاخُون، جِت چوڪا چَنڊَن ڪُونَرَن؛
مِي سِيئي ماڻِيا، جِت نه پِرَن پُونَرَن؛
ڪُنوارِيُون ۽ ڪُونَرَن، ڪاه تہ پَسُون ڪاڪ جا.

چڙهيا چارئي يار، سُوڌا شِڪاري؛
فِڪر سان ڦِٽِي ڪِي، سوڍي سوپاري؛
ويا ڪاهيندا ڪاڪ ڏي، جِت مُومَل موچارِي؛
موٽيا نه ماري، ڪُونَر لٽاري ڪاڪ جا.

داستان ٽيون

جَهڙا گل ڳلاب جا، تَهڙا مٿس ويسَ؛
چوٽا تيل چَنبيليا، هاها! هُو! هَميشَ؛
پَسِيو سُونهن سِيءُ چئي، نينهن اچن نيشَ؛
لالن جي لِييسَ، آتن اکر نه اُجهي.

2

جھڑا پانن پن، تھڑیون سالون مِٹن سائیون؛
 عطر ۽ عیر سین، تازا کِیاون تن؛
 مڑھیا گھٹو مشک سین، چوٹا ساٹ چندن؛
 سُنھن رُپی سون سین، سندا کامڑ کن؛
 کِیائن لال لطیف چئی، وڈا ویس ورن؛
 منجھ مرکِیس من: ”سویدی سین سگ تِیو۔“

3

سون ورنیون سویدیون، رُپی رانديون کن؛
 اگر اوطاقن م، کتوریون کُن؛
 اوتیاون عیر جا، مٹی طاق تزن؛
 بائن پیلون بديون، پسیو سونھن سزن؛
 تِیا لاهوتي لطیف چئی، پسر لء پرین؛
 اِجھی تا اچن، کاک ککوريا کاپڑی۔

4

گجر گھٹا گھائيا، پاڻا لڳس گهاءَ؛
ميندري ملاءَ، لڳس ڪان ڪپار م.

5

رُوءِ راڻي جي ناه ڪو، سوڍو سڀين سُونهن؛
لاڻائين لطيف چئي، مٿان دڻين دُونهن؛
ڪانهي پي ورونهن، ٿيو مڙوئي ميندرو.

6

ڪاڪ نه جهليا ڪاڙِي، موهيا نه محلن؛
بانڻ ۽ بانهين جي، بندڙ ڪين بجهن؛
لکين لاهوتين، اهڙيون اوريان چڏيون.

7

ڪاڪ نه جهليا ڪاڙِي، موهيا ڪنهن نه مال؛
سوڍيون سجھائي ويا، ههڙا جنين حال؛
جي چورين ڏنا چال، تپ لاهوتي لنگهي ويا.

داستان چوٿون

1

شمع ٻاريندي شب، پرہ باڪون ڪڍيون؛
 موٽ، مَران ٿي ميندِ را! راڻا! ڪارِ رُ ربّ؛
 تنهنجيءَ تاتِ طلب، ڪانگ اُڏايرِ ڪاڪ جا.

2

اُپي اُپاريام، نڪت سڀ نئي ويا؛
 هڪ ميو، پيو ميندِ رو، سڄي رات ساريام؛
 ڳوڙهاڳل ڳاڙيام، سورج شاخون ڪڍيون.

3

ڪن ڪر موڙيا، ٿيڙو اُپا ٿيئي؛
 راڻو رات نه آيو، ويل ٿري ويئي؛
 ڪو ساڪاڻي راتڙي! پرين ري پيئي؛
 مون کي ڏنءِ ڏيئي، وڃي ڍولو ڌٽ قرار يو.

4

راڻوڪا راتِ ويو، ڳجهي ڳالهه ڪري؛
سوڍي رءُ، سرِ ٿيون! هڏ نه ساهِ سَري؛
وڃي، مان وري! آسائِي آهيان.

5

سوڍي سَتي لوءِ، ڪا جا مون سين ڳالهه ڪئي؛
سا جي پڌر پوءِ، ته سرِ ٿيون ڪانه سُمهي.

6

راڻا! تنهنجي راهِ تي، ڏيهاڻي ڏيڪان؛
راڻي جيءُ رهاڻ جون، رُوح اندرِ ريڪان؛
مُحَبَّتِ جُونِ ميڪان، تو سين، لال! لپيئون.

7

آءُ، راڻا راحت! ڌاڄِ ڌرتيءَ جا ڌڻي!
سِڪَن ٿيون سُهاڳيئون، سوڍا تنهنجي سَتَ؛
مون تان لاهِ مَ هَتَ، ڪاملِ ڌڻي ڪاڪِ جا!

داستان پنجون

1

سَگُ ڪري سين سينهن، ڪنڌ مَ ڦيرج ڪيڏهن؛
 رَمِج راڻي پٺ مَ، نرتون منجهان نينهن؛
 انءَ مَ وسجِ عامَ تي، جن مومل! وسن مينهن؛
 سنڌي حشر ڏينهن، سوڍو ساريندينءَ گهڻو.

2

جا پون پيرين مون، سا پون مٿي سڄڻين؛
 دَگَ لَٽا ڏوڙ مَ، اُپي ڏنا سون؛
 ڏينهن مڙئي ڏون، اُٿي لوچ لطيف چئي.

3

راڻو پانيو راند، ڪئن وڙ راڻين؟
 وڙ وڏو ٿاڻين، جن پڙ پڄتو پاند؛
 هيءَ! پڳيءَ هيڪاند، سوڍو ساريندينءَ گهڻو.

4

ڪاڪ ڪڙهي وٺ ويا، جلي مُنهنجي جان؛
رکي ڪام ڪڍڪيو، ماريَس تنهن گمان؛
هڏ نه جيان هاڻ! سگهو موٽج سڀرين!

5

ڪاڪ ڪڙهي وٺ ويا، ٻريا رنگ رتول؛
تو پڇاڻا سڀرين! هنڙي اچن هول؛
جي مون سين ڪيءَ قول، سي سگها پارِج، سڀرين!

6

حال قربان، مال قربان، گهوريان لڊاڻو؛
فدا ٿي فقير جو، شل رُسي مَ راڻو!
مَينَ سين ماڻو، مَناسب نه، مينڌ را!

داستان چھون

1

نہ وارث نہ ولھو، نہ سڱ، نہ سياڪو،
تو پڄاڻا، سڀرين! آئيرِ اولاڪو،
پانڌيا! پاراپو، ڏجانءِ ڍاڻيءَ ڍول ڪي.

2

گرھو ڪميڻيءَ تي، سوڍا! وار، سڄاڻ!
ڪه ڪريان ڪا ڪي؟ تن توهين ڏي تان،
لاهي غير گمان، اڳ آءُ اڪندين.

3

اڳ آءُ اڪندين، پرچي پيارا!
پلڪ پراھون نہ سھنءِ، جيءَ جا جيارا!
نينھان نيزارا، سڄ، تہ مان سور لھي.

4

پَسُ توشڪُون، تَڪِيا، سِيئي وهائڻ؛
پَسِيوهَنڌ، پَچي هِنُون، جي حَيِينِ هاڻا؛
هڪُ ڏنگا ڏاڏاڻا، پيو موٽيو تان نه ميندِ رو.

5

سوڍا! سُرَ سڪائِيُون، اڪِيُون آبُ نه ڪَن؛
راڻي جيءَ رهائِ ڪي، وِروڻِيُون وِجَن؛
سي ڪَن، ميندِ را! مَچَن؟ جي تو سُرِيءَ چاڙهيُون.

6

مُون گهر اچي جي ٿي، ميندِ رو مهمان؛
آڻي جهوڪيان آڳ م، جيري وجهان ڄان؛
تاڻي تَنورن م، پيري هٿان پاڻ؛
پيڪن سُوڌو پاڻ، گهر تڙ گهوري ان پر تان.

ڪوڙ ڦٽائون ڪاڪ ۾، راڻا ويه رهي؛
ماڙهو جي محلات جا، سودا ڪج سهي؛
وينديءَ ڳالهه وهي، وڪر پوندين ولها.

داستان ستون

ڊٽ مَ وِجِڻ ڍول! ڪاٿياري ڪاڪ ڪري؛
آءُ اڳئين آهيان، ٻڌي تنهنجي ٻول؛
توڪي ساري، سُڀرين! رُفِ منجه رتول؛
تڪاڻا ٿول، وسه مُون وه ٿيا.

سويدي سرُنيو، هِت ڪرنگهر سڪو؛
راڻي جي رهاڻ ڪي، سڪي ساه پيو؛
پسان ڪين پيو، تورءِ اڪڙين سين.

3

راڻي رڻ ڪيو، جيڏيون! منهنجي جيءَ سين؛
من ميندري ويو، ڏي ڌڙ پيو؛
بجهان، بهر ويو، هنئون هنڌ نه هيڪڙي.

4

رڻان ٿي، راڻا! هنڌ نهاريو حُجرا؛
پيئي ڪه ڪڻ ٿي، ٿيا پلنگ پُراڻا؛
ڌريائي ڌوڙا ٿيا، ور رءِ وهڻا؛
جايون، گل، جبات، وڻ، تورءِ ڪوماڻا؛
ميندرا! ماڻا، تورءِ ڪنڊيس ڪن سين.

5

جن ايندي ئي موٽين، ميندرا! وڏي جاڙ ڪيءَ؛
ور نه هين؟ ولها! هوند جتي مون جاڳاءَ؛
ته ستي جي ساڃاءَ، سودا! سگهيائي ٿيءَ.

6

جڳ جن تي چوءِ، سوڍو تن نه سڪيو؛
راڻو تن نه روءِ، ڳوڙهو جن ڳل ڳڙي.

7

تن باغنُون بس، جي ڪنڌيءَ ڪاڪ ڪڪوريا؛
سوڍي رءِ سرتيون! ڪاڪ نه اچي ڪس؛
راڻي پائي رس، تن پيڙيءَ جن تائيو.

داستان انون

1

ڪين ساگهيم، سڀرين! جاڙون ڪيم جال؛
سوڍا! مون کي ڪال، موٽي منهن ۾ آئون.

2

خاموشي خبر جي، مومل ٿي مت؛
صبر ٿيو سٺ، منهنجي حق، مينڌرا!

3

ڊولي ڍڪي آهيان، هيس اڳهاڙي؛
ڏيئي لک لاڙي، ڪڪر ڪيائينم ڪاڪ جو.

4

سوڊا! صبرُ تنهنجو، مرڪُ لڄاين؛
چپ سين جي چوَن، آڊبُ ڪجي اُن جو.

5

سوڊا! صبرُ تنهنجو، سِيڪاري سَهَسَ؛
پُڄي تَنان پَهَسَ، مون کي نصيبَ نِيئي جَهليو.

6

سوڊا! صبرُ تنهنجو، بي عقلِ آڻي بازَ؛
سندي صبرُ سارَ، توبهَ ڪارِ ڪڙي.

7

جنين سَندي مُنهن مِ، نهائون نڪنَ؛
تَنان وِڊيو هيڪڙو، ته ڪهڙو ٿورو تنَ؟
سي مرُ سِجائي سُونهن، جن پلي پينگ پَرَمَ جي.

داستان ناٿون

1

راڻي جي رهاڻ مان، ڪو آڏيسي آيو؛
چوڏهينءَ ماهَ چنڊَ جن، ڪيو ساميءَ سَهائو؛
لٿو اونداهو، جوڳيءَ سَنديءَ جوتِ سان.

2

راڻي جي رهاڻ مان، ڪو آيو آڏيسي؛
ڪٿوريءَ خوشبوءِ سين، ولاتِ سڀ واسي؛
سُوڌو سَناسِي، اُتانھين ٿي آيو.

3

نئون نياپو آيو، راڻي ملان رات؛
لڏيسون لطيف چئي، ڪنان ڌاتر ذات؛
ڪهڙي پڇين ذات؟ جي آيا، سي اڳيا.

4

ڪيڏانهن ڪاھيان ڪرھو؟ چٽاڻو چٽاڻو:
منجهين ڪاڪ ڪڪوري، منجهين لڊاڻو:
راڻو ۽ راڻو، رءُ راڻي پيوناھ ڪو.

5

ڪيڏانهن ڪاھيان ڪرھو؟ چٽاڻو چٽاڻو:
منجهين ڪاڪ ڪڪوري، منجهين باغ بهار:
ڪانهي بي تنوار، ٿيو مڙوئي مينڌرو.

سُر مارئي
داستان پھريون

1

’اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ‘ جَدَّهِن كُن پيوم؛
’قَالُوا بَلِي‘ قَلْب سِين، تَدَّهِن تَت چيوم؛
تَنهين وير كيوم، وچن ويڙچن سين.

2

جَدَّهِن ’كُن فِيكُون‘، مَن تَدَّهَانَكُون مارئين؛
تُون كُنن وَجْهين تن كي، سُوْمرا! شَكُون؟
هَمِيرَن هَكُون، جاڙ جُسي كي پاتِيُون!

3

نَڪا 'ڪُنَ فَيَكُونُ' هُئِي، نَڪا مُورَتَ ماہ؛
 نَڪا سُدُ ثَوَابِ جِي، نَڪو غَرَضُ گُماہ؛
 هيڪائي هيڪ هُئِي، وَحْدَانِيَتَ واہ؛
 لَڪيائين لَطيفُ چَئي، اُتَ ڳجھاندرَ ڳاہ؛
 اَڪينَ ۽ اَرواحَ، اِها ساڃاءَ، سَڀرين!

4

'قَيْدُ الْمَاءِ' تِيومَ، هِتَ اَڙانگي گھاريان؛
 'هِنَاڪَ جِسْمِي وَالْفُؤَادُ لَدَيْكُمْ'، هِنُونُ هِتَ سَندومَ؛
 قَادِرُ شَالِ ڪَندومَ، ميڙاڪو سِين مارئين!

5

جَهڙو 'قَيْدُ الْمَاءِ'، تَهڙو بَندُ نه ڪو پيو؛
 'جَفَّ الْقَلَمُ بِمَا هُوَ ڪَائِنٌ'، لَهِي نه تَرِ تَئاءَ؛
 عُمَرُ! توهڻاءَ، اَڃائي ٿِي آڇڙين!

6

رءِ اعرابِين هِت، گھنگھرُ گھارُن مُون ٿيون
 بَڪَتِ العَيْنَانِ فِي هَوَاكَ دَمًا، پُجان ساڻ پُرت،
 مَنُ، اَكِيُون، تَنُ تَت، جتي جَنبُ جِيڏِين.

7

هي هَندَ، پيڻيون هاڻ، ساڙيان سڀ ڏيهين ري،
 'ڪُلُ شَيءٍ يَرْجِعُ اِلَى اَصْلِهِ'، ٿي جهڄان جهانگين ڪاڻ،
 پري پنهنجي پاڻ، پسان مُلڪُ ملير جو!

داستان پيو

1

نَڪو ايرُ نہ پيرُ، نَڪو اوني آيون
 مون وٽ آيو ڪون ڪو، پاڻان پري پير،

ڪٿائون ڪير، آئي ڏيندم ان جون؟

2

اوني! ڳوٺي آئين، ڪوهي جو هت هير،
ته ڪنا جي ڪوٺن جا، ٿين سرها سير،
آءُ ته اکين اڳهان، جي پاڻ ڏنءِ پير،
الله لڳ لطيف چئي، لاءِ م تون اوير،
ڪوئين گهاري ڪير؟ محلين منجهي مون هنئون!

3

جي امر هنيو آڌ ڪري، سي ڪاغذ لکان ڪين؟
واڳيون جي وصال سين، تنين چاڙهي چيهن،
رُٿان راتون ڏينهن، جن ان جي وائيءَ ۾ ور گهڙا.

4

ٿر ٿر اندر ٿاڪ، عمر! ماروڙن جا،
لاٿائون لطيف چئي، مٿان لوئيءَ لاک،

عَمَرَ! ڪَريو آڪَ، پَھريو ٿي پَن ڇَران.

5

سَهَسِين سِيبا ڪَنجَري، لوئِي لِيڙ ٿِيامَ؛
اَبائُن جِي آسَري، ڪَٽِي ڪانَ ڪِيامَ؛
جا ڍَٽَ ڍَڪِيامَ، تَنهنجو پَرور! پَن رَهائِين.

6

سَهَسِين سِيبا ڪَنجَري، لوئِي لِيڙُون لِيڙَ؛
واسِي وارَ نہ ويڙهيان، مَرُ چَڳُون رَهَن چِيڙَ؛
ماروءَ جِي مُهاڙَ رَءَ، اَنڌَر ناهِ اُڪِيرَ؛
هَهڙو حالَ هَميرَ، وٺِي شالَ ويڙهَ وِجان!

7

سِي، سِيبا ڏِي، پوري نِينهن نہ ڪَچوئِي؛
ڪَٽِيءَ وَٽِيُون ڪَٽِيُون، سَٽِي سِيڻِي سِي؛
مِڇِي ڇوڙَ ڪِي، تہ لڄائِيءَ تَرُ ڄاڻِيُون!

داستانِ تيون

1

پٽولا پنوهاريون، مور نه مٿي ڪن؛
جه لاک رٿائون لوئيون، ته سائنن سونهن؛
ان ايلچنئون اڳري، بخمل بافتن؛
سکر يائين سومرا! کٽي کان ڪنهن؛
جا ڏينم ڏاڏائن، سالا هيندي لڄ مران.

2

آرم هڏ م اويديان، پٽولا، پٽ چير؛
بانڊوڻا بن ڏيان، ارغچ ۽ غير؛
ماروءِ سين شل ماڻيان، کٽيون جهڙيون ڪير؛
اندر اڃ اڪير، مون کي پرين پنوهار جي.

3

سون برابر سڳڙا، ماروءَ سندا مون؛
پتولا پنوهار کي عمر! آڇ م تون؛
ور لوئي جي لون، ڏاڏائن ڏنيام جا.

4

سون برابر سڳڙا، لون لون برابر لڪ؛
رپو جنهن رد ڪيو، ڪوڙ تنهن کي ڪڪ؛
مون ماروءَ جو مک، تيل نه لائين تنهنجو.

5

تيل نه لائين تنهنجو، مون ماروءَ جو من؛
ڪريان ٻي نه ڪن، آهر انهن آهيان.

6

ڪراين ڪڙور جا، چوڙا ڪوڙا جن؛
سومرڪ ماروڙن، جتان لوڪ لڄ ٿئي.

7

ڪارا ڪراين م، سون اسان کي سوء؛

وَرُ جِيڏِين سِين جُوعَ، فاقو فرحتَ پانِيانَ.

8

ايَ نہ مارُن ريتَ، جُن سِيٺُ مَنائُن سونَ تيَ؛
اچي عُمرَ ڪوٽَ مَ، ڪنڊيسَ ڪانَ ڪَريتَ؛
پَڪَن جِي پريتَ، ماڙِيءَ سِين نہ مَنيانَ.

9

وَرُ سِي وَطَنَ ڄاڻيون، صحرا سَتَرُ جنَ؛
گولاڙا ۽ گَگريُون، اوچُ اباڻُن؛
ويڙهيا گَهَمَن وَلِين، جهانگي مَنجھ جَهَنگَن؛
مُون کي ماروئَڙَن، سَچَ ڳڻائي سِيچَ مَ!

10

پَلرُ پِيٺُ اوچُ اُنَ، جن جا پيرَ مَٿي پَتَ پاڪَ؛
وَهٺُ وراڪَن مَ، اُن جِي اجوڪي اوطاقَ؛

پاڻ نہ پسنِ پاڻ کي، ويچارا بي باڪ؛
عُمر! اُو نہ عاق، ڏکيا جمَ ڏکوئين.

11

جا، عُمر! تو ملِ عيد، سا سان سُوءِ ور تي سُومرا!
ويئي ويچارنِ وسري، خوشي ۽ خريد؛
سڪڻ ڪيا شهيد، مارو جي ملير جا.

داستان چوٿون

1

ميندا ڌوءِ مَ مارئي، پيسِ پنوهاريون ڇت؛
راج رُئاري، هنجون هاري، هيءُ هتي جي هت؛
آهس پاڻر پار جو، ڪجڻ ۽ ڪپت؛
وينگس ويڙيچن رءِ، مس سڻي ڪا مت؛

سُومرا! سَپت، گر تہ کوٽيانِ نِڪري.

2

محلين ماندي مارئي، ڏنيم منهن ملور؛
اٿا سڀا نه ڪري، سونهن وڃايس سور؛
پيس لوہ لطيف چئي، لٿس ڪوڏ، ڪپور؛
چت جنين جا چور، سي مڪي مرڪ نه ڪنديون.

3

ڪريو مهاڙ ملير ڏي، روءِ اُپي چوءِ؛
”سهج سُوري ڀاڻيان، سُومرا! سندوءِ؛
ملڪ ماروءِ جي آهيان، جور نه ٿيان جوءِ؛
سو قلب ڪوٽ نه هوءِ، جو هٿيجن هٿ ڪيو.“

4

بندي پيا قرار، اسين لوچون لوہ مَ:

مٿي تڻ تَرار، سدا سانڀيڙن جي.

5

لنگڙياري لوءِ مِ، جنين لءِ ٿياس؛
 ٽئين تر جيترو، پلڪُ نه ڀڄياس؛
 جهرو ڪن جهوريو هنئون، ڪوئيڻ آءُ ڪُنڀاس؛
 مارڻ منجهُ مياس، نات ماڙين ماريس ڪين ڪي.

6

جي ويجهي ٿيان ور ڪي، ته سپاڳوم سنئون،
 نٿ نٿ آه نئون، مون ڪي پسڻ پنوهارن جو.

7

آئون ڪئن ڇڏيان، سومرا! تن پنوهارن پچار؟
 جرَ جنين جي جان مِ، لڳي رءُ لهار؛
 ميخون محبت سنڌيون، هنڙي منجه هزار؛
 پڪا ۽ پنوهار، ڏني مون ڏينهن ٿيا.

داستان پنجون

1

سُونَهَن وِجايِرِ سُوْمرا! مارو مَسَ مِجِينِ؛
ڏنگا ڏاڏي پوئين، ڪن ڏنا، ڪي ڏين؛
جي مان لوه لاهين، ته ڪوئن ۾ ڪين هُئان.

2

سُونَهَن وِجايِرِ سُوْمرا! ميرو مُنهن ٿيوم؛
وِجِطُ تَت پيوم، جَت هَلُطُ ناهِ حُسنَ ري.

3

سُونَهَن وِجايِرِ سُوْمرا، ٿيندِيس ڪئن قبول؟
ڪونهي سُهڳ نه سُول، پوچي مُنهن پنوهار سين!

4

تِن مُنهن موچارا مارِئِن، ملِئِرِ جنين ماڳ؛

ناقص نوازي گهڻا، سَندو تن سَپاڳ؛
اڳن مُون اڀاڳ، حُسن تي هِين ٿيو.

5

ڪونهي قادر ڪو پيو، ائين جو اڀاڳ؛
'قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا'، اِي مَعذَرَت ماڳ؛
سڀوئي سَپاڳ، مارئيءَ مُساوي ٿيو.

داستان چھون

1

جھڙي آيس جيئن، جي تھڙي وِجان تِن ڏي؛
تہ لالائيءَ جاءِ لطيف چئي، ڪَر مُندن انا مينهن؛
مارئيءَ لڳم مھڻو، سڀ چماند ر سين؛
تيس ڪاٿياري ڪانڌ جي، هتي اچي هين؛
ڪنڌ ڪنڌيس ڪين، منهن مارو ٽڙن جي؟

2

هِيڪَ جَن نہ جايَس، پيو ڄاڻندي جي مران؛
گھنگھڙ گھڙو ٿياس، ڇاپي مارو ٿڙن کي.

3

سِيلَ پِڇَ جِي سُومرا! مُون کي مَت مَ آڇِج، مير!
ٿورين گھڙين ڏينهن ٿڙين، وينديس هَت همير!
مِڇُ مَنجھ ملير، ڪنڌ مٿانهون نہ ڪٿان.

4

مَ سَپَني مارئي! مُئي! مَ ڄائي؛
جنهن اچي عَمَرَ ڪوٽ مَ لوئي لڄائي؛
جا سانگين سِيڏائي، سا ڪين مَر کي ماڙين!

5

آلا! ائن مَ هوء، جيئن آءُ مران بند مَ!
جُسو زنجيرن مَ، راتو ڏينهان روء؛

پهرين وِجانِ لوءِ، پوءِ مرُ پُڄنمِ ڏينهنڙا!

6

آءُ بندِ پاڻي بندِ مِ، ڪِ ڪي پيسِ بندِ ؟
 مُنهن لڳو مهڻو، ڪِ مُنهن ڪڙو ڪنڌِ ؟
 مران جي هن هنڌِ، ته نجانءِ مٿُ مليرِ ڏي.

7

واجهائي وِڻن کي، ساري، ڏيان ساهِ؛
 بُت منهنجو بندِ مِ، قيدِ مِ ڪريجاهِ؛
 پرڏيهائي پرينءِ ري، ڌارَ مِ ڌريجاهِ؛
 تڏي وسائجانءِ ٿرَن جي، مٽي مٽيءَ مٿاهِ؛
 جي پويون ٿئي پساهِ، ته نجانءِ مڙهَ مليرِ ڏي.

8

واجهائي وِڻن کي، ساري، ساهِ ڏيان؛
 هي سرُ ساڙيه ساهون، منهنجو نڄ، ميان!
 مُقامِ پاڻي مارين، وڃي ٿرِ ٿيان!
 مياڻي جيان، جي وڃي مڙهَ مليرِ ڏي.

9

واجهائي وطن کي، آءُ جي هِت مِياسَ؛
گور مُنهنجي سُمورا! ڪُج پَنوهارن پاسَ؛
ڏِج ڏاڏاڻي ڏيھ جي، منجهان ولڙين واسَ؛
مِياڻي جياسَ، جي وِجي مڙهَ مليرَ ڏي.

10

گچيءَ ڳاڻا لوہ جا، زيرئون ۽ زنجيرَ؛
پِڪڙا پيرن ۾، ڪوٺين اندر ڪيرَ؛
چاري چوڪڻن ۾، واهيت ڪن وزيرَ؛
چن نه چڄي آهيان، اهڙيءَ سٺ سريرَ؛
مارو جامَ مليرَ، پُڄ ڪي پَنوهار کي.

11

زيرين پيرين لوہ ۾، ڳن ڪيس ڳاھ؛
سنڪي سنڌي سُموري، هڏ نه چاڙهيُم ماھ؛
سرڻيون! دعا ڪجاءُ، تہ ڀرُم پاروڙيءَ رهي.

12

پَرُم پَارُوڙِيءَ رَهي، جَنهن ۾ اچي اُن؛
 تہ پڻ وِني وِندِيان، توڙي پُونِس تَن؛
 غافل رُڪُ غَرِيبِ کي، عُمَر! مَنجھ اَمَن؛
 سَرَتِين سَاڻ سَمَن، آهَم اُني مِينهَنڙِي.

داستان ستون

1

پَنوهارَن پابوھيو، وِريا واهندا؛
 ساري سِيٺ سِيّد چئي، گاڏيلُون گدا؛
 پَن پَر هندا، ڀنگا پڙ پِتار جا.

2

پَنوهارَن پابوھيو، کي وَس واهندا؛
 لَتو سِي لَطيف چئي، ٻڌو ڦڻ ڦَرَن؛
 اوءِ تَا ڪورَن ڪُنڙِي، سَرَتِيُون مَتان سَسَن؛
 عُمَر! اُن اُگدري، پاسي ڪانڌ ڪَن؛
 پاڻر ڏنيُون ڀنيُون، نَنڍَن نورائِن؛

ڪاٺر ڪٿيون خاصيون، اوچيون اُتِ اُڃن؛
ڪڍيو پيٺُ ڪهن: ”مليڙ گهرجي مارئي!“

3

آئين ڪي چاڙهين، ڏٺُ ڏيهائي، سُومرا!
سٿا ڪيو، سيدُ چئي، ساڻن سُڪائين؛
منجهان لنبِ لطيفُ چئي، چاٺرُ ڪيو چاڙهين؛
پلاءِ نه پاڙين، عمر! آراڙيءَ سين.

4

تن ونهين ويڙيچن ۾، سدائين سُڪار؛
چنڊيو، آڻيو چاڙهيون، سَندو ڏوٽرن ڌار؛
جن جو ويڙن سين واپار، سي ڏوٽي هون نه ڏِٻرا.

5

ٿوري قوتِ قرارِيا، رهن سَٻر سَت؛
ڪٽيءَ ۾ ڪه ڪُلياءِ، پوئڻ اهڙيءَ پَت؛

پنوهارڪي پت، پيهي پچ ملير م.

6

نڪا جهل نه پل، نڪو رائڙ ڏيه م؛
اٿيو وجهن آهرين، روڙيو رتا گل؛
مارو پاڻ امل، مليرون مرڪڙو.

7

مٿن ٻڪ ٻڪڙا، چڪندڙا اچن؛
کڙيون ڪيه پڪليون، پگهر سر پيرن؛
اي وڙ ويڙيچن، مون لوڏان ئي لڪيا.

8

در، دروازا، دريون، هاڻي هتي هو؛
ڪوڙين اڏيان ڪيترا، تنبو مٿان تو؛
جي مل نه آيا، مارئي! تنين رڙ م رو؛

ڪوڪڙ آهي ڪو، ڀسيءَ پنوهارن ۾.

9

سنهيءَ سئيءَ سبيو، مون ماروءَ سين ساهه؛
ويني ساريان سومرا! گولاڙا ۽ گاهه؛
هنو منهنجو هت ٿيو، هت مٽي ۽ ماهه؛
پکن منجهه پساهه، قالب آهي ڪوٽ ۾.

10

سنهيءَ سئيءَ سبيو، مون ماروءَ سين من؛
هڻي ڪڙ حليمه جاءِ ته وڌائين تن؛
ڪئن ٿو پايان ڪن، اباڻي ابر ري؟

11

پاڇاهي نه پاڙيان، سرتيون! سئيءَ سان؛
ڍڪي اگهاڙن کي، ڪين ڍڪيائين پاڻ؛
پهر ڇاپي ڄاڻ، ابر جي اوصاف کي!

داستانِ ائون

1

چُرَن، چُٽڪَن چَت مِ، وِسارِيان ڪِن وَري!
'ڪَنان عَهْدَ اَلَسَتْ' جي، ڪِ تهاڻن پَري؛
'لَمَ يَلِدْ وَ لَمَ يُولَدْ'، مارُئي ڪوهِ ڪَري؟
اُچُ ڪِ ڪالهه مَري، ساري سانِيڙَن ڪي!

2

چُرَن، چُٽڪَن چَت مِ، وِسارِيان ڪِن وَري!
جن ٿي پي پيارِيو، مَنجھان سِڪَ سَري؛
وَنهِن وِڙيچَن جي، سِٽائَن سَري؛
تَرَن تَوڪَ ڌَري، اُني وِڙا اُڪَري.

3

چُرَن، چُٽڪَن چَت مِ، وِسارِيان ڪِن وَرَن؛

لِئْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ، پَسْطُ نَاهِ پَرِينْ،
پَڪا پَنُوهارَنْ، نِيئي اَڏِيا نَاهِ مِ.

4

چَرَنْ، چُٽِڪَن چَتَ مِ، رَهِيا اَنڌَرِ رُوحَ،
اَني وِڙا اُڪِري، مارو مَٽي موَهَ،
وِڙون وَلوڙن جُونِ، ساريان گهڻو صُبُوحَ،
وَرُسي ڪارا ڪُوَهَ، سَنجِيمَ جِي ساڙِيَهَ جا!

5

بِيرَ ڪَنيائُون بَرِ مِ، پياريَن پُهُونِ،
سَنِجَن سانيڪَن تي، وڏِيءَ وِڙ وَهُونِ،
پايو جَرُ جَنڊَن مِ، ڪوڏان ڪَن ڪُهُونِ،
ڏينهان ڏينهن ٿُون، مُون ڪي وَرَهِ وِڙِيچَن جو.

6

آڏِيءَ اُٿن تي، جيلان پاڻِي پاٿارَ مِ،

وارو ويسرين ڏينهان ڪونه ڏئي؛
مون ڪميٽيءَ کي، مٿان ڪوهه ڪٽي ويا!

7

سرتين سنجو چڏيو، ستين ڳالهه سئي؛
ماريچي ماڙين ۾، ڪڏهن ڪان هئي؛
عمر! آءُ نه مٽي، ان اويليان اڳين.

8

پنيءَ جي پوٽن، پيچ ٻڌو ڪونه سٿان؛
سنجو واريون سٿيون، وڃي ويڙه ورن؛
پيا سيٺ سڙن، ترهي پنهني ڪنڌين.

9

عمر! تيم اپار، وره وٿيان ڪن سين؟
ڏوٿيڙا ڏور ٿيا، تڳان جن تنوار؛
سٿائون سنگهار، ڪوهن تان ڪٽي ويا.

داستان ناٿون

1

جُهڙ ڦڙ جِت ٿيان، اُت اڏيائون پڪڙا؛
هِن مُنهنجي حال جو، ڦڙ نه ڪيڻا؛
جيڪس آءُ وسريان، مارو ڦوٽ قراريا.

2

جُهڙ ڦڙ مٿي مارين، جِت چيها، چلڙ چڪ؛
انڌر تَواڇ مري، ساهُ اُٺين جي سڪ؛
پيهون شال پهيون پري، تڻا ڏيئي تڪ؛
وَر پريان سين پڪ، ٻيا پاڻ پريائي گهوريا!

3

ڏيڻن پٽن ڏير، مهين ماروڙن جا؛

پاڻڙ سڀ پڇي پيو، گهر گهاري ندي ڪير؛
ڪوٺين لڳن ڪير، محلين منجهي مون هنئون.

4

هن مند مارو سٺا، ويڙهين وڳ وارين؛
چچيا چيڪاريو چيلڙا، پٽن پهراڻين؛
نيٺ منهنجا ان ڪي، جهجهو جر هارين؛
تاڙا تنوارين، مينهن وسندا موٽ تون.

5

هن مند مارو سٺا، ڪاڙم خوشحال؛
سائون، سيارچ، مڪڻي، جيڏيون! آڻن جال؛
ستيءَ جي سيد چئي، ڪا ساڙيه منجه سنڀال؟
لڳن تان، لطيف چئي، لوئي لاه م لال!
پلو ڪندو پال، مينهن وسندا موٽ تون.

6

هِنَ مُندَ مارو سَنَرا، دِنَگر دِارَ رَهَنَ؛

پاڻي پُوجَ پَتَنَ مَ، پَکي پاندِ پِيَنَ؛

هِنَ کي لوہَ لَطِيفَ چَئي، هُوَ کائِرَ مَنجھِ کَلَنَ؛

کاٿو نَبا کاجَنَ، مِينَهَنَ وَسندا موٽُ تُونَ.

7

سَدا جَنَ پَرياڻَ، پانڌي پَکي لڏَ سِينَ؛

مارو گَجَنَ ساڻَ، ويڙا تَر اُڪَري!

8

پاسا پوڙيَنَ مَ، ٻانهون سِرَ بِيئي؛

اَکيون، نَڪَ اَرِيحَ ري، تَمايَرِ تِيئي؛

دُورَ تِيا ڏيهي، پَرينَ پاڻَ وِٽَ مَ!

9

تاجا تَر بَر جَهَلَ، پِيُون پاڻَ وِٽَ مَ؛

سيئي ساريو، سومرا! اچي آڀ اُچَلَ؛

سانينَ ڏَمَ سَلَ، ڏني جَنَ ڏينهنَ تِيا.

10

جُهران جُهڄان تي، جُن پَسَٽان پَري ٿيا؛
الا! اوئي آڻين، جو کينءَ جي خبر ڏي!
مَن مُنهنجي کي، واڪو لهي ويڙه جو!

داستان ڏهون

1

اُني ٿي وراڻ، کينءَ واڌائون آيون؛
لٽي لوڙياريين، مڙني مُنهن ڪاڻ؛
صُلح واريو سُومري، چڻي پنوهارن پاڻ؛
هَميرنُون هاڻ، مُهتُ لهندينءَ مارئي!

2

اُتان اوئي آيو، خبراي ڪري؛
وساريچ مَ ور کي، پيڇ مَ مُنڌا! مَري؛
ويندينءَ اُت وري، ڪوڏينهن آهين ڪوٽ مَ.

3

ڪوڏينهن آهين ڪوٽ مَ، لوئي هڏ مَ لاه؛

ڪاٺ! اھجي ڪُرجي، اڏ وڌائي آءُ
ھت مَ پاڙج ھيڪڙو، پاڙُ جي پساہ،
سَتي! سيلُ بناہ، ملير ويندينءَ مارُئي.

4

سي ساهيڙيون سارين تو، سيلُ جنين جو سَچُ،
ماروءَ ريءَ مَ مَچُ، سيھو پاڻج سون کي.

5

ساهيڙيون سارين تو، سَچُ جنين جو سيلُ،
نڪو ڦال نہ ڦيلُ، ائين جي ادب مَ.

6

جوڏيہ ڏاڏاڻيان آيو، ڏنر تنهن طعنو:
”پائي ويھ مَ پلنگين، ڳچيءَ سر ڳانو:
مٿان لڪَ لطيفُ چئي، کانءَ مَ خزانو:
سرتين سيلُ چوايو، جور هڻي جانو:

ٿيوسڏ سَمانو، حَرفَ لَٿي هِيڪَڙي.“

7

مُون سِين مارُوڙيُون، ڪَهڙيءَ رِيَتِ رُسندِيُون؟
چوڻيءَ ۾ چيڙ پيو، پِن رَت چِيُون؛
نِيڻن نَنڊَ وَهَ ٿِي، ساري ساڏو هِيُون؛
هتي جي هِيُون، تہ سڏ پِيَن سِيلَ جِي.

8

”سَٽِي! تَنهِنجي سَتَ ۾، ڳالهہ گهرجي ڳچُ؛
وِڊِيو، چِرِيو، چَچِرِيو، پَر ۾ اُڀي پُچُ؛
ساڻ اَمانَتَ اُچُ، تہ ٿيَن سَمانِي ساڙِيہ ۾.“

9

جانَڪِيَن سَٽِيَن سِيَرُ، تان ڪِيَن وَهَنديَس ڪوٽَ ۾؛
سِڀ سَمَندين سَڀجي، نَڌِيءَ پِي نَ نِڙَ؛

جئنُ ھوءَ ابر آسري، تننُ مون من مليرن
کاڌرين کير، جي امانت ات وڃي.

10

جرم سپون جيئن، آهين ابر آسري،
جئن گنجون سارين روھ کي، مون تن اندر تينن،
هت وعدا وڃي جاء هت نه پائيم هيئن،
کوئين وهان کيئن، جي نظر بندياڻي نه هئان؟

11

سپ سمندين سڄي، ابر آساروس،
ٻاڙو پئي نه پيڙي، منومنهن لڳوس،
ماڻڪ تي مڙيوس، جئن تنگ ڪڍيائين تار ۾.

12

سڪو سپ، سرتيون! سڀن ملان سيرن،
پيو مٽائي نير، اڀيون ابر آسري.

داستان يارھون

1

مَليران مارو، پَڪي پيھي آئو،
وَرِيا واهارو، هاڻو سڀ هيٺا ٿيا.

2

پيھي سُڪَ پيرن ڪيہ! ڪو نينھن نياپو مارئين؟
اَت اُڪندي آهيان، تنھن آڻ، تنھن ڏيہ،
سَندي جا ساڙيہ، ڪہ ڪٿوري پائين.

3

سَڪر سِيئي ڏينھن، جي مُون گھاريا بند م،
وَسايرِ وڏَ ڦڙا، مَتي ماڙين مينھن،
واجهائيس وصال ڪي، ٿيس تھوارون ٿيس،

نیرُ منهنجي نینهن، اُجاري اچو ڪيو.

4

عمر! اڄ گڏيام، ڏوٽي انهن ڏيه جاءِ
پاراپا پرين جاءِ، اُپي اُن چيام
لهي لوه پيام، لُطف ساڻ لُطف چئي.

ايات مقفره

1

جُه سي لوڙاڻو ٿيا، جنين پَر رهن،
مارو منجه ٿرڻ، رهي رهندا ڪيترو؟

2

جُه سي لوڙاڻو ٿيا، جنين سنڊيءَ ڏير،
مارو ٿڙا فقير، ڪنهن در ڏيندا دانهنڙي؟

3

ماروءَ پاسِ مليرِ مَ، ڌوئي مَرُ مران!
 پاڻي واري پانهنجو، وينديائي وِران!
 ٿورو منجه ٿران، هُند لڳي لوڙياريڻ!

4

ڪانڌ نه ڪنديس ڪوپو، ڪٿيروئي خُوبُ؛
 ميروئي محبوبُ، آسان مارو مَن مَ.

5

مُنهن مُنهنجو سُو مَرا! مَرُ ميروئي هوَ!
 مٿان مارو چووَ، تہ ڌوتوءَ ڌوراڻن مَ.

6

جَت ڪَرڙ، ڪٿا ڪاهيون، پال، پڪا ۽ پڪَ؛
 سرهيون سي سَر ٿيون، حاضر پاسي حقَ؛
 ماروئن سين ماڻيان، شال مُندائي مَڪَ؛
 ڪڪاريان خلقَ، جا ٿر ڄاڻي مَ ٿوهرين.

7

جي هِت هئي مارئي، تہ لڌي ڪر ڪيائين؛
ارداسيم عمر کي، ويجهو ٿي وٽانين؛
جي نہ ڇڏيائين ڪ جهليائين، تہ پنهنجو انگ آڇيائين؛
لاهي لوہ لطيف چئي، هتان هند هلائين؛
موکي ملير سامهين، وٺي ٻانهن وڃانين؛
رهبر ٿي ريڙهيائين، سنهاري ساڻيه ڏي.

8

جن ڳنڍيون منجه ڳنڍير، تن مون من ماروڙن جون؛
ڏنيون لس لطيف چئي، هنڙي کي همير؛
وڃي منجه ملير، سڀ چوڙينديس سومرا!

9

سڻي ساڻيه ڳالهڙي، لهي ويا لوه؛

اَندَر جا اندوہ، لٽا ڏک، سُڪ ٿيا.

10

توڪي توڙاين لکي، عُمَر! اچائي؛
جنهن تو سامائي، مام نہ پڳي مارين.

11

مَڪي روءِ، مَ رڙ ڪي، هنجون هڏ مَ هار؛
تو تان بند بدا ٿيو، پڙيون نئي ٻار؛
پهچندينءَ پنوهار، سڳي سنگهارن کي.

12

اچ پڻ چڪيم چاڪ، ونهين ويڙيچن جا؛
سورن اچي سُومرا! اَندَر ڪي اوطاق؛
ماروءَ جي فراق، هڏ مُنهنجا ڪيا.

سُرُڪاموڏُ

داستان پهريون

1

تُون سَمَوِ آءِ گَڏِ رِي، مُون مِ عَيْنِ جُوءِ؛
پَسِي راڻِي رُوءِ، مَتان ماڳرِ مَتِينِ!

2

تُون سَمَوِ آءِ گَڏِ رِي، مُون مِ عَيْبِ اُپارِ؛
پَسِي لِ لَغارِ، مَتان ماڳرِ مَتِينِ!

3

تُون تَماچِي تَرِ ڏِڻِي، آءِ مُهاڻِي مِي؛
مُون کي ڏهاڳِ مِ ڏِي، آءِ جانا لي سِيسِ تَنهجي.

4

تُون تَماچِي تَرِ ڏِڻِي، آءِ گَڏِ رِي غَرِيبِ؛
توسين ڄامِ! قَرِيبِ، ڪِي ڏن ڇڏائي ڏِيچِ مُون.

5

ڪڪيءَ هاڻيون ڪاريُون، ڇڇيءَ هاڻا ڇڇ؛
پانڊ جنين جي پانڊ سين، لڳو ٿي لڇ؛
سمو ڄام سُهڇ، اُيو ڪري اُن سين.

6

ڪاريُون، ڪوڙهيون، ڪوڙيون، مُور نه موچارِيُون؛
وڻي وڻيون واٽ تي، ڪڪيءَ جُون ڪاريُون؛
اُنين جُون آريُون، سمي ري ڪير سهي!

7

گندُ جن جيءَ گوڏم، پاپوڙا پوشاڪ؛
اُنين جيءَ اوطاق، راجا ريجهي آئيو.

8

ٿيا تماچيءَ ڄام سين، مهاڻا محروم؛
ننڍيءَ وڏيءَ گندريءَ، مٿي ماڙيءَ ڏوم؛
جي ڪنجهر، جي روم، سي سڀ انعامي ٿيا.

9

نہ وِدي، نہ وِڪِڻي، نہ ماري نہ ڌاري؛
ڪارو وڌائين ڪُوهَ ۾، نِرتون ٺهاري؛
سائي پَر پاري، جاگهر سمي جي سڀجي.

10

نہ وِدي نہ وِڪِڻي، نہ کڻي ۾ ڪاري؛
اُهَجَ، سُهَجَ ساهميون، ڏريان نہ ڌاري؛
سائي پَر پاري، جاگهر سمي جي سڀجي.

11

پاڙو پيش ڪيو، تون نوريءَ نيئي؛
حاضر هيون هڪيون، سميون سڀئي؛
نوازي نيئي، گاڏيءَ چاڙهي گدري.

12

مهاڻيءَ جي من ۾، نہ گيرب نہ گاءَ؛
نيٺن سين ناز ڪري، ريجهاڻين راءَ؛
سمو سڀن ملاءَ، هيريائين حرفت سين.

13

نوريءَ جي نياز جو، عجبُ اَجھلُ هو،
سمو سرُ سينِ ۾، مي مُور چيو سوءَ،
اچيو اُپن پوءِ، حُجتَ پڳي راڻين.

14

هٿين پيرن آرڪين، مُنهن نه مُهاڻي،
جئن سَگ وِڇ سُرندڙي، تنن راڻين ۾ راڻي،
اَصْلُ هئي اُن کي، اَهْلُ ڄاماڻي،
سمي سُڃاڻي، پيڙو ٻڌس ٻانهن ۾.

15

تَهڙو ڪَنجهر ڪين پيو، جهڙي سُونهن سنڌياس،
مڌ، مياڻيون، مڪڙا، مڙئي معاف ٿياس،
مورچل مٿانس، اُپو تماچيءَ تي هڻي.

ڪوئ سميون! ٻن سومريون! جي اچن اوچي ڳٽ،
ورسي ڪنجهر ڄاڻيون، جن تماچيءَ جي تات،
رائين ملان رات، ماڻڪُ مي پرائيو.

وائي

هيري هٿ وڌائين، ويهي سائين وڃ ۾.
 نوازش نوريءَ جي، آهي تماچيءَ تائين.
 گدگيءَ گوشتو ڪيو، عطر اوت اوتائين.
 انڌا منڊا آڻيا، سخا سڏ وڌائين.
 پسو جوڏ جوڏ جوان جو، ڪو هنڌ ڪونه مٽيائين.
 قيمت ڪميٽن سين، جهڙيءَ وٽ وٽيائين.
 موتي مڇيءَ هٿ تي، ڪوڏن جن ڪڍيائين.
 ماڻڪ مياڻن ۾، چلڻ جن چٽيائين.
 ڌڻي سون سوال ۾، رهي راند ڪيائين.
 پاڻي آڻي پاڻ سين، لعلون سڀ لٽيائين.
 فيروزا فقيرن تان، گهوري سڀ گهوريائين.
 اتي عبد اللطيف چئي، اچلي امل ڏنائين.

داستان پيو

1

سرُ سَلابَتِ سُپَرِين، مَرڪُ! تُون مَ مَرِيچِ؛
آهِيِن نَارُ اَكِيِن جَو، وَتَان مُون مَ وَجِيچِ؛
تَماچِي تَگِيچِ، ڪوڏِيَنهِن ڪَنجُهر ڪَنڌِيِن.

2

هيٺِ جَرُ مَٿي مَچِرُ، پاسِي مَ وَطَرَاهُ؛
اچِي وَجِي وَچِ مَ، تَماچِيءَ جِي ساءُ؛
لَڳِي اُتَرُ واءُ، ڪَنجُهرُ هِنڊورو ٿِي.

3

هيٺِ جَرُ، مَٿي مَچِرُ، پاسِي پَرِيَن سَنڊامُ؛
ڪوڙِيَن ڪاچِ سَنڊامُ، اُڻ سَنڊو ڪوَن رَهيُو.

4

هيٺِ جَرُ، مَٿي مَچِرُ، ڪَنڌِيءَ ڪوَنَرُ تَرُنُ؛
وَرُئي واهُونڌَنُ، ڪَنجُهرُ ڪُٿوري ٿِي.

5

سَمِيُون ڪَري سِينگارُ، راءِ رِيجهائڻ آئِيُون؛
ڄام هَت مَ ڄارُ، جُلي جُبيرن وِج مَ.

6

نُوريءَ جي نَوازيو، تِيو تَماچي تي؛
گَڏيءَ چاڙهيءَ گَندِري، ماڙهو ڪِيو مِي؛
ڪَنجهر چُونڊا ڪِي، تَه سَچُ سِيائي ڳالهَڙِي.

7

ڄامان اڳي جي ڄاڻِيُون، تِن جي نِرتِ نُوريءَ کي ناه؛
نَه مَنهن نَه مارِڪِي، نَه وِجَن ڪَنهن وهانءَ؛
سِي ڪَنجهر ڪَنڊِيُون ڪانه، جِن تَماچي تَڪِيو.

8

نَه ڪَنهن ڄاڻو ڄام کي، نَڪو ڄام وِياءَ؛
نَڍِيءَ وَڌِي گَندِريءَ، سَپِن آه سِياءَ؛
”لَمَ يَلَدٌ وَلَمْ يُولَدْ“، اِي نِجابتِ نِياءَ؛
ڪِڙ ڪِڙِياءَ، تَحْتُ تَماچي ڄام جو.

پکا پڪاريو، ڄام تماچي آيو،
گوند ر لاهيو، گدريون! آڻ اڃاريو،
ڪنجهر قرار يو، سمي سام بخشي.

ڪو جو ڪامڻ مي، آهي اڪڙين ۾،
تن تماچي ڄام جو، ناپون پايوني،
عشق اٿن ڪري، جن ڄارو ڄام ڪلهي ڪيو.

سرگھاتو

داستان پهريون

1

گھنگھريا گھٽ ڄاڻ، موڙهي مٽ مهائين؛
ويا گڏجي وير ۾، پيا منهن مھراڻ؛
اڳيان پويان ٿاڻ، ويا ويچارن وسري.

2

ماڪ پڄاين مولھيا، مٿان رات پئي؛
اوليون اُجهڻ لڳيون، ويا ونجھه وهي؛
ڪلاچيان ڪهي، ڪڏهن ڪونه آئيو.

3

ڪو جو قهر ڪاچ ۾، گھڙي سوئي؛
خبر ڪونه ڏئي، رچ ڪچاڙي رنديا؟

4

ڪاله ڪلاچيءَ ويا، چيئون ڪٿي ڇڳيرَ
پاٿرن پيرونه ڪيو، اڏن ڪي اويرَ
اهڙي خاصي ڪير، ڪن ورائي جهلي.

5

تريون پسان نه تارِ م، جهڳا جاءِ نه ڪن؛
مادرِ! ملاحن، ماڳ نه ڏويا مڪڙا.

6

ڏهاڻي ڏنم ڪيترا، جنين ماريو موڪ؛
گهرِ م گهاٽوڙن جاءِ تا مارينم توڪ؛
لڏي وچان لوڪ، اونهي ويا اوھري.

7

اُڀي اوسڙان اُس م، جهليو ڪن ڪنارَ
گهاٽو گهر نه آيا، وڏي لڳين وارَ
هيس جنين هار، سي موڙي چڙهيا مڪڙا.

8

جتي گھوريو گھاتوئين، تي واريءَ بٽ؛
سھسين ساٿي مٺ، سر سڪو، سونگي ڳيا.

9

مون اڌاريا مڇڙا، الله! گھاتو آڻ،
ميان! مدارن سين، مونکي، قادر! وجه م ڪاڻ؛
هٿ منهنجي هاڻ، قدر لڌو جن ري.

10

ائين ڄا لڌو لوڌ، اي پر گھاتوڙن جي؛
ڪن ڪلاچيءَ ڪوڏ، سڪ نه سٽا ڪڏهين.

11

گھوريندي گھوريا، اگھور گھوريائون؛
ميڪر ماريائون، ملاجن منهن سنرا.

جَن جُھڳا پائين جھول ۾، ائن نہ مرنِ مِچَ،
سَپرَ دارِ سَمندِ جاءِ ڪي رانُون رَگيون رَچَ،
هِي چارُون ۽ چِچَ، اڃا اوڙاهُ آڳهُون ٿيو.

سُرُ سورَن

داستان پهريون

1

الله جي آس ڪري، هليو هيائين؛
چارڻ ٻڌا چنگ ڪي، جهوڙا ۽ جهائين؛
ڏولي راءِ ڏياچ جي، ڏوران ڏنائين؛
وينتي واحد در، تنهن وير ڪيائين؛
”سباجها سائين! راءِ ريجهائين راڳ سين.“

2

”پرديسان پنڌ ڪري، هلي آيو هون؛
اونچو تون عرش تي، آن پورو مٿي پون؛
ڪيئن تسندين تون؟ هي سر سوالي مڱو.“

3

”پرديسان پنڌ ڪري، سٽي آيس شان؛
مڱان ڪهڙي مت سين؟ نسورو نادان؛
سو ڪو ڏيارين ڏان، جو طمع ڪي ترڪ ڪري.“

4

”سَرديءَ سالمُ نہ رَهان، گرميَ تيان گدازُ؛
امنُ ڏيڇ امان تون، سائلُ هڻي سازُ؛
ربابيءَ کي رازُ، خالصُ ڏيڇ خليل جو.“

5

”تو در آيس راجيا: جاجڪَ وٺي جيئُ؛
ڪنان ’نارِ حاميہ‘، هاڻ بچائج هيئُ؛
والي! ڏيارئي ويئُ، جت آهي ’جَناتُ عدن‘.“

6

”پيا در ڏيئي ٻن کي، آيس تنهنجي درُ؛
سُونهارا سورن ور! ڪا منهنجي ڪرُ؛
يلا! پيري پير، پالھو پاندُ پينار جو.“

داستان پيو

1

جَاجِڪُ جُهوناڳڙهَ ۾، ڪو عَطاڻي آيو:
 تَنهن ڪاَمَ ڪَڍي ڪِينرو، ويهي وِجايو:
 شَهرُ سَڄوئي سُر سِين، تَنڊن تَيابو:
 داڻون دَرمانديُون ٿيون، ٻاڻن ٻاڏايو:
 چارَڻ ٿي چايو، تہ ماري آهي مَگهو.

2

نِرتي تَنڊَ نِيازَ سِين، پُراڻي پِجَلُ:
 راجا رَتولَن ۾، اونائي اَمَلُ:
 رازُ ڪِياڻن راءِ سِين، ڪَنهن موچاريءَ مَهَلُ:
 ”اَنا اَحْمَدُ بلا مِيمِ“، سِين هَنئي سائِلُ:
 ڪَنهن ڪَنهن پِيئي ڪَلُ، تہ هِر دُوئي هيڪُ ٿيا.

3

ڪِنين ڪِنين ماڙهين، پيئي ڪَل ڪاڻي؛
رَسيا جي رَمَڙڪي، تن پارسِي پاڻي؛
”الْإِنْسَانُ سِرِّي وَأَنَا سِرُّهُ“ ورتي اِي وائي؛
راجا راڳاڻي، هَر دُوئي هيڪُ ٿيا.

4

سِرَ جي هُئائين هليو، چارڻ چٽائي؛
سو موڙا جهلي نه مال جاءِ، ٿو ماڻڪَ موٽائي؛
”تو درِ آيسَ تي، جننَ توڻا نه سِڪيو.“

5

”جي ميراڻي مَگڻا، آءُ پُڻ مَنجهان تَن؛“
ڪي ڪَ هُ منهنجي ڪَن، ارڻ مَنجهاران اِن جي.“

6

”ڪا جا ڳالهه ڳري، پيڄليا! ٻڌاءِ مون؛
پنين جننَ ڳرنا رَم، تندن تان ڪري؛
ڪَ تو پنڌ پري، ڪَ مَگ جهليندين؟ مَگڻا!“

7

”مَڱَ نہ جَہلیانِ مُورِہین، نہ مُون پَنڌ پَري؛
 ڳڻي آيس ڳالھڙي، ڳجهي تو ڳري؛
 سا سَمجھج سورن ور! ويندس کين وري؛
 پريان پير پري، تولء آيو آهيان.“

8

سرُ مڱي سرُ گھري، سرُ رءِ ٿئي نہ صلاح؛
 غريبنئون نہ گذري، ٿو ماري ميرُ ملاح؛
 نايو نوابن جاءِ سوريو کيڍي ساه؛
 خالقُ سَنجھ صُباح، کونہ چڏيندو کُٽھين.

داستان ٽيون

1

ڪي جو پيڄل ٻوليو، پنيءَ ويهي پان؛
راجا رتولن ۾، سڀاڻو سلطان؛
”آءُ مٿاهون مڱڻا! مُقابل ميدان؛
گهوريان لڪ، لطيف چئي، تنهنجي قدم تان قربان؛
مٿوهيءَ مڙمان! هلي آءُ ته هت ڏينءَ.“

2

”آءُ مٿاهون مڱڻا! چڙهي ۾ چوڏول؛
توڪي گهوٽ گهرايو، راجا منجه رتول؛
پيڄل! توسين ٻول، وهائيءَ وڍن جي.“

3

مُحَلِّينَ آيو مَگُڻو، ڪُٽِي سَارُ سِرِي؛
 لڳي تَنڊُ تَنڀِرَ جِي، پِيَا ڪوٽَ ڪَرِي؛
 هِنڌينَ ماڳينَ هُوَءُ ٿِي، تَنهِنجِي پِيَجَلُ! دانَهنَ پُري؛
 سِسي تَنهنَ سُلطانَ کان، اچِي گهوٽَ گهري؛
 جُهونا ڳڙهَ جُهري، پُوندي جِهانَ جَهرُوڪَ مَ.

4

ڏاٽارَ ۽ مَگُڻِي، ڪونَ وسيلو وِچ؛
 سائي تالَ تَنڊَنَ جِي، سائي چارَ ڇَٽَ؛
 جِي هتي جِي هِتَ، تَهَ ڳالھُ مَڙيائِي هِيڪَڙِي.

5

”جاڄڪَ! تُو جُهارُ، ڏهَ پيرا ڏِياڄُ چئي؛
 جَنهنَ مَ مالَ نہ مَريءَ جيترو، تَنهنَ تون طَمَعدارُ؛
 جِي اچِيئي ڪَمَ ڪپارُ، تَهَ ويهَ پيرا وڌِي ڏينَ.“

6

”پيلي! ٻئي پار، جان مون نيٺ هڻي نھاريا؛
چوري رکيم ڇٽ م، ڏسين جا ڏاتار؛
هي سر توهان ڌار، پيجي ڪنهن نه بوليو.“

7

”سو جي، مڱهار! م هوءَ، جنهن تومڻي سر سٽو ڪيون
جو مون مل مور نه سڀجي، تان جي سو گهريوءَ؛
تان جڳان جڳ ڏنوءَ، ڏنگو ڏاتارن ڪي.“

8

”مٿو مٿائين گھوريان، مٿو تو مٿاءَ؛
هڏو هي هٿ ڪري، جاجڪ! وهلو جاءِ؛
تون سين اڻيراءِ، جم وڇا م وهلو وهين.“

9

”مٿو مور نه پاڙيان، تنهنجي تند تنوار؛
سر م سڃڻ ناه ڪي، موٽ م، مڱهار!
ڪينهي منجه ڪپار، لڄيندو ٿو لاهيان.“

10

”سو سِرِن پائي، جي تَنَدُ برابر توريان؛
اُٺل اوڏانهن ٿئي، جيڏانهن پِجَل پُرائي؛
سَڪڻو هڏ آهي، سِر مِ سَچِ ٺاهِ ڪي.“

11

”مٿي اُتي مُنهنجي، جي ڪوڙين هُون ڪپار؛
تہ واريو واريو وِڊيان، سِسيءَ کي سَوَوار؛
تہ پُٺُ تَنَدُ تنوار، مُوهان مٿائون، مَگڻا!“

12

”جو توڏيڻ، ڏياڇ! لاهيو اي سِر سِڪوڏي؛
ڪي نانه جهڙو ڏي، جو سَنَدَ ٿئي سَوالين.“

13

پِسي پاڻ پُر ٿيو، سندو جادِمَ جُود؛
مَگَ وِهاڻيءَ مَگڻا! مٿو هيرَ مَوجُود؛
بَلڪَ آهي بُود، ناکِسيءَ، نَابُود مِ.

چارڻ چنگ ڪلهي ڪري، پير پري پاتاڻ
 صدا جي سيد چئي، وائي ڪيائين واتاڻ
 تنهن تي راءِ راضي ٿيو، دل وڌي داتاڻ
 مرڪي مر ماتا، روڙي راءِ ڏياڇ جي.

داستان چوٿون

۱
 رءِ مصلحت مڱڻا، قصر ڪين اچن؛
 نور تجلو نور سين، نمينيٽ پسن؛
 خيمي م ڪنگهار جي، چاندوڻا چمڪن؛
 لڏائين لطيف چئي، سندا ڏاڻ ڏسين؛
 تيلان ملڪ ڏيڻ، مڃيو مڱهار کي.

2

”مُر تہ آئین، مَگٹا! مامہ پُروڙي مُون؛
جیکا ڳاہ ڳالھائین، سا سڀ سَمجھي سُون؛
تَنهن مِ تَسِج تُون، جیڪي پوئِي پَت مِ.“

3

”چارُن! تنهنجي چنگ جو، عَجَبُ آهَم اِي؛
هِي آيو هَتن سِين، جَرُو رَکيو جِي؛
رات مُنهنجو رِي، کاتيو تو کُماچ سِين.“

4

”تان نہ آهي تَنڊ جو، رُون رُون ڪري راز؛
هَٽندَ رَ سَندا هَٽرا، سِڀڪو چئي ساز؛
سَتَ ڏيئي شَهَباز، ٿِي، تہ توکَ پرائين.“

5

”تَنڊُ تَماريءَ تان، ڪَهيو سو قَبُولِ پيو؛
سِرُ تہ آهي سَتَ مِ، پَر پيو ڪي مَڳج دان؛
خاڪَ، مِٽي ڪا بان، کاتيا پوءِ ڪُجھ نَهن.“

6

”چارڻ! بولج ڪي پيو، گهريءَ سو گهريان؛
 گهر، سورڻ نه پڙهي، جان تندن برابر توريان؛
 گجھي آھم ڳالھڙي، آءُ اوري، تان اوريان؛
 ڪ ڪلھنئون ڪوريان؟ ڪ، جاجڪ! جسي سين ڏينءَ؟“

7

تئي پرچيا پاڻ ۾، تند، ڪٽارو، ڪنڌ؛
 ”تنهن جهوئي ناه ڪي، جو تو، چارڻ! ڪيو پنڌ؛
 اي شڪر الحمد، جن مٿو گهريوءَ مڱيا!“

8

ڪنجھي ڪيرت ڪينرو، واجو ولاتي؛
 هنئي تند حضور ۾، تنهن پارس پيراتي؛
 ڏسنديئي ڏياچ ڪي، ظاهر ٿيو ذاتي؛
 ڪڍي تنهن کاتي، وڌو ڪرڻ ڪپار ۾.

گل چنو گرنار جو، پٹ ٿيون پٽين؛
 سھسين سورٺ جھڙيون، اُڀيون اوسارين؛
 چوٽا چارڻ هٿ ۾، سر سینگاريو ڏين؛
 ناريون ناڏ ڪرين: ”راڄا رات رَمگيو!“

سورٺ مٺي، سُڪ ٿيو، خيما هنيا ڪنگهار؛
 ٿيو راڳ، روپ سو، لڳي تند تنوار؛
 سو ڏين پٽن پار، پسو! راڄا راضي ٿيو.

سُر کيڌارو

داستان پهريون

1

ڏٺو مُحَرَّمُ ماہ، سَنَڪو شَهزادَن ٿيو؛
جاڻي هيڪُ الله، پاڻ وَڻديُون جو ڪري.

2

مُحَرَّمُ موٽي آيو، آيا تان نہ امام؛
مَدِينِي جا ڄام مولا، مون کي ميڙين!

3

مِيرِ مَدِينَئانِ نِڪري آيا نہ موٽي؛
ڪارا رَڳج ڪپڙا، ادا نِروٽي!
آن تين لَءِ لوٺي، جي مِيرِ مُسافرِ رانِيا.

4

سَخِتي شَهادتِ جِي، مِڙوئي ملا رُ؛
ذرو ناهِ يَزِيدِ کي، اِي عِشقِ جِوآثارُ؛
ڪَسَ جِو قرارُ، اَصُلُ اِمامنِ سِين.

5

سَخِي شَهَادَتَ جِي، نَسُورُو ئِي نَارُ،
رِندَ پُروڙين رازُ، قَضِي ڪَربلا جو.

داستان پيو

1

چَنَدَ وَهَاطِي چَرَهِيَا، مَلَهَ مَدِينَانِ مِيرَ،
اَن سِينِ طَبَلِ، بازَ، تَبْرُونِ، ڪُنَدَ، ڪُتَارَا، ڪِيرَ،
عَلِي پُتَ اميرَ، ڪَندا رازو رُڪَ سِينِ.

2

ڪَربلا جِي پُڙَ مَ، خِيما ڪوڙِ يائُونِ،
جَهِيزُو يَزِيدَ سَامُهُونِ، جُني جوڙِ يائُونِ،
مُنَهَن نَه موڙِ يائُونِ، پَسِي تاءُ تَرارِ جو.

3

ڪامل ڪربلا ۾، اهل بيت آڻيا؛
ماري مصرين سين، تن ڪافر ڪنبايا؛
سچ ڪه پيءُ جايا، ههڙا سوره سپرين.

4

ڪامل ڪربلا ۾، آيا جنگ جوان؛
ڌرتي ڏٺي، لرزي، ٿر ٿليا آسمان؛
ڪره هئي ڪان، هو نظارو نينهن جو.

5

دوست ڪهائي دادلا، محب مارائي؛
خاصن خليلن کي، سختيون سهائي؛
الله الصمد بي نياز، سا ڪري، جا چاهي؛
انهن منجه آهي، ڪا اونهي ڳاله اسرار جي.

داستان ٽيون

1

ڏٺو ڪالھ ڪنھن، جھونجھار ڪو جھڳڙو:
هاڻين ھڏ مڇاڻيا، ريلو رت نئين؛
پانئن سا سنئين، جان جيءُ جو ڪوڙي.

2

آيا، اُجارين؛ تنڪ، تراريون تڙا؛
سانگيون سائن ھٿ ۾، ڪلھنئون نہ لاهين؛
اڀائي آھين، مھائي مرڻ تي.

3

ھڻ، ھڪل، پيلي سارڻ؛ مانجھيان اي مَرڪ؛
وجھن تان نہ فرق، رُڪ وھنديءَ راند ۾.

4

بھادر گڏيا بھادرين، ڪڙڳ ڪلول ڪن؛
وجھن ڌڙ ڌڙن تي، ھاڪارين ھڻن؛
ڪرن، ڪنڌ نچن، رڻ گجيو، راڙو ٿيو.

5

هوڏانهن هُن هاڪاريو، هيڏانهن هي هُئَن؛
سُرنايون ۽ سُنڌڙا، ٻنين پار ٻِرَن؛
گهوڙن ۽ گهوڙن، رڻ ۾ لاٿون لڌيون.

6

گهوڙن ۽ گهوڙن، جُڙ تورا ڏينھڙا؛
ڪڏهن منجه ڪوئن، ڪڏهن واهي رڻ جا.

7

جهمنديون اچن، جهوليون جُهونجھارن جون؛
پايو پُڪ ٻھار جا، اُن جون وھون واڪا ڪن؛
پٿين پار ڪڍن، رڻ گجيو، راڙو ٿيو.

8

”ڪانڌ! ڪلارين ڪپڙين، وَر! وِناھيو آءُ؛
جِت سانگين جي سَت وھي، اُت وِڪ وڌندي پاءُ؛
نان تان پُوم پاءُ، جان جان نُوندين نہ چڙھين.“

9

’پڳو‘ آئون نه چوان، ’ماريو‘ ته وسهان؛
 ڪانڌ منهن ۾ ڌڪڙا، سيڪيندي سونهان؛
 ته پڻ لڄ مَران، جي هونس پڻ ۾.

10

منهن مٿاهان جن جاءِ سي پٽيو ڪڍن پاره
 ”جيڏيون! هن جهنجهار، اجاري سڀ اڇا ڪيا.“

11

مَر مَرين، آئون رُئن! موٽي آءُ ۾، ڪانڌ!
 ڪڇن وڌا پانڊ، جڻ ٿورا ڏينهنڙا.

داستان چوٿون

1

ڪا جاڏري ڏنگري، ڪو جو وريو واءِ؛
 عليءُ شير ويا، رڻ ۾ پڻ راتڙي.

2

جهيڙو لاه، يَزِيدَ! عَلِيءَ جِي اولاد سين؛
سا نه پسندين عيد، جا هوندي مير حسين سين.

3

ڪوفين قهر ڪيو، ٿيا جماتي يَزِيدَ سين؛
پليٽن کي پڙم، ورنه ور پيو؛
سڌر هون سهو، شير شهادت رسيو.

4

ڪوفين ڪاغذ لکيو، وڃ وجهي الله؛
”اسين تابع تنهنجا، تون اسانجو شاه؛
هڪر هيڏي آءُ، ته تخت تائين تنهنجي.“

5

ڪوفي ڪربلا ۾، پاڻي نه پيارين؛
اُتي عليءَ شاه کي، شهزادا سارين؛
نڪريو، نهارين؛ چڙه، مير محمد عربي!

پرہ پکي آئي، ڪربلا مان ڪهي؛
 روضي پاس رسول جي، تنهن هلي هاڪ هنئي؛
 ”ذَنيْم رُڪ رُئي، چڙه، مير محمد عربي!“

داستان پنجون

1

حسنُ ناه حسينَ وٽ، پيلي نه ٻاهون؛
 ساڙيه شهزادن جو، آهي اڳاهون؛
 يزيد! جلاھون، تيلان ڪرئين تڪڙيون؟

2

ڪلي وير ڪٽڪ ۾، هيءُ! جي حسنُ هون
 پيڙو پيڙو پنهنجي پاءُ سين، پتنگ جن پيون
 آهي ڪيڙ پيو، جو ڪري هالن مير حسين تان؟

3

ڪَلي وِڃَ ڪَڻڪَ ۾، ساڻو سڀ نه هون؛
پڙ تي سيئي پون، موٽڻ جنين ميهڙو.

4

ڪَلي وِڃَ ڪَڻڪَ ۾، پاڪر جو پائي؛
اڃا اُن کي جڻ جو آسانگو آهي؛
سُورَه سوچائي، جو رڳوئي رڻ گهڙي.

5

سُورَه! مَرين سوپ کي، ته دل جا وهه وسار؛
هڻ پالا، وڙه پلڪرين، آڏي ڍال م ڍار؛
مٿان تيغ ترار، مار ته مٽارو ٿين.

6

حُر هلي آيو، مانجهي مردانو؛
”آهيان عاشق اڳ جو، پَنگ، پروانو؛
مان راضي ٿي، رسول رب جو، ني تونانو؛
هي سر سمانو، گهوٽ! مٿان ئي گهريان.“

7

هئي هدايت حرڪي، ازل ۾ اصلاً؛
 چڙهي آيو جنگ تي، هلي هن پارا؛
 ايندي چيائين امام کي: ”گهريس آن مٿاءُ“؛
 ”لا يَكْفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا“، جيڪا پُڄندي ساءُ
 گهوٽ به لڳا گهاءُ، سر پٺ شير شهيد ٿيو.

8

پاونگ اُڀو پڙ ۾، هٽي هزارِي هول؛
 جوهر ۽ جزاءُ سين، ڪامل سر ڪنگول؛
 رتور رتوتول، مولهيو مير حسين جو.

9

ڏاڙهي رت رتياس، ڏند ته ڏاڙهونءُ گل جن؛
 چوڏهينءَ ماه چنڊ جن، پڙ ۾ پاڳرياس؛
 ميڙي ۾ محمد جي، مر مرڪي ماس؛
 تنهن سوره کي شاباس، جو مٿي پڙ پڙا ٿئي.

ڪَڪِرا ڪَڪِربلا جاءِ مادرِ ٿي ميڙياس؛
قَتَن تان رَت قُڙا، عَلِيءَ ٿي اگهياس؛
مڙڻي معاف ڪياس، خالق بَدلي خُون جِي.

داستان چھون

1

ڪُونر، ڪلي جا ڪوڏيا! جانڪي ٿاڻين جِي؛
مٿان اڙن اُسري، رُڪ پيالو پِي؛
گاهِ گجھن جو ٿِي، وڻي جن وره ٿيا.

2

چپرِ جن پھون، تَن رڻ گجھن رانيو؛
ونڪا ونڪن گڏيا، ڊوڙيو ڏين ڊھون؛
مھانين وھون، نيرُ مھانگو ڪنديون.

3

ڪُوپا ڪلي ڪوڏيا، راوت ڪين رهڻ؛
 سائڻ سرِ فدا ڪيا، اڳيانِ امامن؛
 ”يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ“، ڪم اهوئي ڪن؛
 حُورُون هارِ ٻڌن، سِهرِا شَهِيدَن ڪي.

4

جَنَّتَ سَنَدِينَ جُوءَ، فَائِقَ هَلِيَا فِرْدَوْسَ ڌِي؛
 فاني ٿيا ’فيَ اللَّهِ‘ مِ، هُوءَ سِينِ ٿيا هُوءَ؛
 رَبِّ! ڏيکارين رُوءَ، اُنين جي احسانِ سِين!

5

حَسَنَ، مِيرَ حُسَيْنَ ڪي، رُنوِڻن ٽولن؛
 گهرِ ماڙهين، جهنگِ مِروِڻن، اِينِ مِ مَلڪَن؛
 پڪين پاڻ پڇاڙيو، تہ لڏيو هوتَ وِجَن؛
 آلا! شَهزادَن، سوِيُون ڏيَن، سَچا ڌڻي!

حَسَنَ، مِيرَ حُسَيْنَ جو، جن نہ ھِنٺِي جَارُ،
خالقُ، رَبُّ جَبَّارُ، کينَ مَرھيندو تن کي.

سر سارنگ

داستان پھریون

1

آگميو آهي، لڳه پَس! لَطِيفُ چئي؛
وَنُومِينُهَن وَذَقْتُو، ڪِڍو ڌَن ڪاهي؛
چَن چڙي پَت پَو، سَمَرُ سَنباهي؛
وَهُومَ لاهي، آسرو الله مان.

2

آگم ڪيا الله، لڳه پَس! لَطِيفُ چئي؛
پَلَرُ جِي پَالَوَتَ سِين، پَتَن جَهَلِيَا پاہ؛
وَاحِدَ وَذَائِي ڪيا، مَٿي گَسَن گاه؛
سَانِگِيَن وَرِيا ساه، اُنن آب آگوند رو.

3

آگم اِي نہ انگ، جَهڙو پَسُ پَرِينءَ جو؛
سِيٽَن رءَ سَيِّدُ چئي، رُوح نہ رُچَن رَنگ؛
سَهَسِين ٿيا سارَنگ، جاني آيو جُوءِ م.

4

جاني آيو جوءِ مِ، تيو قلبِ قرارِ؛
وہلو وچائين ويو، ڪري غم گذارِ؛
نظارو نروارِ، پي پساو پانهنجو.

5

اچ پڻ اتر پار ڏي، تاڙي ڪي تنوارِ؛
هارين هر سَنباهيا، سرها ٿيا سنگهارِ؛
اچ پڻ منهنجي يارِ، وسڻ جا ويس ڪيا.

6

اچ پڻ اتر پار ڏي، ڪارا ڪر ڪيسِ؛
وڃون وسڻ آئين، ڪري لعلِ ليسِ؛
پرين جي پرديسِ، مون کي مينهن ميڙيا.

7

اَڇ پڻ اُميدُون، آگم سَندِيُون اُپ مَ؛
ساوڻ پُسي، سَرِئيُون! سَڄُ ساريو مُون؛
ائون آسائي آهيان، مان پڄائي پُون؛
گهر ته گهرجين تُون، مُندَ مڙئي مينهن جي؛

8

اتران تي آئون، ڪري هڪل هوءَ؛
پري تل ترائيون، جوڙي هليون جوءَ؛
پسو جا پتن مَ، ڪٿوريءَ خوشبوءَ؛
اچي روبروءَ، اُنئون روضي تان رسولَ جي.

9

پي پساو پانهنجو، نظارو ناگاهَ؛
لٽو ڪٽ قلوبَ تان، ٿي وروهن واهَ؛
اُميدُون ارواح، پي پسندي پنيون.

10

وَسَطُ اَکْثَرِ جَنِّ، جِي هُونْدِ سِکُئِن، مِينَهَن!
تَه هُونْدِ راتو ڏينهن، بس بُونْدِ يَنُونِ نه ڪَرِن.

11

گَمَ گنديءَ گنج، اَبَرِ مِ اهَاءِ تِيوِ
پَسِي پَرِ پَرِنِ جِي، ڏُورِ تِيَا سِپَ ڏَنجِ؛
شالِ وَسَنْدَوِ سَنجِ، عاشقِ تِي اوهيڙا ڪَري.

12

اَکُڻِ تازِي، پَهَرِ ڪُنڊِيُونِ، پَڪا پَتِ سُنَهَن؛
سُرَهِي سِيچِ، پاسِي پَرِنِ، مَرِ پِيَا مِينَهَن وَسَنِ؛
اَسانِ ۽ پَرِنِ، شالِ هُونِ بَرابَرِ ڏينَهڙا.

13

بر وٺا، تر وٺا، وٺيون ٿاڻيون؛
 پرہ جو پٽن تي، ڪن ولوڙا وائون؛
 مڪڻ پرين هٿڙا، سنگهاريون ساڻون؛
 ساري ڏهن سامهون، ٻولائون، راڻيون؛
 ٻانهيون ۽ ٻائون، پکي سَنهن پانهنجي.

14

بر وٺا، تر وٺا، ونوجيسر مير؛
 آگه ڪري آڻيون، پاڻ پري پير؛
 لاٿائون، لطيف چئي، واندين مٿان وير؛
 سرها ڪيائون سير، سرهيون سنگهاريون ٿيون.

15

بر وٺا، تر وٺا، وٺي ڪڇ ڪنار؛
 پونياڙيءَ پٽن تي، ڏس! نايائون نار؛
 سٻاجهي ستار، لاٿا ڏرت ڏيه تان.

16

سارنگ! سار لهيج، الله لڳ اچين جي؛
پاڻي پوڄ پتن ۾، ارزان ان ڪريج؛
وطن وسائيج، ته سنگهارن سڪ ٿي.

17

سارنگ کي سارين، ماڙهو مرگه، مينهيون؛
آڙيون ابر آسري، تاڙا تنوارين؛
سپون جي سمونڊ ۾، نئين سج بهارين؛
پلڙ پيارين، ته سنگهارن سڪ ٿي.

وائي

مُنهنجي سَيد سار لهندو: مونَ کي آه اُميدَ الله ۾.
 سَجي پئي سَرينءَ، زارِيون زور ڪَريندو:
 اُمتَ ڪارِطِ اَحمَدُ اُتَ، پَرملُ پاڪَ پَندو:
 صُورَ ڌڪاءُ ٿيندو، اَڪيون سَپ سَڄَ ڪَيندو:
 ميڙو ٿيندو مومنين، اُتَ مُحَمَّدُ ميرَ ملهندو:
 نفساً نَفسي سَڪو ڪَري، داتا درِ دَوڙندو:
 مَهتُ ڏيندَسَ مولو، اُتَ بديونَ بَخشايندو.

داستان پيو

1

سارنگ سائي سَتَ، جَهڙي لالي لاکَ جي؛
 اِن سِي اُپنِ انگيا، جَن سِي چُنيءَ چَتَ؛
 بَرسيو پاسي پَتَ، پَريائين ڪُن ڪِراڙَ جا.

2

پري پت تي آئيو، سارنگ سُهج منجهان؛
 ڪڙيون ڪٽ هار جئن، وڃون اتر واءِ؛
 سرها سبزا ٿيا، ڊامڻ ڊپ ڪيا؛
 پهري پٽن، پريائين ڪن ڪراڙ جا.

3

پريائين ڪن ڪراڙ جا، وٺو وارياسو؛
 ڪيئي ڪنڊ ڪيو، چڱو چؤماسو؛
 ماڪاڻي تان موٽيو، ڏيئي پڻ پاسو؛
 خالق ڪيو خاصو، چيهو چڪي ڪنڊين.

4

چيهو چڪي ڪنڊين، ڪيائين گڙنگ تي گل؛
 هڏا ڪٽيان هليو، پري ترائون تل؛
 آنداين آب اڇل، مٿي باغ بهار ٿي.

5

اڄ رَسِيلا رَنگ، بادل ڪِڍيا بُرجن سين؛
ساز، سارَنگيون، سُرندا، وَجائي بُر چَنگ؛
صُراحِيُون سارَنگ، پَلتِيُون راتِ پَدامَ تي.

6

مِينهان ۽ نِينهان، ٻئي اکر هيڪڙي؛
جي وَسَ جَا ويسَ ڪري، تہ ڪَڪَر ڪن ڪِيهان؛
بادلَ تي بِيهان، جي آگمَ اچَ جَا ڪَرين.

7

ڪُڪَن ڪانڌ چَت ڪيو، جُهڙ پَسِيو جُهڄن؛
وَر رءُ وانڍين اڏيا، پَڪا سي مَ پَسَن؛
اُتَرُ ڊاهي اُن جاءِ تہ ڪَنهن کي ڪارُون ڪَن؛
وارثُ وري تَن، اچي شالَ اولو ڪري.

ڪُٽڪَن ڪانڌُ ڇتِ ڪيو، جُهڙُ پُسيو جُهڙُڪَن؛
سُٺيو رڙُ رَعَدَ جي، ڪَلِيُون ٿيون ڪَنڀَن؛
ڪَلِيُون ڪين ڪُڇَن، ويچارِيُون وَرَن ري.

داستانِ ٽيون

1

گَنيرَ گَتِ سِڪَن، چَلُ جِي چاهِ پئي؛
هِندوا حيرَتَ مِ پيا، لالِي ڪِي لَبَن؛
چمڪَن چوڏَسَ چَنڊَ جَن، وِجڙِيُون وَهَسَن؛
لوچَن ٿا، لَطيفُ چئي، پَسَ لءِ پَرِين؛
ڪيسَرُ قَرِين، سَنباھي ساڻُ ڪيا.

2

مند ٿي مندَل مندِيا، ڪي اوهيڙن اوڪَ؛
 چاچر ٿي چنن م، مينهيون چرن موڪَ؛
 سرهيون ٿيون سنگهاريون، پويو پائن طوقَ؛
 ميهاء چيڙ، قنگيون، جت ٽين سڀئي ٿوڪَ؛
 لاهين مٿان لوڪَ، ڏولاڻي جا ڏينھڙا.

3

مند ٿي مندَل مندِيا، تازي ڪي تنوارَ؛
 هارين هر سنباهيا، سرها ٿيا سنگهارَ؛
 اڄ منهنجي يار، وسڻ جا ويس ڪيا.

4

مُحَبَّ منهنجا سُپرين! آڻيئي اللهَ؛
 توکي ساريو ساه، اُڪنديو آهون ڪري.

5

آگم ڪيو اچن، سڄڻ سانوڻ مينهن جڻَ؛
 پاسي ٽن وسن، جي سڀ چماندر سڪيا.

6

اُچيڻ گهرجي آجڪو، جهوپو سهي نه سيءُ؛
سُٽائج سوڙ ڪي، حال مُنهنجو هيءُ؛
اڱڻ آيو ٿي، ته ڏوليا! ڪنهن ڍنگ ٿيان.

7

ڪانڌ! تنهنجي پانڌ ري، سَنجهي سيءُ مَرانءُ؛
ڪامل! ڪپاهُن ۾، پيئي نار نرانءُ؛
تاريءُ تو تران، جڻ ور وهائيءُ وارئين.

8

ڪانڌ! تنهنجي پانڌ ري، سيءُ مَران سڀ راتءُ؛
ڪامل! ڪپاهُن ۾، جهپ نه اچي جهاتءُ؛
اچين جي پريات، ته آئون سيءُ نه ساريان.

داستان چوٿون

1

سَجَطُ سَانَوُ مِينَهَن جَنُ، جُهَطُڪَن پاسي جهوڪَ؛
ڏيندا پاہ پَن کي، مَنجھان مِينَهَن موڪَ؛
لَس پيارين لوڪَ، آگَم ڪيو اڪِن سين.

2

واهندان وِچُون ٿيون، ڪَڙيون ڏنهن ڪِياتَ؛
ڪَڏيون ڪاهي گس ڪَريو، وِچُون ڪَريو واتَ؛
سَنگهارَن سُڪُ ٿيو، لَٽي اُجُ اساتَ؛
جُهَڙُ ڦَڙُ ڏيئي جهاتَ، پُساينديون پَتِيون.

3

سَچو صافُ نہ اُپري، سَري وِچان سِجُ؛
مُنهن چَڙهيو ماڙهن کي، ڏِئي وڌايون وِجُ؛
هِنَڙا! ڪَپُ مَڪِجُ، سِگها ملندَ سَپرين.

دِٔ ڌِري پٽ پيئون، ٿيا وهارن وي؛
سچ، چنڊ نه پاڙيان، سڀن جي شبيهه؛
جي جاني اندر جيءَ، سي پرين پيهي گهر آيا.

دِٔ ڌِري پٽ پيئون، وڃن ڪيا ڌرم؛
واحد وڏائي ڪيا، ڪنڊن ساڻ ڪرم؛
سنگهارن شرم، رک منهنجا سپرين!

موٽي مانڊاڻ جي، واري ڪيائين وار؛
 وڃون وسڻ آئون، چوڏس ۽ چوڌار،
 ڪي اُتي ويئون استنبول ڏي، ڪي مٿيون مغرب پار؛
 ڪي چمڪن چين تي، ڪي لهن سمرقندين سار؛
 ڪي رمي ويئون روم تي، ڪي ڪابل، ڪي قندار؛
 ڪي دهليءَ، ڪي دکن، ڪي گزن مٿي گرنار؛
 ڪنهن جني جيسلمير تان، ڏنا بيڪانير بڪار؛
 ڪنهن پڇ پڄاڻيو، ڪنهن ڍٽ مٿي ڍار؛
 ڪنهن اچي امر ڪوٽ تان، وسايا ولهار؛
 سائيم! سدائين ڪرين، مٿي سنڌ سُڪار؛
 دوس! مٺا دلدار، عالم سڀ آباد ڪرين.

موٽي مانڊاڻ جي، جڙي ڪيائين جوڙ،
 وڃون وسڻ آڻيون، به به ٻڌائون پوڙ،
 اٿن جا عالم مه، لکين ٿيا ڪوڙ،
 سارنگ لاتي سوڙهه، ساندھ سهاڻو ٿيو.

حڪم ٿيو بادل کي، ته سارنگ ساڻ ڪجن،
 وڃون وسڻ آڻيون، ته ته مينهن ٿمن،
 جن مهانگولهي ميڙيو، سي ٿا هٿ هڻن،
 پنجن منجهان پندرهن ٿيا، اٿن ٿا ورق ورن،
 ڏڪار يا ڏيه مناء، شال موزي سڀ مرن،
 وري وڏي وس جون، ڪيون ڳلهيون ڳوارن،
 سيد چوي سين، آه توه تنهنجي آسرو.

اَندَر جُهڙ جُهور وَهي، بَهر ڪَڪَر نه ڪو؛
وَسائيندي وَجڙي، حُب جَنِين کي هوءَ؛
لالن جَنِين لوءَ، تن اوڪاڻين نه اڪيون.

آگِجِي آئيُون، اُتران ڪَري اُور؛
جي پرين هُڙا ڏور، سي مُون کي مينهن ميڙيا.

وائي

آئي مُندَ ملار، آئون ڪُهنا ڪَنديس ڪِڙا؛
وَسَڻ جا ويس ڪيا، اڄ مُنهنجي يار؛
لار لائيندي وَجڙا، پَنڙس پِٺا وار؛
پَڪي آءُ پرين تون، لَه مُنهنجي سِيّد! سار.

سُر آسا

داستان پهريون

1

لوچان ٿي لاحد مِ، هاديءَ لَهان نَه حَدُ؛
سُپريان جي سُونَهَن جو، نڪو قد نَه مَدُ؛
هَتِ سِڪُڻُ بي عَدَدُ، هَتِ پرينءَ پروا ناهِ ڪو.

2

”آئون“ سين اَنَ پارِ، ڪڏهن تان ڪونه پيو؛
”اِنَّ اللّٰهَ وَتَرِ يُحِبُّ الْوَتَرَ“، نِيئي پياڻي ٻارِ؛
هيڪڙائيءَ وَتِ هارِ، هَنجُون جي هُئِڻَ جُونِ.

3

بَنِ! پياڻي، سُپرين! پاڻان مُون کي پِلِ؛
”آئون“ اوريان جَهَلِ، توکي رَسي ”تو“ ڏِڻِي.

4

هُوَ پُٽُ ڪُونهي هِنَ رِي، هِي نَه هُنَهان ڌارَ؛
 ”الانسانُ سِرِّيَ وَاَنَا سِرُّهُ“، پَرُوڙجَ پِچارَ؛
 ڪندا ويا تنوارَ، عالمَ عارفِ اهڙي.

5

جان جان پَسِين پاڻ ڪي، تان تان ناهِ نمازَ؛
 سڀ وِڃائي سازَ، تَهان پوءِ تَڪِيرَ چَڻو.

6

جان جان پَسِين پاڻ ڪي، تان تان ناهِ سُجودَ؛
 وِڃائي وُجودَ، تَهان پوءِ تَڪِيرَ چَڻو.

7

نابوديءَ نِيئي، عبدَ ڪي اعلٰی ڪيونَ؛
 مُورَتِ مِ محفِي تِيا، صُورَتِ پُٽِ سِيئي؛
 ڪِي اِتِ ڪِيهي؟ ڳالھه پريان جي ڳجھه جي.

جن وِجايو وُجودِ کي، سي فاني ٿيا ”في الله“ ۾؛
نه ٽن قيام نه قعود ۾، نه ڪو ڪن سجدو؛
جيان ٿيا نابود، تيلان گڏيا بود کي.

داستان پيو

1

اُڀرندي ئي سج، ڀرين جي نه پسنديون؛
ڪڍي پئي ڏج، اکڙيون ڪانگن کي.

2

نيرانا ئي نيٺ، نئي آڇ ڀرين کي؛
ستر کاڌا کيٺ، جه ڏنو منهن محبوب جو.

3

ٽن نيٺن ڪي نيران، جن ساجهرُ سين سانڀيٽيا؛
جيءُ، جسيءُ جان، ڪر حُضوري حج ڪيو.

4

اڪيون علي الصباح، دوست ديڪڻ آئون؛
 اينديون ارداس ۾، بي نه ڪنديون ڪاءِ؛
 رچنديون رءِ پاڻ، پرچنديون پرينءِ سين.

5

وسنءِ وهسن، ڏيهاڙي ڏسڻ لءِ؛
 ڏسي ڏسي آئون، توءِ تلاشون ڪن؛
 ڊاڀو نه ڊاڀن، ڀسڻ منجهان پرينءِ جي.

6

اڳڙيون اڳڙين تي، ڏمر ڏوس ڪرين؛
 جيلانه سڪڻ سڪيون، تيلانه دعوى منجه ڏڙين؛
 ڪنءِ ڪرين، رسن پرچن پاڻ ۾.

7

اڪڻن کي آئون، جان ڪي جهلون پائين؛
 لوڪ لٽاڙي نڊ ۾، ساڄن سونائون؛
 مون کي ماريائون، پاڻ پرچي آئون.

8

اڪڙن پنهنجي مٽ، پاڻ سين پاڻهن ڪئي؛
اتي وڃي لڳيون، جتي جان ڪٽ؛
نه ڪا ڳالهه نه ٻڌت، جي ڏني رءِ نه جڙي.

9

اڪڙن آرو، مونهان پڇي نه ڪيون
اتي وڃي اڙيون، جتي چوڻ نه چارو؛
هينڙو ويچارو، واٽون جهليو وجهلي.

10

اڪي الٽي ڌار، وڌيڪ الٽو عام سين؛
جي لهوارو لوڪ وهي، تون اوچو وه اوپار؛
منجهان نوج نهار، پري پريو پرين ڏي.

11

تان جي ٽين سامهان، ٻيڙا سونهن؛
سنئون ورائي سپرين، منهن جي مانڌي ڪن؛
رڳون سڀ رجن، تن ۾ تازائي ٿي.

اَکُون سِي ئِي ڌار، جن سان پَسِين پَرِينءَ کي؛
بئي ڏانهن کيم نهار، گهڻو ريسارا سُرِين.

داستان ٽيون

1

ديک مَ تُون سين تَن، هي جي مجازِ ياڻيون مُنهن مَ؛
ڪين نه سُچا تو سُرِين، نھاري نيڻن؛
پَرِين سِي پَسَن، بئي جنين بُوڻيون.

2

مجازي مَ مَتِ ڪَر، پَنپُون اَنن نه پيرَ؛
پُچي ٿين ته پيرَ، هاري! حَقِيقِيءَ جي.

3

سَنئين سُونھائي سِيڪا، ڪا مون مُنجهائي؛
طَلَبِ ۽ تَخْصِيلَ، اوريان ئي آهي؛
مان تَن تَتِ لائي، جَتِ آه نه ناهِ ڪا.

4

جَت آه نہ ناہِ ڪا، اِي خاڪِيءَ جو خيالُ؛
جانِبَ جو جمالُ، پَسَٽانَ ئِي پَري ٿيو.

5

جان تَن ڪِيوِ نہ ٿيئن، سوڀريانَ ئِي سَنهڙو؛
پَرينَ پاڻيندا ڪيئن، توکي اڪڙينَ ۾؟

6

اڪڙينَ ۾ ٿي ويه، تہ آئون واري دِڪيانَ؛
توڪي دِسي نہ ڏيھ، آئون نہ پسانَ ڪي پيو.

7

ڪر ڪي ڪپڙ ڪاءِ، نانگُ مِٽيارو نڪري؛
اڀو جو اوناءِ، سُر پُر سَندي سَچَڻين.

8

سَچَڻَ سَنئون ڪن، لوڪانَ ليکي وِنگيون؛
سَندي سَپرينَ، پَر پُروڙڻُ ڏاکڙو.

9

حوصلو حيرت ۾، ڪري ڪين درڪ؛
جو حُسنَ سَندو حق، سو ڪُورُ پروڙي ڪين ڪي!

10

حوصلو حيرت ۾، وڃي ٿيو ويڃون؛
مُحَبَّتَ جون ميڇون، ڪُورُ پروڙي ڪين ڪي.

11

مُئي هاڻيءَ تي مامرو، اچي ڪيو انڌن؛
مَنارَينَ هٿن سِين، اڪين ڪين پَسَن؛
”فِي الْحَقِيقَتَ“ فيل ڪي، سَڄا سَڄاڻن؛
سَندي سَردارن، بَصيرَتَ بِنَا ڪري.

واڻي 1

مُنهن منجه خَليلُ، اَندر آذرُ آهينُ.
سَدَ مَ ڪَرِ صِحَّتَ جِي، اِجا تون عَليلُ؛
نالو ناهِ نفاقِ جو، جتي رَبُّ جَليلُ؛
مُنهن مَ مُسلمانُ تون، قَلْبُ تان قَليلُ؛
واليءَ جِي وصالِ مَ، دوئي ناهِ ذليلُ؛
الا! عَبْدُ اللطيفِ چئي، سَچو رکائجُ سيلُ.

واڻي 2

مَوْتِ مُندَ نہ آهي، تائبُ ٿيو تَڪِرا.
”عَجَلُوا بِالتَّوْبَةِ قَبْلَ الْمَوْتِ“ ويه تون ويرم لائي؛
پريان ڪارِ پان ڪي، سِگهو ويه سَنباهي؛
اَجَلُ اسارن ڪي، ڪام وٺي ٿو ڪاهي؛
وڌائين وڌِ لاءِ، ڳن ڪهاڙي پاهي؛
عمار تون اَنڌن جُون، ڊاهيو ٿو ڊاهي؛
نباگهوٽ گهرن ڏي، ڪنهن وڌي وڃي وِڙهي؛
اَتي، عَبْدُ اللطيفِ چئي، بنا ڪفن پراهي.

داستان چوٿون

1

مُحْرُومَ ٿِي مَري وِيا، ماہِرَ ٿِي نہ مُئا؛
چِڙِيءَ جِيئنَ چُهَنجَ هَڻِي، لَڏِيائُون لُئا؛
حُبَابَ ٿِي هُئا، اِنهيءَ واديءَ وِجَ مِ.

2

اَسِين سِڪُون جن کي، اَسِين پُڻ سِيئي؛
”لَمَ يَلَدٌ وَلَمْ يُولَدْ“، وَنءُ اوڏانِين پِيهي؛
تِهان مَنجِهِيئي، پارِڪا! پَرِڪِجَ حَقَ کي.

3

ڏَسَڻُ ڏَسِين جِي، تہ هَمہ کي حَقُ چِئِي؛
شَارِڪَ! شَڪُ مَ ني، اَنڌا! اِنهيءَ ڳالھِ مِ.

4

آڏو جَوِاِثاتِ کي، سو شَرِڪُ لاهي شَڪُ؛
هَڻِي جنهن مِ حَقُ، تنهن نَفِيءَ جِھو ناهِ ڪو.

5

ان پر نہ ایمان، جن کلمی گو کونائین؛
دغا تنهنجي دل ۾، شرڪ ۽ شيطان؛
منهن ۾ مسلمان، اندر آذر آهين.

6

ڪوڙو تون ڪفر سين، ڪافر م ڪوٺاءِ؛
هندو هڏ نه آهين، جڻيو تون جهڳاءِ؛
تلڪ ٽين کي لاءِ، سچا جي شرڪ سين.

7

منهن ته آهيريان ئي اجرو، قلب ۾ ڪارو؛
پهران زيب زبان سين، دل ۾ هچارو؛
ان پر ويچارو، ويجهو ٺاه وصال سين.

8

تُون ڪا ڪاڻي پاءِ، وَنن ۾ وصالَ جي؛
 دُوبيناڻي دُور ڪري، مَعْرِفَتَ مَلهائِ؛
 سَپِيرِيانَ جي سُونَهَن ۾، رُخنوَ ڪونَ رهاڻِ؛
 اڪي اَشَهَدَ چاءِ، تہ مُسَلِماني ماڻِئِن.

9

سُرْمُون سِياهيءَ جو، رَننَ کي رهاڻِ؛
 ڪاڻي ڪارائِيءَ جي، مَڙسُ ٿي مَ پاءِ؛
 اڪيڻ ۾ اِٽڪاءِ، لالائي لالَنَ جي.

10

سُرْمُون سُرَخِيءَ جو، جڏهن پاڻو جن؛
 تڏهن ڏني تن، رَوَنقَ ريڻي جَهڙي.

11

سُرْمُون سَفِيدِيءَ جو، جڏهن وَڌو جن؛
 تڏهن ڏني تن، اِچائي عالمَ ۾.

12

مُون تان لڪائي گهڻو، روئڻ ڪي روشن؛
رسيو ريزالن ڪي، منجهان زردِيءَ ظن؛
وڃي مون ورن، ڳالهه ڪيائين ڳجهه جي.

13

لکين سڀن مهراڻ، آئي سڀ اڌميا؛
سڙان منجهين مان، ٻهر ٻاڦ نه نڪري.

14

”پاڻ“ ڀڙو پاڻ ڪي، سڻي ڪر سڻيال؛
وڃان جو وصال، سو تان هڻڻ هن جو.

15

”پاڻ“ ڀڙو پاڻ ڪي، طالب! سڻج تون؛
نڪا هان نه هون، ڀڙا سڀ پاسي ٿيا.

16

”مُون“ مُونھن مِ سَپَجي، مُون کي ”مُون“ جُڳاءِ؛
مُونھن جي ساڃاءِ، مُونھن منجھان ”مُون“ ٿي؛
انھن ائڻ جُڳاءِ، آڻ کي ائڻ نہ چوڻو.

17

گندي نينھن نہ سَپَجي، تھ نہ پَچي ماھ؛
ڪچيءَ پَر ڪِءُ، ٿي سماجوڳ سَچَڻن؟

18

نَظَرِ نَزديڪُون، سَهي نہ سَگهان سَاعَتِ سِين؛
پَسَ پَري سَندون، آئون نالي ڳيڙي جُهران.

19

مُون کي مُون پَرين، ٻڌي وڌو ٻار مِ؛
اُڀا اِئڻ چُون، مِچُ پاندُ پُساين.

20

پيو جو پاٿار، سو ڪُن پَسَ ڪان پالھو رهي؟
سالڪ! مُون سِڪار، ڪوپھ انھن پاند جو.

21

ڪر طرِقتَ تَڪيو، شَرِعتَ سَڃاڻُ؛
هِنئون حَقِقتَ هيرَ تُون، ماڳُ معرفتَ ڄاڻُ؛
هوءَ ثابُوتِيءَ ساڻُ، تہ پُستَانِ پَالهو رَهِين.

22

ڪُوڙِي ڪِج مَ ڪَڏَهِين، ڦِڪِي پاڻِجَ ڦانگَ؛
ساري سَناسِينِ جَن، لائقِ رَڪِجَ لانگَ؛
تہ چارُئي چُنيءَ پاند، اوسا ڳِهي اُڪرين.

23

سُتوئي سِيچَ گهرين، جفا ڏين نہ جانَ؛
صُلحَ رِيءَ سِيطان، مَتان نُوندين نہ چَرَهين.

24

صُلحَ جِن سَڄَڻَ سِين، سِيچَ ماڻيندا سي؛
”الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ“، اِن پَر اِيا جي؛
نِيئي نُوندين تي، ڏِڪي چَٽِي چاڙهيا.

25

جي ٿيا حل حبيب سين، سمهڻ تن ثواب؛
 نيٺ هيرائي نند سين، خوش ڪيائون خواب؛
 اوسيزو عذاب، دليان تنين دور ٿيو.

26

تن تسيح، من مٽيو، دل دٻورو جن؛
 تندون جي طلب جون، وحدت سر و جن؛
 ”وحدہ لا شریک لہ“، اهو راڳ رڳن؛
 سي ستائي جاڳن، نند عبادت ان جي.

وائي

ڪي اُنهن منجه آهي، هُو جي جهونا پسجن جهوپڙا.
ان در سيئي اگهيا، جن کي ڪون چٽائي؛
ڌاريان پائن ڌاريو، پاڻ پريان سين کائي؛
”ان اوليائي تحت قبائي“، پنهنجا پاڻ پهرائي؛
”لا يعرفهم غيري“، پر کي ڪين پسائي؛
پنهنجي ڇڏي پٽ م، رڙه ائين جي رائي؛
خدمت ڪر خلق سين، پاند گچيءَ م پائي؛
آديون! عبد اللطيف چئي، اٿاهين ڪي آهي.

سُر پ

داستان پھریون

1

گوند ر ڪيو غرق، ماءُ! منهنجو چنڊ ٿو
ڏکون مرڪ، مٿي سڳر پنڌ ٿو.

2

گوند ر گڏياس، صحت نيتير سڄڻين؛
مادر! مارياس، ڦوڙائي پرينءَ جي.

3

گوند ر هٿ نه پير، وره منجهين وهڻو
ڪڙه ۾ قطارون ڪري، سورن لاياسير؛
مون جن گهاري ڪير، هيڪلي رءِ سڄڻين؟

4

اٺي جن مورن، اوڀر ولهارن ۾؛
سا پر گوند ر ڪن، جُه ڦوڙاڻو سڄڻين.

5

ڳڙن ۾ ڳرهيڃ، روئي ڪڇ مَ پڌرا؛
تان سُورائي سَهيڃ، جان لا هيندڙ ڪولَهن.

6

ڳڙ ۾، ڳجهو روئ، پڌر وَجھ مَ پرينءَ ري؛
سُورن سِيرِ هوئ، هِنڙا! ڪَم ڪَن جَن.

7

جاءِ نه سَچو ڏينهن، هِنڙو اوني وڳ جَن؛
مُون پريان سين نينهن، چنڻ ڪارڻ نه ڪيو.

8

پَل پَل ۾ پليانس، پَل نه رهي پرينءَ ري؛
جَن جهوريءَ کان جَهليانس، جَهچيو تَن جهوريءَ پوي.

9

ڪَڪَر مَنجھ ڪپار، جُهڙ نيٽئون نه لهي؛
اڄ مُنهنجي چَت ۾، اُنا پرين اُپار؛
آءُ سَچُ! لَه سار، وره ويڙهي آهيان.

10

مُون مَنجھيئي مينهن ڪوہ ڪرينديس ڪرين؟
سرلو سارو ڏينهن، مون پريان جو نه لهي.

11

جہ سي سنڀر جن، سہ تين سين اوريان؛
لنؤ لنؤ هيٺ وڃن، رڳون ربانن جن.

12

چتر رهي نه چٽ، ويٺن واڳو نه رهي؛
رئيءَ لتجي نٽ، هنڙو واٽ ورڪ جن.

13

چوري چوري چٽ، جان نئين وهائيءَ نڪران؛
نينهن گهرائي نٽ، پريان سندي پير م.

14

چيتاريان چٽڪن، وساريان نه وسري؛
ويرو تار ڏکن، سڄڻ ڀڳي هڏ جن.

چِتاري چوندِ ياس، ڳالهيون سڀوئي سڄڻن؛
جُه مُقابلِ ثياس، تہ سڀ وڃنم وسري.

داستان پيو

1

سڄڻ سان نہ پيٽ، ڳجه ڳرهيان ڪن سين؛
ڳالهيون انهيءَ ريت، سلا ٻڌي موريون.

2

ڳالهيون پيٽ ورن م، وڌي وڻ ٿيون؛
پر سين مون نہ ڪيون، گوشي ڀرين نہ گڏيا.

3

گوني ۽ گوني، ڀرين پٽائين گج جن؛
جي من مجوني، سي ڪن وڃن وسري؟

4

اَندَر اَندَرِيُون، جُنُ سِي وانجھي ۽ لُ مَ،
مُون تَن تيتريُون، تہ ”ڪُن ملبو سڄڻن؟“

5

جُنُ سِي ڪوهي ۽ نار، وَهَن واري ۽ گڏڻان،
هِنڙو پريان ڌار، نيريائس نہ نيري.

6

سَڀرُ سِي پيو، نہ مون سوڙ، نہ گبرو،
نہ مون ڪانڌ، نہ ڦوٽُ ڪي، جوپن وَهي ويو،
تَنين حال ڪهو، نڌَر جنين نڄهرا؟

7

اُتر اوتون ڏي، نہ مون سوڙ، نہ گبرو،
سِي سارينديُون سِي، جنين نڌَر نڄهرا؟

8

اُتر ڏني اوت، نہ مون سوڙ، نہ گبرو،
چارئي چني ۽ پوت، مون ريت هيندي رات گي.

9

نِٺَن ٺهائينءَ جان، ڏکيو ڪوہ نہ ڏکين؟
چَر چيري چڙي، تہ ڪن پچندا ٿانءَ؟
سَندي ڪنپاران، ڪن ڪريجا ڳالهڙي.

10

نِٺَن ٺهائينءَ جن، ڏکيو ڪوہ نہ ڏکين؟
چَر چيري چڙي، تہ رچ پچندا ڪن؟
تُون پڻ ڪريج تَن، جن ڪنپار ڪرن ڪم سين.

11

ٺهائينءَ کان نِٺَن، سِڪُ منهنجا سُپرين!
سَڙي سارو ڏينهن، ٻهر ٻاڦ نہ نڪري.

12

نِٺَ ٺهائين جان، سَٽي لوڪ ڏڪيان؛
اُجهاميو ٻران، توکي ساريو سُپرين!

ڪي جو ڪُنڀارن، مٽيءَ پاڻي مَنيو:
تَنهن مان تَر جيتري، جي پئي خَبر ڪَرن:
هي تان هُوندَ مَرَن، هن اَڳڻ اورا توڻي!

سر کاھوڙي

داستان پھريون

1

کاھوڙينَ حَقِيءَ سِينِ، سوجھي لَڌو سُبْحانُ؛
عاشقَ اھڙي اکرينَ، لنگھيا لا مَڪانُ؛
هُوءُ مَر گڏ جي هُوءُ ٿيا، بابو جي بَريانُ؛
سَيوئي سُبْحانُ، آيو نظرُ اُن جي.

2

مُون سِي ڏٺا، ماءُ! جَنِينَ ڏنو پرينَ کي؛
رَهي اچَجي راتڙي، تن جَنگنَ سَنديءَ جاءِ؛
تَنينَ جي ساڃاءِ، تَرهو ٿي تار مَر.

3

ويئون پَ پَي، کيرون کاھوڙينَ جُونِ؛
آئون تن ڏوٿينَ جو، پُڇان پيرُ پَهي!
رُچنَ رات رَهي، ڏونگر جَنِينَ ڏوريا.

4

تُون هَڏِ ڪُڇاڙِيا، سَنجھي سَعيو نہ ڪَرين؟
 سَوارا سَندِ ڪَٽِي، ڪَھوڙِي وِيا؛
 اُڻيندين ڪِيا، ڏٺُ ڏوراڻِي ڏيھِ جو؟

5

ڏوٿي سا ڏورين، جا جوءِ سَئي، نہ ٻڌِي؛
 پاسا مَٽي پاهيڻن، ڪَھوڙِي ڪوڙين؛
 وِجا اُتِ ووڙين، جِتِ نِهايتِ ناھِ ڪا.

6

پِڪَليا پُوڻن، ڌڙَ کي گَڏيو ڏوڙَ مَ؛
 ڳالھيون، ڳالھي لوڪَ سين، پَڌَرِ پَئي نہ ڪن؛
 ڪا مِلَ آھي تَن، مُون پريان جي ڳالھڙي.

7

تان وٺَن ويھي آءُ، اڱڻ ڪَھوڙين جي؛
 جوشَ ڏنائون جيءَ کي، لڪائي لوڪاءُ؛
 ڏوٿين ڪنھن ڏڪاءُ، سَمھي سَڪ نہ ماڻيو.

8

ڏٺُ نہ کٽو ڏوٿين، جيڪي ڏٺُ ڪرين؛
اهڃاڻيون عالمِ جون، اورياڻن آڻين؛
تهان پوءِ ڏسين، پريان سنڌي ڳالهڙي.

9

جي ڪو ڏٺُ ڪري، ته ڏونگر ڏور ڏاڪڙون
چپر ڪين ڏئي، سوکڙيون ستن ڪي!

10

مون ڪاهوڙي لکيا، گهرين نه گهارين؛
واحد لڳ ولهن ۾، رويو جر هارين؛
گوند رگذارين، جه ڏوٿي ڏٺُ گد ٿيا.

11

ڪاهوڙين ڪٽي، ساجهر ٻڌا سند راہ
ڏوريندي ۾ ڏونگرين، ڪيائون پاڻ ڀڙي؛
ڏکڻ ڏيل هڻي، چيه لڏائون چپرين.

12

ڪنن نه ڪيڪان، پنڌ پراهين هليا؛
ڏوٿيرا ڪنهن ڏٺ ڪي، جُنڀيا ڏنهن جابان؛
ڪاهوڙين اُهيڃا، انگ نه سڃي اڳڙي.

13

سُڪا مُنهن سندن، پيرين پُراڻا ڪيٿڙا؛
سا جوءُ ڏوري آيا، سُونهان جت مُنجهن؛
ڳجها ڳجهيون ڪن، تِهان پراهين پنڌ جون.

14

سُڪا سَنڊ ڪڇن م، ڪرڪڙا پيرين؛
تَمَندي نيٽين، آن ڪي ڪاهوڙي گڏيا؟

داستان پيو

1

پيوجن پرو، گنجي ڏونگر گام جو؛
چڏي ڪيٺ ڪرو، لوچي لاهوتي ٿيا.

2

پيئي جن پرک، گنجي ڏونگر گم جي؛
واري سڀ ورق، لوچي لاهوتي ٿيا.

3

پيئي جنين باس، گنجي ڏونگر گم جي؛
چڙي سڀ لباس، لوچي لاهوتي ٿيا.

4

ڪهڙو آئيئي ڪام، گنجي ڏونگر گم ۾؟
پسي تنهن پاهڻ کي، اچي نه آرام؛
مٿان ڏونگر ڏورين، اجهين ڪه عوام؟
هرا ڪري حرام، ڪم ته ڪهوڙي ٿين.

5

ڏيه ڏيهائي ناه، جتي پير نه پڪيان؛
تي ڪهوڙيان، ور ڏيئي وڻ چونڊيا.

جَت نہ پَکِيءَ پِيرُ، تَتِ تِمکِي باهڙِيءَ؛
پيو ٻارِيندو کيرُ، کاهوڙ کِيءَ کيرِ ري؟

داستان ٽيون

1

اچي پيا آت مِ، واٽَ وِجائي جنءَ؛
اوءِ بصيرَ بَرَن مِ، اَنڌا ٿيو اِينءَ؛
ڪَننَ آڏيون تارِيون، گُگَن جَن گُهَمَنءَ؛
فراقِيءَ فرمان جو، آهي ٻُر پوڙَنءَ؛
لنگها ٿيا لاهوٽَ کي، سَٽا پيا سِڪَنءَ؛
ڪِيتَ کاهوڙين، آه اُٿي پئي نه لهي.

2

ڏسي ڏوري ڏونگرين، واٽ وڃائي جن؛
ڪرندان ڪي پروڙيو، رند سي نه رڙهن؛
پئي دار ديون ڪيو، پيرت تان نه ڇڄن؛
ڏوڙ پريان لءِ دار ڪيو، ويچارا وجهن؛
خبر ڪهوڙين، آهي لڪ لاهوت جي.

3

ڪيريءَ ۾ پير، ڪنهن پاتو پيرين؛
جيان منجهڙ ماڙهين، سڄڻ تيان ئي سير؛
ان پون سندو پير، ڪوڙن منجهان ڪولهي.

4

سونهي ۾ سڀ گهڻا، منجهڙ ماڪي هوءَ؛
پرو تنهن پوءِ، جو اجهي پوءِ ان تان.

5

ڏوري ڏوري ڏيه، ماءُ! ڪهوڙي آيا؛
مين پيرن ڪيه، ڪه ڄاڻان ڪنهن پار جي.

6

جَهَنگَلِ هَلِيا، سِي نہ پُلِيا، راہِ هَلِيا قَرَجَن؛
اوجھڙ سِي نہ پُون، پِيئي جَنِين چڏِيُون.

7

جَهَنگَلِ آهِيڙِيَن کِي، يَنڻُ کِيو رُوندُون؛
نہ کُٽا، نہ کُوڙ کُون، چڙهِيو اُپو چُوندُون؛
هڏهِيَن نہ هُوندُون، اِنهان پوءِ عالمِ م.

8

وَر سا سُجِي ويڙه، جنهن م سَجڻُ هيڪڙو؛
سو ماڳُ ئي ڦِر، جتي کُوڙ کُماڙ هِيَن.

9

ڪاري رات، اُچوڏِيَنهَن، اِي صِفَتان نُوَر؛
جتي پرينءَ حُصُور، تِي رَنگُ نہ رُوپُ ڪَر.

10

ڏُونگرين ڏَسَجَن، اَچ پُ رُون اُن جُون؛
ڏوٽِيڙا ڏٺَ کي، آراڙان اچن؛
خِما کاهوڙين، اَچ نه اُنهن پيٽين.

11

کاهوڙي کرا، سُوڌي خبر پکيا؛
سوجهي جن کيا مٿي اڱڻ آهرا.

سر بروو سنڌي

داستان پهريون

1

ڇاڪي وڃيو ڇو، پيلي ٿين پين جو؟
وٺ ڪنڊڪ ڪريڙ جي، جڳ جو والي جو:
سوڳو هوندو سو، جنهن جو عشقُ الله سين.

2

جن ڪا ڪاڻي ڪانهن، لسندي لائون ڪري،
اچي پئي اوچتي، درد پريان جي دانهن؛
ويڃ! ڏٺين ڪه ٻانهن؟ سورهنين کي سامهان.

3

ڌرتي ڏونه جن، سر ڀر سپرين ڏي؛
لڳو آه، لطيف چئي، تن پريان ڏي تن؛
حاصل ٿي هنن، ڦرينو ڦريب جو.

4

لڳيءَ جو، لطيف چئي، نڪو ڦال نه ڦيل؛
لکئي لامون ڪوڙيون، نيٺين وهي نير؛
هنڙا! ٿي سڏير، ڪالهه قريبن لڏيو.

5

ڪي اوڏائي ڏور، ڪي ڏور به اوڏا سڀرين؛
ڪي سڀرجن نه ڪڏهين، ڪي نه وسرن مور؛
جن مينهن ڪنڍيءَ پور، تن دوست وراڪو دل سين.

6

ڪوني ڪٺائون، اڄ پڻ اکرين سين؛
ماس وراهي هليا، ڪرنگل ڇڏيائون؛
”وتواصوا بالحق وتواصوا بالصبر“ ائين آتائون؛
مئي ماريائون، کلي گهاٽو سڄڻين.

7

ماڙ هو گهرن مال، آئون سڀ ڏينهن گهران سڀرين؛
 دنيا تنهن دوست تان، فدا ڪريان في الحال؛
 ڪيس نام نهال، پسڻ تان پري ٿيو.

8

ڪڏهن طاقيون ڏين، ڪڏهن کڻن در دوستن جا؛
 ڪڏهن اچان، اچڻ نه لھان، ڪڏهن ڪوٺيونين؛
 ڪڏهن سڪان سڏ ڪي، ڪڏهن ڳجهاند رڳهين؛
 اهڙائي آهين، صاحب منهنجا سڀرين.

9

صورت گھڻو سهڻا، ٿاڻا سندن توه؛
 ريلو ڏئي روح، جو کائي، سو ڪمي مري.

داستان پيو

1

جانب! تون جيڏو، آهين شان شعور سين؛
مون تي ڪر، منهنجا پرين! توه تسي تيڏو
اي ڪامل! ڪم ڪيڏو؟ جن نوازينم نگاه سين.

2

جانب منهنجي جيءَ ۾، تنهنجي طمع پوءِ؛
ون ڪاتي، ويد انگڙا، ادب ڪر م ڪوءِ؛
پانيان پال سندوءِ، جي ساڃن! سنئون نهارين.

3

جانب! ائين نه جڳاءِ، جيئن ماريو، موٽيو نه ڀڄين؛
رتيءَ رت نه سنجري، سڪ تنهنجي ساءِ؛
اسان توڻي لاءِ، پر ۾ پوڄائون ڪيون.

4

جڏهن پوي ياد، صحبت سپرين جي؛
فريادون فرياد، ناگه وڃن نڳيو.

5

ڪَڙو مَنجھ ڪَڙي، جِيئن لُھارَ لِيئِيوُ؛
مُنھنجو جِي جَڙي، سِيرِيان سوگھو ڪِيو.

6

نازَ مَنجھارانِ نڪَري، جَدھن پَرين ڪَري ٿو پَنڌُ؛
پُون پُٺُ ”بِسْمِ اللّٰه“ چَئي، راھ چُمي ٿي رَندُ؛
اُپُون گھڻي اَدبَ سِين، حُورُون حَيَرَتَ ھَندُ؛
سائينءَ جو سوگندُ، ساڄنُ سِينَن سُهڻو.

7

فاني ني فاني، دُنيا دَمَ نہ ھيڪَڙو؛
لَٽي لوڙھ لَٽن سِين، جوڙيندءَ، جاني!
ڪوڏرِ ۽ ڪاٺي، آھي سِرِ سِيڪَنھين.

8

اُچُ پُٺُ اَنگيمَ اَنگَ، ھٿان حَيِين جِي؛
جا پَر سُونڙيءَ سَنگَ، سا پَر سُورن سان ٿِي.

اڄ پڻ جُزَيرِ جوڙ، دوست پيهي در آيو،
سُڪن اچي ڏکڻ کي، محڪم ڏني موڙ،
جا پر کڻي ڪوڙ، سا پر سورن سان ٿئي.

داستان ٽيون

1

عشق اهڙي ذات، جو مانجهي مُنجهائي مين کي،
ڏينهان ڏورن ڏونگرين، روئڻ سڄيائي رات،
اُٿي ويني تات، ميان! محبوبن جي.

2

يار سڌائي سڀڪو، جاني زباني،
آهي آساني، ڪم پئي ٿي ڪل پوي.

3

آدمينِ اخلاص، مٽائي مانو ڪيون
هان ڪائي سڀڪو، سَندو ماڙهوءَ ماس؛
دلبر! هن دنيا ۾، وڃي رهندو واس؛
بئي سڀ لوڪ لباس، ڪوهڪدل هوندو هيڪڙو.

4

شڪر گڏياسون، سپرين! جڙي، جاني يار!
ويني جن جي وٽ ۾، ڪوڙين ٿيا قرار؛
ڏٽيم! ڪرم ڌار، پاڙو تن پرين کان.

5

کوڙي، ڪٽ م سپرين! ڪيئي تان ڪوڙ؛
عادَت جا اکين جي، سا نئيئي نباهڃ توڙ؛
مون ۾ عين ڪوڙ، تون پاڻ سڃاڻج، سپرين!

ڪٿان سِڪَين سِڀرين، ڪاسائڪي ڪار؟
تڪي ڪاتي هٿ ڪري، مٺيءَ سين مَ مار؛
چوري چاڪَ نهار؛ سورن سانگهڙا ڪيا.

سُر رامڪلي

داستان پهريون

1

نُوري ۽ ناري، جوگيڙا جهان ۾؛
بَري جن ٻاري، آءُ نه جُنڊي اُن ري.

2

جوگيڙا جهان ۾، هئا منجه حمام؛
آرامان ارڳ ٿيا، اوڏا نه آرام؛
ڪيائون قيام، آءُ نه جُنڊي اُن ري.

3

وارو! ويراڳين کي، ويل مَ وساريڃ؛
قَدَمُ ڪاڙين جا، ليلائي لهيڃ؛
پيرت پسيو پَت جي، ويڇَ کي وڃيڃ؛
راتوڏينهن رڙهيڃ، آءُ نه جُنڊي اُن ري.

4

واچت ويراڳين جا، مون وٽ وڌي وٽ؛
سون سڀوئي سڳيون، پسي ڪين مڪت؛
ويساهي ويل ڪنهن، پورب ويندو پٽ؛
هل! ڪيائون هٿ، آءُ نه جڻدي ان ري.

5

واچت ويراڳين جا، مون وٽ وڌو مال؛
مقالان مهڻد ٿيا، ڪونهي وٽن قال؛
حاصل جنين حال، آءُ نه جڻدي ان ري.

6

جان ڪي مون کي ني، پڳه پائي پاڻ ڏي؛
په پروڙيم پٽ جا، منجهان ڪينر ڪي؛
هاڻي جي هنئي، آءُ نه جڻدي ان ري.

7

سَٽُ سِگَڙِين سِين، لَظِي لاٿائُون؛
ڪِينَر ڪُني آهيان، اُنهن جي آئون؛
مُون کي ماريائُون، آءُ نه جُنڊِي اُن ري.

8

ميڙيو پاڻ پريون ڪيو، جوڳي جلائِين؛
سامي سِگَڙِين سِين، خوديءَ کي ڪائِين؛
هُو جي تار تڳائِين، آءُ نه جُنڊِي اُن ري.

9

پَسِيو آسَٽ اُن جاءِ اڏوها اچن؛
ڪِينَر ڪاڙِين جاءِ صُبح تان نه سُجن؛
جي رائي منجه رهن، آءُ نه جُنڊِي اُن ري.

10

آسَٽ وَٽ آهون ڪريان، وس نه مُنهنجي وات؛
لڳم لاهوئين جو، ڪِينَر منجهان ڪات؛
هَلُ کي هيهاٽ! آءُ نه جُنڊِي اُن ري.

11

وَتَن وَنِي آهِيَان، دَسِيو ڪِن دَسَان؛
جَنهن جَهوئي ناه ڪي، سا ڪا سُونهن سَنديان؛
پَسِيو ڪِن پَسَان، آءُ نه جُنڊي اُن ري.

12

بابو پيڪاري ٿيا، اُچ نه آسڻ وٽ؛
خودي ڪنئي هليا، پِر نه لائي پٽ؛
”هيءُ! هيءُ!“ جَنين هٿ، آءُ نه جُنڊي اُن ري.

13

بابو پيڪاري ٿيا، پِيچي چڏيائون پاڻ؛
نَسوروئي نِينهن جو، نانگن وٽ نڌاڻ؛
سِرڪڻڊ جَنين ساڻ، آءُ نه جُنڊي اُن ري.

14

نانگا نانيءَ هليا، هنگلاجان هلي،
ديکي تن دُوار ڪا، مَهيسين مَلهي؛
آڳه جن علي، آءُ نه جُنڊي اُن ري.

15

پاڻهين وينا پاڻ سين، پر مر پر پاڻين؛
 سامي سفر هليا، آسڻ اجهائين؛
 رخصت رٿارين، آءُ نه جڻدي ان ري.

16

جُزو وِجايو جوڳين، ڪُل سين آهين ڪم؛
 آسڻ جن عَدم، آءُ نه جڻدي ان ري.

وائي

سندڙيان سڳڙي، ڳالهه ڳجهڙي، مون ماريندي ڪڏهين.

جا وڃائين جڙڙا، نه تنهن نڙ جهڙي؛

مُريءَ کي جنهن مات ڪيو، نه تنهن تل تنڀڙي؛

تاريو جنهن توڙيءَ کي، نه سو گهنڊ نه گهنڊڙي؛

ڌاريو جنهن ڏياڇ کي، تندڻان تنهن تڪڙي؛

نه سري، نه سنڌ ڪا، نڪا هند ههڙي؛

منائيان مني گهڻو، چوندا جن چڪڙي؛

وڻن اونائي ان کي، ويهه م، ڪڻ وڪڙي؛

بيخود بابو سي ٿيا، ٻرندي جن ٻڌڙي؛

جا سارا هيل سُبْحانُ جي، تنهن واکاڻ ڪهڙي؟

سهسين سُروڊن کي، پاڻان پوءِ وجهندڙي؛

گهاندار مرون موهيا، هيءَ ماڙهو مهندڙي؛

آديون! عَبْدُ اللطيفُ چئي، هيءَ مُٺا جياريندڙي.

داستان پيو

1

ڪيم ڪاڙين جي، پهرين ڏينهن پڙوڙ،
سگها ساعت نه هڪڙي، چارئي پهر چور،
سدائين سيد چئي، هون سناسي م سور،
جوگي سان ضرور، لڪا پٺن لوڪ م.

2

ويهي ويراڳين جو ٻئي ڏينهن ٻڌم حال،
ان جا ڏاڳا ڏوڙ پڪليا، جاڳوڙا زوال،
تن جاڻي جٽائون ڇڏيون، چوڻا چڱي چال،
ويچارا وجود جي، ڪنهن سان ڪن نه ڳال،
نانگا ٿيا نهال، لڪا پٺن لوڪ م.

3

تئين ڏينهن تمڪائين، ڏونهيون دائرن ۾؛
ميڙيو ڪڇ ڪاٺيون، جوڳي جلائين؛
سنديون ڪمڙ خبرون، آديسين آهين،
ڳجهه نه ڳالهائين، لڪا پٽن لوڪ ۾.

4

چوٿين ڏينهن چوگان ۾، ڪنهن جنهن په پيا؛
وهم پريان جي وڌيا، تن ۾ ڪوڙ ڪها؟
اندر آديسين ڪي، اچن جوش جها؛
سامي سون ٿيا، لڪا پٽن لوڪ ۾.

5

ڪنهن جنهن پور پچائيا، پنجين ڏينهن پئي؛
اندر آديسين ڪي، سورن شاخ ڪئي؛
محبت جي ميدان ۾، لاشڪ پيا لهي؛
تن ڪي ساري رات، سيد چئي، گوند ر ساڻ گئي؛
ڪريو سيٺ سهي، لڪا پٽن لوڪ ۾.

6

پیا کُنھن پَریاں مَ، چَہین ڈینھن چِٹِی؛
 اَندر آدِسیں کِی، ڈَریان ئِی ڈِٹِی؛
 پَری پاچارا کِیا، کَلئی خاک کِئی؛
 پَنیو پَنج کِٹِی، لِکا پُٹن لوک مَ.

7

سَین ڈینھن، سَید چِی، ڈاچا ڈوتائون؛
 اُپی اَلک سامھون، ہانھون بَدائون؛
 وڈِی کُنھن وِلاتِ جا، اُہجِ آندائون؛
 رُوح پَنھنجو رام سَین، پَر مَ پوتائون؛
 کِٹیو کدائون، لِکا پُٹن لوک مَ.

8

اَنین ڈینھن، اُپی وِیا، جوگِی جا، بچاء؛
 سا پَر سامِی سکیا، جا پَر جوگِی جُگا؛
 وِیروتار وُجود مَ، اُن کِی رام رَہیوئی آہ؛
 کُنھن جَنھن کَمائی لاءِ، لِکا پُٹن لوک مَ.

9

نائين ڏينهن نيٽان، اوجاڳي اجاريا؛
سَباڄهي باجھ ڪئي، سُڃاڻي سيٽان؛
جتي نظرُ نات جو، اُتي اوتاران؛
اِهي اُهيڃاڻن، لڪا پڻ لوڪَ مَ.

10

ڏهين ڏينهن ڏک ٿيا، پرينءَ پاڻو هيا، پَس؛
ورق جي وصال جا، سي واري ڪيائون وَس؛
لڏائون، لطيف چئي، سندو گروءَ گَس؛
جوڳين کنيو جس، لڪا پڻ لوڪَ مَ.

11

وريو ويراڳين جو، ڪارھين ڏينهن ڪرُم؛
جوڳين ڄاڻائون پنيون، هلي ويا حرُم؛
دائم جھليو دم، لڪا پڻ لوڪَ مَ.

12

مَن مُرادون پُنيون، ٻارِھين ڏينھن ٻئي؛
جوڳي اِن جاتا ڪي، ٿي سڪيا سڀئي؛
سَمانا سڀئي، جي گُر گڏ جي آيا.

داستان ٽيون

1

سَدائين سَفر مَ، رَمَن مَٿي راہ؛
پُرن پُورب پَند ڏي، مَنجھه موالِي ماہ؛
جن اَلڪَ سين آگاه، ھلوا تڪيا پسون تِن جا.

2

نڪرُ ناھ ڪلھي ڪري، ھوم ھوندن جيئن؛
لاھوتي، لطيف چئي، ھون نہ آديسي ائين؛

سي ڪاڙهي ڪيئن، جي ڌارين تعلق تر جيترو؟

3

ڪن ڪٽ، ڪاٻٽ، ڪاڙهي، ڪنوٽيا ڪن چير:

سدا وهن سامهان، عاشق اتر هير:

تسا ڏيئي تن کي، ساڙيائون سرير:

جي فنا ٿيا فقير، هلو! تڪيا پسون تن جا.

4

سامي ڪامي پرينءَ لاءِ، ڪسي ٿيا ڪباب:

جهڙو ڏسن ڏوه کي، تهڙو تن ثواب:

اوتين آرتي گاڏئون، منجهان اڪين آب:

سندو ذات جواب، تون ڪئن پچين تن کي؟

5

سامين سڱ ڪلهن تي، سنگ مڙوي سور:

ڪهندا ويا ڪابل ڏي، ڪو جو پيڙن پور:

مَڙهيءَ جو مَڙڪُورُ، ڪالهه ڪندا ويا ڪاٻڙي.

6

سامي! مَڙهي سنڊياءَ، سامهين مون سيله ٿي؛
سا تان ڪه اڏياءَ، جان نانگا وڃين ڪري؟

داستان چوٿون

1

جي ڀانئين جوڳي ٿيان، ته سڱ سڀئي چن؛
وڃي در دوستن جي، نانگا! ڪيم نڻ؛
پٽ ٽنن جي پڻ، جن ٻجهي نه ٻجهيو.

2

جي ڀانئين جوڳي ٿيان، ته سڱ سڀئي ٽوڙ؛
جي ڄاوا نه ڄاڻندا، جي ٽنن سي جوڙ؛

تہ تون پھچين توڙ، محبت جي ميدان ۾.

3

جي ڀانئين جوڳي ٿيان، تہ من پوري، منجه مار؛
دائمي دونهين دل ۾، من سين مالها وار؛
سہ سڀڪا آ، آڳي جي ادب سين.

4

جي ڀانئين جوڳي ٿيان، تہ ڪين پيالو پئي؛
ناه نھاري هت ڪري، ”آءُ“ سين ات نہ پئي؛
تہ سندو وحدت وي، طالب! توڙان ماڻين.

5

جي ڀانئين جوڳي ٿيان، تہ منهن ۾ مندا پاء؛
ڪنين ڪين وڃائيو، جن ۾ ڪوڙين ڪڪر وڌاء؛
چڏ چادر، ٻڏ چمڙا، جتي تون جهڳاء؛

تہ سامیڑا! سندیاء، گر وٽ گلا نہ ٿئی.

6

جوگین جوگ جُگا، جوگ پڻ سُونهي جوگین؛
جوگین سندی جان م، گجھ گجھاند ر آہ؛
ہاء! مونہین کی واء! جا آء جوگ نہ سکی.

7

جوگ نہ جوگو تون، کَرین پچارون جوگ جون؛
هڪڙو پنڌ پرين جو، بي تنهنجي پون؛
سامي سيٺن ڏون، رندا ئي رت ويا.

8

جوگي هون نہ جٿرا، پائي جوگ م جي؛
هاريا! هن کتن سين، سٺ سنيھو اي؛
”وڃائي وجود کي، پاٿان پاسي ٿي“؛

هَڏهين ڪونهي هي، اسارا! ”آءُ“ چوين!

9

جان ڪي جوڳي ٿي، نا ته نرجا! وٽن نڪري،
ڪوئو تو ڪن ڪپائين، جان نه سهين سي؟
پڇ! پراهون ٿي، مٿان پيا لڄائين.

10

جوڳي ٿين نه يار، ڪنهن سين قريب ٿي،
مان ملاقي ان سين، جن پورب جي پچار،
انئي پهر ان جي، آه نانيءَ ڏانهن نهار،
لائي ويا لطيف چئي، اندر منجهه اپار،
سامين ساڻ، ستار! لاهوتي لال ٿيان.

11

گولا جي گراه جا، جوٺا سي جوڳي،

قَتَلُ سِي قَوِگِي، جِن شِكَمَ سَانِديَا.

12

ڪَن ڪورائي، ڪا پڙي، جندا! ٿِي مَرِ جَوِءَ؛
سِرَ سِپاهِينِ وِڪِيا، سو ڪَ نه، سامِي! سَوِءَ؛
جِيڪِي پُچِين، پُچُ سو، گنگا نِينِ نه گَوِءَ؛
وِجُ لاهو ٿِي لو، عِجَزَ ڪِي آجَو ڪَري.

13

نِسور وِڻِي نِينَهَن جَوِ دِلِ مَرِ دُودُ دُڪاءَ؛
آڻِي آڳِ عِشَقِ جِي، ٻاري جانِ جِلاءَ؛
جندا! اِيئن جُڳاءَ، جِن آتِشانِ آبِ ٿِي.

14

هُو جِي ڪَن ڪِپارَ جاءِ، سُو دَوِ سَوِ نه سُڀِين؛
اَندرَ جِي آهِين، سُنُ سَنِهَوِ اُنِ سِين.

داستان پنجون

1

مُونَا طُور سِينَا، سَندا سَنِياسِين؛
پُورَبَ کيُونَه پانَ سِين، بُودُ پِراکِين؛
رِدا آهي رازَ جِي، اَوچُڻُ آدِيسِين؛
قُربُ کاپُڙِين، نَهَن چوڻِيءَ سِين دِکِيو.

2

مُونَا جنَ مَحْرابُ، جُسو جَامِعَ تَن جَو؛
قَبلي نَماءُ قَلْبُ کَري، تَن کي کَيائُون طَوافُ؛
تَحْقِيقَ جِي تَکيِرَ چُڻِي، جِسْمانَ کَيائُون جَوابُ؛
تَن کَهڙو ڏوهُ حِسابُ، جنَ هِنڙي هادي حُلُ تِيو.

3

مُنهن محرابُ پرينءَ جو، جامعِ سڀ جھان؛
 فرهيءَ تان فرقان جي، ڪاٿيائون قرآن؛
 اڏامي اُت ويو، عقل ۽ عرفان؛
 سڀوئي سُبْحان، ڪاڏي وڃي نيتيان.

4

منجهه محبت مڃ، ٻهر ڏوڏا ڏور سين؛
 ڇڏيائون چر لهي، ڪوڙ، ڪلڪڻ، ڪڇ؛
 اوڳڻ اوڏا نه ٿيا، ڳڻ ڪيائون ڳچ؛
 جن سڙن، تن سڄ، جن سڙن، تن سَرا.

5

ڪيھي ڪام ڪاٻڙي، ٿا اهڙي روشِ رون؟
 نڪا دلِ دوزخِ ڏي، نڪي بهشتُ گهرن؛
 نڪو ڪم ڪفار سين، نڪا مُسلماني من؛
 اڀا ائين چون، ته پرين ڪجو پانهنجو.

6

نا اميدي آجڪو، اوچڻ آديسين؛

سدا سڪِ وسَن، طالبِ اوءِ تقدیر جا.

7

نا امیدی آجڪو، اوچُڻ آدیسین؛
ڪڏھین تازيءَ پُٺ تي، ڪڏھین ھیٺ ھلن؛
سامیڙا سُمونڊ ۾، تنی جُن ترن؛
جي واڳوءَ واتِ وِجن، تہ ڪُسن، ڪُچن ڪِن ڪي.

8

لال ڪي لال ٿیا، لال لنگھيو جن؛
عَدَمَ جي اوڙاھ تي، ڪیا آسُ آڏوتین؛
گردانیو گُگن، گردابِ کي گیان سین.

9

وِھون، ویلا، واو، جوکین جھلیا جان ۾؛
اُجھورءِ الله، ڪونھي ڪا پڙین جو.

نا مُراڊي نَجھرو، عَدَمُ اوتارون؛
رِضا راجُ سَندون، مُورُ نہ مَگنِ کي پيو.

داستان چھون

1

ڪنهن جنهن ڪُنڪات، جَنَ سامي مُورُ نہ سَنا؛
ڏينھان ڏکي ڏيل ۾، سُوَرُ سَڄائي رات؛
سَندي جوڳيان ذات، جيجان! هوءِ جڏاڙي.

2

رُوح ۾ رَھين رام، ٻَهرِ ٻولين کي پيو؛
پيالو پُر ڪري، جوپِ پيتائون جام؛
تَھان پوءِ تَما، تن تَڪيا تاڪي ڇڏيا.

3

مَٿا مُوءِ ٿيان، سَدا سُوڻيا ڪاڙي؛
ڪوئي ڪنهن نہ ڀڄيا، کي اَنڊرِ اَنڊوھيان؛

جيڪا چماران، سا منجه ڳوند ر ڳڏري.

4

وڻي جنهن وره ٿيا، مٿي سين ميري؛
اڪيون جنهن جون الڪ ڏي، پون ڏي نه پيري؛
ڪاراڻيان ڪڪا ٿيا، چراڻيا چيري؛
لڙڪ لال لطيف چئي، ڪني ڪيري؛
نينهن نه نيري، سور چرندي سنرو.

5

نانگن ڪين نمايو، ناٿ نمايو نينهن؛
مڙهن انا مينهن، جوڳيان سنڊيء ذات کي.

6

نڪي من ناٿ کي، ناٿ نه نمائين؛
جاٿا ڪن نه جوڳ کي، جوڳ نه جهارين؛

آديسي آئين، اهيڃاڻيون الماس جون.

7

هر هر ڪن اميس، ڏون ڏهاڻي ڌوتيا،
جن نه ماري ميس، ناٿ نه نهي تن کي.

8

گهنڊن پاسي گهنڊ، گڏ گذارين گودڙيا،
پليتيءَ کان پانهنجا، پاڪ رکياون پند،
نانگا ڪن نه نند، وڃن روندن رام ڌي.

9

تهڙا ڪڇ ڪڪرا، جهڙا جاشن قل،
تن سامين جي سڌ مران، جن جي گودڙين ۾ گل،
اندر ملان مل، بهر ڪوچها ڪاڙهي.

10

ياد گرو ڪن گودڙيا، پر بازار پينا،
پڙهن سور سُبْحان جي، پين تنهن پينا،
جيان منهن مينا، تيلان نسا چاڙهيائون نينهن جا.

داستان ستون

1

قوتَ کُڙايا ڪَپڙِي، طعامَ نہ طاماعُو؛
سِينَ هِنِائُونِ سِجَ مِ، پَهرَ نہ پِنائُونِ
اوسَرَ آسائُونِ اُٿي گوندَ رَگڏيا.

2

پَننَ ڪَينَ پَٽَ کِڻِي، گَهرَنَ ڪَينَ گَهرانَ؛
مَهِيسِي مَخْلُوقَ جِي، اُپِنَ دُورَ درانَ؛
پُچَنَ ڪَوهَ شَرِعانَ، جُهَ اَندرَ عَدالتَ اَنَ جِي؟

3

پَننَ جَوِ پَٽَ کِڻِي، سَوجِي سَڃاڻنَ؛

تہ برِ مِ بیک لهن، پھر نہ پنن کاپڑی.

4

اُسکُ جن اویر، سی سانجھیءَ رهن سُمهي؛
 لاهوتي لطيف چئي، آڌي ڏين اُير؛
 سٽو لوڪ پسي پيا، سامي مٿي سير؛
 ڪيڏانهن ڪندا پير؟ مڙوئي مٽو ٿيو.

5

وچينءَ وينا رهن، سانجهيءَ رهن سُمهي؛
 بک مرندي بکيا، ڪنهن کان ڪين گهرن؛
 پيٽ نه هير يا ٿون پانهنجا، چوري سان چسن؛
 ڦڪي فقيرن، ماڳيان پني ماڻ جي.

6

ڪشي سان ڪشن، ڏيل ڪيائون ڏهرا؛
پيٽ نه هيريائون پانهنجا، چوري سان چسن؛
اهڙيءَ راه رسن، ڪاڙهي ڪبول ڪي.

7

آديسي آديس، هتان ڪري هليا؛
ڪاڙين قلب ۾، ڪيو ڏورا ٽوڏيس؛
ويراڳي نئون ويس، راول ڍڪي رميا.

8

آديسين آدب، آهي اڪڙين ۾؛
تن جو حسب نسب ناه ڪي، نه اما نه آب؛
سامين ڪي سڀين پرين، روح ۾ رهيو رب؛
رء لانگوڻيءَ لب، پاڇي ڪن نه پاڻ سين.

9

لُنگُ ڪڍيائون لانگُ، موٽي ڪن نه مَسَحُونُ
جا اسلامان اڳي هئي، سا سائون بانگُ؛
سامي ڇڏي سانگُ، گڏيا گورڪاڻ کي.

10

پوڄا ڪارِ مَ پاڻ کي، ڪو راول! ٻن رُجاڻُ؛
لباسان لطيفُ چئي، پل ويراڳي! واتُ؛
مَن ماري ڪر ماتُ، ته تيرت پَسِين تڪيو.

11

پوڄا ڪارِ مَ پاڻ کي، جوڳي! رُڪج جوڳُ؛
خَلقِ خادِمُ جَن ڪرين، اي راول! وڏو روڳُ؛
پڳن ڪونهي پوڳُ، نانگا وِجَن نِگيا.

داستانِ انون

1

رہیا ائيئي رات، صُبحِ ويندِءِ صابريءِ
لُنءِ لُنءِ منجھ، لَطيفُ چئي، ڪِر تَنين جي تاتِ
سَندي جوگيانِ ذاتِ، پئي پيري مسِ مڙي.

2

تان ڪي ساڻن اور، جان آهينِ اوطاقنِ مِ
ڏه ڏه پيرا ڏينهنِ مِ، پاڻ مٿائڻ گهورِ
ويا جي هنگور، ته ڪرمِ ملندِءِ ڪاڙي.

3

تان ڪي وڻن ويه، جان آهينِ اوطاقنِ مِ
سامي سفرِ هليا، ڏور چٽائي ڏيه
چڙي سڪُ ساڙيه، مٿي گگا گجيا.

4

اچ نہ اوطاڻن ۾، جاڳڙ جوڳيڙن جوڻ
 ساري سناسين کي، رڻدين تان روڻ
 پس! پارِيان تو، لاهوتي لڏي ويا.

5

اچ نہ اوطاڻن ۾، طالب تنوارين؛
 آديسي اڻي ويا، مڙهيون مون مارين؛
 جي جي کي جيارين، سي لاهوتي لڏي ويا.

6

اچ نہ اوطاڻن ۾، سندي جوڳين جوڻ؛
 ساري سناسين کي، ڪامي تيس ڪوڙ؛
 من جنين سين موڙ، سي لاهوتي لڏي ويا.

7

اچ نہ اوطاڻن ۾، ڪرگل ڪين روڻ؛
 نه اهي آديسي اسڪا، جن سين مڙهيون سونهن؛
 مڙه پوريائون ماڻ تي، واڄت ڪين وڃن؛
 ويا نانگا سي نڪري، پهر نه پورين؛

ساريو سَناسِينُ کي، اولاکا اچن؛
لاڄُون لاهوَتِين، جوڙي ڏنيون جي کي.

8

اچ نه اوطاقن م، ڏونهين، ڏنڌ، نه لات؛
ويا ويراڳي، نڪري، چت چڪائي چات؛
آءُ ماريس تنهن مات، جيجان! جوڳيڙن جي.

9

جياسون جوڙ ٿي، جوڳيءَ لاڻو جار؛
سندو پورب پار، آچيائين انڌن کي.

10

هيءَ! جي هئا هت، ته مٿن هوند حق ٿيون؛
مٿيون، مورت، مت، مان وسريون ڪي لهان.

داستان ناٿون

1

بُڪَ وَڌائُون بَگِريِن، جوڳي ڪندا جُجَ؛
 طَلَبَ نَه رَڪَن طَعامَ جِي، اوتِيوِين اُجَ؛
 لاهوَتِيَن، لَطِيفُ چُئي، مَن ماري ڪيو مُجَ؛
 سامي جهاڳي سُجَ، وَسَنَن کي ويجهائِ ٿيا.

2

نَه ڪندا نَه ڪَبرِي، نَه لَانگوَٽِي لَڪَ؛
 جيڏَنهن پَرِيَن وَڪَ، تِيڏَنهن صَاحِبُ سامهُون.

3

ڪَچي ڪاچوٽِي، نانگن ٻڌِي نِينهن جِي؛
 جَهڙا آيا جَڳَ مَ، تَهڙا ويا موٽِي؛
 اُنِيَن جِي چوٽِي، پُورَب تِيندي پڌَرِي.

4

جَن تَا پُچَن اَن کي، تَن جِي پُچَن پَنڌَ؛
 تَه رَڙهي لڌائُون رَنڌَ، لَتِيَن لَڪَ لَطِيفُ چُئي.

5

جا براد بُتِ جي، سا اُج بُک آديسين؛
روزا رند رکن، عيد نه اوڏا ڪپڙي.

6

جنهن سناسيءَ سانديو، گنديءَ گراه؛
انهيءَ کان الله، اڃا اڳهون ٿيو.

7

وينو پڇين پڙ، ڪر ڪا هنڌار هلڻ جي؛
اُڄ، آديسي! مڙ، صُباح مَرندو سڀڪو.

8

پرينديئي پير ٿيا، ڇڏي گججو گم؛
گروءَ سندي گس م، جن ڪيا تن تمام؛
ويهي ڪيونه وڃ م، تن آديسين آرام؛
ره م گڏين رام، پندان چٽا ڪپڙي.

9

اڪيون، آو ماه، سدا سناسين جون؛
واري نيٺ نڊاه، جاگي جهليا جوڳين.

10

اچا سي آهين، جي سزاوار سڳين جاءِ
وينا وڃائين، جي سناسي! سڻين.

11

مرڻ مُسَلَمَ جن، واحد تن نه وسري؛
مٿي سڳر ڪپڙي، ڪا نانگا نڊ نه ڪن؛
نيٺ سڌائين تن، اوجاڳن اُجاريا.

12

ڏورن گهڻو ڏاکڙو، ڏورج م رءِ ڏئي؛
تان تان هوئج حُجري، جان سين يارُ جيئي؛
جڏهن پاسي پاڻ ٿئي، تڏهن ڇڏج تڪيو.

13

ڏور م ڏٺان ڌار، ڏورن گهڻو ڏاکڙو؛
ڪوڙين لک هزار، ان اونداهيءَ انڌا ڪيا.

14

تو جو ڏٺو ڀانيو، سا سورج سَهائي؛
انڌن اُوندا هي، جي رات وهامي ڏينهن ٿيو.

15

ناٿ جنهن ٺنڌ، تَت نه نهاريو جوڳين؛
ڪي ڪويساهيا ڪاڙهي، پُريا پراهين پٺڌ؛
هُو هِنهن هِنڌ، ٿي هِنهين ويا هِنڱلاج ڏي.

16

ناٿ جنهن ٺنڌ، تَت پڻ نهاريو جوڳين؛
سي سويساهيا ڪاڙهي، پُريا پراهين پٺڌ،
هُو هُو هِن هِنڌ، هُن هِنڱلاجان هَت ڪيو.

17

گذر گئي گذران، ڪين قبُول ڪاڙهي؛
عليءَ جو ميدان، سَڪر سَناسين ڪي.

18

هُو جِي ٿِيَا هِرَڪيسَ، تِنِ لڳي ڪِنِ لباسَ سِينِ؛
وَتَنِ وَلهي ويسَ، لاهوٽِي لَطيفَ چئي.

19

بُڪَ اُنِيَنِ جِي بَڪِيَا، ڏوڙَ اُنِيَنِ جو ڏوڀَ؛
ڪيائون سوئي روپَ، جتان لوڪَ لڄَ ٿي.

20

سَگِيُون، سِيلِيُون، گَبَرِيُون! ٿِيئي ٽولَ ٽڳوَنَ
پَتَ هَڻِي پَتَ سِينِ، پيري تِنِ پَڳوَنَ
لاهوٽَ جَن لڳو، سي مَرَهِيَان مُورَ نَهَ نِگِيَا.

21

ڪوِ گودَڙَ! بَنِ گَبَرِيُون! نِيئي ڪِڊائُون ڪانءِ؛
جيڏانهن جوڳَ ويو، نيٺَ تيڏانهن نانءِ؛

پُٺو ائين پانءِ، تہ سِگيون شُومتِ هٿ جُونِ.

22

جاگر ڏني گودڙي، سامون کي ٿي مرڪُ؛
چيلا! ماري چرخُ، اوڍي ويه آڊب سين.

23

جاگر ڏني گودڙي، سا ٿي لاهيندي لڄ؛
سندا تنهن سُهڄ، چيلو چونڊو ڪيترا؟

24

جاگر ڏني گودڙي، سامون گهڻي سُهڄ؛
نيئي رساڻي ماءُ، اوڍين جي آڊب سين.

25

اندر رلا رليون، ٻهر پٽولا؛
ان پر ڪاڙهي، گڏه جا گولا.

26

بہرِ رلا رلیون، اندر پتولا؛
ان پر کاپڑی، خدا جا گولا۔

27

گل گل پسی گودڑیا، گھٹا م پانیج؛
سوئی سچاٹج، ہی ہو آھی ہیکڑو۔

28

پت چڈیاؤن پت م، دند چڈیاؤن دس؛
الاشان اگی تیا، موٹی تین نہ مس؛
ہی چڈیاؤن حس، وچی کالہ کل تیا۔

سر ڪاپائي

داستان پهريون

1

توڻي تون ڪاتار، جم هيڪلي پيرين؛
ڏني ڪا ڏنار، صراف انهن سٺ م.

2

جان ڪين تان ڪٽ، هيءَ هڏ وهائي؛
ڪاپائي سڀڪا، ڪي سڀاڻي؛
جاتو جن جاتي، تن هٿان پهي نه ڇڏي.

3

هيءَ هڏ وهائي، جان ڪين تان ڪٽ؛
ڪو پنهنجي عيد ڪي، پيري ڪج ڀرت؛
مٿان روئين رت، صبح وڃ سرتين.

4

ڪٽَ جِي ڪانه ڪرين، سَٽِي ساهين هڏَ؛
صُباحَ ايندَءِ اوچتو، عيدَ اُگهاڙن گڏَ؛
جَتِ سَرتيون ڪندَءِ سڏَ، اُتِ سِڪنديءِ سينگارِ ڪِي.

5

اُڄُ پُڻ اُجهڻ ڪِي مَرين، نَڪِي ڪِٽَءِ ڪالَ؛
پوري! توسين پالَ، ڪانڌُ ڪَريندو ڪيترا؟

6

اُڄُ پُڻ اُجهڻ ڪِي مَرين، نَڪِي ڪِٽَءِ ڪالَ؛
مونا اُنجي اُڳڙيا، آرٽِ دِرڪِي مالَ؛
هِيءُ! تَين جِي حالَ، جن ڪاپي منجهان ڪين ڪيو.

7

سي تو ويهي وِڃائيا، جِي ڪَٽَ سندا ڏينهن؛
آرٽِ اوڏي نه ٿين، پوري! پوري سِينَ؛
ڪَنڌُ ڪُٽنديءِ ڪِينَ، اڳِ عِجين جِي؟

8

سون ساريڪا هٿڙا، ڪوه نه ڪٿين رڌ؟
ويهي ڪنڊ، ڪاپو ڪر، گهٽون گوھيون ڇڏ،
ته صرافاڻي سڏ، مرڪيو هوند مٽائين.

9

پڳوئي پير، جانسين رتو راس ٿئي،
بُريءَ بيڪاريءَ سين، هاري! پاڻ م هير،
ڪٽ ڪٽينديون ڪير، نئين سين نه ڄاڻجي؟

10

پيرين ۽ پانئين، اٿن وڏو ٿو ڪانڌ،
ويني اور آرٽ سين، ڳچيءَ پايو پانڌ،
ته تنهنجوئي وٽانڌ، ڪتو وتو نه ٿئي.

11

ڄاڻت پائي ڇت م، سنهو ڪٿيو جن،
تن جو صرافن، ڏکو داخل نه ڪيو.

12

مُحَبَّتَ پائي مَن مِ، رَنڊا روڙيا جَن؛
تَن جو صَرافَن، اَن توريو ئي اُگهائيو.

13

ڪو جو وُه ڪاپائين، ڪنن ۽ ڪَن؛
ڪارَن سُودَ سَوارِيُون، آتَن مَنجھ اُچَن؛
اَن جيءَ سُونَهَن، سِيَدُ چئي، صَرافَ ئي سِڪَن؛
اُگهيا سَتَ سَنَدَن، پائي تَرازيءَ نہ توريا.

14

سُتَ اُنين جو سَقَرُو، جي پَر مِ پِچائين؛
آواز اَرَتَ جو، ساه نہ سَٽائين؛
لِڪايو، لَطيفُ چئي، ڪَنبِيو ڪَٽائين؛
جي ماڻَڪَ موٽائين، توءَ مُلُھ مَهانگو اَن جو.

15

ڪي اويڻ عرب ۾، ڪي ڪابل منجه ڪٽن؛
سُٿُ اُن جو سَقَرُو، مَٽِيو ماڻُڪُن؛
قادر ڪيم ڪڍن، ٿلهي ٿلهي واريون.

16

پيرين، ۽ پانئين، پانسُ پيچي ڇڏن؛
ڪو وٽو پورهيو، هوڏ وجهندي هڏن؛
هتي ڏيڍو مٽج ڏڏا جتي ڏڪن ڏهسئي واريون.

17

اولياڻيان آرڻ، ڪيڏانهن ڪٽن واريون؟
پهيون مٿي پٽ، لڙجن لاکيڙن جون.

18

ڪٿي ڪٿي ڪالھ، اڄ نه آڻن آڻيون؛
آرڻ اڪلي مالھ، پوري ويئون ٺجھرا.

19

نہ سِي وَوُٲ وَٲُن مِ، نہ سِي کاتارِیُون؛
پَسِیو بازارِیُون، ھِنٲَرَو مون لَوٲُ ٲِي.

20

تاچي تورِیاٲُون، عِیَبِ نِکٲا اَکِیاُن؛
کُوني کاپاٲِیُن کِي، پَر مِ پُچِیاٲُون؛
اَکٲَرِي آءُ، مُون کان پٲَڙا پِکا نہ ٲِیا.

وائِي

کا ھِنٲِیُن سِیْن لاءِ پوري! کا ھِنٲِیُن سِیْن لاءِ.
ٲُنباٲِي تاكِیْدِ سِیْن، جِن پِچاِیو پاءُ؛
لِسي ٲُنڊُ، لَطِیْفُ چٲِي، ھَلِي ٲِن ھِٲَءُ؛
پُھِیُون ٲُنھِنجُون جِھَرِکِن جِھورِیُون، پُون اُڌاِیُون واءُ؛
اَرٲُ پاسي او جِھَرِیْن، توکي سُمھُٲُ آیو ساءُ؛
آڌِيءُ، عِبْدُ اللَطِیْفُ چٲِي، رُوٲِي رِجھائِجِ راءُ.

سُر پُورَب

داستان پهريون

1

ڪري، ڪانگ! ڪُرنشُون، پيرين پرينءَ پيڇ؛
آءُ جوڏيئي سَنيهو، وِچ مَ وساريج؛
الله لڳ، لطيف چئي، گجهو ڳلهائج؛
چُنان تَن چئيج، تہ ڪيائتا! خوش هُين.

2

آءُ اُڏامي، ڪانگڙا! پاراڻيان پِچار؛
ويهي هِت وصال جو، تان ڪو تَر تنوار؛
جي ڏسَ مَ ڏيسار، سي اُڏامي آڻ پرين.

3

پاراڻيان پِچار، مٿي لامَ لطيف چئي؛
قير مَ فِضيلَت تُون، جا ڪُراوان جي ڪار؛
جي ڏني مَ ڏينار، سي اُڏامي آڻ پرين.

4

وَهَلُو وَرَ، وَرِيا پرين، آءُ ڪانگا! لَنُنْ لَاتِ؛
وِيا جي قَلاتِ، سِي اُڏامي آڻ پرين.

5

ڪانگل! سِي ئِي ڪوٺ، پرين جي پَرڏيه وِيا؛
جَنِين رِءُ جَهان مِ، اَکَرِين اَروڻ؛
الله لَک، لَطيفُ چئي، ڪَڇ ڳارا چو ڳوٺ؛
جي ڏَمِريا ڪَنهن ڏوٺ، سِي اُڏامي آڻ پرين.

6

پرين جي پَرديس مِ، تِن جي ڪانگا! ڪَڇ خَبَر؛
تہ سَپ مَرِهايان سون سين، پَکي! تَنهِنجا پَر؛
گَهمي مَٿان گَهر، ڏِڇ پارا نيا پرينءَ کي.

7

ڪِڍي، ڪانگا! تو ڏيان، هِنئون ساڻ هَتَن؛
وِجي ڪاءُ وِلات مِ، اَڳيان عِجِئين؛
پرين مان چُون، تہ هِن قُربان ڪِرِئي!

8

ڪانگلَ قَرِيبَ جا! اچي وائيءَ وَڻ؛
تو ۾ بوءِ بهارَ جي، مُشڪَ ڪٽوريءَ مٺ؛
اچي عَجِيبنَ جو، اورانگهڙ اڱڻ؛
تو کي پسي تڻ، سُورنڻان صاف ٿي.

9

آندِيُون ڪانگَ قَرِيبَ جُون، اُچَ واڌايُون واه؛
مَن مُرادُون پُنيُون، ٿيون سرهائيُون ساه؛
آندا پرين الله، سڌ مُنهنجا سابِ پيا.

10

ڪانگل! تَنهنجي چانگ، جڏو جي جيارِيو؛
مٿان لامنَ لَتَ ڏيو، ٻولئين سرِ بيلانگ؛
اڏَر مٿان ڦانگ، تہ گهر آون سڀرين.

11

ڪانگل! نيئي ڪانگ، منهنجي ڌي محبوب ڪي؛
 ”لالن! لائي ڏينھڙا، ڪنهن سٺائي سانگ؛
 اوان رءِ اڙانگ، ويني وره وسائين.“

12

رءِ پريان پرديس ۾، وره وڌي ڪي وس؛
 اڪيون پار پرين جي، ٿيون گم نهارين گس؛
 ڏيندا پانڌي ڏس، ڪينءِ جون آڻي خبرون.

13

زاغ! تنهنجي ذات جو، ٿورو مٽي مون؛
 اڏامج، عبد اللطيف چئي، صبح سين ڏون؛
 ڪڇ وينتيون ورتيون، باجھائج بهون؛
 ته ”لالن! ڪون لهون، جهو تو جهان ۾.“

قَرِينِ جو ڪانگڙو، مٿي تارِ ٽلي؛
 ڪٽيو ڪنيا تو خبرُون، ڪيرون ڏيو ڪلي؛
 لائي جنهن لالن سان، منهنجي باتِ بلي؛
 سو وڙ چشمن سان چلي، جو درباري دوس جو.

داستان پيو

1

تن اکين اُتان سُڪ، ڪندي ڪئن جي؛
 پرين پاڻهڻ سان، ڏور ڪيا سڀ ڏک؛
 ماڙهن ليکي بک، سامي سور سنا ڪيا.

2

سامي چائين، سُڪ طلبين، سڪين نه، سامي!
 اڃا اورين پند م، وينين وسامي؛
 گر ڪي تون نه گڏين، چائين انعامي؛
 دائم مدامي، پورو رهج پرينءَ سين.

3

پُورِ بیا پُوری ویا، آسُ آذی رات؛
 سیم نہ سناسین جون، پچارون پریات؛
 کا جا جوگی ذات، مٹ نہ معذورن جا۔

4

مٹی راہ روان تیا، پُورب پُوریاؤن؛
 ہی گھر گھوریاؤن، آگندیاؤن اگیان۔

5

پُورب پُورب تب کرون، جب ہنڑی آون پور؛
 سکندی کی سچین، نکون لایون نور؛
 ماریس تنهن سور، جن ساجن سچی، نہ ملی۔

سرڪارايل

داستان پهريون

1

”وَحَدَه“ وائي، چڙهندي چيائين؛
سولڙ لنگهيائين، جتي پارڪ پڪيان.

2

بگهن سين بان هڻي، اڏاڻو آڪاس؛
جتي پرين سنداس، سوسر مڻي هنجڙو.

3

اکڙيون اوڙاه م، ايو تڪي تار؛
پئون جي پاتار، هنج تين جو هيرئون.

4

وچين نه پيهي، پش لء پاتار م؟
ڪنڌيء م ڪيهي، هاج تنهنجي هنجڙا.

5

ٿيو حُضوري هاڻ، سوڄها پيس سر جي؛
ڪنڊي لڏي ڪاڻ، پڪيڙي پاتار م.

6

اچو پاڻي لڙ ٿيو، ڪالوريو ڪنگن؛
ايندي لڄ مرن، تنهن سر مٿي هنجڙا.

7

هنجن سين هيڪار، جي ڳڻ ڪري نهارين؛
ڀڳن ساڻ پيهار، پيلھ نه ٻڌين ڪڏھين.

8

آءُ اڏامي هنجڙا! سر م سارينئي؛
مٿان مارينئي، پاڙهيڙي پھ ڪري.

9

ڪُونر پاڙون پاتار م، پُونر پري آڪاس؛
ٻين سَندي ڳلھڙي، رازق آندي راس؛
تنهن عشق کي شاباس، جنهن محبتي ميڙيا.

10

ڪُونر پاڙُون پاتارَ مَ، پُونرَ پري مَ سِجَ؛
بِنينَ سَندي ڳلھڙي، عِشقِ اِي اُھجَ؛
توہ نہ لھين اُجَ، جي پيو پين پاڻ مَ.

11

جيھڙ لوڪَ جھپَ ڪري، اوھيرَ اڏا مَنَ؛
پُئونَ جي پاتارَ جا، چيتارِ يو چُڻَ؛
ڪوہ ڪندا ڪي تَن، پاڙَ ھيڙي پَہ ڪَري؟

12

ويا مورَ مَري، ھنڄَ نہ رھيو ھيڪڙو؛
وِطَنَ ٿيو وري، ڪوڙنَ ڪاٺينَ جو.

داستان پيو

1

سو پڪي سو پڇرو، سو سر سوئي هنج؛
پيهي جان پروڙيو، مون پانهنجو منجه؛
ڏيل جنهن جو ڏنجه، سو ماري تو منجه ڦري.

2

سَنها پانءِ مَ سَپ، وِياءِ واسينگن جاءِ
جَنين جي جَهڙپ، هاڻي هَندان ئي نه چَري.

3

آسَڻ جن اَريج مَ، اُوءِ ڪَچَر وَه ڪَري؛
تَن جا مُنهن مَلڪَن جَهڙا، تَڪو نان نه ٿَري؛
جي اُنهن ساڻ اَڙي، تَه ڪانهي جاءِ جَريءِ جي.

4

آسُ جن اَريجِ مَ، تن جي وَه جو وَرَن پيو؛
تن جو ڪَندو ئي ڪُ ڪَري، جي مَٿس پِر پيو؛
پُرينَ آهي پَڌرو، تن نانگنَ جو نهو؛
ڪَلي ويل ڪَهو، جو سامهون ٿي سَينَ کي؟

5

ڪَنهن ڪَنهن ڪاريءَ ذاتِ کي، مورَ به مَٽائين؛
جي چَٽا چَڪيا ڪَري، تہ وِڳَ وِرائي ڏين؛
ساٿ سَمورا ٿين، جي مَٺين پانِي موٽيا.

6

پهرين ڪاري نانگَ جي، ڪو چرڪيلُ چيڙَ ڪَري؛
هي هَٽي ڏنگَ ڏسائو، تہ ويجهو تان نہ وِري؛
جيڪي ٽپَ مَري، جيڪي سِڪي سِڪي صِحتَ کي.

ڪَپَر! ڪاروڙين سين، وڏو وڏيءَ وير؛
نانگ! نه ويندين نڪري، توڙ مٿي پير؛
هي ٽين جو دير، جن جهوناڳڙه جلايو.

سُر پڙيائي
داستان پهريون

1

اِيءُ نه پائن پير، جن ڪينر ڪيريءَ ٽنگيو؛
سونهاري صُبح سين، وجهي وينين وير؛
توڪي چوندو ڪير، ڪيرت ڌاران مڱو؟

2

ستو ڪئن نڀڻون ڪرين، رو وهائيءَ روءِ؛
سُپان ساز سندوءِ، پيو هوندو پٽ ۾.

3

سيرانديءَ ساز ڪيو، سُمهين ساري رات؛
جارجڪاڻي ذات، اِي هوءَ اڳهين؟

4

جنين سُڪ ناه ڪو، چارڻ سي چڄجن؛
رڃن راه پڇن، مٿي ڪلهن ڪينرا.

5

مُوڙ هو پُٺين مَڱڻا! ڪيڏانهن هُين ڪال؟
لنگها! چڏ، لطيف چئي، اُجهڻ جا افعال؛
سپڙ در سوال، ڪر ته قيمت آئين.

6

چارڻ لڳو، پنڌ گهڻو، ڪي چوڻاڻيءَ چئج؛
هت ڪي هلائيڇ، اُتي آءُ نه اچڻو.

7

جيڪي ڏڏن ڏي، ڳجهيان ئي ڳجهه ۾؛
سي جي سُنن ڪڏهين، ڪرت وارا ڪي؛
ته ساز مڙوئي سي، هوند پتون ڪن پلڪه ۾.

8

اُت ڪرت وارا ڪيترا، ڪرت ڪبو ڪو؟
جيڪي بندو ڪم ڪري، سو مڙوئي ڏوھ؛
تون پارس، آءُ لوھ، جي سڃين ته سون ٿيان.

9

اُٿيو اُٻجھاءُ، سَپڙ جو سڏ ٿيو؛
جڻن ائين ڪيرت ڪڻ نه سڪيا، تن پاڻا ريتو راءِ؛
مگو مون ملاءُ، آءُ آوهان جو آهيان.

10

ڏات نه آهي ذات تي، جو وِهي سولهي؛
آريون اُٻجھن جون، سَپڙ ڄام سهي؛
جو راءِ وٽ رات رهي، تنهن جيڪي تان نه ٿي.

11

ڏڏ ٿي ڏان گهرج تون، ڇڏ وِجا وِجائي؛
سَپڙ رات سَنباهيا، تاري تولائي؛
جو ڄاڻي نه ڳائي، تنهن سين پيلي ڌڻيءَ ٻاجھ ڪي.

12

پيو ليتين لُت، سَجيُون راتِيُون سَمِهِن؛
 اُتي آڏِيءَ نه ڪَريَن، سَڀڙ ساڻ سَهَت؛
 رُونجھي رات اُپتيا، پيئنيُون پاڻيَت؛
 ميڙي تَنان مَت، چُونڊي پريا چارِڻن.

13

ڏاتار ڏک ڪيا، پاڻا مَٽي مَگَين؛
 ”مون درُ چڏيو، مَگَڻا! مَگَين ڪوهِ پيا؟
 تڏهن تو پيا، وِچان وِها ڏينھڙا.“

14

مَگَ تنهن کان، مَگَڻا! جو ڏيهاڙي تو ڏئي،
 ڪوڙا درُ ڏنيا جا، جاجڪ! مَگَين جي؛
 سِيان توهين کي، موٽي ڏيندا مُنهن ۾.

15

ڪڙھ اڳيان ڪپ، ڏهاڻي ڏاتار جي،
لنگھا! لاه م لڪ سين، مٿان چائڻ چپ،
مگھارن مپ، ڪونهي پيو ڪيرت ري.

16

سپڙ ساه پساه، جاجڪ! جم وسارين،
رهي رهي سنديون، تندون تنبي کي پاء،
لنگھا! تون ليلاء، اڳيان وڃي ان جي.

17

تون سپڙ، آءُ سيڪڙو، تون صاحب، آءُ سڳ،
پڇي تنهنجو پڳ، ڪلهي پاتم ڪينرو.

18

تون سپڙ، آءُ سيڪڙو، تون ڏاتار، آءُ ڏوه،
تون پارس، آءُ لوه، جي سڃين ته سون ٿيان.

اُپريو تارو، اُٿي ور وهانگُ ڏي،
سپڙ ريسارو، چت پرکي چارڻين.

سرُ ڈھرُ

داستانِ پھریون

1

کِر کي ڳالھڙيون، ڪنڊا! ڍورَ ڌڻين جون؛
ڪئن سي راتڙيون، ڪنهن پر ڏينهن گذارين؟

2

جان تو هڙو سورُ، ڪنڊا! ڍورَ ڌڻين جو؛
مٿي لامن پورُ، موريءَ مڃر نه ڪرين.

3

ڪنڊا! تون ڪيڏو، جڏهن پريو ڍورُ وهي؟
جسودن جيڏو، تو ڪو گڏيو پهڙو؟

4

سڄ ڪ سڪو ڍورُ، ڪنڌيءَ اڪ ڦلاري؛
جنگن چڏيو زورُ، سرُ سڪو، سونگي ڳيا.

5

سُکي دُور دِیُون تِیو، کَنڌِيءَ ڏَنو کائو؛
 سو پاڻي پَنهَل ۾، اڳيون نه آيو؛
 ماڙهن ميڙائو، کَنهن کَنهن پيئڻ.

6

دُور نه اڳينءَ ڍار، مَهَنڊ مَلاَحَن لَکيو؛
 موڙي چوڙيا مَکڙا، پَسي پاڻيءَ پار؛
 جَسوَدَن جِيها يار، پِيڙا وِيرِ وِماس ۾.

7

جان واهڙ ۾ وَه، تان تون، مِچ! نه موٽين؛
 کائي ۾ ڪوه ڪَرِين، پوءِ موٽڻ جو پُڇه؟
 سِر مَٿي تون سَه، مَهَمِيزُون مَلاَحَن جُون.

8

جان جرُ هُڙو جال، تان تون، مِچ! نه موٽين؛
 پُونڊِيءَ اڄ ڪَ ڪال، سانِيُون سانِگن جُون.

9

جان جرُ هُئڙو سِرَ، تان تُون، مِچَ! نه موئِين؛
آڏا اڏي ڪِرَ، گهٽ به جهليءَ گهائِين.

10

مَو آهين مِچَ! ٽلهو تو تونا هِڻِين؛
جا تو ڏني اچَ، تنهن پاڻيءَ پنا ڏينهنڙا.

11

ڪُنڊي ڪَلِين وِجَ مَ، جڏهن هِنيائون؛
موت نه ماريائون، ڏور ڏني ويا ڏک جي.

وائي

لايءَ جا ورنَ کي، سا ڪانڌا! منهنجي ڪورا.
ماءُ! ماريندم ڪڏهين، هن پرينءَ جي هورا؛
اچن پرين پيڪيا، ڪر ٻاٻهو جن مورا؛
سيڻن سرڪڻڊ سڄي، پيو عطر پرين اتورا؛
چپر ڪٿوري ٿيو، ٻي تاري ڦلن ڦورا؛
الا! عَبْدُ اللطيف کي، سانول ميڙ سنپوڙا.

داستان پيو

1

مَدِينِي جا مير! سُرُ مُنهنجا سَدَّ ڙا،
سَرُ تَنهنجي سير، تُون پار لنگهائين پيڙا.

2

ڌڻي! سو وارئين واءِ، جو ميڙائو سَجڻين،
وهي واءِ مٽاءِ، هنڙي آسَر مَ لهي.

3

نيٺَ جي نهارين، سي اڄ نه اوني آڻيا،
هنجئون نه هارين، پاڻي پنهنوءَ ڄام ري.

4

نيٺَ نھاري مُنهنجا، روئي ٿيا رت،
پنهنوءَ هوءَ پھت، تہ پاري نين پاڻ سين.

5

اڄ اڱڻ ڪيٽان، آسَر لڳي سوريان،
ڏونگر ڏينهن لڳان، مان ورڪن سُپرين.

6

اللَّهُ جُنَّ نَالُو، تَنْ مُون وَذَو آسَرُو؛
خَالِق! تَنْهَجِي كَانْدِ جَو، پَرُو پَانْدُ نَهْ كَو؛
نالو، رَب! سَنَدُو، رَهِيو آهِم رُوح م.

7

صَاحِب! تَنْهَجِي صَاحِي، عَجَبُ ذَنِي سُون؛
پَن بُوژِن پَاتال م، پَهْ تَارِن تُون؛
جِيكَر اچِن مُون، تَه مِيرِيئي مَان لَهَان.

8

جِيذَو تَنْهَجُو نَان، بِاجَهْ بَه اوڏِيئي مَگان؛
رءِ ثَنِين، رءِ تُوٹِين، تُون چِر، تُون چَان؛
كُجَارَو كُهان؟ توكي معلوم سِيكا.

9

سَرُڪر سَتَار! آءِ اگهاڙِي آهيان؛
دِڪِين دِڪَهَار! ڏِيئي پَانْدُ پَناه جَو.

وائي

مُون کي نڊَ نہ نيٽين نيٽين، ڪالھون پوءِ لڪن ۾.
 موٽُ تون آيل! منهنجي ماءُ! تان توڙي نہ ڪيٽين ڪيٽين؛
 هوءَ نہ نينم پاڻ سين، جا ويندڙي سيٽين سيٽين؛
 ڪالھوڻيان اڄ گهڻي، جهورڙي جهيٽين جهيٽين.
 پيون سڀ واڳيون ورن سين، آءُ جا واڳري ويٺين ويٺين.
 هنڙو ڌاڙهونءِ گل جن، روئي رتڙو نيٽين نيٽين.
 آلا! عَبْدُ اللطيف چئي، محب اسان تون ميڙين ميڙين.

داستان ٽيون

1

ڪر ڪو ڀيرو ڪانڌ! مون نماڻيءَ جي ٺهري،
 پرين! تنهنجي پاند، ديولا! ڍڪي آهيان.

2

جن تون قائم، ڪانڌ! تن آءُ ور! ولهي نه ٿيان،
 پڪي چنان پاند، گڏي نه ڄاڻي ڪو ٻيو.

3

ڪانڌ پڻ ڪيترا، مون ور وڌي ڪانڌ؛
ڀاڱا ڏيکي پانڊ، جي ڏسي ڏوه اکين سين.

4

ور سين وجهيو ڪاڻ، ڪر سين ڪل پائين؛
پوري! منڌ آڃاڻ، ڪڻ ڇڏيو ته ميڙئين.

5

ستا! اتي جاڳ، نڊ نه ڪجي ايتري؛
سلطاني سهاڳ، نڊن ڪندي نه ٿي.

6

ڪي سُمه، ڪي جاڳ، نڊ نه ڪجي ايتري؛
اي مانجهاندي جو ماڳ، جو تو ساڻيه ڀانيو.

7

جاڳڻ منجهان جس، آهي ادا! جن ڪي؛
لاهي جو، لطيف چئي، مٿان قلب ڪس؛
ورنه! ڪجان وس، صبح سان، سيد چئي.

8

هي تان ٿورڙيون، جي تون، پورا! پسي ڀلن؛
رائيون پيون گهڻيون، جي تو اينديون هيڪلي.

9

سمهڻن ساڙو، جيڏيون! جيڏوئي ٿيو؛
پرين سين پاڙو، منهنجو نڊ نيريو.

10

پره ڦٽي، رات گئي، جهيڙا ٿيا نڪت؛
هاري! ويءَ وٽ، گهڻا هٽدينءَ هٽڙا.

11

پيئي جا پريات، سا ماڪ م پسو ماڙهئا!
روئي چڙي رات، ڏسي ڏکون ڪي.

12

ڍول م ڪٿي ٻانهڙي، پره م ڪٿي پاند؛
آءُ پنهنجو ڪانڌ، لوڪان لڪي رائيان.

قُریا پَسی قُیٹ، کُرنِ کِیڑ نہ چَکیو:
دُنیا کارِ دین، وِجائی وَلہا تیا.

داستان چوٿون

1

روہ رامڻا کُن، اُچ پُٺ ھَلط ھارِیُون:
کُڙگل کُوجڙین، رائی مِ رات کِیو.

2

وڳر اُکیری سَر ساریو، سُوَر چَری:
جُھری جُھچندی ڏئي، سَنِیہا کي سَچَین.

3

وڳر وِساری، وِینِءَ کُن مان کَری؟
کِ تونہ ماری، رُٺ جُھٺ سَندي سَچَین؟

4

وڳر ويا وهي، ڪالهه تنهنجا ڪونجڙي!
ڪندين ڪوهه رهي، سرم سپرين ري؟

5

وڳر ڪيو وٽن، ڀرت نه چئن پاڻ ۾؛
پسوپڪيڙن، ماڙهننن ميٺ گهڻو.

6

م لئن ڪونجي! مان ڪر، چور م هئنن چاڪ؛
قئين جي فراق، سي گهر گهاري نديون ڪيترو؟

7

ڪونجڙيء ڪالهه لئي، سڄڻ وڌم ڇت؛
آءُ جنين رءِ هت، گهنگهر گهاريان ڏينھڙا.

8

اُتر ڏي آلاپ، ڪالهونڪر ڪونج ڪري؛
پرين پسي منجه خواب، وهائيءِ وايون ڪري.

9

ڪُونجُون تِيُون ڪُڪَنَآ، جِيڪَسِ هَلَطُ هَارِيُون؛
بَچا پوءِ اٿن، وَجَنَ واندا ڪَنديُون.

10

آيُون دُورَ دِرِي، اَصْلَ سَندي آسِري؛
ڪَنيڙ پُون ڪَري، پاڻان پير ڏکُيا پڪڙين.

11

ڪُونجَ نہ لکِيو ٻاڻُ، ماريءَ سَندي مَن مَ؛
اوچتي پَرياڻُ، وِڳَر هَڻِي ويچُون ڪيا.

12

ڪُونجَ! نہ پَسِين ڪَڪَ، دِٻُ جَنهن سِين دِپِيُون؛
مَاريءَ مَاري لَڪَ، وِڳَر هَڻِي ويچُون ڪيا.

13

مَاري! مَرِين شال! دِٻُ وَجَنِي دِپِيُون؛
جِن تَواچي ڪالَ، وِڌو وِچُ وِرهن کي.

14

ڪِرَ ڪِرِندي رِسَ، آيل! سَنگهارَن سِين؛
جِنين جِي خَمِيسَ، واريُون واري چڏيُون.

15

جِن سِي سَنگهارَ، اَجهي جِنين گهاريان؛
مان لَهَنوَن سارَ، وِچ وَلهين ڏينھڙين.

16

جي پائين وس چران، تہ سَنگهارَن سِين لڏ؛
تہ هاڃي سَندي هڏ، ڪوڪَ نہ سَطين ڪڏهين.

17

مَنديُون مَتَ گَزَن، جھوڪَ بہ سُونهن پھيڙا؛
سَندي سَنگهارَن، جوءِ جئاري جڏڙين.

18

جاڳو، جاڙيجا! سما سڪَ مَ سَمهون
پسو، آن پاريا، لاکو ٿو لوڙيون ڪري.

19

ٿاٺونڪين پلاٺ، سدا هٿن ڪرڪرا،
لاڪي لوڙائڻ جاءِ اهڙا ئي اهڃاٺ،
ڏيئي تنگن ٿاٺ، ڪوڪ ڪاريندا ڪچڙي.

20

ريپارڻ! ريجهاءِ، لاڪو لولاٽين سين،
ساڻو مان سندياءِ، ٺٺ مٽائي ٺاڪرو.

21

لاڪا لڪ سڄڻ، ڦلاڻيءَ پير پيو،
جنهن پير راڻا، راجيا، ڪوٽن منجهه ڪنن،
جنهن جو جاڙيجڻ، ستي سنجو نه لهي.

22

لاڪو لڪيءَ تي چڙهي، لڪي لاکي هيٺ،
سونهرايون سر ڪيو، پيڙي ٻڏي بيٺ،
ڪندو ڏمر ڏيٺ، صبح ساڻ سيڪنهن.

سُرِ بلاول

داستانِ پھريون

1

وَسْهَ اَنهِن ويٺَ ڪي، جِن دَعَوَتَ ڪِي داتا،
مَضْمَضَه وَاٿا، وَجْهَ تَه ڏيئي واتِ مِ.

2

پِي مَ طُهورا، وَاٺَ اورانگهي اوريان،
وِچان جي وصالَ ڪي، سي سَپَ اُجورا،
حاصلَ حُضورا، سَمي جي سَپَ ٿِي.

3

سَما! تو سِرَ چٽَ، ناتَ پاڳارا پُرسَ پيا،
گُھٽَ! تَنهجي گِجَڙِي، اچي جالَ جَڳٽَ،
جِن جِيهاڻِي پَٽَ، تِن تِيهاڻِي بَڪيا.

4

سمو تن سڏ ڪري، جن تي وڏو وير؛
اُتي ته آجي ٿيان، پائي پاڪوڙي پير؛
تورءَ پيو ڪير، سر ٿين جا سونا سهي.

5

سر ٿين جا سونا سهي، وسيلو ولهن؛
لڏي ڪين لطيف چئي، اڳيان لال لکن؛
جت ڪوڙين ڪين ڪجن، اُت پاڻهي پڌرو.

6

تڙ تڙ ڪيم ترس، سر نهارج سيرو؛
ڏيندءَ لک، لطيف چئي، راج راهوءَ جي رس؛
ولها جنهن ونهيا ڪيا، پاڳ تنهنجي پس؛
ڪوڙين لاهي ڪس، جي ڳالهائي ڳاڻ ڪئي.

7

علاؤالدين آيو، ڪٿي چل چڱيءَ
 ڪنهن ڪين هڻيو، ڪان جهليندو ڪير؟
 سومرين سام ڪئي، ابڙي ڪيوان پير
 هو مهاڻن مير، پر مستوراتن ماريو.

8

سرڙين جي سڪ لاءِ، سام ڪئي سردار
 جي آيون ابڙي جي آڌار، سي سونگ نه ڏينديون سومريون.

9

پين مڙني ڏيون، ڏئي نه ڏونگر راءِ
 اڻ ڏين آڏو ڦري، ڏيون ڏئي ڪاءِ
 لوريون لڪ مٽاءِ، اُن مٽيري موٽائون.

10

اَبڙو اڳهَن ۾، پَر جَهلُو پاري؛
سَمي سُوائِيَن کي، ويله وساري؛
مَنهَن مُني جَکرو، طامائِن تاري؛
پُچي سي پاري، جي عاجز آجورن ۾.

11

اَبڙو اڳهَن ۾، سِرُ جَن پيلي؛
سي پَتَ کَنهَن نه پوريا، جي تويڙ پيلي؛
سَچُ سَانوُ مِينهَنءَ جَن، رُچُون توري لي؛
اَچَن جي ويلي، تَن بور بَخشي پَتَ دَڻي.

12

اَبڙو وڏَ وڙو، سُوڙو، سَمو، سُونهَن سِين؛
تَنهَن دَر سَپ اَچَن، کَنڌ نه کَڍي ڪَچَ دَڻي.

داستان پيو

1

جڪرو جوڙي، پاڻ ڏٺي پيدا ڪيو؛
ڪيهر جن ڪر ڪئي، مڃون مله موڙي؛
سمونڊ جن سير ڪيو، تو ٻار جن ٻوڙي؛
گهوٽ چڙهيو گهوڙي، پيچين لائي پيچرا.

2

جڪرو جس ڪرو، بيا سڀ انيرا؛
جياين جڙيو جڪرو، تياين نه پيا؛
مئي تنهن ماڳا، اصل هئي ايتري.

3

ڏني جادم جڪري، ڇت نه بيا چڙهن؛
ته ڪي ڪوه ڪجن، جه سر لپي سڀرو؟

4

هٿانِ جادَمَ جَڪَري، وِٿي وِڇ مَ پوءِ؛
پي پي سو پُر ٿيو، جو حاٿَ پاسي هوءَ؛
ڪيف ڌاران ڪوءَ، جِي ڪومَ جَهانَ مَ.

5

هٿانِ جادَمَ جَڪَري، وِٿي پوءِ مَ وِڇ؛
”اچو! آيا نِڇ!“ سمي وائي واتَ مَ.

6

جَڪَري جِهو جُوانُ، ڏسانَ ڪونَ ڏيهِ مَ؛
مُهڙ مڙني مُرسَلينَ، سَرسُ سَندسُ شانَ؛
”فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنَى“، اِي مُيسرُ تيسُ مَڪانَ؛
اِي آگي جو احسانَ، جنهن هادي ميڙي ههڙو.

داستان ٽيون

1

ڪوہ نہ جُھارِين جَڪرو، جنهن ڏيہ ديا ڏيئي؟
جي لڏيا ٿي لينگهن ۾، شالن ۾ سيئي،
سمي سيئي، طاماعو تار ڪيا.

2

الا! جُنگ جين، جنين آجهي گھاريان،
شال م سڪي ويڙي، جئان پي پين،
مرڪڙ! اڪڙين، توڏني مون سڪ ٿي.

3

ايندي لٿي آج، پير پيريندي نريا،
منجه ويڙيء سچ، ڪر لڏي رڻا ڪارين.

4

تون اوڍر، تون اوڍڪو، تون اجهو، تون اڳ،
هت پڻ تنهنجو نڪيو، مهند پڻ تونهن ماڳ،
سي لوريون ڏين نه لاڳ، جي آجهي آئون ابڙي.

5

پَسَنديئي پُر تيا، جَڪروئي جاجَڪَ؛
تَنانَ ڏني مَگَڻي، طُهورا جي تَڪَ؛
سَمي پَگين سِڪَ، واصلُ تيا وصالُ مِ.

6

جي اَڏميو اُچَ، تہ وسندو سونَ سَنگَ؛
جالَ ڏيندو جُنڱَ، جَڳَ ڏيندو جَڪرو.

داستان چوٿون

1

وڳڏُ وري آئيو، وَسَنَ ڪينَ وِڌوسَ؛
گَندي، ماني، ماڳُ موچارو، پاسي پيرَ تِوسَ.

2

وڳڏُ وري آئيو، پينارَئون پوءِ؛
مُحَڪَمَ لَڳسَ موچَڙا، ذَرو نہ ڏنَسَ جوءُ؛
وِينوايَن چوِءِ، تہ پيرانَ پاسي نہ تيانَ.

3

اَسُورَ سَندي آسِري، وِٺو آه وِڳندُ؛
هَڏَ نه چَڏيندو هَڏَ، آيسَ بُوءَ بهارَ جي.

4

اَسُورَ سَندو آسِرو، وِڳندَ کي وَڌو؛
جُسي ۾ جَڏو، پَر کِڻَ تي کَڙا کَڻي.

5

وِڳندُ وِري آئيو، بَدُو سِين بَدِ بُوءَ؛
خاوندَ! ڏي خوشبُوءَ، تَه سُرهو ٿيان سُرِين!

6

وِڳندُ وِري آئيو، ڪَنو ٿي ڪو جهو؛
چَڏي نه موزو، لَڳسَ آرَ عَطارَ سِين.

7

داتا سَندي دَر تي، وِڳندُ وِٺو پَسُ!
تَنهن روڳيءَ کي رَسُ، جو آوَدو آزارَ سِين.

8

وڳڻد وري آئو، نسوروئي نرڳ؛
گدا گلابي ڪري، سيد جو سرڳ؛
عطر سين اورڳ، ته هين سداين سرهو.

9

وڳڻد وري آئو، بدوبي نماز؛
جن تتر مٿي باز، وڳڻد تن سرهاڻ تي.

10

وڳڻد وري آئو، ڪوڙيان ڪلاڻ؛
سندو ڪرڙ ڪاڻ، هڻ نرڳيءَ کي نڪڻين.